

X. 5.32

Epigrammatum DELECTUS

Ex omnibus

Tum Veteribus, tum Recentioribus

POETIS

Accuratè decerptus.

Cum *Dissertatione*, de verâ Pulchritudine &
adumbratâ, in quâ ex certis Principiis Rejectionis & Selectionis Epigrammatum causæ reduntur.

Adjectæ sunt elegantes *Sententiae* ex antiquis Poetis parcè sed severiori judicio selectæ.

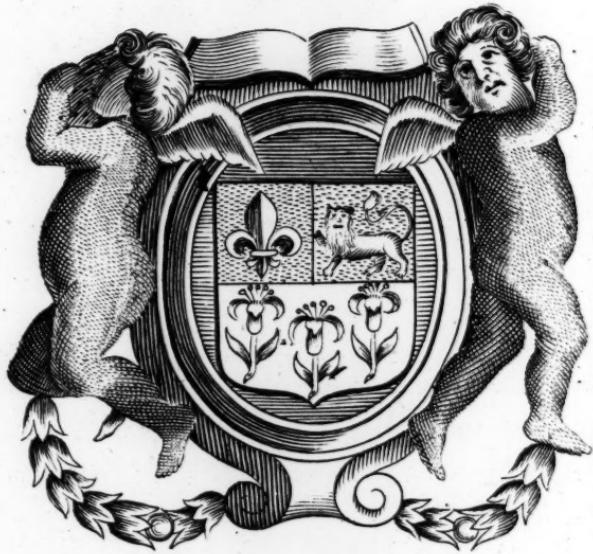
Cum brevioribus *Sententiis* seu *Proverbis* ex Autoribus Græcis & Latinis.

Quibus hâc quintâ Editione,

Subjungitur alterius *Delectus Specimen*, ex nuperis maximiè Poetis ab Electoribus prætermissois.

In usum Scholæ Etonensis.

Londini : Sumtibus S. Smith & B. Walford, ad Insignia Principis in Cœmeterio D. Pauli. 1699.

Epigrammatum
DELECTUS
Ex omnibus
Tum Veteribus, tum Recentioribus
POETIS
Accuratè decerptus.

Cum *Dissertatione*, de verâ *Pulchritudine* &
adumbratâ, in quâ ex certis Principiis Reje^cti-
onis & Selectionis Epigrammatum causæ red-
duntur.

Adjectæ sunt elegantes *Sententiae* ex anti-
quis Poetis parcè sed severiori judicio sele^ctæ.

Cum brevioribus *Sententiis* seu *Proverbiis* ex
Autoribus Græcis & Latinis.

Quibus hâc quintâ Editione,
Subjungitur *alterius Delectus Specimen*, ex
nuperis maxime Poetis ab Electoribus præter-
missis.

In usum Scholæ Etonensis.

Londini : Sumtibus S. Smith & B. Walford, ad Insignia
Principis in Cœmeterio D. Pauli. 1699.

22.2 CC

22.2 CC

110.2 CC

00,98

P R Æ F A T I O.

I. Operis consilium &c utilitas.

CVM in adolescentibus instituendis duo spectari debeat, studia & mores, utrisque nos hoc colligendorum Epigrammatum labore inservire volumus. Morum tamen precipua apud nos cura, quia gravior, eorumque potissimum causâ ad hoc operis iuscipliendum impulsi sumus, ut quantum in nobis situm erat, unum quasi ostium obstrueremus, quo in multorum animos certissima pestis illabitur.

Scilicet non levi nos dolore semper affecit infelix tot adolescentium casus, qui ad impurorum librorum lectionem curiositate primum allecti, hinc primos demonis afflatus hauriunt, & sic amissa mentis castimoniâ, totâ deinde serie consequentis etatis præceptam in tenera etate pravitatem novâ accessionibus cumulant.

Tanti, tamque præsentis exigii una provisio est, si penitus ab illis pestilentibus libris arceantur. Sed quoniam in iisdem multa sunt non mediocris elegantiae, nec exiguae utilitatis; quorum specie plerique ad eorum lectionem cum tanta sua pernicie illiciuntur, his penitus fraudari adolescentes durius, & ad illos ab iis abstrahendos alacrius videbatur.

Optimum ergo semper eorum institutum esse judicavi qui ex antiquorum libris obscene resecare studuerunt eorumque nobis exemplum exequi, & simili beneficio juventutem promereret in votis fuit. Cumque non alios perniciosiores nossem, quam Epigrammatum scriptores, qui fœditatem suam, quo magis in animos penetret, jocis

P R A E F A T I O.

& salibus acuunt, eam mihi præcipue partem selegi per-purgandam.

Hoc consilio Catullum & Martialem in hoc genere summos, in manus sumsi, cæteros deinceps lustraturus. Ibi verò cohорruis, fateor, ad tot spuriarum aspectum, vehementerque indignatus sum tam abominandos scriptores in Christianorum, ne dicam in puerorum manibus relinqui, quos jam diu æterna oblitione sepultos & vindicibus flammis expiatos decebat.

Sed enim ut in viperis non omnia noxia, quædam etiam ad salutem accommodata, sic non ubique illi virulenti sunt, aliquando etiam innoxie festivi; interque tot venena videre est pulcherrimos flores, & clarissimarum sententiarum fructus. Eos mihi decerpere curæ fuit, ne quis illorum specie captus, imprudenter inter tot pestes se demitteret; nec jam ullus bonis adolescentibus color esset, cur hos libros habere aut tractare averent.

II. Cur in Catullo & Martiali excerptis minor quam in aliis adhibita severitas.

Hic verò anceps me diu deliberatio tenuit, quo pacto hunc delectum ita concinnarem, ut simul judicio prodesset & moribus. Duæ enim occurabant viæ inter se opposite, ac suis quæque difficultatibus impeditæ: Prima, ut omnia promiscue nihil obscenæ habentia colligerem: Altera, ut contemto mediocrium Epigrammatum numero, elegantissima demum quæque secernerem.

Prior multo expeditior & minus laboriosa; at eadem parùm excolendis ingeniis opportuna. Latent enim in vulgarium lapillorum turbâ pretiose gemmæ, nec verum & urbanum salem ab illiberali dicacitate rudia puerorum ingenia facile secernunt, si hæc confusa simul & indiscreta objiciantur. Blandiebatur mihi prima fronte posterior, quippe qui ex Quintiliano didicisse optimis pueros statim assuefaciendos: post tamen re matursus consideratæ, difficiliorem illam, nec satis proposito nostro contentaneam, reperti.

Primum

P R A E F A T I O :

Primum enim excellentiam illorum Epigrammatum tanta paucitas extitisset, ut merito veritus sim ne nimis gravem hic libellus nimisi fastidii subiret invidiam; dum omissum quisque quereretur, quod suā opinione pulchrum esset. Deinde ne optima quidem satis eluent, nisi ex comparatione deteriorum; nec minus saepe utilia sunt vitiorum quam virtutum exempla, cùm magna sit judicij pars nosse quid vitandum sit. Postremò, quod præcipuum reor, non satis compesceretur curiositas adolescentium, si preter ea quæ decerpsumus, multa alia culta & faceta in his libris remansisse cognoscerent. Ergo cùm neutra merito mihi placeret via, necessariò arripienda fuit quedam inter utrasque interjecta, illius licentiam fuziens, hujus severitatem declinans, vel potius indulgentiā utens ubi necessarium fuit, severitate, ubi liberum: quod à nobis quadam ratione perfectum, cuius his certiorem fieri lectorem non erit alienum.

Inter Epigrammatum Scriptores facile principem locum obtinent Catullus & Martialis: ille orationis munditie, hic acumine & ingenio praestans; isdem porrò tam infandis sordibus refert, ut nihil detestabilius fieri possit. Ab his ergo cum maximè prohiberi adolescentes opus esset, ut id ipsi mollius ferrent, tantà indulgentiā Catullum ac Martialem excerptimus, nihil ut apud illos relinquemus, nisi vilissimas quisquilias vel pestiferæ obscenitatēs sordes, quibus quise doleat esse privatum, non pravo tantum se, sed & insulso ingenio esse testetur.

Quare sicubi forte lector in his quæ decerpsumus vel frigidius acumen, vel alijsmodi vitium offendit, nihil est quod judicium nostrum eâ re culpet. Non enim ista nos non vidimus virtus, sed is propter illas quas diximus causas parcendum esse putavimus. Verum ne hæc nostra facilitas cuiquam noceat, præfixo in limine Martialis indiculo, elegantissima queque notabimus & in præfixa Epigrammatibus Dissertatione eas constituemus regulas, ex quibus quid de quovis Epigrammate sentiendum sit, facile possit intelligi.

P R A E F A T I O.

Post Martialem vero, quia scriptores nec ita spurci, nec ita ab adolescentibus expetiti; liberam nobis, immo necessariam esse duximus accuratioris judicii veniam. In immensum enim excrevisset hic liber si omnia tolerabilia colligere vellemus. Quare multò jam restrictiores difficultoresque fuimus, ut illa promiscuæ farraginis incommoda vitarentur: ac nisi Epigramma aut elegans esset, aut aliquid contineret scitu dignius, nihil esse cause visum est, cur eo frustra hunc libellum oneraremus.

III. Cur nonnullis mediocribus Epigrammati aditus non-nunquam in hunc delectum patuerit.

Fatendum tamen id quod res est, Lectribusque jam inde à limine prædicendum, ne in ista guidem paucitate summam, & ab omni emendatam vitio pulchritudinem expectandam. Primum quod vix aut nusquam illa quam quærebamus absolutio & perfectio comparuit, ut si iis demum in hunc delectum aditus paruissest, in quibus nihil esset reprehendendum, non jam aliquorum selectio, sed omnium pene rejectione opus fuisset. Deinde quod in nonnullis vel memorabilem eventum, vel clari alicujus viri elogium complectentibus, utilitatem magis aliquanto, quam elegantiam secuti sumus, de quo multis in locis Lectorem, ac præsertim in Cæsaribus Ausonii commonefecimus: Postremo ne quid dissimulem, nonnullas hic etiam partes fortuna invitis nobis habuit; sed habuit tamen. Nam ut saepè Judicibus usu venit, ut postquam ex legum severitate continenter in plures animadverterunt, ex ipsa suppliciorum frequentia mitigentur, & cum nibilominus nocentibus, remissius tamen & clementius agant: sic nos quoque cum ex aliquo scriptore magnum Epigrammatum numerum acri censurâ rejecsemus, nescio qua subibat misericordia, ipsiusque severitatis fastidium; ac sic affectis si quod occurreret aliquid argutiae præ se ferens, licet forte quibusdam rejectus non melius, tamen repulsum eandem non ferebat. Factum id aliquando non negamus, sed rariissime nec ferè usquam, nisi admonito Lectore. IV

P R A E F A T I O .

IV. Quantum diligentiae in excerptis Epigrammati adhibitum sit.

Porrò ut vilius aliquod Epigramma ob eas quas diximus causas in hunc delectum potuit irrepere : sic forcè è diverso contigit, ut nos aliqua, vel elegantiissima, fugerint ; sive à nobis omnino lecta non sint, sive ut sit, inter legendum minus animadversa ; de quo si quis nos admonere non gravetur, dabimus operam ut ne ipsum nos admonuisse paeniteat. Nec tamen si cujusquam Poetæ, aut nulla, aut pauca admodum Epigrammata in hunc delectum ascita sunt, ideo statim colligendum vel illum à nobis ignorantum, vel certè indiligenter lectum. Hoc enim nos è contrariò verè nobis videmur posse profiteri ; acceptius longe hoc opus eruditis Lectoribus fore, si nossent quā diligentia & patientia in conquirendis & excerptis Epigrammatum Scriptoribus versati simus. Patientiam dico, quia & tam multi & maximam partem sic insulsi sunt, ut ineptissimus sit qui tot ineptias sine tedium & fastidio legat. Nos tamen ad hanc molestiam alacrius ferendam aliorum utilitas hortata est, quos nostro labore tantà molestiā liberari posse speravimus. Hac ergo spe & animo innumeros pene scriptores variarum ætatum & regionum ; & in iis ad viginti Epigrammatum millia contrivimus, è quorum plurimis tamen nihil omnino decerptum est, & ideo ab eorum nominibus referendis abstinebimus, ne qui eos ornare non possimus, ad ignominiam nominasse videamus : hoc tantum obiter admonebimus Lectorem, vix quicquam nobis in hoc genere ineptius visum, quam illas quas Germanorum Poetarum delicias vocant, ingentibus voluminibus ingentem absurdissimorum Epigrammatum numerum complexas, & cujusdam Lancini Curtii obscenissimum simul & contempsissimum librum plusquam licet duobus Epigrammatum millibus constans. Erant in aliis quædam tolerabiliora, quæ tamen in hunc librum congeri, operæ pretium non est visum. Hac enim vulgaria melius omnino nesciuntur,

PRÆFATIΩ.

sesciuntur, quām cum meliorum studiorum dispendio discuntur; ut omittam multitudine mediocrum versuum onerari mentem, ac paulatim pulchri judicium amittere; atque ita hunc mediocritatē assūscere, ut vix unquam magis aliquid & grandius conarū queat. Unde ad solidam eruditionem tendentibus nihil utilius præcipitur, quam ut multa exiliora æquo animo ignorent, nusquamque magis locum habet sapiens illud Grotii dictum; Nescire quædam magna pars sapientiæ.

V. De sententiarum delectu ad calcem Epigrammatum adjecto; ejus utilitas, usus, abusus.

Restat ut de nostra Sententiarum ex antiquis Poetis selectione pauca dicenda sint, quam ideo cum Epigrammatis conjunximus, quod magnam hęc inter se cognitionem habeant. Est enim sententia velut epigramma brevius, cūm præcipua Epigrammati pars, nempe clausula ferè ejusmodi sententiis constet. Ceterū tenuem hunc laborem & contemtum bene multis visum iri sat scio qui has ἀριθμολογίας ferè ad scholarum umbras relegant, & puerilem eruditionem redolere existimant. Quem in sensum, credo, nonnullorum eos insulſitas adduxit qui poeticas sententias sine delectu, sine judicio crepant, & temere quo-vis infervint. Verum nobis spredo istorum abusu, rem ipsam per se spectantibus aliud longè judicis est. Nec modo hęc illustrium sententiarum selectio non contemnenda, sed è contrario perutilis, & digna in primis videtur quæ non ab adolescentibus tantum, sed à viris etiam firmati judicis studiose tractetur

Quid enim in librorum lectione sequimur, nisi ut judicium nostrum alamus & conformemus? Quid autem ad id aptius quām ejusmodi sententiæ, quæ totidem quasi principia & pronunciata sint, ex quibus de plerisque humanae vitæ officiis ac negotiis rectum ac verum judicium fieri possit? Quantu autem numerandum quod illæ gemmæ ex ingenti nugarum acervo, in quibus permixtæ jacebant, extractæ.

P R A E F A T I O.

extractæ sunt? Nam quod sic avulsa minus aliquanto delectant, quam cum in librorum continuatione leguntur non tamen idcirco hic delectus aspernandus est. Delicatius enim in studiis versamur, si levi voluptatis decessione magnam utilitatis accessionem redimere nolimus. Magnam autem prorsus affert illa selectio, in qua exiguo labore discere est quidquid ornatus, brevius, verius à Poetis scriptum est, quæ quidem apud plerosque Poetas legere nec mediocris operæ & grandis periculi res sit, propter innumeratas ipsorum falsas obscenæsque sententias.

Cavenda sunt tamen ea vitia quæ multos à sententiis ejusmodi abalienant; imprimisque nè tritæ nimis ac perulgatae producantur. Sunt enim quædam eximie licet quæ frequenter usu putidae quodammodo & odiose factæ sunt; sed has ob id ipsum nosse convenit, ut vitandas noviris. Deinde otiosum perinde est uti vulgaribus, ac vulgaria nescire.

Alterum cautionis præceptum, nè crudæ quædam modo quovis ingerantur. Quod vitium nunc infrequentius, olim indoctioribus temporibus ita frequens fuit, ut etiam in quorundam, gravissimorum cæteroquin virorum scripta irrepserit, ut Joannis Sarisberiensis, qui ejusmodi poeticas laciniias saepe ad nauseam congerit. Ac ille quidem in hoc aperte vitiosus, nec tamen ideo similiter accusandus quisquis aliquem ex Poetis locum protulerit. Est enim ubi id decenter fiat, ut recte nonnunquam ab Augustino, nonnunquam etiam à Bernardo factum est. Quanquam si est vere dicendum, in gravi & seria oratione fugiendum id potius quam affectandum. Itaque præcipuus sententiarum fructus, non tam in iis laudandis situs, quam in excolendo ingenio, quod ejusmodi pronunciatis mirabiliter tum instruitur ad judicandum, tum ad inveniendum acuitur. Hic est verus sententiarum usus, hæc abusus declinandi ratio, quo declinato, nihil utilius aut præstantius. Nec vero quod illæ ferè semper ex Ethniciis petantur, ideo minoris aestimandæ sunt. Non enim quæ apud Ethnicos veritas reperitur, ideo Ethnica est, aut ideo veritas non est:

Semper

P R A E F A T I O.

Semper illa ex æterno & incorrupto defluit sole, qui licet Christianos abundantiori lumine perfuderit, tamen Ethnici non ita se subtraxit, ut illos penitus à luce sua secluderet. Quod etiam gravibus & eruditis Theologis, quandocunque ipsorum libros attingunt, pias & utiles commentationes suppeditat, dum secum considerant quid Ethnici cognoverint, quod progressi sint, ubi substiterint, & quam longè obscuris illis veritatis scintillis quæ apud Ethnicos fulserunt revelationum fidei lumen excellat.

Hanc verò maximam sane utilitatem ex hoc illi deleculi commodissimè capient, in quo breviter collecta cernuntur, quæ ab Ethnici verissimè de moribus scripta sunt. Itaque quod plenior esset, visum est adjungere etiam brevem illarum sententiarum fasciculum, quæ quia in ore sunt omnium, ideo proverbia dictæ sunt, quod genus licet apud nostros sorduerit, propter verborum, quibus vernacula proverbia constant, rusticitatem, tamen apud alias gentes, & præsertim apud Hispanos magno pretio est. Et certè dum fugiatur modò illorum absurditas, qui proverbia passim ingerunt, non video cur ob id contemnendæ sint præclaræ per se sententiae, quod eas vita communis cerebris terat, cum non ob aliud sic terantur, quam quia longè verissimæ etiam vulgo visæ sint. Hinc Augustinus vulgare proverbium in Concione sacra afferens, Sæpe, inquit, lingua popularis est doctrina salutaris. Cæterum nè id quidem incommodi habent quas nos hic exhibemus. Nam quas ex Erasmo sumsimus, eruditorum potius quam vulgi sententiae sunt, imo plerique ab illustri quedam auctore semel scriptæ, non communis sermone conservitæ. Quas verò ex Hispanis & Italib[us] decerpsumus, sunt quidem apud illos vulgares, at nostris contrà vulgo ignotæ, ut simul & veritatis utilitatem habeant, & gratiam novitatis. Nec diffiteor aliquas identidem levioris notæ admixtas esse; vix ulla tamen credo reperiatur quæ suâ prorsus utilitate careat.

P R A E F A T I O.

VI. De notis ac titulis Epigrammatum.

Atque hoc de ipso tum Epigrammatum, tum Sententiarum delectu, nunc de cæteris quæ nos ad hunc libellum contulimus breviter dicam. In primis ad multa utile putavimus, ne sine quibusdam notis prodiret in vulgus, cum sepe in epigrammatis aliquid obscuritatis insit, quæ totam illorum corrumperet gratiam, nisi lumen quo illustraretur præsto esset; sed illæ nostro labore non semper acceptæ ferenda sunt. Nam Martiali apposita Farnabio debentur scriptori diligenti & erudito. Nonnullas tamen ex illis resecare, alias etiam nonnunquam adjicere ausi sumus, si quando ille vel aliquod omisisse, vel parum, vel nimis explanasse videretur; omnem tamen illarum laudem, si quæ in tam levibus esse laus potest, ad ipsum libenter ac meritò transcribimus.

Reliquis Epigrammatis, quoniam aliunde non suppetabant, notas addidimus, sed parcè, & iis tantum locis quæ lectorum morari possent. Vehementer enim ingentibus illis commentariis infensi sumus, in quos homines otio abundantes quicquid didicerint, sine judicio inculcant. Siquis tamen locus inter scribendum ex aliquo scriptore sub styli acumen subiret, qui cum epigrammatis sententiâ congrueret, non semper repudiavimus, sed hujus rei hunc modum adhibuimus, ut hujusmodi loca conquireremus nunquam, oblata non usqueaque refutaremus; quæ tamen ipsa, si quis gravabitur, omisssis illis fastidio suo si libet obsequatur.

Plerisque autem locis Epigrammatum titulos mutavimus, præcipue ubi ficta aliqua aut ignobilis persona esset inscripta. Nam cum hæc sit illorum utilitas, ut nos in totius epigrammatis memoriam redigant, & ut hoc veluti indicio, si quid forte requiras, in indice possis facile reperire: utrumque qui præstare potest, ridiculus Gargiliani, aut Ceciliani titulus, qui cum sententia nihil habeat affine, nec ipsam ullo vestigio demonstret? Ergo bis amo-

P R A E F A T I O.

tis alios substituimus qui vim epigrammatis quam maximè fieri potuit declarent, quod quam sit difficilè nonnunquam, præsertim ubi densi sensus, non aliud perspicere poterit, nisi qui re ipsa sit expertus.

Verum ut ex hujus libelli brevitate eum quem longè maximum existimamus excolendi judicis fructum capiat teator, operæ me pretium facturum reor, si ante omnia hic illas exponam regulas quibus in epigrammatum selectione usi sumus; eas verò nos non ex ingenio vel ex solis haud simus antiquorum libris, sed quod longè potius ex virorum omni eruditione præstantium, & multo vitæ elegantioris usu veræ urbanitatis intelligentium sermonibus, quos in his epigrammatis expendendis in consilium adhibuimus: Itaque illorum hic, non nostra judicia videbit Lector, eaque modo ipse non iniquus sit, æqua, ni fallor, & accurata esse perspiciet.

DISSE-

DISSERTATIO

De vera pulchritudine & adumbrata, in
qua ex certis principiis, rejectionis
ac selectionis, Epigrammatum
causæ redduntur.

I. Cur in dijudicanda pulchritudine tam varient hominum sententiæ.

Pulcbri descriptio & fons.

TANTÆ opinionum varietatis quâ in dijudicandâ scriptorum elegantiâ distrahi videmus etiam eruditos, ea mihi videtur esse causa, quòd nulli ferè rationem consulunt, & ex veris certis principiis res expendunt, sed omnes temerè conceptam opinionem, ac impressum sibi sine animadversione ac judicio sensum in judicando sequuntur. Sic factum ut de formandâ & accuratè cognoscendâ veræ pulchritudinis ideâ, ex quâ deinde cætera metirentur, pauci admodum laborarint, sed ut quidque animum nescio quâ voluptate mulcebat, statim id pulchrum esse pronunciarint. Et tamen eâ regulâ nihil fallacius incertius, falsa enim & ementita pulchritudo imbutas pravis opinionibus mentes voluptate quadam afficit, easdemque verâ & solidâ sèpe non afficit. Itaque nil tam deformè est, quod non alicui placeat, nihil contrà tam undique pulchrum, quod non alicui displiceat. Sic ad ridicula cantica videmus exultare rusticos, & ad ineptos histrionum jocos

DISSERTATIO.

jocos tota nonnunquam theatra conelamant. Sic contrà non desunt quos Virgilius ac Terentius, quibus nil habent literæ elegantius, aut nil tamen, aut parum delectet ; Tanta in consuetudine & anticipatis opinionibus vis est, ad delectationem vel afferendam vel amovendam. Ergo ut ab illâ inconstanti opinionum turbâ recedatur, ad rationis lumen, quod unum certum ac simplex est, accendum est, ac illius ope vera illa ac sincera pulchritudinis species investiganda, quâ quicquid impressum est verè pulchrum & elegans est, à qua contrà quicquid abhorget, deformè & inelegans meritò dicendum.

Ea porrò rectâ nos ad naturam deducet, & id generaliter pulchrum esse decernet, quod tum ipsius rei naturæ, tum nostræ etiam conveniat. Quòd enim, verbi gratiâ, corpus aliquod aliquâ parte vel redundans vel diminutum deformè habeatur, inde est quòd abhorreat à natura, quæ integratatem partium suarum depositit, superfluitatem aspernatur. Omnia ferè quæ deformia censentur eadem ratio : semperque in illis animadvertere est vitium aliquod à naturâ recte constitutâ dissidens. Nec tamen rem, ut pulchra dicatur, suæ quamque naturæ congruere satis est, nisi etiam nostræ conveniat. Hæc enim animo constans & corpore sensibus prædicto, utrâque parte certas propensiones & offensiones habet, quibus vel alliciatur, vel abalienatur : Itaque visus certis coloribus jucundus movetur, auditus certo sonorum genere ducitur ; animam etiam quædam delectant, quædam offendunt, prout quæque affectibus ejus vel consenserint vel repugnârint. Nec tamen quælibet hîc natura intelligenda est, cum quædam distortæ, depravatae, vitiosæ fint ; sed emendata & bene composita, ex cuius tantum propensionibus de pulchritudine & venustate judicandum.

Hujus autem veræ pulchritudinis ea vis est, ut non fluxa, mutabilis, temporaria sit, sed constans, certa, perpetua, omnibusque seculis peræquè placeat. Quamvis enim reperiantur tam pravo ingenio nonnulli ut eam despiciant ; tamen & ii pauci sunt, & ratione possunt ad veritatem

D I S S E R T A T I O.

veritatem revocari, cùm falsa illa pulchritudo licet tanti per habeat amatores suos, tamen illos non diu retineat, ipsa natura, quae deleri non potest, quoddam ejus sensim fastidium ingenerante. Opinionum enim, ut præclarè Cicero, *commenta delet dies, naturæ Judicia confirmat.*

Hæc si ad orationem transferri placeat, eam verè pulchram esse dicimus, quæ tum ipsarum rerum naturæ, tum sensuum animique nostri propensionibus convenit; atque ut in oratione sonus, verba & sententia spectantur. illorum omnium cum duplici illa natura consensus ad pulchritudinem requiritur, quæ nobis ideo sigillatim explicanda sunt; ac primum de Sono.

D E S O N O.

*Rara ejus venustas in imitatione rerum, frequens
in suavitate. Naturalis ejus mensio in auribus.*

Primam illius naturalis pulchritudinis partem in Sono locavimus, quem à verbis in eo distinguimus, quod in verbis spectetur proprietas & significationis *ἐργασία*; in Sono jucunditas vel asperitas aures vel mulcens, vel offendens, aut quædam quasi rerum imitatio, quæ tristia flebiliter incitata celeriter, aspera asperè dicuntur; atque hæc quidem dum oratio pronunciatur frequenter apparet; in scriptis autem, de quibus porpriè dicimus, infrequentius: quanquam Virgilius admodum feliciter nonnunquam rerum ipsarum sonum, celeritate, tarditatem carminis sono adumbravit. Nam illud, verbi gratia cùm audis, *procumbit bumi bos*; nonne tibi videris correntis bovis obtusum illum sonum audire? Aut hunc legis versum *Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum*. Nonne currentium equorum sonitus aures quodammodo verberat; Sed hoc, ut dixi, rarum, nec ferè ab ullo Poetâ quæm à Virgilio observatum. Itaque maxima soni ac maximè vulgaris virtus est in deliniendis auribus sita. Tenuis quidem pulchritudo; sed tamen naturalis

DISSE

R T A T I O.

naturalis illa, eademque maximè popularis. Vix est enim ullus de plebe tam rufus, qui naturā docente manca & mutila non aversetur ; contrā plena, structa, finita non sentiat. Hinc Cicero rectè in Oratore. *Auris*, inquit, *vel animus aurium nuncio, naturalem quandam in se continet vocum omnium tensionem, itaque & longiora & breviora judicat, & perfecta ac moderata semper expectat ; mutila sentit quædam & quasi decurtata, quibus tanquam debito fraudatur, offenditur ; productiora alia, & quasi immoderatus excurrentia, quæ magis etiam aspernantur aures, quod cum in plerisque, tum in hoc genere nimium quod est offendit vehementius, quam id quod videtur parum.* Nec verò multitudo pedes novit, nec ullos numeros tenet, nec illud quod offendit, aut cur, aut in quo offendat intelligit : & tamen omnium longitudinum & brevitatum in sonis, sic acutarum graviumque vocum judicium ipsa natura in auribus nostris collocavit.

Meritò exigi à Poetis soni jucunditatem. Asperitas multorum Poetarum, præcipue Germanorum. Quidam nimis canori.

Hanc igitur etiam soni jucunditatem consequetur necesse est, quisquis naturæ studet congruere ; idque èò justius exigitur à Poetis, quod ipsa Poesis nihil aliud est quam oratio modulata, & ad deliniendas aures certis numeris ac pedibus alligata. Quare meritissimò reprehenduntur, qui senis pedibus verba concludere contenti, auribus omnino servire neglexerunt. Quo in vitio vehementer hærent multi epigrammatum scriptores, ac præcipue qui Anthologiam Græcam Latinè reddiderunt, & Germani Poetæ.

Nam illa, verbi gratiâ, quis ferat ipsorum ?

Ex nihilo qui, quæ nihilum prius, omnia fecit..

Et nihilum, qui quæ nunc aliquid, faciet :

Is te qui nihilum ante, quod es nunc, fecit ab illo

Quod nihilum, & nihilum, nunc quod es, hoc faciet.

Scilicet

DISSESTITO.

Scilicet ut si aliquid, scelere è scelus hercule ni, eras nil :

Et scelere hoc aliquid calo habile efficere.

Quid illo item Epigrammate durius ?

Ex tuo enim animo haut potes haut novisse meum illum

Qui suam in hac tua agit dudum anima ipse animum.

Ex animo ergo animus, seu noscitur ex mea ita istac

Musa animi in musas nota sit aura tui.

Aut illo disticho ?

Perge nec à veteri te flectat tramite quidquam

Tu quod es, hoc, quoad heic vivam ego semper ero.

Sed ut magnopere vitiosum est in verbis aurium voluptatem prorsus negligere, cum versus, uti diximus, ad aures demulcendas sit inventus ; sic è diverso non leviter peccant qui auribus immodecè serviunt, & dummodo iis satisfaciant, nihil admodum de sententia laborant ; hoc studium canoras nobis peperit nugas, & inopes rerum versus ; in quod sæpenumero incident qui assiduè Poetarum tractatione, poeticæ elocutionis ac numeri facultatem comparaverunt. Nam illi cum affluent verbis elegantibus, vulgares sententias non indecoro fuso oblinire ferè contenti sunt. Hoc in multis Buchanani, Bononii, Barlæi carminibus & epigrammatiis animadvertere est, quæ lectores quidem minus attentos sæpe fallunt : at repetita & excussa, ob rerum tenuitatem, quoddam sui fastidium relinquunt. Quare in hoc quoque vitium sedulò inquisivimus, multosque ex ejusmodi sonoris versibus, qui nihil intus haberent, amandavimus.

Verba quomodo rebus accommodanda.

Nunc de verbis ac rebus naturæ accommodandis dicendum est, in quo, ut suprà dictum est, duplex natura consideranda, vel earum scilicet, de quibus loquimur rerum, vel eorum à quibus audimur vel legitimur.

Verborum

D I S S E R T A T I O.

Verborum autem cum rebus consensio in eo posita, ut grandibus grandia, humilia humilibus aptentur. Poscit quidem omne genus orationis simplicitatem : sed ista simplicitas sublimitatem non refugit, nec incitationem immo non minus vitiosum est alta & gravia tenuiter & demissè, quam demissa & tenuia altè & graviter dicere. Utroque nim modo ab ea disceditur, in qua positam pulchritudinem diximus, cum naturâ consensione. Ergo nec figuræ, nec ornamenta quævis oratio recipit, nec rursum quævis repudiat ; est ubi illa aptè collocentur, est ubi ineptè ; totum autem in eo est, ut ubique perfecta sit rerum verborumque concordia.

Porro, quod diligenter animadverti velim, & à paucis omnino observatum est, ut verba rebus attemperes, non ipsæ res spectandæ, vel quales in se sunt, vel quales in mente dicentis, sed quales in mente audientium vel legentium oratione informatæ sunt. Sic quia sub initio rudis adhuc supponitur auditor, simplicibus verbis, eorum de quibus rerum loqueris, notitiis imbuendus est, quibus postea quidvis possis superstruere. Hinc sit ut si de quamlibet atroci facinore dicendum sit, non prius licet in illud atrocibus verbis invehiri, quam in mente Letitorum ea ipsius species impressa sit, quæ vim illam verborum atrocitatemque non respuat. Quo vitio illi premuntur, qui nondum incensis Auditorum animis, & quid velint adhuc nescientibus, ardente orationem inferunt.

Ita optimè Virgilius orditur simplicibus verbis :

*Arma virumque cano, Troiae qui primus ab oris
Italianam fato profugus, Lævinaque venit
Littora.*

Optimè Homerus ob hoc ipsum ab Horatio laudatus :

*Dic mihi Musa virum captae post tempora Troiae
Qui mores hominum multorum vidit & urbes.*

At vitiosè Statius, & nimis subito lectores in altum rapit his versibus :

Fraternas acies, alternaque regna prophanis

Decerata

DISSERTATIO.

*Decertata odiis, fontesque evolvere Thebas
Piérius menti calor incidit.*

Vitiosius etiam Claudianus nondum præparatis animis
tumidos illos ingerit versus :

*Infernī raptoris equos, afflataque curru
Sidera Tenario, caligantesque profundæ
Junonis thalamos.*

Hoc verò præceptum præcipuè teneri debet in epitheti-
cis, quæ cum rebus semper male junguntur, si ab illâ
ideâ dissideant, quam impressam gerit Auditor. Eam ob-
rem vidi qui reprehenderent illud initium Lucani :

*Bella per Aemathios plusquam civilia campos
Jusque datum sceleri canimus.*

Rectè, inquiunt post expositam stragem Pharsalicam
hoc epitheto, *plusquam civilia*, uteretur, at ut illo Lecto-
rem nihil tum tale cogitantem occuparet, præposterum
fuit, & peccat in Horatianum illud :

*Non fumum ex fulgore, sed ex fumo dare lâcem
Cogitat.*

Quo pacto verba humano ingenio convenire oporteat.

*Prima ejus abalienatio à verbis inusitatis unde
profecta; huic quatenus obsequendum.*

Verùm convenire rebus verba parum est, nisi etiam
hominum naturæ conveniant, in qua cerni licet genera-
lem quandam offenditionem in verba obsoleta, fordia,
impropria, quam quidem malim naturalem quâm opinabilem
dicere, licet super quadam opinione fundetur.
Quamvis enim quod aliud vocabulum alio sit usitatus &
elegantius meri sit hominum arbitrii, tamen inusitatis
& impropriis offendendi naturale est, ut usitatis pro-
priisque delectari. Quidquid enim contra rationem
fit, hoc ipso quia carere ratione perspicitur, offendit.
Jam vero tritis vocabulis relictis, inusitata conjectari
prorsus à ratione alienum est. Quanquam huic naturali
offensioni accedit alia ex opinione profecta. Nam quia
illa

D I S S E R T A T I O.

illa verba inusitata vulgo reprobantur, hinc cum quodam fastidio & contemptu in ipsa mente conjunguntur ; ita ut vix pronunciari possint, quin se continuò simul efferat hic contemptus & fastidii sensus.

Ergo ne in offenditionem illam, sive naturalem, sive opinabilem incurrat prudens scriptor, usui sese libenter accommodabit ; & quamvis illum instabilem nec diuturnum esse sentiat, mallet tamen aliquando placere quam nunquam ; illud modo cavebit, ne succrescentes identidem, in aulâ praesertim Gallicâ & muliercularum circulis locutiones, nec vulgo adhuc receptas, in scriptis usurpet. Harum enim, ut ita loquar, brevior vita, quam ut in opus diuturnum illigari possint, ut omittam in hoc odiosam quandam affectionem esse, quae orationi pondus authoritatemque detrahatur.

Est ergo in vocum proprietate & elegantia pulchritudo quædam ac venustas non aspernanda, sed ea tamen temporaria, & quæ opinione qua usus constat innixa, mutata opinione dilabatur. Quare aliam querant oportet, qui non uni seculo, sed omnibus scribunt ; eam nimurum quæ nihil habent opinionis admixtum ; qualis illa verborum cum natura consensio, quam deinceps explicatur fumus.

I N T E R I O R Q U Ä D A M & magis arcana verborum cum naturâ consensio.

Naturam humanæ mentis si penitus introspicere velis, & interiores in eâ delectationum fontes rimari, robur quoddam in ipsâ deprehendes, quadam infirmitate coniunctum, unde magna varietas & inæqualitas oriatur. Robore enim fit ut perpetuam remissionem gravetur ; infirmitate contrâ, ut perpetuam contentionem pati nequeat.

Hinc

DISSERTATIO.

Hinc est quod ipsi nihil diu placet, nihil sui undique simile. Hinc in Musicâ perfectum omnino concentum aversetur, quod compertum Musicos induxit ut discordes sonos, quas dissonantias appellant, consultò admiserent. Hinc fit denique ut quævis corporis exercitatio, etiam si voluptatis causâ primum suscepta, fiat ex perpetuitate supplicium.

Id verò etiam in oratione locum habet, imo ibi maximam natura teneritudinem prodit, altam illam & incitatam diu non patitur ; rursus illâ humi repente & nunquam se attollente, si longior sit, fatigatur ; stare, requiefcere, erigi, dejici aet omnis auditor & lector. Inde nascitur tanta varietatis necessitas, quâ parvis grandia, concitata placidis, alta humilibus miscenter. Sed hæc fortasse parum in epigrammatis loci habent, quæ propter brevitatem, varietatis minùs indigent. Verùm ista licet generaliora commemorare non piguit, quod cætera magis argumenti nostri propria inde pendeant, in primisque metaphorarum, quarum magna vel ad ornandam, vel ad vitiandam poësim vis est, usus & judicium. Nam si cur homines metaphoris delectentur attentiùs consideremus, non aliam inveniemus causam, nisi eam quam indicavi naturæ imbecillitatem, quæ rigidâ illâ veritate & simplicitate lassata metaphorarum à vero non nihil abscedentium admixtione recreanda est. Hic verum & legitimum metaphorarum usum discas, easque itidem adhibendas, ut discordes sonos adhibent Musici, ad tollendum perfecti concentûs fastidium : sed quâm crebro illæ, quóve loco usurpandæ sint, non exiguae cautionis ac prudentiarum est. Illud hîc monuisse sufficiet, quia metaphoræ, hyperbolæ, & quæcunque à simplici & naturali loquendi more deflecent, non propter se expetuntur, sed tanquam nauseantis naturæ remedia, necessitate quadam asciscuntur, propterea magnam in eis moderationem esse servandam. Unde verè & rectè à Quintiliano dictum : Modico & opportuno earum usu illustrari orationem, frequente obsecurari & tædio compleri. Quod vitium in multis, præfertim recentiorum epigrammatis sâpe deprehendas, ut infrâ

DISSESSATIO.

infrà quibusdam exemplis ostendemus. Sed tamen ne hoc in nimiam abeat severitatem, notandum est ea tantum pro metaphoris habenda, quæ à vulgari usu remota sunt, & duplē idem animo offerunt : unde si quæ metaphoræ ita tritæ sint, ut jam quasi propriæ usurpentur, nec aliud quam rem ipsam ad quam explicandam adhibentur, exhibeant ; proprietatum potius vocabulorum numero, quām metaphorarum ducendæ sunt, nec sub iis quarum copiam reprehendimus tropis comprehenduntur.

De stilo nimis Metaphorico. Quædam Epigrammata ob id rejecta.

Est quidem Poetis major quædam troporum venia, sed tamen sius est illis etiam modus, sua, ut loquitur Ciceron, verecundia, præcipuumque semper ornamentum ex simplicitate petendum. Quare longissimè à pulchro aberrant illi apud quos tota quasi natura histrionicam agit ; adeo nihil communī more eloquuntur ; nihil tale effingunt quale extra poemata cernitur ; sed omnia extollunt, deprimunt, mutant, & quandam veluti larvam omnibus induunt. Hac nos de causâ quædam epigrammata tanquam nimis metaphorica ex selectorum numero exclusimus, ut duo sequentia Heinsii, viri cæteroquin humiorum literarum scientiæ clarissimi.

*Auriga lucis, ignei poli cursor,
Metator æthræ, temperator horarum,
Ævi minister, circulator æterne,
Lustrator orbis, dissipator umbrarum,
Currus perennis, igneæque quadrigæ
Frænator ingens, qui diem vebis purum,
Rursumque vultum surripis tuum mundo,
Et candicantis oculis comæ flammam
Gras è lacertis Tethyos tuæ rursus
Redibis : at nox occupat meum solem. Douzam scilicet.*

Itemque,

DISSE

TATI

Itemque,

*Dulces alumni noctis, ignei fratres,
Parvae cohortes, ignei poli cives,
Qui per serenos aetheris vagi campos
Molles choreas ducitis levi plantâ,
Cum membra nostra molliter reclinata
Victosque sensus occupat sopor levis;
Cur nunc ut ante per domum cœli pictam
Et è latebris, fornicisque inaurati
Puris fenestrâ tollitis sacrum vultum?
Abite tandem; non videbitis Douzam.*

In his Epigrammatiſ præter congestas ad nauseam metaphoras, easque duras & absurdas, aliud quoque vir sagacissimus vitium notabat, quod scilicet à mœrentis, & amici mortem lugentis animo, quem hic effingere voluit Heinsius, nil longius absit, quam siæc Epithetorum latcivia. Sed de verbiſ ſatis.

*Prima ſententiārum virtus, veritas. Quantum
in falſitate vitium fit. Ubi de falſis
Epigrammatiſ.*

Nunc de ſententiis differendum, quas item rebus ac personis accommodandas eſſe prædiximus. Rebus convenient, ſi verae, ſi propriæ ſint, & quaſi interiores. Personis congruent, ſi naturalibus vel offenſionibus, vel affectibus aptentur.

Prima igitur ſententiārum virtus, veritas. A rebus enim iſpis diſſidet, quicquid falſum eſt, nec ulla in falſitate pulchritudo, niſi quantum veritatem mentitur. Unde diſcas pulchritudinis fontem in veritate eſſe, deformitatis contrà in falſitate. Illa verò non à rebus modo abhorret, ſed etiam à personis. Ineſt enim nobis qui-dam inſitus veritatis amor, quædam in falſitatē offenſio, quâ ſit ut quæ nos ſpecie veri delectarunt, ubi falſa patuere.

DISSERTATIO.

Patuere, ingrata & injucunda fiant. Hæc ratio fuit viris eruditis, quorum jam sœpe mentionem facio, ut ex hoc delectu multa epigrammata resecârint, quorū præcipua sententia ex falso petebatur, ut, exempli gratiâ, illud Grotii, licet carmine satis magnificum.

In Joannam Archeam vulgo la pucelle d'Orleans.

*Gallica non unquam peritura laudis Amazon
Virgo intacta viris, sed metuenda viris :
Cujus non oculis sedit Venus atque Cupido,
Sed Mars atque horror, Janguineæque vices :
Hæc est cui Salicæ leges, cui patria sese
Debet, & in veras redditæ sceptræ manus.
Nec fas est de morte queri, namque ignea tota,
Aut nunquam, aut solo debuit igne mori.*

Hæc commemorare non piguit, ut magis lectors perspiciant quale sit illud falsorum genus, quantumque abhorreat à natura, quippe quod ita ferè sit comparatum, ut ejus quod in eo affirmatur contrarium non minus plausibiliter dici possit, nihilo enim magis ineptè potuisse scribere Grotius :

*Sed fas est de morte queri ; non ignibus illa
Debuit, ast undis ignea tota mori.*

Certè si ejus originem indagari placeat, reperiemus ad illud non naturâ homines duci, sed inertâ compelli. Non enim aliâ causâ ad falsitatis præsidium confugiunt, nisi quia veram ex rebus ipsis eruere pulchritudinem non valent. Certa quippe & definita veritas, mendacium infinitum & incertum : hinc illa ad inveniendum difficilis, hoc proclive & obvium, eoque etiam nomine spernendum.

Porro non in affirmationibus modò falsitas intervenit, sed etiam in affectibus effingendis, cùm scilicet alicui personæ alii quam quos natura argumentumque postulat affinguntur affectus, ut cerni licet in hoc Vultei epigrammate, ob id rejecto :

Nuper

DISSEMINATIO.

Nuper marmoreum videns sepulchrum
Arverni benè cogniti malā in re,
Cæpi sic tacitus loqui : Ad quid, oro,
Tot sumptus ? Potuisset hoc sepulchrum
Reges claudere, sanguinemque Regum,
Hoc ignobile quod tegit cadaver.
Prorumpo in lachrymas, fluunt abunde
Emissæ ex oculis genas per ambas,
Quidam me arguit, increpatque fletem,
Itis sic puto, talibusve dictis ;
Næ tu, quisquis es, impius videris
Pestem qui patriæ doles sepultum.
Illi contrā ego : Falleris sepulchri
Jaēturam fleo, non fleo sepulti.

Alienum sanè fuit hominem inducere abundè lachrymantem, quòd sceleratus quidam & ignobilis nobili sepulchro esset conditus. Non enim misericordiam & lachrymas movent honores sceleratis habitu, sed potius iram & indignationem. Falsum ergo sibi induit affectum Poeta, qui ibi lachrymatur, ubi irascendum & stomachandum fuit.

De fabulosis Epigrammatiſ.

Magnum igitur falsitatis vitium, idémque latissimè fusum, & multa quasi membra complexum. Ad hoc enim revocari possunt primum fabulosæ sententiae, solita Poetarum curricula, ubi nihil dicere habent. Cujus generis tanquam vitiosi, multa nos epigrammata rejecimus, ut illud Grotii ad Rodulphum Imperatorem, fabulis nimis refertum :

Non tibi Mars tantum farvet, invictissimè duxtor,
Quem toties hostem barbara signa tremunt :
Plebs quoque te Superum donis veneratur, & illud
A Zephyri munus conjugi, Cæsar, habes.
Ver Dea perpetuum Batavo præscripsit Apelli
Prataque vicirici vivere jussa manu.

DISSERTATIO.

*Annus Alcinoi decor est, & Adonidos hortis,
Nec Pharias animat longior aura rosas.*

*Prisca Semiramios jaetat Pomona labores ;
Alta tamen tetti culmina scandit hyems.*

*Quo tibi fluxus bonos ? Augustum serta triumphum,
In quæ temporibus nil licet, ista decent.*

Scio esse alia quoque in hoc epigrammate culpanda ;
sed nunc id unum vitium notamus, propter quod in
exemplum assertur.

De Æquivocis.

Referri etiam ad idem genus potest magna pars æquivocorum, quorum acumen ferè ex quadam oritur falsitate. Nam, verbi gratiâ, in illo Sannazarii Epigram.

*Jucundus geminos fecit tibi, Sequana, pontes ;
Jure tuum potes hunc dicere Pontificem.*

Si pontificem accipias pro pontium fabricatore, vera sententia, sed inepta : ergo ut acuti aliquid includat, debet vox Pontificis accipi pro Episcopo, quo sensu falsum erit Jucundum esse Pontificem. Similiter in illo Epigrammate satis celebri :

*Surdastrum curare ferunt te, Gallice, Cosmum,
Et quod ei certam polliciteris opem.*

*Sed nihil efficies licet omnem extenderis artem,
Nam male perpetuos audiet ille dies.*

Accipe verbum audiendi pro ipso sensu, falsa erit sententia, quia illud corporis vitium sanari potest ; accipe pro bono nomine, falsa item erit & inepta, quia falsum & ineptum est ideo frustra laborare Medicum de sanando aurium vitio, quia famæ mederi non potest.

In his vitiis hærent omnia equivoca, quorum proinde venustas valde exiliſ, imò nulla est. Olim quidem isti generi aliqua laus fuit apud sæclum prius : unde à Cicerone & Quintilianio elegantes dicuntur petiti ex amphibologia sales : at nunc contrà meritò valde contemptum est, adeò ut æqui voca non modò non captent urbaniores, sed

DISSESTITO.

sed etiam vitent. Illa tamen utcunque tolerabilia vel certè minus vitiosa sunt, cum sponte nascuntur; at si quis ea afferat meditata, aut in iis se sibi placere significet, jure insuetus existimatur. Inde est quod epigrammata, quorum elegantia ex æquivoco petitur, nullo ferè in pretio sunt. Nam cum versus non nisi labore & industria componantur, rectè pusilli & angusti animi existimatur in tam levi argutiâ versibus illigandâ tempus consumere. Nec omittendum est hoc quoque in æquivocis incommodum, quod uni ita linguae affixa sint, ut in aliam transferri non possint. Propter has causas pauca nos ejusmodi in hunc delectum admisimus, & tantum ad exemplum vitiosæ formæ.

De Hyperbolicis.

Falsis item sententiis accensentur hyperbolice, non in uno aliquo verbo, nam de his jam superius egimus, sed in toto sensu cuiusmodi est illud Ausonii intolerandæ absurditatis.

*Fauſtulus inſidens formice ut magno elephanto
Decidit, & terra terga ſupina dedit.
Mox idem ad mortem eſt multatus calcibus ejus,
Perditus ut poſſet vix retinere aninxam.
Vix tamen eſt fatus: Quid rideſ, improbe Livor,
Quod cecidi? Cecidit non aliter Phaeton.*

Sic ille Græcos in eo imitatus, quorum mira fuit in hanc cacozeliam proclivitas, ut videre eſt in eorum Anthologiâ, ejusmodi hyperbolis ſcatente. In eandem quoque ruunt frequentes, vel qui infirmo ingenio ſunt, vel qui imperitis ſcribunt: unde talibus deleſtari magnum imperitiæ ſignum; quo vel moveri debent, qui Rablaſii fabulas tam ineptas, tam ſtolidis hyperbolis refertas legere, ne dicam laudare non verentur.

DISSESTITO.

De litigiosis & controversiis.

Porrò ad idem falsorum genus accedunt litigiosæ anticipetesque sententiæ, de quibus ambigit lector, veræne illæ an falsæ sint. Quæ dubitatio quoniam omnem admitt jucunditatem, tollit etiam pulchritudinem.

Hoc nomine nunquam mihi probata est clausula illius Epigrammatis Martialis.

*Par scelus admisit Phariis Antonius armis,
Abcidit vultus ensis uterque sacros.
Illud laurigeros ageres cum læta triumphos.
Hoc tibi Roma caput, cum loquereris, erat.
Antoni tamen est pejor quam causa Photini,
Hic facinus domino præstítit, ille sibi.*

Subit enim lectoris animo tacita quædam molestia, quod Poeta tam fidenter dubiam sententiam pro certâ sumat. Libenterque adversus illum reponeret sibi contrâ videri graviùs illum delinquere qui domino præstat facinus, quam qui sibi, nec deerunt rationes. Nam sibi peccantes ira, cupiditas, metus, ad facinus impellit, quibus voluntas, adeoque criminis magnitudo minuitur : At qui alteri in scelere patrando obsequitur, frigidus ad facinus accedit, quod longè majorem arguit pravitatem. Hæc & similia causari quis adversus Martiale posset, e-jusque distichon sic immutare nihilo absurdius,

*Antoni tamen est melior quam causa Photini,
Hic facinus Domino, præstítit ille sibi.*

Quare totum hoc genus controversiarum sententiarum elegantiâ vacat, & studiosè vitandum est iis qui pulchritudinem sequuntur, quam in unâ demum veritate inventant, & ejusmodi veritate, quam statim propositam lector agnoscat & amplectatur.

Alia

DISSESSATIO.

*Alia sententiarum virtus, ut proprie & interiores
sint. Ubi de alienis, & accidentariis.*

Alteram sententiarum, dum cum rebus comparantur, virtutem esse diximus, ut proprie & interiores sint, id est, ex rerum quasi visceribus erutæ, non longè accersitæ, vel ex externis accidentibus, rem tantum quasi concomitantibus ductæ. È lege innumeris frigidioribus epigrammatis liberati sumus, quorum hic pauca exempla subjici placet.

*Alienum & accersitum est illud Audoëni, de Lyra:
In tam diversis cum sit concordia chordis.*

Tam discors hominum non puden est esse genus.

Quasi ad pudefaciendos de suis discordiis homines, nihil proprius esset quam chordarum lyræ concordia.

Ex accidentibus rem concomitantibus, non ex ipsis rei visceribus depromptum illud Germanici, ut aiunt, Cœsaris, versibus alioqui satis cultum.

Thrax puer adstricto glacie dum ludit in Hebro,

Frigore concretas pondere rupit aquas.

Dumque imæ partes rapido traherentur ab amni,

Abscidit tenerum lubrica testa caput.

Orba quod inventum mater dum conderet urna,

Hoc peperi flammis, cetera dixit aquis.

Alia certè fuit illi matri interior dolendi causa, quam quodd filius partim aquam, partim flammam esset absumptus, nec minus illa doluisse, si vel totus in aquis periret, vel totus in flammis. Non debuit ergo ex tam levi ~~accersitatem~~ tota dolendi causa repeti, quæ comes non materia doloris fuit.

Eodem vitio laborant descriptiones negativæ, in quibus enumerantur, non quæ cuique rei dotes insunt, sed quæ non insunt, quod jure quidam reprehendebant in hoc Epigrammate Barlæi, alioquin versibus eleganti.

DISSE

S E R T A T I O.

Regia Borbonii soboles, quā sospite dudum
Belga sibi facilem credidit esse Deum.
Sceptiferis illustris avis, illustrior armis,
Et rārum Astraea judice nomen habens,
Quem celebrat Bellona ducem, pax laudat inermem,
Et cui tot terrae, tot famulantur aquae.
Non tibi barbaricum potantia vellera succum,
Aut mea Sidonias pagina donat opes :
Non Indus quod mittit ebur, quod Dalmata marmor,
Quæque gravem placant mascula thura Jovem :
Non bellatrixes aquilas, captivaque bello
Oppida, non vieto carbeta rāpta mari.
Nos Christum, Lodoice, damus regemque ducemque,
Nomina nominibus non aliena tuis :
Maxima quin cupio dum mittere, maxime Regum,
Quo nequeo majus mittere, mitto Deum.

Nimis certè longus circuitus est enumerare quæ Regi non des, ut tam leve munusculum intelligatur. Sed in clausula illud etiam durum quod libellum de Christo disserentem, Deum & Christum appellat, quasi idem sit Christus, & libellus de Christo. Sed hæc vulgaris dicatorii, ut ita loquar, generis ineptia, in quo scriptores non aliter ferè de libris suis loquuntur, quam si inter ipsum librum, & libri argumentum nihil interesset: ita si de Cæsare vel Catone scribunt, Cæsar, inquiunt, & Cato genibus tuis advolvitur; si de Cicerone, En, inquit, te Cicerò compellat, & patronum adoptat; quæ omnia falsarum sententiarum generi recte accensueris.

Sententiæ cum personis quā ratione conciliandæ. De offenditionibus vitandis: ac primum de obscenitate.

Atque hæc quidem sententiarum cum rebus concordie facilius intelligitur: at verò earundem cum personis attemperatio, longè ad percipiendum difficilior, ad tractandum operosior. Tota enim hic humana natura penitus

DISSERTATIO.

nitus scrutanda est, ejusque tacitæ propensiones, tum alienationes rimandæ, ut istas fugiamus, illis obsequamur. Nec enim fieri potest ut placeat quod naturam offendit, nec ut displiceat, quod ejus propensioni obsequitur. Nos quædam tantum hîc delibabimus, sed quæ ad institutum nostrum sufficient.

Imprimis in natura hominum, quidam adversus turpia & obscœna pudor insitus est, idemque in optima quaque, & benè institutâ vehementior. Hunc pudorem offendunt omnes obscœnæ sententiae, adeoque illæ alienæ à natura, deformes & inelegantes habendæ sunt. Nec refert quod illæ quibusdam corruptis animis arrideant. Non enim elegantiæ est, uti diximus, corruptæ naturæ congruere, sed honestæ ac benè moratae. Itaque totum hoc genus planè abest ab honestorum hominum sermonibus, nec nisi ab iis frequentatur, qui ut pietatis, sic genuinæ comitatis & elegantiae sensu carent.

Ergo quod fœda omnia & lasciva epigrammata reseruimus, non modo moribus & pietati inservitum est, sed etiam urbanitati & elegantiae, cuius nullum prorsus sensum habuisse se testantur veteres illi Catullus ac Martialis, qui tot illiberalibus fordibus libros suos opplevere, eoque nomine non modò flagitosi, sed etiam rustici, inhumani, & ut Catullianis verbis utar, *Caprimulgi ac fossores* habendi sunt.

De vilibus argumentis Epigrammatum.

Nec verò solum turpem & obscœnam speciem, sed omnino quomodounque vilem, deformem & ingratam lectoribus objicere vitiosum & inelegans est. Hinc propulchris & elegantibus haberi non possunt illa epigrammata, quorum argumentum est vel vetula edentula, vel detritâ lacernâ poetaster, vel olens hircus, vel putidus nasus, vel helluo in mensam vomens, quæ magna histriobus jocandi seges. Nunquam enim acumine satis compensatur ista deformitas.

DISSE

SERTATIO.

Regia Borbonii soboles, quā sospite dudum
Belga sibi facilem credidit esse Deum.
Sceptriferis illustris avis, illustrior armis,
Et rarum Astraea judice nomen habens,
Quem celebrat Bellona ducem, pax laudat inermem,
Et cui tot terrae, tot famulantur aquae.
Non tibi barbaricum potantia vellera succum,
Aut mea Sidonias pagina donat opes :
Non Indus quod mittit ebur, quod Dalmata marmor,
Quæque gravem placant mascula thura Jovem :
Non bellatrixes aquilas, captivaque bello
Oppida, non victo carbasa raptæ mari.
Nos Christum, Lodoice, damus regemque ducemque,
Nomina nominibus non aliena tuis :
Maxima quin cupio dum mittere, maxime Regum,
Quo nequeo majus mittere, mitto Deum.

Nimis certè longus circuitus est enumerare quæ Regi non des, ut tam leve munusculum intelligatur. Sed in clausula illud etiam durum quod libellum de Christo differentem, Deum & Christum appellat, quasi idem sit Christus, & libellus de Christo. Sed hæc vulgaris dicatorii, ut ita loquar, generis ineptia, in quo scriptores non aliter ferè de libris suis loquuntur, quam si inter ipsum librum, & libri argumentum nihil interesset: ita si de Cæsare vel Catone scribunt, Cæsar, inquiunt, & Cato genibus tuis advolvitur; si de Cicerone, En, inquit, te Cicero compellat, & patronum adoptat; quæ omnia falsarum sententiarum generi rectè accensueris.

Sententiæ cum personis quā ratione conciliandæ. De offenditionibus vitandis: ac primum de obsecnitate.

Atque hæc quidem sententiarum cum rebus concordia facilius intelligitur: at verò earundem cum personis attemperatio, longè ad percipiendum difficilior, ad tractandum operosior. Tota enim hic humana natura penitus

DISSERTATIO.

nitus scrutanda est, ejusque tacitæ propensiones, tum alienationes rimandæ, ut istas fugiamus, illis obsequamur. Nec enim fieri potest ut placeat quod naturam offendit, nec ut displiceat, quod ejus propensioni obsequitur. Nos quædam tantum hîc delibabimus, sed quæ ad institutum nostrum sufficient.

Imprimis in natura hominum, quidam adversus turpia & obscena pudor insitus est, idemque in optima quaque, & benè institutâ vehementior. Hunc pudorem offendunt omnes obscenæ sententiae, adeoque illæ alienæ à natura, deformes & inelegantes habendæ sunt. Nec refert quod illæ quibusdam corruptis animis arrideant. Non enim elegantiæ est, uti diximus, corruptæ naturæ congruere, sed honestæ ac benè moratae. Itaque totum hoc genus planè abest ab honestorum hominum sermonibus, nec nisi ab iis frequentatur, qui ut pietatis, sic genuinæ comitatis & elegantiæ sensu carent.

Ergo quod fœda omnia & lasciva epigrammata rese-
cuimus, non modo moribus & pietati inservitum est, sed etiam urbanitati & elegantiæ, cuius nullum prorsus sen-
sum habuisse se testantur veteres illi Catullus ac Martialis,
qui tot illiberalibus sordibus libros suos opplevere, eó-
que nomine non modò flagitosi, sed etiam rustici, inhu-
mani, & ut Catullianis verbis utar, *Caprimulgi ac fossores*
habendi sunt.

De vilibus argumentis Epigrammatum.

Nec verò solum turpem & obscenam speciem, sed
omnino quomodounque vilem, deformem & ingratam
lectoribus objicere vitiosum & inelegans est. Hinc pro-
pulchris & elegantibus haberri non possunt illa epigram-
mata, quorum argumentum est vel vetula edentula, vel
detritâ lacernâ poetaster, vel olens hircus, vel putidus
nasus, vel helluo in mensam vomens, quæ magna histrio-
nibus jocandi seges. Nunquam enim acumine satis com-
pensatur ista deformitas.

DISSESTITO.

Eà de causà in iis quæ Martiali subjunximus epigrammatis, nullum ex illis ascivimus, multaque quæ occurabant procul ablegavimus, quale illud Buchanani in quo strigosi senis ingratam & invenustam pingit imaginem.

Nævole, dum clamas ut Stentora vincere possis,

Omnis homo est animal nocte diéque boas :

Jam tibi dilapsa est prope nonagesima messis,

Jam tremis effœto curva senecta gradu ;

Vertice jam lævi via tres hædere capilli,

Et cernis quantum noctua mane videt ;

Semper & è gelido destillat stiria naso,

Et fluit in madidos longa saliva sinus ;

Nec tibi gingivâ dens unus & alter inermi,

Nec plus rugarum simia scalpit anus.

Nævole, si pudor est, nugarum define tandem

Omnis homo clamans, Nævole, nullus homo es.

Vilius itidem argumentum, specièisque parum jucunda & elegans pendentis hominis, huic Sannazarii epigrammati fraudi fuit, quanquam aliquid festivitatis habenti :

Quicquid erat Tripodium cunis Delphisque petisti,

Discere fortunam dum cupis, Eune, tuam :

At deus extabis supra Regesque Deosque,

Veridico tandem rettulit ore tibi :

Tu tamen hinc vanos sumpsiisti, Græcole, fastus,

Jam magni dominus, jam pater orbis eras :

Ecce crucem ascendis, non te Deus, Eune, sefellit,

Omnia sunt pedibus inferiora tuis.

Sed hæc honesta & tantum vilia : at Cynica Martialis & Catulli libertas, quæ multa non quidem in moribus fœda, sed quæ tamen ab oculis & auribus removeri jubet humana comitas, suis nominibus eloquuntur, prorsus impudens & rustica habenda est; quare nunquam laudabant elegantes vel illas Catulli voces : *Annales Volusi catata charta*; vel illud Martialis de Catella : *Et desiderio coæta ventris, guttæ pallia non sefelliit unâ*. Et multa alia longè sordidiora, quæ nè in exemplum quidem vitii libet afferre. Certè nimia fuit antiquis in hoc genere patientia, nec raro miratus sum quomodo in Senatu Romano

Cicero.

D I S S E R T A T I O.

Cicero ferri potuerit, cum hæc adversus Pisonem declamaret. Meministine cœnum cùm ad te quinta fere horâ cum Caio Pisone venissim, nescio quo è gurgustio te prodire involuto capite, soleatum; & cum isto ore fætido teterrimam nobis popinam inhalasses, excusatione te uti valetudinis, quod diceres te violentis quibusdam medicaminibus solere curari. Quam nos causam cùm accepissimus; quid enim facere poteramus? Paulisper stetimus in illo ganearum tuarum nidore atque fumo, unde tu nos tum improbissime respondendo, tum turpissime eructando ejecisti.

De Malignis Epigrammatiſ.

Est etiam in hominibus mansuetioris ingenii innatum adversus malignitatem odium, præsertim quâ vitia corporis irridentur, vel fortunæ calamitates, aut quidvis demum quod accedit extra culpam. Nam quia nemo se horum casuum exortem videt, ideo ista dejici & irrideri molestè fert. Humanè Virgiliana Dido, cum ait

*Non ignara mali miseris succurrere disco,
tacitusque in illam inde exoritur Lectorum favor; pulchre item Seneca:*

Non est jocus esse malignum.

At contrà inhumanè, qui miseris insultant, & quæ non culpâ contracta sunt exprobrant, adeoque quendam illi in legentium animis odii & alienationis excitant sensum.

Pròpterea nos pauca admodum hujus generis cum nostro ingenio parere liberum fuit, ascivimus, multa contrà rejecimus, ut illud Audoëni frigidum & malignum.

Ecce tibi nulli superant in vertice crines,

Nullus in infidâ stat tibi fronte pilus.

Omnibus amissis à tergo & fronte capillis,

Quid tibi jam restat perdere, calve? Caput.

Nec nobis magis placebant tot ejusmodi in Martiali, quæ tamen non omisimus, propter superiorius positas causas.

D I S S E R T A T I O.

De loquacibus Epigrammatis.

Omnes naturæ offendentes colligere longum esset, non nullas tamen libet addere, quod magnam ab hac selectio ne epigrammatum turbam amoverint. Ergo præter ista longos etiam verborum circuitus, idemque sibi variis verbis ingestum natura fastidit. Ardet enim curiositate, & semper festinat ad exitum, multoque se detineri sermone, nisi cum magno operæ pretio fert impatienser. Propterea non leve fastidium afferunt loquacia epigrammata, & quæ longitudinem suam non satis sententia magnitudine pensant: quo vitio nonnunquam premitur Martialis, in aggerendis vulgaribus laudibus quandoque nimius, aut in enumerationibus minutior, verbi gratia, in illo Epigrammate, quo pertinuit tot similitudines de medio petitas cumulare?

*Puella senibus dulcior mibi Cycnis,
Cui nec lapillos præferas Erythræos,
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,
Nivæisque primas, liliumque non tactum,
Fragravit ore quod rosarium Pæsti,
Cui comparatus indecens erat pavo,
Inamabilis sciurus, & frequens Phœnix.
Adbuc recenti tepebat Eroton busto.*

Quid item in illo alio eandem sententiam toties iterare?

*O mibi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, Antenorei spes & alumne laris;
Pierios differ cantusque chorosque sororum,
Æs dabit ex ipsis nulla puella tibi.
Quid petis à Phœbo? nummos habet arca Minervæ,
Hæc sapit, hæc omnes fænerat una Deos.
Quid possent hederae Bacchi dare? Palladis arbor
Inclinat varias pondere nigra comas.
Præter aquas Helicon, & ferta, lyrasque Dearum
Nil habet, & magnum semper inane sophos.
Quid tibi cum Cirrha? Quid cum Permessidos unda?
Romanum proprius, dicitusque forum est.*

Illic

DISSERTATIO.

*Illic æra sonant : at circum pulpita nostra,
Et steriles cathedras, basia sola crepant.*

De Vulgaribus.

Quà ratione autem loquacitatem averatur natura, eādem sententiis nimis vulgaribus offenditur. Est enim quædam loquacitatis species, effutire vulgaria & obvia, cùm is sit sermonis usus, ut quæ nesciuntur patefiant, non ut nota ac trita repetantur. Ob hoc vitium innumeræ Epigrammata ab hoc delectu segregata sunt : Sed quia nil illo communius, afferendis ejus exemplis superfedeo.

De minutioribus argutiis, & verborum lusu.

Displacet etiam non leviter minutior diligentia, quæ mentem à rebus avocat, ex quibus vera voluptas efflorescit. Hic lusus in verbis, quales sunt paronomasiæ, aliæque id gènus allusiones, nisi citra artem sub stylum succedant, non tam figuræ quàm vitia sunt, iisque epigrammatis quorum in eo positum est acumen, nil exilius præfertim cùm uni linguae ita propria sint, ut in aliam transferri non possint, quod secuti nos, frivolas illas argutias prætermisimus ; cuiusmodi est illa Audoeni.

Latronum finis funis, mors ultima merces,

Furca capit fures, hinc puto nomen habet.

At multi evasere ; Dabit Deus his quoque finem :

Rarus funesto fur sine fine perit.

Paulo festivius illud alterius Poetæ de Helvetio occiso notetu, licet vitiosum.

In nive nocte vagans nuceo cado stipite nixus,

Sic mihi nix, nox, nux, nex fuit ante diem!

Propensionibus naturæ quomodo obsequendum.

Omnes illæ naturæ offendiones diligenter vitandæ, nec minus ejusdem propensionibus obsequendum, si modo illud

D I S S E R T A T I O :

illud quod sequimur pulchrum assequi volumus. Tantus enim in hominibus amor sui viget, nihil ut audire jucundè possint, nisi quod suis affectibus blandiatur. Quamobrem hæc epigrammata meritò pulcherima censentur, quæ in illos affectus magis penetrant, eámque menti sententiam objiciunt, quam non modò interiori luce verissimam agnoscat, sed etiam interiori affectu, ut sibi blan-dissimam amplectatur ; ut illa Martialis :

Nolo virum facili redimit qui sanguine vitam :

Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

Nam cùm omnes mortem oderint, laudes & gloriam expectant ; nemo est qui non gaudeat sine morte laudari posse. Et illud veteris Poëtæ :

Mitte superba pati fastidia, spēmque caducam

Despice, vive tibi, cum moriare tibi.

Habet enim, ut inquit Quintilianus, natura sublime quadam & impatiens superioris, quod suaviter palpat, qui ipsam ad contemnendum divitum fastum adhortatur.

Atque hæc de generalibus pulchritudinis & deformitatis fontibus, ad ferendum de quolibet carminis genere judicium ferè sufficiunt. Sed illa tamen ad propriam Epigrammatum naturam & leges & jura commodanda sunt, de quibus ideo quædam hic subnectere non erit alienum.

*Epigrammatis nomen unde dūctum, ejus definitio,
forma & leges.*

Epigramma, ut notat Scaliger, idem quod inscriptio ; sed cùm multarum rerum extent inscriptiones, vox ista tamen brevibus poëmatiis propriè attributa, hinc adeo quod trophyis & statuis ejusmodi epigrammata inscribi solerent : atque inde nomen ad brevia poëmata universè translatum. Definitur igitur epigramma, ut sit poëma breve, cum simplici cujusdam rei vel personæ, vel facti indicatione.

Hujus formam quidam, in gravi aliquâ vel argutâ sententiâ quâ clausula constet, ita collocant, ut epigramma negent

D I S S E R T A T I O.

negent esse quod ejusmodi clausulâ careat ; sed perperam. Sunt enim quædam vel elegantissima, quorum æquabilis ubique majestas, & nihil habet clausula præcipuum, ut illud cuiusdam autoris recentioris :

*Quod bellator hydros pacem spirare rebelles,
Deplumes trepidare aquilas, mitescere pardos,
Et depresso jugo submittere colla leones
Prospectat Lodoicus equo sublimis abeno,
Non digiti, non artifices finxere camini.
Sed virtus & plena Deo fortuna peregit,
Armandus fides vindex, pacisque sequester,
Augustum curavit opus, populisque verendam
Regali voluit statuam consurgere circo,
Ut post civilis depulsa pericula belli,
Et circumdomitos armis felicibus hostes,
Æternum domina Lodoicus in urbe triumphet.*

In nonnullis etiam simplex quædam mundities, ac mollis subtilisque festivitas placet, cuiusmodi in nonnullis Catulli epigrammati quæ in hoc delectu apposuimus, vide re est.

Quidam tamen contrà nimii, qui istiusmodi clausulas non modò non requirunt, sed etiam aspernantur. Hi ferè sunt præposteri quidam Catulli amatores, qui dum languidulas quasdam nærias endecasyllabis concluderint, mirè sibi videntur festivi & elegantes ; quamvis nihil iis sit aut inanius, aut facilius illis qui aliquem sibi latinæ linguæ usum paraverunt.

Quantulo, exempli gratiâ, putamus constitisse Borbonio clausulam hujus Epigrammati ad Catulli exemplar effictam ?

*Quare Patriciae venite Musæ,
Plenæ mellis & elegantiarum,
Doctæ carmina candidi Pinonis :
Vos exoscular, ô pie Camænæ,
Et totis relego lubens diebus.
Isto tempore macerationis,
Pœnitudinis atque lachrymarum,
Duro, Jupiter ! & laborioso.*

DISSERTATIO

En quo perduxerit hominem Christianum, & cæteroquin
pium, perversa Catulli imitatio ! qui in Christiani jejunii
solemnitate explicanda, prophanum Jovis nomen usur-
pare non veritus est. Sed hoc missio, quid ineptius hoc
versu, quamlibet Catulliano Duro Jupiter ! & laborioso :
In quem tamen ille eleganter existimat suum epigramma
desinere, quia similem versum invenit in Catullo, Dotti
Jupiter & laboriosiss. Sed missis illis jejunis imitatoribus,
de illis sententiis quibus clauduntur epigrammata verè
licet affirmare magnam in iis elegantiam esse, dum exi-
miæ sint & cum antecedente serie pulchrè cohæreant.
Nam cùm nihil æquè ac clausula in Lectorum mentibus
remaneat, quid rectius quàm in illam conferri quæ præ-
cipue in iporum animis infigi velis ? adeoque meritò vi-
tiosa censentur ea epigrammata, in quibus decrescit sen-
tentia, vel quorum clausula quasi addititia & affixa est,
nec bellè ex superioribus versibus fluit, quod vitium cer-
nere est in hoc illustri cæteroquin epigrammate :

*Qui Romam in media quæris novus advena Roma,
Et Roma in Roma nil reperi's media.
Aspice murorum moles, præruptaque saxa.
Obrutaque horrenti vasta theatra situ.
Hec sunt Roma : viden' velut ipsa cadavera tantæ
Urbis adbuc spirent imperiosa minas ?
Vicit ut hæc mundum, nisi est se vincere ; vicit,
A se non victum nequid in orbe foret.
Nunc victa in Româ victrix Roma illa sepulta est,
Atque eadem victrix, victaque Roma fuit.
Albula Romani restat nunc nominis index,
Qui quoque nunc rapidis fertur in æquor aquis.
Disce hinc quid possit fortuna ; immota labascunt,
Et que perpetuo sunt agitata manent.*

Quatuor enim illi extremi versus planè superflui sunt,
frigidum acumen continent, quo superiorum versuum
nitor nonnihil decoloratur.

Epigram-

DISSE

RAT

O.

Epigrammatum materia; inde divisio in varia genera. Primum genus & secundum.

Epigrammatum autem materia res omnis, omnisque sententia, adeoque quot sententiarum divisiones, tot sunt etiam epigrammatum. Nos haec potissimum genera notabimus, ex quibus intelligi etiam virtutes possunt.

Est igitur quoddam genus sublime, grande, magnificum, nobile argumentum nobilibus versibus persequens, nobilique sententiâ concludens; quale est illud Martialis de Scævola:

Cum peteret Regem decepta satellite dextra,

Injectis sacris se peritura focis:

Sed tam sœva pius miracula non tulit hostis,

Et raptum flammis jussit abire virum:

Urere quam potuit contempto Mutius igne,

Hanc spectare manum Porsena non potuit.

Major deceptæ fama est & gloria dextræ,

Si non errasset, fecerat illa minus.

Talia sunt etiam Epigrammata Grotii de Ostendâ, de Curribus veliferis, Barclaii de Magaretâ Valesiâ.

Est aliud stylo paulò demissius genus, sed utilius gravisque sententiâ; cuiusmodi est illud verè eximum Martialis:

Quod magni Thraseæ, consummatique Catonis

Dogmata sic sequeris, salvus ut esse velis;

Pectore nec nudo strictis incurris in enses,

Quod fecisse velim te, Deciane, facis.

Nolo virum facili redimit qui sanguine famam,

Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

Itemque,

Amissum non flet, cum sola est, Gellia fratrem,

Si quis adest jussæ profiliunt lacrymæ,

Non dolet hic quisquis laudari, Gellia, querit:

Ille dolet verè, qui sine teste dolet.

Et

DISSE R T A T I O.

Et illud verè aureolum Epigramma :

*Quod te nomine jam tuo saluto,
Quem regem & dominum prius vocabam,
Nè me dixeris esse contumacem :
Totis pilea Jarcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupisit
Quod reges dominique concupiscunt ;
Servum si potes, Ole, non habere,
Et regem potes, Ole, non habere.*

Ex omnibus autem maximè Epigrammatum proprium genus illud vulgo existimatur, quod ingeniosè laudatur acumine, altè animos penetrante, in quo item excellit Martialis, ut in isto :

*Tu Setina quidem semper vel Massica ponis,
Papile, sed rumor tam bona vina negat :
Diceris hâc factus cælebs quater esse lagendū.
Nec puto, nec credo, Papile, nec sitio.*

Et illud ejusdem.

*Munera quod senibus viduisque ingentia mitis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem ?
Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,
Qui potes infidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piscibus hamus,
Callida sic stultas decipit Esca feras.
Quid sit largiri, quid sit donare, docebo
Si nescis ; dona, Gargiliane, mihi.*

Quædam humilia sunt, sed arguta & festiva, simpliciter nitescunt, quod animadvertis licet in illo ejusdem Martialis Epigrammate ;

*Hexametrus epigramma facis, scio dicere Tuccam :
Tucca, solet fieri ; denique Tucca licet.
Sed tamen hoc longum est, solet hoc quoque Tucca licetque
Si breviora probas, disticha sola legas.
Conveniat nobis ; ut fas, epigrammista longa :
Sit transire tibi, scribere Tucca mihi.*

Porrò omnium Epigrammatis virtutum nulla aut difficulter aut rarer quam scita tractatio sive commoda argumenti.

DISSERTATIO.

menti explicatio, nihil ut neque redunder, neque desit, nihil sit præposterum, nihil obscurum, nihil verbis impeditum, vel contrà nimis subitum, nec satis aptè præparatum ; quâ dote mirabilis sanè Martialis ita aptè, perspicuè, distinctè, argumenta prosequitur, ut mediocribus cæteroquin sententiis tractationis venustate multum elegantiæ conciliet. Nam illo, verbi gratiâ, quid ingeniosius explicatum ?

Ne vivam si non totis Deciane diebus,

Et tecum totis noctibus esse velim.

Sed duo sunt quæ nos distinguunt millia passum,

Quatuor hæc fiunt cum redditurus eam :

Sæpe domi non es, cum sis quoque sæpe negaris,

Vel tantum causis, vel tibi sæpe vacas :

Te tamen ut videam duo millia non piget ire,

Ut te non videam quatuor ire piget.

Et illud quid esset, nisi tractatione fuisset excutum & præparatum ?

Occurrit tibi nemo quod libenter,

Quod quacunque venis fuga est & ingens

Circa te, Ligurine, solitudo,

Quid sit scire eupis ? nimis Poeta es,

Hoc valde vitium periculosum.

Nam tantos rogo quis ferat labores ?

Et stanti legis & legis sedenti,

Currenti legis & legis canenti ;

In thermas fugio, sonas ad aurem :

Piscinam peto, non licet natare :

Ad cœnam propero, tenes euntem :

Ad cœnam venio, fugas sedentem :

Lassus dormio, suscitas jacentem.

Vis quantum facias mali videre ?

Vir justus, probus, innocens, timeris.

Arguta quidem & festiva clausula, sed hujus tamen perspicuus decor ex superiori enumeratione pendet.

Habet lector quid nos in his epigrammatiis excerptis spectaverimus ; reliqua quæ ad hoc opus contulimus ex præfatione potuit accipere.

ELE-

ELEGANTIORUM

Hujus Delectus Epigrammatum Indiculus.

Totus hic Delectus elegantia ab inelegantibus Epigrammata secernit. Ab elegantibus elegantiora hic se junget Indiculus. Ex elegantioribus elegantissima asteriscus indicabit.

LIBER. I.

MARTIALIS.

V.	* Quod magni Thraseæ.	pag. 3
VI.	Itur ad Herculei.	ibid.
VII.	Casta suo gladium.	4
VIII.	O mibi post nullos.	ibid.
IX.	Sunt bona.	ibid.
XIII.	* Cum peteret.	6
XVIII.	Amissum non flet.	7
XXIX.	Si quid Fusce.	11
XLV.	Non plenum modo.	17
XLVII.	Qui pinxit.	18
LVI.	Tercentena.	22
LVIII.	* Ne valeam.	23
LXIII.	Et judex.	24
LXVI.	Capto tuam.	25
LXVII.	Carmina.	26
LXX.	Non dicam.	ibid.
LXXIV.	Mutua.	28
LXXX.	Vis te, Sexte.	30

LIBER

I N D E X.

L I B E R II.

II.	<i>* Quod te nomine.</i>	<i>pag.</i> 32
III.	<i>Candidius nihil est.</i>	33
VIII.	<i>Quod non carmine.</i>	34
X.	<i>Quintiliane.</i>	35
XI.	<i>Rerum certa salus.</i>	<i>ibid.</i>
XIII.	<i>Constituit.</i>	36
XX.	<i>Artis Phidiace.</i>	39
XXVI.	<i>* Occurrit tibi.</i>	40
XXVIII.	<i>* Exigis à nobis.</i>	41
XXXVII.	<i>Esse nihil dicis.</i>	46
XL.	<i>Par scelus.</i>	47
XLVIII.	<i>Sili Castalidum.</i>	50
LIII.	<i>Et latet.</i>	52
LIV.	<i>Nescis, crede mihi.</i>	53
LVI.	<i>* Munera quod senibus.</i>	54
LX.	<i>* Tu Setina quidem.</i>	56
LXIII.	<i>O felix animo.</i>	57
LXXVI.	<i>* Esse quid hoc dicam.</i>	62
LXXVIII.	<i>* Sum fateor.</i>	63
LXXXII.	<i>Quod tibi Decembri.</i>	65

L I B E R III.

V.	<i>Quinetum pro.</i>	<i>pag.</i> 67
XIII.	<i>Callidus effracta.</i>	71
XVI.	<i>Qua miki praefiteris.</i>	72
XXVI.	<i>Non donem tibi.</i>	76
XXVIII.	<i>Profecit poto.</i>	<i>ibid.</i>
XXX.	<i>Semper eris pauper.</i>	77
XXXVIII.	<i>Non de vi.</i>	80
XLII.	<i>Cum dubitaret.</i>	81
XLIII.	<i>Septem clepsydras.</i>	<i>ibid.</i>
XLVII.	<i>Quod convivaris.</i>	82
LIII.	<i>Hexametris.</i>	85
LIV.	<i>Sexagesima.</i>	<i>Era</i>

I N D E X.

LXV.	<i>Aera domi non sunt.</i>	90
LXXI.	<i>Jactat inaequalem.</i>	91
LXXIV.	<i>Discursus varios.</i>	93
LXXVI.	<i>Primum est.</i>	ibid.

L I B E R IV.

III.	<i>Quod te deripiunt.</i>	pag. 97
IX.	<i>Omnia Caſtor emis.</i>	98
XV.	<i>Egi, Sexte, tuam.</i>	101
XVI.	<i>Sic tua Cirini.</i>	ibid.
XXVIII.	<i>Non horti.</i>	105
XXXII.	<i>Miraris veteres.</i>	106
LXIV.	<i>Ille ego sum Scorpis.</i>	118
LXXIV.	<i>Vitam quæ.</i>	122

L I B E R V.

III.	<i>Cum rogo te.</i>	pag. 126
IX.	<i>Contigit Aſonie.</i>	128
XI.	<i>Habet Africanus.</i>	129
XIII.	<i>Omnia promittis.</i>	ibid.
XIV.	<i>Genus Aucte.</i>	ibid.
XVIII.	<i>Ne laudet dignos.</i>	130
XX.	<i>Quod nimium laudas.</i>	131

L I B E R VI.

E Veteribus Poetis.

XVIII.*	<i>Omnia tempus edax.</i>	pag. 159
XIX.	* <i>Ingentes Dominos.</i>	160
XX.	<i>Barbara præruptis.</i>	ibid.
XXII.	<i>Quisquis es.</i>	161
XXV.	<i>Græcia bellorum.</i>	162
XXVI.	* <i>Qui quis Ceeropias.</i>	ibid.
XXXVIII.	* <i>Jupiter in parvo.</i>	166
LXXXVI.	<i>Carmina qui quondam.</i>	182
	<i>Quisquis</i>	

I N D E X.

90	LXXXVII. * <i>Quisquis composto.</i>	183
91	LXXXVIII. O <i>qui perpetua.</i>	ibid.
93		

ibid.

L I B E R VII.

E Recentioribus Poetis.

ag. 97	VIII.	Quid Romam in media.	pag. 188
98	XLV.	Odiſſi ſelium.	196
101	XLIX.	Borboniæ ſpſſ.	197
105	LI.	Dives opum.	198
106	LII.	* <i>Nympha Caledonia.</i>	199
118	LXI.	Mutua cum centum.	203
122	LXIX.	Nato hæc.	205
	LXXVIII.	Buſſa vides.	209
	LXXIX.	O Patria ô arces.	ibid.
	LXXXII.	Qui curiosus.	211
	LXXXIII.	Area parva ducum.	212
126	XCI.	Haſtenus immenſem.	215
128	XCII.	Jamſol à medio.	216
129	XCV.	Definire in medio.	218
ibid.	XCVIII.	Quod bellator.	219
130			
131			

159
160
ibid.
161
162
ibid.
166
182
ſquis

S C R I P -

S C R I P T O R U M U N D E
aliqua Epigrammata in hunc Delectum
inclusa sunt, recensio.

MOnuimus in Præfatione, & hic etiam lectorem ad monendum putamus, nè istos tantùm quorum hic nomina recensemus Scriptores, lectos à nobis & excusos arbitretur. Innumeros enim alios perlustravimus è quibus si nihil excerptissimus, ea causa est, quod nihil in iis visum sit nobis excerptendum. Quanquam sèpium in nimia facilitatis partem peccaverimus, quam in nimia severitatis. Sunt enim quædam quæ nos admisissi penitet, vix ullum quod exclusisse poeniteat.

Poetæ antiquiores.			
<i>Martialis.</i>	pag. 1	<i>Thomas Porciatus.</i>	ibid
<i>Catullus.</i>	150	<i>Janus Vitalis.</i>	188
<i>Cicero.</i>	158	<i>Angelus Colotius.</i>	ibid
<i>Laureas Tullius.</i>	ibid	<i>Pomponius Gauricus.</i>	189
<i>Virgilius.</i>	159	<i>Hercules Stroza.</i>	ibid
<i>Seneca.</i>	ibid.	<i>Thomas Musconius.</i>	190
<i>Anthologia Græc. Poet.</i>	164	<i>Joannes Audoenus.</i>	ibid.
<i>Claudianus.</i>	166	<i>Theodorus Beza.</i>	194
<i>Ansonius.</i>	167	<i>Buchananus.</i>	196
<i>Sixtus III. Sum. Pont.</i>	180	<i>Bidermanus.</i>	200
<i>D. Paulinus.</i>	181	<i>Janus Douza.</i>	201
<i>Mag. Fel. Ennodius.</i>	ibid.	<i>Barlaeus.</i>	ibid.
<i>Boetius.</i>	182	<i>Paschafius.</i>	202
Poetæ recentiores.		<i>Nicolaus Faber.</i>	206
<i>Sannazarus.</i>	185	<i>Scævola Sammarthanus.</i>	207
<i>Andreas Naugerius.</i>	186	<i>Barclaius.</i>	209
<i>Antonius Tebaldeus.</i>	187	<i>Nicolaus Borbonius.</i>	210
		<i>Hugo Grotius.</i>	211
		<i>Famianus Strada.</i>	216
		<i>Vincentius Guinifius.</i>	218

D E
n

Epigrammatum Delectus

LIBER PRIMUS,

MARTIALIS.

Ad Lectorem. I.

HIC est quem legis, ille quem requiris,
Toto notus in orbe Martialis,
2 Argutis Epigrammaton libellis :
Cui, Lector studiose, 3 quod dedisti.
Viventi decus, atque sentienti,
Rari post cineres habent Poetæ.

tis aliquid deducem⁹) virtutes duas sunt, Brevitas & Argutia, quibus das. 3. Quodque citius pacit, hoc mihi vita dedit.

1 Se calamo
digiōro com-
monfrat Poētæ,
2 Epigramma-
tis (quod est
Poēma breve,
etū simplici
cujupiam ref,
personæ vel frā-
ti indicatiōne,
aut ex propoſi-
tione ad-

veritatem ad-

Librum edere periculofutri. II.

ARgiletanas mavis habitare tabernas,
Cum tibi parve liber scrinia nostra vacent.
Nescis, heu, nescis 2 domine 3 fastidium Romæ :
Crede mihi, nimium 4 Martia turba sapit.
5 Majores nusquam ronchi: Juvenesque, senesque,

1 Bibliop'arum
tabernas in Ar-
gileto imo, in II Regione urbis.
2 Romanoram
rerum domino-
rum.
3 Censuræ ju-
dicique notas
ex oculis, vultu,
Romani Marti e-

nuti, supereilio, caterisque motibus perspectas ipsum fastidium. 4 Romani Marti e-
mundi. 5 Sonantiores fannæ & irrisiones nulquam sunt quam Romæ.

EPIGRAMM. DELECTUS.

6 Ut dextra
fidei, genua
mitericordia,
superclium
gravitati & fa-
fui, &c. ita
nasus irrisioni
dicatus, censu-
re & acri ju-
dicio.
7 Cui ingens,
cornu munitus,
validus nasus.

8 Ab auditoribus acclamatum recitanti ὁρῶς, Δέοτε, μαγάλως. Pulchrè, bend, rectè !
Euge, bellè ! Face ! Lautè, lepidè, nibil septa ! 9 Dum basia approbationes, quas ve-
teres amplexi & basiis attettabantur. 10 Excipient te quidem gremio, sed ut te fago
in sublime jaſtent per ludibrium & procacitatem, ut solent canes excipere ; quod ab
Ochone factitum refert Sueton, cap. 2. exprobrazione illi fama cupiditatem, qui ad a-
stra tolli velit : vel ad Rhinocerotis nasum respicit, quo uruum seu urum in-
aſtri tolit. 11 Emendans & ad limam revocantis. 12 Severa, censoria. 13 Cala-
mus scriptorius. 14 Prodire in vulgus gefisi, versarique in hominum manu, imo ja-
ſaberis in aſtri. 15 Epitrope Sarcastica.

Ad Marcum. III.

Ex persona Do-
m: tiani offendii
in impetuiva
Poëta (Epi-
gramma sua
Cæſari dum
naumachiam pararet offerentis) interpellatione : & exitium Poëta carminibusque in
aqua abjectis minati. Naumachia, a Sea-fight.

DO tibi naumachiam, tu das Epigrammata
nobis :
Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

Leo Cæſaris lepori parcens. IV.

1 Domitiani
leones lepori
parcentes ante-
ponit Jovis a-
quiza Gany e-
dem rapienti.
2 Ganimedem
Trois filium.
3 Solliciti ne
puer excederet
vel iudeceretur.

4 A Cæſare exhibitos. 5 Ne luditur lepus impetrat. 6 Certe hæc sunt majora,
quod leoni magis propria præda fit lepus, quam aquila puer, & consequenter Domi-
tiani hoc miraculum maius quam illud Jovis. *Adulstori.*

A Therias aquila ² puerum portante per auras
Illesum ³ timidis unguibus hæfit onus :
Nunc sua ⁴ Cæſareos ⁵ exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
6 Quæ majora putas miracula ? summus ⁷ utrique
Auctor adeſt : hæc sunt Cæſaris, illa Jovis.

Ignavus

Ignavus qui seipsum occidit. V.

Quod¹ magni Thorae², consummatiq;³ Catonis
⁴ Dogmata sic sequeris, salvus ut esse velis,
 Pectore nec nudo strictos incurris in enses;

Quod fecisse velim te, Deciane, facie.

Nolo viram, facilis redimit qui sanguine famam:

Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

ne libans Jovi liberatori. 2. Omnibus numeris absoluti viri, Stoici perfedissimi. 3. Qui ne Cesarem victorem videret, se Uticæ interfecit 3 cui hinc cognomen Uticensis. 4. Placita & decreta Stoica, Mortem esse ad manum porum & libertatem à misericordia, loc. 5. Ut talem nolis tibi mortem conciscere, quod fecerunt illi. 6. Nolo virum qui mollier & desperanter ad mortem quasi remedium confugiat: hunc volo qui mala fortiter toleret perforatque.

De Regulo pene oppresso. VI.

ITur ad¹ Herculei gelidas qua² Tiburis arces,

³ Canaque sulphureis Albula fumat aquis;

⁴ Rura, nemusque sacrum, ⁵ dilecta⁶q; jugera Musis

Signat vicinâ⁶ quartus ab urbe⁸ lapis:

Hic⁷ ruditæ aestivas præstabat porticus umbras,

Heu quam pene novum porticus ausa nefas!

Nam subito collapsa ruit, cum mole sub illa

⁸ Gestatus bijugis⁹ Regulus¹⁰ esset equis,

Nimirum timuit nostras Fortuna querelas,

¹¹ Que par tam magna non erat invidiae.

¹² Nune & damna juvant, sunt ipsa pericula tanti:

Stantia non poterant tecta probare deos.

6. Σημεῖον, miliarium totidem. 7. Inculta, immorata. Patbos: eademque ruinora.

8. In gelidis hisce porticibus gestari veteres soliti effedo iunctis mulis, vel animi vel valeritudinis causa.

9. His fuit Reg. illi quem Plin. epist. 5. lib. 2. Regem improborum & bipedum nequissimum appellavit, quem tamen Poëta palpat.

10. Jamque excidet, ut quæ communem desiderantium querentiumque, si Regulum oppresisset, invidiam diram ferendo non esset.

11. Hec quidem damna fructus robis & voluntatis sunt, hæc pericula vel magno prelio subeunda, qua argumento fint nos diis cura esse, ut in Regulo servato deorum providentiam agnoscamus.

Scilicet & superis labor est, ea cura quietos solicitor. 12. Sed ruentia mox ut Regulus gestari defuit, deorum providentiam & bonitatem arguant.

1. Thras. Post
confantis viri.
v. Tacit. 16. An-
nal. Sueton.

Ner. Arrian.

Epiſt. lib. 1.

cap. 1. &c. qui

à Nerone julius

mori, alacriter

venas incidi

jusit, fangu-

inem libans Jovi liberatori.

2. Omnipotens numeris absoluti viri, Stoici perfedissimi.

3. Qui ne Cesarem

victorem videret, se Uticæ

interfecit 3 cui hinc cognomen Uticensis.

4. Placita & decreta Stoica, Mortem esse ad manum porum & libertatem à misericordia, loc.

5. Ut talem nolis tibi mortem conciscere, quod fecerunt illi.

6. Nolo virum qui

molliter & desperanter ad mortem quasi remedium confugiat: hunc volo qui mala for-

titer toleret perforatque.

1. Herculem
Deum tueri-
rem colentis.

2. Opp. ad 17.

lapidem ab ur-
be Roma.

3. Ad planicem

Tiburi subje-
ctam scaturiunt

aqua gelida,

qua à colore la-
teo, quem à

venis habent

sulphureis, Al-
bulæ dicuntur.

4. Villam Regu-

li.

5. Reguli scili-
cer oratoris,

docti itaq; Ma-

farum clientis.

EPIGRAMM. DELECTUS

De Arria & Pæto. VII.

¹ *Gacina Pæto,*
qui in partibus
Scribonianis
contra Claudi-
um fuisset, ad
mortem adacto,
uxor Arria ex-
tractum est
vulnere pugnarem marito porrexit, cum voce : Non dolet, Tacit. An. 16. Dio lib. 60.
Plin. lib. 3. epist. 16. egregie, a Tua n. vita mea mihi charior.

Casta suo gladium cum træderet Arria Pæto,
Quem de visceribus traxerat ipsa suis :
Si qua fides, vulnus quod feci, non dolet inquit ;
² Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Vive hodie. VIII.

¹ Transscriptus
hic versus ab O-
vid. 4. eleg. 1.
Trif.

² Veteris &
probata amici-
tis, per annos
34. fides.

³ Pene jam sex-
agenarius es.
Romanos à
consularibus
numerasse factis
notum est.

⁴ Reliquæ vitz
tibi jam fixa-
genario : vel,
præterita, cum
tibi seruum
eiusque distra-
go persuaci

illuxerint dies felices & hilares. ⁵ Non prudenter feceris differendo voluptates in fu-
turum tempus quod incertum est. ⁶ Invicem connexi, ubi finis alterius nulli gradus est
futuri. ⁷ Vindica, supinis manibus accipe, obviis ulnis amplectere. ⁸ Etiam dum
capillis & amplexaris,

O Mibi post nullos Juli memorande sodales ;
Si quid² longa fides, castaque jura valent :
³ Bis jam pœne tibi consul trigesimus instat,
Et numerat ⁴ paucos vix tua vita ⁴ dies.
⁵ Non bene distuleris, videas que posse negari ;
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum,
Expectant curæque ⁶ catenatique labores.
Gaudia non remanent, sed fugitiva volant.
Hec utraqque manu ⁷ complexuque assere toto :
Sepe fluunt imo ⁸ sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mibi, sapientis dicere, Vivam.
Seræ nimis vita est crastina ; vive hodie.

In bono libro non omnia bona. IX.

Modestè & per
jocum librum
suum excusat
quasi ex bonis
& malis Epi-
grammatis
compagnum. Tamen egyptus Juden compenset vitiis bona : pluribus hisce (si modis plura illi
bona sunt) inclinet.

Sunt bona, sunt quedam mediocria, sunt mala
plura,
Que legis hic : aliter non fit, Avite, liber.

De

De vino optimo vili permisto. X.

Quid te, Tuccia, juvat¹ vetulo miscere Falerno
² In Vaticinis condita musta cadi?

Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?
 Aut quid fecerunt optima vina mali?

³ De nobis facile est: scelus est⁴ jugulare Falernum,
 Et dare⁵ Campano⁶ toxica serra mero.
 Convivæ meruere tui fortasse perire:
 Amphora non meruit tam pretiosa mori.

Metaph. sublato vini calore animali (quem ab anima vitis habet) in acetum vertere, quod & bidentes jugulare viderunt. ⁵ Falerno è Campania. ⁶ V. cana, qua venenum appellat. toxicum autem à taxo venenata arbore, vel ~~taxo~~ ⁷ tāga, aicus, tela, qua Barbari veneno tingunt.

De vetula edentula. XI.

SI memini, fuerant tibi quatuor, Elia, dentes:
 Expuit una duos tussis, & una duos.
 Jam secura potes totis tussire diebus;
 Nil istic, quod agat, tercia tussis habet.

In Boletorum voracem. XII.

Dic mihi quis furor est? turba spectante vocata,
 Solus boletes, Ceciliane, voras.
 Quid dignum tanto tibi ventre, gulaque precabor?
 Boletum, qualis Claudius edit, edas.

nato bo'eto Agrippina Claudium Cesarem extinxit, qui deinde Imperatorum Romanorum more consecratus est, & in Divorum numerum relatus. Vilibus anticipates funguntur amici, Boletus domino: sed qualis Claudius edit, loc.

¹ Quod annos ferat vivarque, laudato.
² Vile & pessimum è colle Vaticano qui Janiculo conterminus.
³ Nos jugulare tibi forte prolevi est.
⁴ Infuso Vaticano Falernum occidere.

Boleti, the best Mushrooms, notissimum gen. irritamentum, & ac iocardi est Nitro, rarus Deorum. Namque vene-

EPIGRAMM. DELECTUS

De Mucio Scævola. XIII.

1 Porsenam;
hifugia nota ex
L.who. 2.
2 Scriba, quem
pari cum Rege
ornata seden-
tem, regem cre-
ditur.

3 Macii Scavo-
la.

4 Accenso ad
sacrificium fo-
culo, Portena
ranta viri con-
stantia attoni-
tus ex favo hoste pietatem induit, Mucio ad suos remisso. 5 Acclamatio Epigram-
matis encomiasticis solennis. Majorem felicitatem meretur constantia ultra manus
erant, quam ranta facinori fiducialis incepito.

CUM peteret ¹ regem decepta ² satellite dextra,
³ Injecit sacris se peritura foci.
Sed tam saeva pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis jussit abire virum.
Urere quam potuit contempto ⁴ Mucius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
⁵ Major deceptæ fama est & gloria dextræ.
Si non errasset, fecerat illa minus.

Ad Faustinum ut libellos in lucem edat. XIV.

2 Quid pro-
bent Graci ac
* Latini. Ce-
crops Athenae-
um conditor :
Pandion instau-
rator : atres ir-
tureda Palladis
Athenarum
præsidit.
2 Non præ-
teuant, id est,
omne laudis
punctum illi i
tribuant.

Metaphora à suffragiis quæ in tabulas cereas referebantur per puncta: è quibus pluri-
morum centu magisterius creari: pauciorum, à populo agitari: nullorum prateriri can-
didatus dicebatur. Hora: ad Pisones 3. Ce turis seniorum agitant, &c. 3 Qui matrio-
ris judicij, vel aliquid ad Centurias seniorum, ut modo. Non te dulcissimo studiorum
fructu defraudare, nominis felicitate immortalitate, & fama in vivis dulcedine. 5 In-
genii tui fecies, te pocius in vivis, & ipse vivus ingrediatur, quam posthumus edatur.
6 Vivus itaque fruere fama dulcedine.

E De tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
1 Quod nec Cecropiae damnent Pandionis arces,
Nec fileant ¹ nostri, ² prætereantque ³ senes.
Ante fines lantem dubitas admittere famam?
4 Tcque piget curæ præmia ferre tuæ?
5 Post te vitturæ per te quoque vivere chartæ
Incipient, ⁶ cineri gloria sera venit.

* N'gando me-
gis affirmat, ex-
cu'ando Acer-
nam acris in-
ciat.

2 Compotationes in lucem protrahit, adeoque noctis non die hesternus merum oler.

Ia

H Esterno fætere mero qui credit Acerram
Fallitur, ² in lucem semper Acerra babit.

In Plagiarium. XVI.

Fama refert nostros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo, quam recitare¹ tuos.
Si mea vis dici; gratis tibi carmina mittam:
² Si dici tua vis; haec eme, ne mea sint.

1 Pro tuis.

2 Nam quod e-
min, possis dicere
jure tuum.

Non amo te. XVII:

NON amo te, Sabidi, nec possum dicere quare.
Hoc tantum possum dicere; non amo te.

Odi te, Sabi,
gratis; neque
enim odi met-
rationem red-
dere valeo, an

ab animi pravitate, morum dissimilitudine, & syderum contrapositione, antipathia,
genio infuso, seu malo omne. Ita Seneca Thyestes: raptor & rescio quo, sed raptor,
& Nihil timendum video, sed timeo ramen; vel argutius, te odi, neque ramen per mo-
dellatam licet effari odii mei caulin; vel propter oris tui impuri gavelontiam non
suffineo apud te longiore uti sermone, hoc tantum deo, Non te amo.

Fletus sine teste. XVIII.

Amissum non flet, cum sola est Gellia, patrem;
Si quis adest, jussae prosilunt lachrymae.
Non dolet hic, quisquis laudari, Gellia, querit;
Ille dolet vere qui sine teste dolet.

Vituperatur
hic quisquis &
lachrymis hu-
den captar,
qui torpus
nunquam huic
quam ubi tan-
guntur.

De pietate fratrum. XIX.

Si*, Lucane, tibi, vel si tibi*, Tulle, darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis haec esset pictatis rixa duabus,
Quod pro fratre mori vellut uterque prior:
Diceret, infernas & qui prior esset ad umbras,
³ Vive tuo, frater, tempore vive meo.

* Nobile par
fratrum, quo-
rum pius amo-
rem celebrar
Plinius Sec. xviii
18, lib. 8.
1 Si podarris
per mortem al-
ternam vobis
invicem
indulgere vi-

tam, quod de Caftore & Polluce Lacedæmoniis Ledæ filii ferunt Poëtæ. 2 Ego in et-
erna mortis conditione manebo, ut tu in aeternum vivas. *

Aliena

EPIGRAMM DELECTUS

Aliena male recitans. XX.

^{1.} Pro more Po-
ëtarum, qui
carmina sua re-
citabant publice
in ade Apol-
linis Palatini, theatris, templis, hortis, adibus in id ipsum conductitiis, &c. vel private
& coram paucis.

Quem ¹ recitas, meus est, ô Fidentine, libellus:
Sed male cum recitas, incipit esse tuus.
^{2.} Propterea illos
propter amici-
tiam sincerè
cultam decan-
tatu: Hercu-
lem & These-
um, Dumona
& Pythiam, Py-
lades & Ore-
stem, &c. Ita
Carullus, Et
facile bac charta
sequatur annus.

^{2.} Priscos illos
propter amici-
tiam sincerè
cultam decan-
tatu: Hercu-
lem & These-
um, Dumona
& Pythiam, Py-
lades & Ore-
stem, &c. Ita
Carullus, Et
facile bac charta
sequatur annus.

Fama loquax, chartaque dicit annus. ^{3.} Graecæ Romanaque scientia & artibus imbutur.
3 Stoicæ discipline satelles & lector. ^{4.} Et qui se peruenit, si nihil roget Deum, nikt
quod rogare possit palam. Seneca epist. 10. Qui aperio vivit vero, nec labra mordet metuens
audiri. ⁵ Fortis & contians. ⁶ Execrations formula.

Laus viri boni. XXI.

Si quis erit, raro inter numerandus amicos,
Quales præsca fides, famaque novit ¹ annus:
Si quis ² Cecropiæ madidus, Latianeque Minerva
Artibus, & vera simplicitate bonus:
Si quis erit ³ recti custos, imitator honesti,
Et nihil arcane qui roget ore Deos:
Si quis erit ⁵ magna subnixus robore mentis,
Dispeream, si non hic Decianus erit.

^{1.} Qui vultum
adducis ad tri-
stiam, qui
contra facta fron-
te hac impro-
bar. ^{2.} Infinus omnium fu precor, qui habes cur omnibus invidias: cur tibi nemo.
Minc illud antiqui: Nemo invidit misero.

Qui ducis vultus, & non legis ista libenter,
Omnibus invidias, Livide, nemo tibi.
^{3.} Omnes invidias, Livide, nemo tibi.

^{4.} Historia no-
ta ex Plutarchi
Bruto.
^{5.} Catonem, cu-
jus morituri il-
la vox: An ne-
scis paulisper spi-
ritu represso, aut
enigie ad pa- istem illis mori licere?

Conjugis audisset fatum cum Porcia Bruti,
Et subtracta sibi quereret arma dolor:
Non dum scitis, ait, mortem non posse negari?
Credideram ² satis hoc vos docuisse patrem.

Dixit

Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas;
I nunc, & ferrum, turba molesta, nega.

De apro ad coenam apposito. XXIV.

BIS tibi triceni faimus, Mancine, vocati,
Et positum est nobis nil here, praeter ¹ aprum.
² Non quae de tardis servantur vitibus uva,
Dulcibus aut certant quae ³ melimela favis.
⁴ Non pyra, que lenta pendent religata genista,
Aut ⁵ imitata breves punica mala rosas.
⁶ Rustica lactantes nec misit fiscina metas,
Nec de Picenis venit oliva cadis.
⁷ Nadus aper; sed & hic minimus, ⁸ qualisq; nec nisi
A non armato pumilione potest.
⁹ Et nihil inde datum est; tantum spectavimus
omnes.

Ponere aprum nobis sic & arena solet.
Ponatur tibi nullus aper post talia facta:
¹⁰ Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

brevis avi: alia, quod ipsa arbor brevis avi fit. 6 Nec calatho rusticico allata appone-
batur nobis meta laetis. Id est, lac coagulatum, in formam mete Circensis. Id est,
inversi turbinis seu pyramidis coactum, Cheese made in the form of a sugar-loaf. 7 Non
inconditos (ut volunt quidam) sed absque alii cibis & obsonitis illatus. 8 Nec dignus
ferro Meleagri, sed qualis ab inermi nano conchi possit. 9 Neque eum corporis scindens
preminrabat, sed tanquam in Ampitheatro nobis pto spectaculo exhibitus era.
10 Sed tu objiciatis apro di.cerpendum, ut Charidemus à Domitiano.

Leo & lepus amici. XXV.

Ritibus his tauros non eripuerer ¹ magistri,
Per quos præda fugax, itque, reditq; lepus.
Quodque magis mirum, velocior exit ab hoste,
² Nec nihil à tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum currit arena,
Nec carea tanta conditur ille fide.
Si vitare canum morsus, lepus ³ improbe, quaris,
Ad quæ confugias, ora leonis habes.

¹ Cithodes leonum, manibus.
2 Robur scili et animosque sumit à leonis magnanimitate
3 Andax, calide.

Cum dignitate otium. XXVI.

VIR: Celtiberis non tacende gentibus,
Nostræque laus Hispaniæ;
1. Meretur alius grande, & insanum sephos:
Miserere tu felicium;
2. Veroque fruere non superbus gaudio,
Dum⁵ Sura laudatur tuus.
4. Non impudenter vita, quod reliquum est, petit;
Cum fama, quod satis est, habet.

2. Alius irrequi-
eto labore au-
cuperetur infani.
populi agram
ibi tranquam
distero patro-
no acclamantis
eremos,
3. quoniam sephos,
contradiccio
implicita, vel
Myallage, plebeis infana. 2. Horam qui plebis laudibus tumidi, & forensibus negotiis
occupati le fides credunt, digni sane misericordia. 3. Gaudio tranquilla vita, curis
& molestiis liberæ, non sollicitæ. 4 non ambitionis, non levis populi aura inflatus.
5. Palphurius Sura, caterique laudis avidi caufidici foro vacent. 6 Tu, O Liciniane,
Iudom fatis amplum titulum cumulatim confeccutus, in posterum citra gloriae jacu-
ram aut infamia notam, orio & quieti indulge.

Ad leporem. XXVII.

2. Leo, cervices
ignobiles non
curat.
3. Maxima, tau-
vorum felicit
& cervorum.
3. Fati gloriam
& leone captans
4. Pro exultare
5. Gloriose,
mortis tibi à
leone datur. 6. Nolo inquinari ignavo sanguine. Phzd.

Non¹ facit ad sœvos cervix, nisi² prima, leones;
Quid fugis hos dentes, ³ ambitiose lepus?
Scilicet à magnis ad te descendere tauris,
Et quæ non⁴ cernunt, frangere colla velint?
Desperanda tibi est⁵ ingentis gloria fati:
6 Non potes hoc, tenuis preda sub hoste mori.

Plagiarius furti convictus. XXVIII.

1. Quid tibi vin-
dicas furto.
2. Quia te mani-
festo arguit
catera surri-
guiles.
3. Tua pagina
meis libellis in-
serit non mi-
mus fordere ap-
paret, quam
testa fidiles ex luto Aretino inter vasa crystallina: aut corvus inter olores: aut pica
ipse lucifinas. Aretium Italæ urbs, ubi terra testiflaga. 4 Contaminant crystal com-
posita cum crystallinis ipsa syudent. 5 Afia revips cygnis frequent. 6 Jupiter sub
magno regni Ledam compescit.

Una est in¹ nostris tua, Fidentine, libellis
Pagina, sed certa domini signata figura.³
Quæ tua² traducit manifesto carmina furto.
Sic³ Aretinæ⁴ violapt crystallina testæ:
Sic niger, in ripis errat cum forte⁵ Caystri,
Inter⁶ Ledeos ridetur corvus olores:

Sic.

Sic ubi multisonâ fervet sacer⁷ Attibide lucus,
Improba Cecropias offendit pica querelas.
⁸ Indice non opus est nostris, nec vindice libris:
Stat contra, dicitque tibi tua pagina, far es.

⁷ Philomela,
Pandionis regis
Athemenis
filis.

⁸ Non opus est
alio delatore
aut auctore
quam tu pagi-
nâ, que te furti accuset
damnetque.

Amicus novus. XXIX.

¹ Si quid, Fusc^e, vacas adhuc amari;
(Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici:)
Unum, si supereft, locum rogamus;
Nec me, quod tibi sum novus, recuses.
Omnis² hoc veteres tui fuerunt:
Tu tantum inspice, qui novus paratur,
An possit fieri vetus sodalis.

Si quid loci a-
pad te reli-
quum sit novo
amicu.

² Novi scilicet.

Vita quieta. XXX.

¹ Vota¹ tui breviter si vis cognoscere² Marci,
² Clarum militiae, Fronto, togaeque decus.
Hoc petit; esse sui nec magni ruris arator,
³ Sordidaque in parvis otia rebus amat.
⁴ Quisquam⁵ pieta colit Spartani frigora saxi,
Et⁶ matutinum portat ineptus ave;
Qui licet exigui nemoris rurisque⁷ beati
⁸ Ante focum plenas explicuisse plagas?
Et piscem tremula salientem ducere seta,
Flavaque de rubro promere mella cado?
Pinguis⁹ inaequales onerat cui villica mensas;
Et sua¹⁰ non emptus preparat ova cinis?
Non amat hanc vitam, quisquis me non amat, opto;
Vivat & urbanis¹¹ albus in officiis?

¹ Amici tui
Marci Valerii
Martini, id
est, n. ei.

² Fuit n. tribu-
nus vigiliarum,
& conful; vir
clarus iuxta ac-
dector.

³ Sine cultu se
splendore, in
re modica &
tenui.

⁴ Nemo adeo
cui obigit mo-
dictus contiguo
cum lare fun-
dus, modo mens-
fana sit, velit
superbus aditus
regum durior;
fores colere, ut
summo mane
salutem patro-
num.

⁵ Atria divitum ad frigiditatem incrustata marmore Laconico, natura quidem varie-
gato, sed & arte iniuper picta, teste Plin. lib. 35. cap. 1. ⁶ Salutationis matutina vocem
loquimur. ⁷ Fertilis, vel Metonymia, quod dominum in bearum reddit. ⁸ Evacuare ante
focum casses & retia praeidis omnia. ⁹ Mense sed erat pes tertius impar. Testa parem fecit
Ovid. Metam. 8. ¹⁰ Meus Vicinus: namq; in ipsam sylva defendit focum. ¹¹ Nonnulli
exponent pallidus, anxius scilicet & sollicitus: ali, pulcher, non sufficiens scilicet solo
rusticus. Lipsius 1. Elec. c. 13. Alba toga induitus inter antea fulbulorum
Quiritum officia & seu cretaus & candidatus in comitiis.

Patria.

Patria Scriptorum. XXXI.

¹ Versus è quibus plerique
Hendecasyllabi
Phaloeccia.

² Advertefignata &c ad argumen-
tum cuiusq; auctoris vel loci
apposita verba,
Amas felini, ten-
serur, plaudit,
sonant, facunda
loquitur, gau-
dient jocose, glo-
riabitur & mo-
dificum illud
non tacibitis.

³ Cau li.
⁴ Virgilius na-
tur est in pago
qui Andes dic-
batur, non procul à Mantua, ⁵ Magni fit in censu & estimatione est. ⁶ Patavinus a-
ger, Patavium, ab Apono Ponte Antenorea vitam qui porrigit urbi. Aponus autem nunc
ab Abano vicus est quinque mille passuum à Patavio distans, thermis nobilis. ⁷ Valerio
Flacco qui scriptit Argonauticas. ⁸ Poëta Alexandrinus, Menandri amulo. ⁹ Qui inunda-
tione tua, vice imbrium (qui in Egypto rari) fungitur in terra irriganda. ¹⁰ Pa-
rem Rhetorem & declamatores ¹¹ filiam Philophorum & tragicam : vell. Senecam
Philophorum fratrisque eius filium Marcum tragedum. ¹² Emerita Augusta civitas-Hil-
ganus ad Lusitaniam spectans.

¹ V erona docti + syllabas * amat ¹ vatis;
Marone * felix ² Mantua eß:
C ensetur ⁴ Apôna Livio suo ⁴ tellus:
Stellâque, nec ⁵ Flacco minus:
A pollodoro * plaudit ⁷ imbrifer Nilus;
Nasone Peligni * sonant,
D uosque Senecas, unicunque Lucanum:
* Facundia loquitur Corduba.
G audent jocose Canio suo Gades;
E merita Deciano meo,
T e, Liciniane, * gloriabitur nostra,
* Nec me tacebit Bilbilis.

Ad furem, de libro suo. XXXII.

¹ Qui ambitio-
si nomen Poëta
accupari.

² Librarii tran-
scribentis opel-
la, & non ita
magis pretiis
chartæ faciunt.

³ Ista sapientia
aut sapientia
laus non para-
tur, quo liber,
precio.

⁴ Nondam
voluta.

⁵ Versus non -
dum in publicum emittor. ⁶ Autor filios. ⁷ Clausas, nequid editas. ⁸ Quia nondum
lectores per experta est; quam nullius viri manus contractavit, nullius lectoris oculus fo-
ris vagantem vidit. ⁹ Autor. ¹⁰ Quia nondum lectoris manu versata, lanugine in-
horrexit, pilosaque facta est. ¹¹ Aliis quia nondum recitata atque edita horrexit, ab au-
ditorum basistantium mento. ¹² Fuita & sero plagiarus sibi adscribit opus cujus in-
scriptus auctor.

¹ E ras meorum sur avare librorum,
Fieri Poetam posse qui putas tanti,
Scriptura quanti constet, & tomus vilis
Non sex paratur aut decem sophos nummis.
Secreta quære carmina, & ⁵ rudes curas,
Quas novit ⁶ unus, scrinioque ⁷ signatas
Custodit ipse ⁸ virginis ⁹ pater chartæ ¹⁰:
Quæ trita duro non inborruit mento.
Mutare dominum non potest liber notus.

Sed

¹² Sed pumicata fronte si quis est nondum,
Nec umbilicis cultus atque membrana.
¹³ Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.
Aliena quisquis recitat, & petit famam;
Non emere librum, sed silentium debet.

pumice jam primum poliuntur ; & cujus umbilicus, (is est, bacillus cedrinus, buxeus, cupressinus, &c. extrema pagina, ab soluto jam opere aliis) vel umbilici extremitates (qui, complicatis in volumen membranis, utrinque apparent, cornuque appellantur) ebore, argento vel auro ornantur ; & quem novissime obdusit pellis ; hunc eme, simulque auctoris silentium. 13. P. Scriv. *Mercare, tales habeo, nee silicet.*

Fur carminum non est Poeta. XXXIII.

Nostris versibus esse te Poetam,
Fidentine, putas, cupisque credi ?
¹ Sic dentata sibi videtur Aegle,
Emptis ² ossibus, ³ Indicoque cornu :
Sic, que nigrior est ⁴ cadente moro,
⁵ Cerussata sibi placet Lycoris.
⁶ Hoc & tu ratione, qua poeta es,
Calvus cum fueris, eris comatus.

⁴ Prematuro, qui riger. ⁵ Candida & lita cerussa. ⁶ Comum ad inititiam in-
mendo.

De mutuum rogantibus. XXXIV.

Dimidium donare Lino, ¹ quam credere totum;
Qui mavult ; ² mavult perdere dimidium.

¹ Motuum dare
² Atque enim
utrumque non
solvit, mutuum
ac donatum,
totum ac dimidium.

Muse.

Musæ egentes. XXXV.

¹ Curarum me-
arum levamen
unicum & folia-
tum. ² Vel studii
poëticæ quod
mihi tecum est
commune, grande
de cœus.

² Urbis Patavii
quam condidit
Antenor: fuit
n. Val. Flaccus
Argonauticon
autō civis Pa-
tavinus.

³ Define & de-
fere poëticam
cum Musæ nul-
lo sint in precio
vel differ in a-
liud tempus
cum præfens
posulet ut rem
facias.

⁴ Novem Mu-
sæ. ⁵ Cui lauri & laus nuda cara. ⁶ Arcæ patronorum, quibus leges & caufa,
quas dedit. quas docuit Minerva, nummorum affatim dederunt. ⁷ Lucri enim bonum
odorem sapere, vera est hodi sapiencia: alludit autem ad Avieni apologetum in quo
Palladæm collaudat Jupiter, quod cæteris diis steriles ad gloria speciem eligentibus
arboreæ, illa olivam propter fructum elegisset. ⁸ Adeo dives est, ut exteris d.i.s. murum
det. ⁹ Quis enim uis corymborum & hederae? ¹⁰ Oliva, cuius rami ubertate in-
curvantur. ¹¹ Erondes variæ coloris bacca onufas. ¹² Studia hæc & opera poëtarum,
quæ Helicone, Cirrha, Permesside lymphæ, sacris Phœbo, Bromio & Musis atque huju-
modi bul'atis sonant nugis, adferunt tantum volupatem; inanem laudem, plaustrum &
bafia ab auditoribus; qui te potius conferas ad forentes cafas agendas, unde rem au-
geas ac ditecas? ¹³ Permesside nuda? omnino reponendum monet Scrivetus. ¹⁴ In
foro numeratur patronus. ¹⁵ Editiora loca, ante se'num' m. & quibus recitabantur pœ-
matia. ¹⁶ Nullum fructum afferentes. ¹⁷ Auditorii subsellia.

¹ Mibi curarum pretium non vile mearum,
Flacce, ² Antenorei spes & alumne Laris:
³ Pierios differ cantusque, choroisque & sororum:
Es dabit ex ipsis nulla puella tibi. (nervæ:
Quid petis à ⁵ Phœbo? nummos habet ⁶ arca Mi-
⁷ Hec sapit; ⁸ hæc omneis fænerat una deos.
⁹ Quid possent bederæ Bacchi dare? ¹⁰ Palladis arbor
Inclinat ¹¹ variæ pondere nigra comas.
¹² Præter aquas Helicon & sarta, lyrasq; Dearum
Nil habet, & magnum semper inane sophos.
Quid tibi cum Cirrha? quid cum ¹³ Permessidos unda?
Romanum propius, divitiusque forum est.
¹⁴ Illic æra sonant: at circum ¹⁵ pulpita nostra
Et ¹⁶ steriles ¹⁷ cathedras, basia sola crepant.

Mors Romana. XXXVI.

¹ Festus imme-
medicabili pe-
stilentia corre-
pius.

² Oculis non
lacrymantibus
& firmo pecto-
re.

³ Relinquendæ
vita certus.

⁴ Non polluit
veneno, quo sublati efferruntur nigri.

⁵ Non torfit inedia voluntaria.

¹ Ndignas premeret pestis cum tabida fauces,
Inque suos vultus serperet atra lues:
² Siccis ipse genis flentes boottatus amicos,
³ Decrevit Stygios Festus adire lacus.
⁴ Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno,
⁵ Aut torfit lenta tristia fata fame.

⁶ Sanctam

Lib. I. MARTIALIS.

*Sanctam Romanam vitam sed morte peregit,
Dimisitque animam nobiliore via.*

*Hanc mortem satis magni præferre Catonis
Fama potest: hujus Cæsar amicus erat.*

Catoni, Bruto, &c. Honestè & ampliā portā, non quā foeda, illa fætidaque pestis fau-
ces obstruxerat. 8 Hic itaque non fugit è vita Cæsaris odio, quod fecit Gato ille Uti-
ensis, ne subire vultum tyranni cogeretur, ut ipse dicebat.

Lusus in verbo agere. XXXVII.

*Emper agis causas, & res agis, Attale, semper;
Est, non est, quod agas, Attale semper agis.
Si res, & cause desunt, agis, Attale, mulas.
Attale, ne quod agas desit, agas animam.*

⁶ Sed vulnere-
facto emittit
animam
pulchro
mortis genere
& Romanis
solenni, Lucre-
tia, Scipioni,

arum,
Laris:
m:
ervue:
a Mi-
deos.
arbor
aram
s.
inda?

ra
mt.

causa,
ponum
in quo-
ntibus
mutu-
te in-
arum,
hujus-
um &
p au-
14 In
p.c.

atticī,
vide su-
pra.

a Crimine ab-
soluta, quæ in-
noxio lapſu ca-
duca superfe-
derat domini
capitis imme-
renth.

^x Agitas.
^a Morariis.

De Regulo pene oppresso. XXXVIII.

*H*EC, quæ pulv're dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet ² absoluta casu!
Tectis nam modo Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesseratque;
Victa est pondere cum suo repente:
Et postquam domino nibil timebat,
Securo ruit incruenta danno.
Tantæ, Regule, post metum querelæ,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

¹ Eiusdem ar-
gumenti & ar-
ticuli, vide su-
pra.

a Crimine ab-
soluta, quæ in-
noxio lapſu ca-
duca superfe-
derat domini
capitis imme-
renth.

Vicus alienus. XXXIX

*V*cinus meus est, manuque tangi
De nostris Novius potest fenestrī.
Quis non invideat mihi, putetque
Horis omnibus esse me beatum,
Huncto cui liceat frui sodale?
Tam longè est mihi, quam ¹ Terentianus,
Qui nunc Niliacam regit Syenen.

¹ Praefectus *Egypti*, in qua,
Aethiopiam
versus urbē Sy-
ene umbras nusi-
quam stellens
fulficio efficio.

16 EPIGRAMM. DELECTUS

² Neque enim tam prope videre fas est.
³ Whoever would never see Novius, ought either to be his neighbour or live in his House.

*Non convivere, nec videre saltem,
Non audire licet, nec urbe tota
Quisquam est tam propè, tam proculque nobis.
Migrandum est mihi ² longius, vel illi.
³ Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, si quis Novium videre non vult.*

Epitaphium pueri. XL.

¹ Puer hic videret fuisse Marialis.
² Jam adolescentem.
³ In via Labicana, quia à porta Esquillina ducit ad Labicum Italiz pagum.
⁴ Non magnifico tumulo: vel respicit preceptionis & inscriptionis formulam ⁵ Sit tibi terra levis.
⁵ Non obeliscos & pyramidas, non statas quia columnis è saxe Ægyptio innixa pendere & nutare videantur.

⁶ Consumet ferrum lapidemque vestitas, &c. Ovid. 4. de ponto. & Juven. Sat. 10. da's sunt ipsi quoque fata seculibris. ⁷ Buxetum, hypamelon, viridarium, flores pratenses: tumulis namque moris erat videntes inferre arbores ⁸ Spiraneſſue crocos, & in urna perperum ver. ⁸ In cippo excolendo, & hoc carmine. ⁹ E Parcis una, id est, ubi Faſta absolverint penum vitæ meos.

Ad Poetam obtrectatorem. XLI.

¹ Ut fint quae ego vicissim carpam.

*CUM tua non edas, carpis mea carmina, Læli,
Carpere vel noli nostra, ² vel ede tua,*

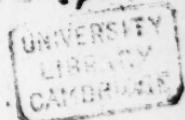
In Rabulam. XLII.

Pessimum rabulam obtrepere clamore le aliorum affectionibus ingentem, ut

*QUod clamas semper, quod agentibus obtrepis,
Heli,
Non facis hoc gratis: accipis, ut raceous.*

quem propter imperitiam nemo adscivisset, propter importunitatem aliquis placaret cibicā tritaci huic Cerbero pretii offa ut taceret: potest & intelligi de prævaricatori ad tacendum corrupto, ex noto illo joco in Demosthenis argentanginam.

In Caussidicum clamosum. XLIII.

CUM clamant omnes, loqueris tu, Nævole, semper,
Et te, patronum caussidicunque putas.
Hoc ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce tacent omnes : Nævole, ¹ dic aliquod.

quam disertus sis patronus. At nunc piscis & rana Seriphia es, nec $\gamma \nu \mu$ quidem habes
quod dicas.

¹ Qui te often-
tare soles, ex-
teris interfre-
pendo, ac si ha-
beres quod di-
ceres : ecce,
jam silentio fa-
cto, ostende

quidem habes

De Podagrâ, Chiragrâ. XLIV.

L Itigat, & podagra Diodorus, Flacce, laborat,
Sed nil patrone porrigit ; hæc ² chiragra est.

¹ Podagra de-
tentri utpluri-
mum litigiosi,
queruli, loqua-
ceri sunt, &

quia pedibus uti non licet, lingua strenui sunt, multa animo versantes.
quia avaritiam Diodori à chiragra, qua manus contrahit prosectam, licet illi nec iulta
chiragra, contundit articulos. Horat. 2. Scarr.

² Joeatur an-

Quo ditior, hoc fordidior. XLV.

NON plenum modo vicies habebas :
Sed tam prodigus, atque liberalis,
Et tam laetus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi ³ centies amici.
Audit vota Deus, precesque nostras ;
Atque ⁴ intra, puto, septimas Cælendas,
⁴ Mortes hoc tibi ⁴ quatuor dederunt.
At tu, sic ⁵ quasi non foret relictum,
Sed raptum tibi centies, abiisti
⁶ In tantam miser euritionem ;
Ut convivia sumptuosiora,
Toto quæ ⁷ semel apparas in anno,
⁸ Nigræ fordibus explices monetæ ;
Et septem veteres tui sodales
Constemus tibi ⁹ plumbæ felibrâ.

¹ Non omnino
vicies millia
centena fester-
tiuum, nostra
monete 15635.
lib.

² Nostræ mo-

neta 78125 l.

³ Intra septem

menses,

⁴ Hereditates

ex 4 amicis

mortuis.

⁵ Quasi tibi
abiatæ potius
& amissæ suis-
tent 78125 l.

quam relictæ &

legata.

⁶ In avaritiam

tam fordidam

& famelicam.

⁷ Solis natali-

bus.

⁸ Aæra mone-

ta seu plumbæ,

cujus contrectatione fordent manus : simili & forde Caleni taxat,

qui ad 7 veteres amicos excipiendos, non excedebat sumptum ejus summoz que nigra

vanit monetæ, quod & vilissimarum rerum pretium est, ut appareat ex adjecta felibra.

plumbæ. ⁹ Pessima nota, id est, ænas moneta duabus teruncis, vel etiam plumbæ 3.

namque & quadrantes plumbæ Romanis quondam in ufo.

Quid.

ta seu plumbæ, cuius contrectatione fordent manus : simili & forde Caleni taxat, qui ad 7 veteres amicos excipiendos, non excedebat sumptum ejus summoz que nigra vanit monetæ, quod & vilissimarum rerum pretium est, ut appareat ex adjecta felibra.

plumbæ. ⁹ Pessima nota, id est, ænas moneta duabus teruncis, vel etiam plumbæ 3.

namque & quadrantes plumbæ Romanis quondam in ufo.

ta seu plumbæ, cuius contrectatione fordent manus : simili & forde Caleni taxat,

18 EPIGRAMM. DELECTUS

¹⁰ Millies
centena millia
H. S. id est
781250 lib.

*Quid dignum meritis precemur istis?
Optamus tibi ¹⁰ millies, Calene.
Hoc si contigerit, fame peribis.*

De Virgine vetulâ. XLVI.

Puella sibi
vita, quod vi-
verent pater &
mater cum nu-
triciis, quos
etiam patres

(pro more) appellabat: vel quo junior videri possit, si nō ores se interdum coevansimo & junior, saluvavit appellavitque mammarum & tatarum, patrum felicit matruaque

pronomine, cum ipsa jam vetula esset, ipsorumque abavia videri posset.

MAmmas, atque tatas habet Afra: sed ip-
sa tatarum
Dici & mammarum maxima mamma potest.

Ludus in malum pictorem. XLVII.

Pictor qui
pinxit Vene-
rem tuam, Li-
cori, blanditus
est Minervæ,

Veneris quondam de pulchritudine emulæ, adeo deformem pinxit: vel, puto, id est,
ut videtur, p. & or est Minervæ, cui similius imago rura, Licori, quam Veneti. Pictores
insuper in Minervæ clientela sunt, hinc acumen epigram. 4. lib. 5.

QUI pinxit Venerem tuam, Licori,
Blanditus, puto, pictor est Minervæ.

In avarum. XLVIII.

1 Alli *julus*,
id est, nondum
plenum & ju-
stum assequens
cen'um equitis,
qui quadrin-
gentas effert, id
est nostra mo-
netæ, 3125 lib.
2 O faciles dare
prava deos!
3 E 10 olivis
major pars re-
servatur in pro-
ximam cenam.
4 Fæculentum
& turbidum vi-
num à Vicentib-
us in Italia.
5 Sc. tam par-
ce & duriter
vivebar, ut ase tantum cena constabar.
6 E formu'a vorandi in jus.
7 Qui votisti te
laure' victorum si, &c.
8 Qui fordidè viveendo non agnoscit se ex voto accedisse quod
acepit.
9 Laure', genialiter.
10 Quando iis non ateris, vel, ut libertius vivas, quod
prius fecisti.

SI dederint superi decies mihi millia centum:
Dicebat nondum, Scævola, ¹ factus eques:
Qualiter o' vivam, quam largè quamque beate!
Riserunt, ² faciles & tribuere dei.

Sordidior multo post hoc toga; penula pejor:
Calceus est sartâ terque quaterque cute:
3 Deque decem plures semper servantur oliveæ;
Explicit & cœnas unica mensa duas:
Et ⁴ Vejentani bibitur fæc crassa rubelli;
Asse cicer tepidum constat, & ⁵ asse Venus.
6 In jus o' fallax atque ⁸ inficiator, eamus:
Aut ⁹ vive, aut deicies, Scævola, ¹⁰ nedde Deis.

De

De Spectaculo. XLIX.

Picto quod jugo delicata² collo
 Pardus sustinet, ³ improbaque tigres
 Indulgent patientiam flagello :
 Mordent aurea quod lupata cervi,
 Quod frenis ⁵ Libyci domantur ursi,
 Et quantum Calydon tulisse fertur,
 Pareat ⁶ purpureis aper capistris :
 Turpes ⁷ effeda quod trahunt bisontes,
 Et ⁸ molles dare jussa quod choreas
 Nigro bellua nil negat magistro ;
 Quis spectacula non putet deorum?
 * Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
 Venatus humiles videt leonum,
 Quos velox leporum timor fatigat.
 Dimittant, repetunt, amantque captos,
 Et securior est in ore præda,
 Laxos cui dare, pervioisque rictus
 Gaudent, & timidos tenere dentes ;
 Mollem frangere dum pudet rapinam :
 Stratis cum modo venerint juvencis.
 Hæc clementia non paratur arte,
 Sed norunt cui serviant leones.

inter ipsis & ursorum, ascenditur distinctè ad leones. ⁶ Supra num. 2.
 tannicos. ⁸ Quod Elephantes saltans pareat rexori suo ex Aethiopia. * Hæc tamen omnia superlat leporum lufus per rictus leonum.

Operari demum juvat si est operæ
pretium. L.

Sæpe mihi dicas, Luci clarissime Juli,
 Scribe aliquid ¹ magnum : desidiosus homo es.
 Otia da nobis : sed ² qua'ia fecerat olim
³ Mæcenas Flacco, Virgilioque suo :

³ Locupletavit Cilnius Mæcenas Virgilium, Horatium, &c.

Condere

1 Pardi enim &
 Pantheræ vari-
 egati & macu-
 loſi.

2 Mollia, pur-
 purea, ferita,
 ut mox n. 8.
 3 Feroceſ. ra-
 bida vel, quod
 nemini proba-
 ble erat paſſu-
 ras tigreſ.

4 Patiuntur fla-
gra.

5 Vide Lipſi-
 um Elef. 2.
 cap. 4. conuen-
 dentem leones
 à Romanis tum
 ruſibus obvia
 notaque voce
 diētoſ ſuille Li-
 bycos Urſos : ut
 & elephantem,
 bovem Lucam :
 Siruthionem,
 Paſſerem mari-
 num : contra
 quem ex Pliniſ
 autoritate, lib.
 8. cap. 36 & 58.
 docte differen-
 tem, cum aliis
 plurimi autores
 tum hic facit
 locus, ubi indu-
 ſione catera-
 rum ferarum,

⁷ Curros Bri-

tonum.

* Hæc tamen om-

1 Epicum vel
 perpetuum cat-
 men.

2 Agros & pe-
 cumas quo Mu-
 fis vacem, non de-
 lidice paranda
 sollicitus.

20 EPIGRAMM. DELECTUS

4. Carmina.
5. Ut ultra ro-
gos & cineres
superfici.
6. Multa non li-
benter arant li-
tus, non amant
studia. *Promis*
si rollas. 7. Optimum quidem solam versare fatigat agricolam, sed amplissima segetis
spes alit: non minus magni operis Poëtam fructus & premii spei.

Condere victuras tentem per secula & curas,
Et nomen Flammis eripuisse meum.

6. In steriles campos nolunt juga ferre juvenci:
7. Pingue solum lassat, sed juvat ipse labor.

Laus catellæ. LI.

1. Nomen ca-
tella Publi.
2. Lascivior.
3. Lesbiz pif.
cujus nequitiam
& mortem
canit Catullus.
4. Sentic hos af-
fectus in Domini-
no, atque illi
tristi condolet,
hilari laiciva
congratulatur.
5. Collo Domini
in nixa dormit,
& Respiratio-
ne.
7. Ejiciendi.
8. Prostigit
mundicia le-
sto, neque ejus
contaminavit
fragula.
9. Alvi seu ves-
ce onore le-
vando.
11. Ut mortua
superfici mem-
oria, curavit
Publius illam
gingi.

Issa est passere ² nequior ³ Catulli.
Issa est purior osculo columba.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est delicia catella Publi.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis,
4. Sentic tristitiamque gaudiumque,
5. Collo nixa cubat, capiteque somnos,
Ut ⁶ suspiria nulla sentiantur.
Et desiderio coacta ⁷ ventris,
8. Guita pallia non fefeller illa:
Sed blando pede suscitat, toroque
Deponi rogat, & monet ⁹ levari.
Castæ tantus inest pudor catellæ:
11. Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta Publius exprimit tabellæ,
In qua tam similem videbis Issam,
Ut sit tam similis sibi nec ¹² ipsa:
Issam denique pone cum tabella:
Aut utramque putabis esse veram,
Aut utramque putabis esse pictam.

De prolixis Epigrammatiſ. LII.

E virtutibus
epigrammatum
altera est Bre-
vitas, hanc in
Martiale com-
milit qui carperent respondet nescio cui Veloci Poëta, brevia sua epigrammatuſ effe po-
tiora illius nullis.

Scribere me quereris, Velox, epigramma longa.
Ipſe nihil faribis: tu breviora facis.

Honesta

Honesta Libertas. LIII.

CUM te nou^{is} nōfsem, dominum regemque vo-
cabam:

Cum bene te novi, jam mihi Priscus eris.

postquam vero mihi innoueris, familiarius te appello & mero nomine saluto,

Te prius mi-
hi non notum
pro munifico
patrono & cla-
ro viro honoris-
ficē salutabam,

Ad Lectorem. LIV.

QUæcunque lusi juvenis & puer quondam,
¹ Apinasque nostras, quas nec ipse jam novi;
² Male collocare si bonas voles horas,
³ Et invidebis otio tuo lector:
A Valeriano Pollio petes Quinetio,
Per quem ⁴ perire non licet meis nugis.

¹ Epigramma-
ta quæ mihi o-
lim puero ex-
iderunt, venalia
funt apud Qu.
Poll. Valer.
² Nugamenta
carminum. A-
pinas autem ut
& Tricas Apu-
liae oppidula fu-

isse vilia scribit Plinius lib. 3. cap. 11. à Diomede tantam per ignominiam eversa, ut in
proverbii ludibrium abierint. ³ Modesta extenuatio. ⁴ Nec sine otium abire sine
malo. ⁵ Encrisci enim facit, venditque.

Jocus in avarum. LV.

Occurris quoties, Luperce, nobis:
Vis mittam puerum subinde dicis,
Cui ¹ tradas epigrammaton libellum,
Lectum quem tibi protinus remittam.
Non est quod puerum, Luperce, vexes,
Longum est, si velit ad ² Pyrum venire.
Et ³ scalis habito tribus, sed altis.
Quod queris, propius petas licebit:
⁴ Argi nempe soles subire ⁴ letum.
⁵ Contra Cæsaris est forum taberna,
⁶ Scriptis postibus binc & inde totis,
Omnis tu cito perlegas poetas.
Illinc me pete; ne roges ⁷ Atrectum;

¹ Mutuo.
² Alii regionem
urbis esse vo-
lunt, alii infig-
ne adiungunt, alii
leg. ad pilam.
³ In cenaculo,
vel tertio tabu-
lato.

⁴ Tmesis Argi-
letum, ab ar-
gilla, vel Argi-
letho, qui ibi
ab Evandro
casus fertur,
⁵ E regione
fori Julii est
taberna bibliop-
oꝝ.

⁶ Postes, co-
lumnæ, pilæ

bibliopolarum inscripta gerebant nomina librorum venalium. ⁷ Ne sit opus quadrare
quis meos libros habeat venales, Atrectus vocatur bibliopola: alii legi volunt me pafos
Atrectum, id est ab Atrecto.

Hoc

EPIGRAMM. DELECTUS.

2 De summo
 forulo, capsa,
 seu armatio :
 in primis au-
 tem vel summis
 nidis optimi
 recondebantur
 libri: in imis
 seu ultimis li-
 bri parvæ æf-
 mationis. 9 Quibus ferè æquivalent 40 è nostris. Sed denarius erat duplex: vetus, qui
 8 den. ob. c. novus, qui 7 den. ob. 10 Ironice collaudat hominis ordes, cui pro villi
 habetur ingenium & labor Poëtae.

Est & prolixia brevitas. LVI.

1 Capere.
 2 Pati, tollerare
 3 Brevis libri
 commoda.
 4 Mirus insu-
 mo & perdo
 charta: modeſtæ
 5 Librarius ci-
 tius transcribit
 hac, ut melio-
 ribus vace ex-
 scribendis.
 6 Inter pocula
 legeris, & per-
 legeris minori
 spacio, quam
 vinum aqua ca-
 lida in quicun-
 ce quinque
 cyathorum ca-
 paci dilutum
 frigescat.
 7 Putas ribi
 fatis cavisse.

Tercenena quidem poteras epigrammata
 ferre:
 Sed quis te 2 ferret, perlegeretque, liber?
 At nunc 3 succinti que sunt bona * disce libelli.
 Hoc primum est, 4 brevior quod mihi charta perit.
 5 Deinde, quod hæc una peraget librarius hora,
 Nec tantum nugis serviet ille meis.
 Tertiæ res hæc est, quod si cui forte legeris,
 Sis licet usque malus, non odiosus eris.
 6 Te conviva leget misto quincunce: sed ante
 Incipiat positus quam tepuisse calix.
 Esse tibi tanta 7 cautus brevitate videris.
 Hei mihi, quam multis sic quoque longus eris!

Qui solvendo non est. LVII.

Verè jaſſat
 se nihil debere
 qui non est fol-
 vendo. Debitoris n. inopia
 excludit actionem.

SExte, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur.
 Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

De

De vilendis amicis. LVIII.

NE valeam, si non totis, Deciane, diebus,
Et tecum totis noctibus esse velim.
Sed ²duo sunt, quæ nos distinguunt, millia passum?
Quatuor hæc fiunt, cum redditurus eam.
Sepe domi non es: cum sis quoque sæpe, negaris.
Vel tantum ³cauſſis, vel ⁴tibi sæpe vacas.
Te tamen ut videam, duo millia non piget ire:
Ut te non videam, quatuor ire piget.

- 1 Jurandi for-
mula, ut, ni
vivam disper-
am.
2 Intercapedo
& spatiū ²
mille passum,
qui ⁴ mihi fi-
unt redeunti,
nec te conveni-
enti.
3 Clientum
cauſis.
4 Tuis studiis,
vel balneis,
cenis, seu valetudini curandis.

Ardelio; multa agendo nil agens.
LIX.

DEclamas ¹ bellè; cauſſas agis, Attale, bellè;
Historias bellas; carmina bella facis;
Componis bellè mimos; epigrammata bellè;
Bellus grammaticus, bellus es astrologus;
Et bellè cantas, & saltas, Attale, bellè.
Bellus es arte lyrae, bellus es arte pilæ.
Nil benè cum facias, facis attamen omnia bellè.
Vis dicam quid sis? magnus es ² ardelio.

- 1 Scitè, lepidè.
2 πολυπεγ-
γματων,
ut lib. 1. epig.
30. multa agen-
do nihil agens,
qui ut videatur
aliquid esse in
omnibus nihil
est in singulis.
Naquaz n. est,
qui ubique est;
Seneca epist. 2.
Alii ab ardore

Ex impetu multa tentantis, nihil prosequentis: Alli ab ardeola avi qua in volatu mul-
tum movet, parum promover, deductum volunt. Sunt qui Ardeliones mimorum genus
fuisse volunt.

In Posthumum: LX.

BAſia dimidio quæ das mihi, Poſthume, labro,
Lando: licet demas hic quoque dimidium.
Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus?
Hoc tibi habe totum, Poſthume, dimidium.

- Non ego te
superbum cen-
ſeo aut minus
humanum,
quod me altero
labro (ut epig.
22 infra) vel
levi basio (qui

Salutandi mos Romanis) excipis; contentus ero vel quarta osculi parte, immo beatus
nulla: notatque Poſthumi (quisquis ille fuerit) impuram animam atque os impudi-
cum.

In

In cœnipetam. LXI.

1 Selli coeniperz
 metitrix & lu-
 tus causam effe
 domicinium,
 2 Quod moesto
 vultu tacitus
 pri se fert lu-
 tum.
 3 Quod demis-
 so fit vultu ca-
 piteque deje-
 sto.
 4 In avari Salii
 impendium:
 5 Ope, nummi
 que maiore do-
 mus gemiru,
 maiore tumultu
 planguntur quam funera.

Quod¹ fronte Seliūm nubila vides, Ruse,
 Quod ambulator porticum terit serus:
² Lugubre quiddam quod tacet piger vultu
 Quod pene terram tangit indecens nasus;
 Quod dextra pectus pulsat, & comam velvit.
 Non ille amici fata luget, aut fratrīs:
 Uterque natus virvit, & precor⁴ vivat:
 Salva est uxor, ³ sarcinæque, servique:
 Nihil colonus, villicusque decoxit.
 Mæroris igitur causa qua? * domi cœnat.

Unguentis delibuti. LXII.

1 Anima scro-
 rem & oris
 spurciem dis-
 similare voluit
 Post. diapa-
 matum & un-
 guentorum ac-
 cito odore:
 sub affiduo hu-
 jusmodi odore
 suscipitur Po-
 ta latere ulcus, vomicam aut tetriu quipiam.

Esse quid hoc dicam, quod olent tua basi
 myrrham,
 Quodque tibi est nunquam non alienus odor?
 Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Posthume,
 semper:
 Posthume, non bene olet, qui bene semper olet:

Ne litiges. LXIII.

Praefat ab-
 que lite credi-
 tori solvere, ne
 unum subter-
 fugiens in tres
 incidas: namque munere palpandus judex, (aque obiter corrupta taxat judicia) mu-
 nus aliud tibi extorquebit patronus, & creditori tandem ex lege & sententia solvendum
 est.

Et judex petit, & petit patronus.
 Solvas rense, Sexte, creditori.

In Hermum. LXIV.

Quod nulli calicem tuum propinas,
Humane facis, Herme, non superbe.

ces : quos alii interdum propinare, humanitatis erat ; contrarium, superbia. Invertit hoc Poëtica collaudando Hermum, quasi hoc ab i o humano factum sit, ne calice à factorē oris sui venenato alios offendat. Franc. Lutinus in nominis ambiguitate, quod illi cum Deo Mercurio commune est, joci acumen latere putat. q. d. facis ut homo, &c.

Luxus morbos parit. LXV.

Zoilus agrotat, ¹ faciunt hanc ² stragula febrem :
³ Si fuerit sanus, coccina quid facient ?
Quid ⁴ torus à Nilo ? quid ⁵ sindone tinctus oleni ?
Ostendit stultos quid nisi morbus opes ?
Quid tibi cum medicis ? dimitte ⁶ Machaonas omnes.
⁷ Vis fieri sanus ? stragula sume mea.

¹ Ut visentibus ostenter stragula, mortbum simulat, ² Tapezia lecto strata : non convenit Grammaticis de stragulis, ³ ve-Refine an lecto-rum strata de-notent : ego u-

trunque : namque leonis spolium Hercali pro lecto & stragulo, apud Senecam : quoniam abiit tegmen meum, idemque somno molliis Hercules torus ? ³ Si valeret, non posset videri stragula. ⁴ Torus è lino Ægyptiaco, & Alexandrina pluma factus. ⁵ Torus Sidonio tinctus murice, purpureus : legitur &c, sindone cinctus : id est plagiis è sindone tincta oleni murice cinctus. ⁶ Medicos, à Machaone filio Æsculapii, nobilitabat ab Homero cum fratre Podalirio. ⁷ Sapies & valebis, deposito stragulorum luxu, sumptisque vilioribus, cuiusmodi mea sunt.

Bis servus, qui servi servus. LXVI.

Captō tuam, pudet heu, sed capto, Maxime,
cœnam :
Tu captas aliam, jam sumus ergo pares.
Mane salutatum venio : tu diceris ifse.
Ante salutatum, jam sumus ergo pares.
Sum ² comes ipse tuus, tumidiq; ³ anteambulo regis ;
Tu comes alterius : jam sumus ergo pares.
Esse sat est servum ; jam nolo ⁴ vicarius esse,
⁵ Qui Rex est, regem, Maxime, non habeat.

¹ Ego te pro rege meo & patrino salutabam, comitabar, prosequabar, cœnam hinc promeriturus, neque negabam. ² Cœnam captare : sed & te video eadem obire officia (namque hoc faciebant potentiores) quocirca, cum tibi par sim, renuncio tua clientela, nolo esse cliens clientis, &c. ³ Comes est, qui latus tegit, honoris gratia dictus & Exterior seu latero. ⁴ Anteambulo qui procedit patronum divitem & potentiores, Poëtis Regem dictum. ⁵ Sit vicarius ejus qui servo parerit. Horat.

res) quocirca, cum tibi par sim, renuncio tua clientela, nolo esse cliens clientis, &c. ² Comes est, qui latus tegit, honoris gratia dictus & Exterior seu latero. ³ Anteambulo qui procedit patronum divitem & potentiores, Poëtis Regem dictum. ⁴ Sit vicarius ejus qui servo parerit. Horat. ⁵ Ut idem Martialis alibi, non bene, crede mihi, servo servitur amico : Sit liber dominus qui volet esse meus.

C

In-

In Plagiarium. LXVII.

¹ Quia empta.

CArmina Paullus emit : recitat ¹ sua carmina
Paullus.
Nam quod emas, possis dicere jure tuum.

In Posthumum. LXVIII.

¹ Exosculan-
dam : malunt
alii simplieriter,
prehendendam,
tangendamq;
quod illud nimis fastuosum sit, & Imperatorum proprium, ² Displacent enim
basia spuri oris.

BAsia das aliis, aliis das, Posthume, ¹ dextram,
Dicis, utrum mavis ² elige : ² malo manum.

De eodem. LXIX.

^{* Numina culto-}
^{ri pernicio/a suo.}
Ovid. a Trift.
namque me
prius leviter
notum dimi-
dio basio salu-
tabat, jam ex
carminibus no-
tuorem me toto ore osculatur.

QUod mihi vobiscum est, ô * Phæbe, * novem-
que sorores ?
Ecce nocet vati Musa jocosa suo.
Dimidio nobis dare Posthumus ante solebat
Basia, nunc labro coepit utroque dare.

De eodem. LXX.

^{t Cur enim ve-}
^{lim illum pub-}
^{licato nomine}
^{offendere, cui}
^{facile est me.}

Non dicam, licet usque me rogetis,
Quis sit Posthumus in meo libello,
Non dicam, ¹ quid enim mihi necesse est
Has offendere basiationes,
Quæ se tam bene vindicare possunt ?

^fcedis oculis sub amicitia nomine datis adeo mihi non abnuendis, vindicare ? Ita
spud Plautum in Afraria : Nam si dominum redieris hodie, oculanda ego uelutar porissimum:
Cum prius dixisset Demagenus, malle se naateam bibere, quam illam oculari.

In

In Candidum. LXXI.

SI det iniqua tibi tristem fortuna reatum,
2 Squalidus hærebo, pallidiorque reo.
Si jubeat patria damnatum exceedere terra,
Per freta, per scopulos exilis ibo comes.
3 Dat tibi diritis, ecquid sunt ista duorum?
Das partem? multum est; Candide das aliquid?
4 Mecum eris ergo miser. 5 quod si Deus ore sereno
Annuerit: felix, Candide, solus eris.

1 Lege quatuor primos -
versus ex per-
sona Candidi
ut qui sapientia
promiserat se-
comitem fore
Martiali, si
adverba res in-
ciduisse. Et
sa eorū hic dif-
fertur ab aliis
omnibus interpre-
tibus qui hac

tribuant Poetæ: sed judicet Lector. 2 Reorum propinquis & amicis
didis mutare in judicis, moriserat, in misericordiæ auxilium. 3 Jam vero fortuna
tibi dedit opes, nunquid his me participas? non aquam harum posco partem, qui-
quam neque hac iniqua esset postulatio, apud eum qui te mihi toties ingeferat ad-
versarum rerum solum. 4 Ita habeo te quidem amicum (ut ait) paratum in adver-
sis. 5 Sed si dexter tibi affulserit Mercurius, & benigne tecum lusserit fortuna, ti-
bi soli dives eris.

Ad Gallum. LXXII.

DAs nunquam, semper promittis, Galle, rogant i: 1 Quodiam ita
Si semper fallis, jam rogo, Galle, nega.

lubricæ seu
præpostoræ es-
tidei, ut con-
trarium semi-

per facias iis quæ promiseris: te mihi verbis negare volo, ita ex usitato, dabis.

In Selium Adulatorem. LXXIII.

LAudantem Selium cœna cum retia tendit,
1 Accipe, sive legas, sive Patronus agas:
2 Effæte, graviter, cito, 3 nequiter, euge, beate!
Hoc volui: facta est jam tibi cœna, tace.

1 Sive opus re-
citas, sive cau-
fas agis, sem-
per videtas Se-
lium tibi foedè
adulantem ut
tecum coenet.

2 Formulae hæc omnes adulotionum. Effæte, perfectæ; effæta dicuntur ea quæ fœ-
tum [perfectum] emiserunt. 3 Versutæ, aliæ legunt naviter.

Amicus sordidus. LXXIV.

1. Ut mihi mu-
 tuo daret.
 2. Q nam sum-
 mam, vel mibi
 donasse non
 fuisset homini
 tam diviti
 grave impendi-
 um. 3. Flagel-
 late divitias di-
 cuntur qui
 magnas arcis clausas opes velut verberibus & carceribus coercent, &c. 4. Causus consu-
 dit mihi quod olim Titus. 5. Nummos mutuos, non consilium.

M Utua viginti seftertia forte rogabam.
 2. Quae vel donanti non grave munus erat.
 Quippe rogabatur felixque, vetusque sodalis,
 Et 3. cuius laxas arca flagellat opes.
 4. Is mihi; dives eris, si caussas egeris, inquit.
 5. Quod peto da, Cai; non peto consilium.

Locus ab improbis remotus. LXXV.

Lino expro-
 branti Martiali
 seculum in a-
 gram Nomen-
 tanum, roganti-
 que quid habe-
 ret redditus ex agro tam macro & sterili respondet Poëta ex inopinato, si nihil aliud,
 certe se hoc fructus ex eo capere, ut caret conspectu Lni hominis odio. Sic ex-
 probranti sibi & eae tatem Juliano apostata. Marinus Episcopus amabilem esse sibi nunc
 exercitatem respondit, quod illum non videat.

Q Vid mihi reddit ager, queris, Line, Nomen-
 tanus.
 Hoc mihi reddit ager: te, Line, non video.

Claudiani Epigramma de Mulabus
Gallicis. LXXVI.

2. Mulas juxta
 Rhodani ripas
 conutritas.

A Dspice morigeras Rhodani torrentis 1. alumnas;
 Imperio nexas, imperioque vagas,
 Diffona quam varios fleetant ad murmura currus,
 Et certas adeant voce regente vias:
 Quamvis queque sibi longis discurrat habenis,
 Et pateant duro libera colla jugo:
 Ceu constrieta tamen servit, patiensque laborum
 Barbaricos docili concipit aure sonos.
 Absentis longinqua valent præcepta Magistri,
 Frœnorumque vicem lingua virilis agit.
 Hac procul angustat sparsas, spargitque coætas,
 Hæc fissit rajidas; hæc properare facit.
 Læva jubet? lævo deducunt limite gressum.

Mutavit

Mutavit strepitum? dexteriora petunt.
 Nec vincilis famulæ, nec libertæ feroce,
 Excutæ laqueis, sub ditione tamen.
 Consenfuque pares, & fulvis pellibus hirtæ
 Esse concordes multisonora trahunt.
 Miraris, si voce feras pacaverit² Orpheus,
 Cum pronas pecudes³ Gallica verba regant?

Hi fecit morigeras. ³ Ideoque verbis barbaris, sonoque incondito cœcures & manuetas si-
 tuetas bellias regant Galli. Hoc Satyricum est Epigramma. Claudianus autem
 Alexandrinus erat patriæ, dicax, & modicæ.

² Qui du'cibus
modulamini-
bus seras im-
manuetas si-

In Effœminatum. LXXVII.

PElevere te nolim, sed nec turbare capillos,
 Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
 Nec tibi¹ mitrarum, nec sit tibi barbareorum;
 Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum.
 Nunc tibi crura² pilis, & sunt tibi pectora setis
 Horrida, sed mens est, Pannice, ³ vulta tibi.

¹ Mitra est or-
namentum
muliæbre, q. d.
ne e. elegant
barbam refle-
xes, ut soient
homines mol-

les. ² Ita Juven. Sat. ² Hispida membra quidem, & dure per brachia letæ, Promittunt
 atrocem anatum. ³ Mollis, lateciva.

In Nævolum. LXXVIII.

Florida per varios¹ ut pingitur Hybla colores,
 Cum breve Sicanie ver populantur apes:
² Sic tua suppositis pellucent prela lacernis:
 Sic micat innumeris arcula³ synthesibus.
 Atque⁴ unam vestire tribum⁵ tua vellera possunt,
 Apula non unque grege terra tulit.
 Tu spætas⁶ hyemem⁸ succinæti⁹ lensus amici,
 (Præscelus!) & lateris¹⁰ frigora trita times.
¹¹ Quantum erat, infelix, pannis fraudare duobus!
 Quid renuis? non te, Nævole, sed tineas.

¹ Quot colori-
bus distingui-
tur Hybla in
Sicilia, ubi
mellificæ apes
depascuntur
flores vernos
brevis ætatis.

² Tot apparent
lacearum co-
lores ad nitore-
rem pressaram
in præsis tur.

³ Veltibus cœ-
natoris vel
quibusvis aliis
in vestuario
compositis; ²

curtigæ, vel quæ simul induuntur. ⁴ Hyperbolice. ⁵ Vesteræ tuz. Alii le-
 gunt *macandida*, h. e. togæ candidæ. ⁶ De multis gregibus quos pascit Apulia
 velleribus nobilis. ⁷ Frigus. ⁸ Cui uestes detracte sunt curtæ; id est, Mei pene
 nudi. ⁹ Tardus ad commiserationem. ¹⁰ Laceras lacernas, tritæ tunicas, & pene-
 trabilis frigori pervias. Legunt alli, frigora trita tui, h. e. Mei sodalis tui, latus
 tuum tegentis. ¹¹ Quantulum fuerat tibi, infelix, qui rerum ulrum neficias, non dico,
 te (quid refugis) copiæ sati munitum & tutum, sed tineas, quibus erodendas eas re-
 linqui, defraudare duabus lacernis, quæ milii dones?

In Maximum. LXXIX.

¹ Miserum. n.
et & vile aliena vivere qua-
tra. Juvenal.
Sat. 5 vide &
epig. 11 lib. c.
² Vinum tenue
ae vile ex agro
Vejentano. ³ Si
potes negligere luxuriolas
opes divitium
qui in uti ne-
gunt. ⁴ Vel si
risu potes excipe vanorum pompa & simulatas divitias. Chrysen-
data erant vasa auro gemmisque cooperata. ⁴ Trita & plebeia. ⁵ Parthi pertinacissimi
lunt libertatis sua propugnatores.

Vis fieri liber? ¹ mentiris, Maxime, non vis:
Sed fieri si vis, hac ratione potes.
Liber eris, coenare foris si, Maxime, nolis:
² Vejentana tuam si domat uva sitim:
³ Si ridere potes miseri chrysendaria Cinnæ:
Contentus ⁴ nostrâ si potes esse togâ:
Hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,
Liberior ⁵ Partho vivere rege potes.

Ad Sextum. LXXX.

Volebam
ego te pro fo-
gali amare; sed
tu me amare
dignatus, te
à me cliente
coli vis: colam itaque, non amabo: timor enim cum amore malè convenit: & Deo
satis est, ut ametur & colatur. Seneca epist. 47

Viste Sexte, coli; volebam amare.
Parendum est tibi: quod jubes coleris:
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

In Zoilum. LXXXI.

¹ Gestans to-
gam recentem
& villolam.
² Non con-
ducititia, ut
tua pexa.

PExatus pulchre rides mea, Zoile, trita.
Sunt hæc trita quidem, Zoile, sed ² meas sunt.

Anceps animus & nihil exequens.
LXXXII.

¹ Dum te in-
struis ad forum
vel scholam.
² Uter caufidi-

Dum modo caufidicum, dum te modo rhetora
fingis,
Et non decernis, Taure, ² quid esse velis:
³ Peleos, & Priami transit, vel Nestoris atas,

⁴ Et

Lib. I. MARTIALIS.

31

* Et fuerat serum jam tibi desinere.

Incipe : 5 tres uno perierunt rhetores anno,

Si quid habes animi, si quid in arte vales.

Si 6 schola damnatur ; fora litibus omnia fervent :

7 Ipse potest fieri Marſya cauſadicuſ.

Eja agē, rumpe moras; quo te 8 ſpectabimus uſque ?

Dum quid ſis, dubitas, jam potes eſſe nibil.

cus an rhetor.
3 Patriis Achil-
lis longævi, ut
& Priami &
Neftoris. 4 Ti-
bi dubio, utrum
inixes delibe-
ranti, jam ea
obrepit ætas,
quæ cogitan-
dum erat de
relinquendo

initio ; niſi co-
gites de cauſis apud inferos agendis. 5 Atque hinc, vel mediocribus professoribus
vacant cathedrae. 6 Rhetorum. 7 Vel ipſa bardi Marſyæ ſtatua in foro ſtans &
litigantium clamore fervens potuit cauſas egiffere niſi ſaxeſ fuſſet, & tu ſanè ubi tam
diuturno ſtudio vacaris, jam poſſes cauſas agere, niſi planè lapidens eſſes, vel plum-
beus. 8 Expectabimus.

C 4 Epi-

Epigrammatum Delectus

LIBER SECUNDUS,

MARTIALIS.

Amicus otiosus. I.

¹ Vulgaris sa-
luandi forma-
la & civilis fa-
tis, modo ne fi-
at importunus
& sepius, quid
agis? How do
you do?

O CCURRIS quocunque loco mibi, Post-
hume, clamas. [agis?]
Protinus, & prima est hæc tua vox, ¹ quid
Hoc, si me decies unâ conveneris horâ,
Dicis, habes puto tu, Posthume, nihil quod agas.

Ambitio servum facit. II.

¹ Familiariter,
& pro more
equalium.
² Superbum.
³ Sportu:â, co-
nâ, ceterisque
servituti præ-
missis posthabiti
& neglectis
me aferui in
liberatem:
more servorum
Rom. qui ma-
numittendi
pileum raso ca-
pite acce-
punt: dicitur pileus & pileum. ⁴ Qui non habet sui imperium, qui animi sui cupidita-
tes cōcere non potest, ille potentiores colit atque ab inferioribus se coli vult, at-
que ad hoc cupit opes, servos, &c. ⁵ Qui suo contentus potest minorum servitio-
cere, & ipse non necesse habebit potentioribus dominis servire, ut ab illis accipiat
quod his largiatur.

QUOD te ¹ nomine jam tuo saluto,
Quem regem, & dominum prius vocabam;
Ne me dixeris esse ² contumacem.
³ Totis pilea sarcinis redemi.
⁴ Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit
Quod reges dominique concupiscunt.
⁵ Servum si potes, Ole, non habere,
Et regem potes, Ole, non habere.

Lau-

Laudatur insidiosus. III.

C Andidius nihil est te, Cœciliane, notavi :
 Si quando ex nostris disticha pauca legis,
 Protinus aut ² Marſi recitas, aut scripta ² Catulli,
³ Hæc mibi das, tanquam deteriora legas ;
 Ut collata magis placeant mea, ⁴ credimus illud,
⁵ Malo tamen recites, Cœciliane, tua.

¹ Ironicè : alii
leg. callidius :
non placet.
² Poetz qui
multa cum
laude scripsit
epigrammata.
³ Mihi grati-
cari velle vide-
ris, præ te fe-
rens mea te.

cum illis Marſi & Catulli recitare, ut mea cum illis collata apparent esse æquæ boni
aut melioris ingenii atque artificii, cum revera hoc facis ut mea præ illis for-
descant, quasi majori lumine offuscata. ⁴ Ironicè. ⁵ Tuis certè collata mea faciè
apparebunt meliora.

Leo semper est leo. IV.

V Erbera securi solitus leo ferre magistri,
 Insertamque pati blandus in ora manum :
 Deditidit pacem, subito feritate reversa,
 Quanta nec in ¹ Libycis debuit esse jugis.
 Nam ² duo de tenerâ puerilia corpora turbâ
 Sanguineam rasiris quo renovabat humum,
 Sævus & infelix furiali dente peremit.
³ Martia non vidit majus arena nefas.
 Exclamare libet ; ⁴ crudelis, perfide, prædo,
 A ⁵ nostrâ pueris parcere disce lupâ.

¹ Montibus
Africæ leonum
nutrictis. ²
Duos pueros
ministros rhe-
atrales qui am-
phitheatri ate-
nani ferarum
gladiatorum-
que sanguine
fædum verlan-
do renovabant,
injectâ insuper
⁵ Namque illa

rovâ arenâ. ³ Marti sacra, Romana. ⁴ Apostrophe ad leonem.
Romulo & Remo infantibus pepercit, iumento ubera præbuit.

Disticha longa. V.

C Oſconi, ¹ qui longa putas epigrammata nostra :
 Utilis ungeridis axibus esse potes. .

¹ Qui in epi-
grammate no-
tam argutiam
quam brevi-
tem exigis,

probis te optorem fore aurigæ servum, qui in Circu axes ad celeritatem ungas,
quim lectorem diligentem. Ramireſiuſ Colconium hebetem & itolidum à Poetra
que, putat.

34 EPIGRAMM. DELECTUS.

² *Eadem ratiōne quā epigr. mea à mensurā potius quam ab ingenio centes & colossum argues nimis esse longum, & statuam pueri Bruti nimis esse brevem, cum in utrōque laudis summa sit propter symmetriam, in hac, brevitatis, quæ puerō; in illo altitudinis, quæ Imperatori Deo convenit. 3 C. Pedonis Albinovani epigrammati laudatiss. 4 Sæpe unum epigramma binas implet paginas. 5 Tua epigr. vel brevissima, sunt nimis longa; ut quæ tedium & nauicam pariant.*

Voluntaria nex. VI.

¹ *Fannius Capio quod in Augustum conjurasset proscriptus, ut percussores fugeret, se ipse interemit. 2 Senec epist. 58. Sic mori, vinci est.*

Mala fama. VII.

¹ *Servum, ne scelus domini conosciaret, elonguem herus vel fecerat, vel simularerat esset. Occasionem huius epigr. à fabula Philomelæ & Terei sumtam opinatur Raderus. Ego ex Juvenalis Satyrâ 9. v. 103. Secretum divisi ullum, esse putas? se vi ut taceant, jumenta loquentur, Et canis & postes, &c.*

Difficiles nugæ. VIII.

¹ *Numeris mollioribus compositio. Vel potius antistropho & recurrente (sic n. Ovidio fūnatur supinus, de Ponto lib. 4. el. 5. Flamina que infines causa reditura supino quale litera e illud,*
Roma tibi sibilo motibus ibit amor. Verba illud Virgilii, Musa mibi causas memora, quo nomine Lxx; multaque alia inter quæ Rabani artificiosus dicunt laboriosus liber de laudibus sancte crucis. Atque ejusdem argumenti alter Publilio Optatiano Porphyri autore. Nota sunt illæ, Laus tua non tua fraus, &c. 2 Non scribo carmina quorum extremæ partes reforcent, morè Echus. 3 Non tam nullus sum ingenii, ut hec affectem artificia his ipse immover, letoremve mover. 4 Turba, plebeia corone recitantem undique genti. 5 Forte Q. Remmiu. palæmon, qui (testa Suetonio) poëmata faciebat ex tempore, & scripsit variis & vulgaribus metris: aut si quisquam tempore Martialis. 6 Paucis sed dottiis ex mente Horatii ult. Sat. lib. 1.

Imi-

Imitator vitiorum. IX.

Quod nimio gaudes noctem producere vino,
Ignosco: vitium; Gaure,¹ Catonis habes.
Carmina quod scribis² Musis & Apolline nullo;
Laudari debes: hoc³ Ciceronis habes.

¹ Uticensis,
cujus virtus
sæpe mero in-
caluit, ut ait
Horat.

² Nulla gratia

nullo Musarum aut Apollinis instinctu, invitis Musis. ³ Qui infeliciter poetice est
aggressus.

Ad Quintilianum Rhetorem. X.

Quintiliane¹ vagæ moderator summe juventæ,
² Gloria Romane, Quintiliane, togæ;
³ Vivere quod proprio pauper, nec inutilis annis;
Da veniam: proferat vivere nemo satis.
⁴ Differat hoc, patrios optat qui vincere census,
⁵ Atriaque immodicis arctat imaginibus.
Me focus, &⁶ nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons⁷ vivus, & herba⁸ rudis.
Sit mihi verna satur: ⁹ sit non dæfissima conjux:
Sit nox cum somno: sit sine¹⁰ lite dies.

¹ Annos 23
Roma erudi-
tendis juveni-
bus impedit
Quint. & in
his Domitiani
nepotes docuit.

² Romani elo-
qui summe
artifex, insigni-
te sentorio.
clavo orna-
mentisque
consularibus

³ Da veniam si
etiam in tenui
re propera
manæ carpam.

gaudia fugientis vitæ; si frui velim præsentibus, quod pauci adeo faciunt cum
nemo terè vivere, id est vitæ uti commodis, & laudè vivere sciat. omnes differant.
4 Differant in deos, annos vei senectutem ipsam vitæ gaudia & usum, quibus cuic
est rem patriam augere, & splendere nobilitati titulis & imaginibus. 5 In atris
nobilium, quæ primæ ædium partes, ostendebantur majorum imagines humerorum
tenus exprefæ lineis à stemmate ad has discurrentibus. 6 Non aurata laquearia,
quæ ne sumo corrumpantur, cautio est. 7 Seaturiens, perennis, naturalis. 8 Nati-
va, non arte laesa & ingenua gratia spoliata. Juven. 3. Sat. v. 18. 9 Ex mente Ju-
venalis 6. Sat. v. 47. 10 Domiticæ, & forensi.

Petit à Domitiano jus trium liberorum. XI.

Rerum certa salus, terrarum gloria, Cæsar,
¹ Sospite qui magnos credimus esse Deos:
Si² festinatis³ toties tibi letal libellis,
Detinuere oculi carmina nostra tuos:

¹ Quos vel
hic rerum hu-
manarum maxi-
mam habere
cucum scimus
quod te nobis
argumento est

velim incolumentem. 2 Nisi scribenti, ret tibi legenti. 3 Quod placuisse,

⁴ Quod

4 Is qui ex
matrimonio
legitimo tres
liberos aut plu-
res suscep-
tent, multa
erant in spetta-
culis, honori-

bus petendis, divisionibus publicis privilegia. Natam hoc *jus trium liberorum à tri-*
geminis Horatiis, Liv. 1. lege quoque Papia Poppæ ab Augusto lata hæc iura
intrâ suos limites redacta, omnibus patebant. Hoc autem jure donabantur à Cæsare
multi quibus natura nagaverat. Poëta & prolijs hujus imaginariæ jus ab Imp. petit,
laboris sui præmium vel solarium.

4 Quod fortuna vetat fieri, permitte, videri;
Natorum genitor credar ut esse trium.
Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:
Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

Scriptor mutus. XII.

V Ersiculos in me narratur scribere Cinna.
Non sribit, cujus carmina nemo legit.

In Prodigum. XIII.

1 In diuenium
menstruum.
2 Et illius di-
mensi men-
strui singulas
partes singulis
dividit diebus.
3 Idque ut
erastinam ante-
verteret
egestatem coërendo hodiernum luxum.
4 Certè cùm te tibi reliquerit, feceritque
hereditatem tui juris, t: quasi exhæredavit: nam tu rapidè omnia ablumis: melius
conculuisset tuo luxui dato curatore.

C Onstituit, Philomuse, pater tibi millia bina
1 Menstrua, 2 perque omnes præstítit illa dies,
3 Luxuriam premeret cùm erastina semper egestas,
Et vitiis essent danda diurna tuis.
4 Idem te moriens heredem ex asse reliquit;
Exhæredavit te, Philomuse, pater.

Conviva undus & jejonus. XIV.

1 A Balneis &
ante cenam
prisci inunge-
bantur. 2 Re-
ni. 3 Nil con-
vivis distribu-
isti, carpisti.
4 Ironie, id
eis insula &
incepta. M. S. Bodl. salsa est. 5 Silicernum hoc mihi viderunt, ubi apponitur cena, ni-
bi distribuerunt, ubi ungimur tantum velut mortui, quorum cadavera ungen-
tate que mos erat.

U Nguentum, fateor, bonum dedisti
1 Convivis 2 here: sed 3 nihil scidisti.
Res 4 salsa est benè olere & esurire.
5 Qui non cœnat & ungitur, Fabulle,
Hic verè mibi mortuus videtur.

In

In Næviam. XV.

Dum non vis leporem, dum non vis ¹ carpere
mullum,
Et plus quam patri, Nævia, parcis apro;
Accusas, ² rumpisque coquim, ³ tanquam omnia
cruda
Attulerit, ⁴ nunquam sic ego crudus ero.

¹ Scissum
distribuere
convivis.
² Cædis, & al-
ludit ad carpi.
³ Caulata ob-
soniorum cru-
ditatem at
serventur ad
alias cenæ
explicandas.

4 Si modo nihil esitavero, nunquam ex obsoniorum copiâ crudus erit mihi stomachus :
& ludit in Translatione ¹ crudi. Crudus lepus erit, qui non est bene coctus ; homo
crudus, qui nimium comedens Stomachi vitio laborat.

De viperâ in ore ursæ marmoreæ. XVI.

Proxima centenis ostenditur ursa columnis,
Exornant fœlæ quâ Platanona, feræ.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus
Pulcher Hylas ; teneram mersit in ora manum.
Vipera sed caco scelerata latebat in ore,
2 Vivebatque animâ deteriore ferâ.
Non jenit puer esse dolos nisi dente recepto ;
3 Hoc admisisset vivâ nec ursa nefas.

¹ In porticu
seu stadio poti-
us centum
columnis sub-
latâ, platanis
juxta confitis
opacâ, & sta-
tuis ferarum
exornatâ, dum
ludibrandus
Puer & ursæ
velut influtans
ori statuæ hi-
anti manum

insereret, a viperâ quæ in ore statuæ latebat morsus, interiit. ² Ficta hæc fæs mar-
morea ursa comperra est lethalior ursa vivâ, quasi spirans animâ viperæ quæ suâ
deterior ; ³ Scripterat Martialis, Dum perit, ô facinus ! falsa quod ursa fuit : Sed in
hujus verius obscurioris nec satis elegantis locum vilum est alterum hoc ex ipso
Martiali transferre.

De Canio homine perfaceto. XVII.

Dic Musa, quid agat Canius meus Rufus ?
Utrumne chartis tradit ille ¹ vielluris
Legenda ² temporum æta Claudianorum ?
3 An quæ Neroni falsus adstruit scriptor ?

¹ Non peritu-
ris, eo natus
genio & fato
ut immortalis-
tatem conse-
cuta posteris
legantur.
² Historiam de

Claudii temporibus. ³ An seribit quæ adstruit Neroni tanquam authori, ut prode-
ant sub nomine Neronis ? vel an ad fidem & veritatem historiæ revocat componique,
quæ vivo Nerone ob metum aut adulationem, quæ mortuo ex recenti odio falsa
scripta sunt ? Tacit. in proœmi. Annal.

An

4 Mimographi
 alicuius jocula-
 rii : non autem
 illius qui fabu-
 las composuit.
 Ita Farnabius.
 Sed quam
 recte, ipse vide-
 rit: multo enim
 probabilius
 intelligitur de
 ipso Phædro
 Fabularum
 autore, quas
 ipsem in
 prologo jocos
 appellat; *Fidis*
 jocari nos memi-
 nerit *Fabulus*.
 Favet etiam
 improbi nomen,
 eum certum sit
 Phædrum sub
 belluarum
 nominibus, sui
 temporis ho-
 minum virtus carpere voluisse. 5 An tritis & altus est majestate carminis tragicæ?
 In tragediis autem inducti heroes & reges grande locuti altis innitebantur calce-
 amentis. Claruitque sylo tragicæ sophocles. 6 An in conventu Poetarum recitat,
 elegantes comedias vel alia carmina? 7 Iidis sani. 8 Porticum Neptuni. 9 An
 in portico Europæ in quo buxeta solem frangunt à meridie, &c. 10 velocibus mure-
 ribus, thermis. 11 Balnea de suo nomine excavat M. Agrippa. 12 Ad aquas calidas
 in Bajano sive intra Misenum & Puteolos in Campania. 13 Scrivenerus contrahit
 nauculari; ita polente modulo: In vulgaribus Editionibus, nauculari legitur.
 14 Ex persona Musæ resp. Quicquid agat, ridet.

De Apicio prodigo. XVIII.

1 Apicius sex-
 centies decoxe-
 rat, inspectis
 tandem ratio-
 nibus, super-
 futurum sibi
 centies. H. S.
 computavit;
 sed in hac re
 tanquam ultimâ fame victurus sibi vitam veneno finiit. 2 Lux pro luxu, id est, ad
 luxum. 3 Exaufigit. 4 Gulæ extremum est mortem sibi consciencere, nè desit quo
 gulæ satiat.

1 D *Ederas, Apici, bis trecenties ventri,*
Sed adhuc supererat centies tibi ² luxu;
Hoc tu gravatus, ne famem ³ sitim ferres,
Summâ venenum potionē ³ duxisti.
Nil est, Apici, tibi ⁴ gulosius factum.

Ne

Ne se dives extollat. XIX.

Sunt tibi, confiteor, diffusi jugera campi,
 1 *Urbanique tenent prædia multa Lares :*
 Et 2 *servit dominæ numerosus debitor arcæ,*
Sustentatque tuas 3 aurea mensa dapes :
Rastidire tamen noli, Rufine, minores.
 4 *Plus habuit Didymus : plus Philomelus habet.*

1 Et dii tui
 penates in urbe
 occupant soli
 quantum effet
 multis domi-
 bus. *Vel, domus*
tua urbana,
quas multas
habes. habent
singula prædia

sua suburbana. 2 Multos tibi obseratos habes & sceneratos. 3 *Inaurata ; auream ha-*
bens coronam, vel aurea. 4 *Malis quidem artibus multa natus es : sed plura Didy-*
mus spado, &c. Philomelus (quantum ex dicto nomine licet conjicere) cithareodus,
qui & te rastidire possint.

De Piscibus sculptis. XX.

Artis 1 *Phidiacæ toreuma clarum,*
Pisces adspicis : 2 adde aquam, natabant.

1 *Phidas toreu-*
tices inventor
fuit. 2 Ita ad
vivum expressi,
ut additâ aquâ
videantur nataturi

In irascentes amicos. XXI.

Irasci tantum felices nostis amici.
 1 *Non bellè facitis : 2 sed juvat hoc facere.*
est vobis iras simulare, ne muneremini pauperum officia.

1 *Non ex ratio-*
ne & causa, sed
occasione
queritis ira-
rum. 2 Utile

Probitas laudatur & alget. XXII.

Quæ te causa trahit, vel quæ fiducia Romam,
 1 *Sexte ? quid aut speras aut petis inde ? refer.*
Causas, inquis, agam Cicerone disertius ipso,
Atque crit in 1 triplici par mibi nemo foro.
 Egit 2 *Atefinus causas, & 3 Cajis : utrumque*

1 *Veteri Ro-*
mano. 2 Caii
Julii Cæsaris.
3 Augusti. Ia-
quit Poeta, est
n. Diadophinus.
3 Caufidici
pauperes,
nomina for-
tasse ficta.

Noras i

40 EPIGRAMM. DELECTUS.

4 Neutri ars
 sua fatis ad
 sumptum fuit.
 5 Refert Sextus.
 6 Mea carmina
 sequare Virgilii
 opus. 7 Omnes
 hi quos vides
 horridulos
 tritis lacernis,
 sunt Poetae
 non inferiores
 Virg. & Ovi-
 dio. 8 Ingre-
 diar (inquit
 Sextus) cliens
 potentiorum atria; vel principis aulam. 9 Resp. Poeta. 10 Verba Senti. 11 Bonis
 fortuitus est Romae vicitus & incertus, malis stipendum certum.

In lacertam cælatam. XXIII.

1 Cælatoris
 laudatissimi.
 2 Affabre
 efficta videtur
 spirare; & vel
 argentea nescientibus timetur pro vivâ.

Inserta Phiale ¹ Mentoris manu dœta
 Lacerta ² vivit, & timetur argentum.

Laus simplicitatis. XXIV.

SImpliciter pateat vitium fortasse pusillum.
 Quod tegitur, majus creditur esse malum.

Senex juvenem mentitus. XXV.

1 Vis apparere
 juvenis.
 2 Niger Meto-
 nym. 3 Canus,
 candidus.
 4 Vitæ mortis.
 que præles,
 qua singitur
 moriturus crinem secare, & has quasi primitias Oreo offerre. 5 Fucum illum capillo. un
 & tinctum quasi calendrum eleganter dixit larvam.

MEntiris juvenem tindis, Lentine, capillis :
 Tam subito ² corvus, qui modo ³ cycnus eras.
 Non omnes fallis, scit te Proserpina canum :
 5 Personam capit detrahet illa tuo.

Nimis Poëta. XXVI.

Occurrat tibi nemo quod libenter :
 Quod quacunque venis, fuga est & ingens
 Circa te, Ligurine, solitudo :

Quid

J.S. Lib. II. MARTIALIS. 41

obis: Quid sit scire cupis? ¹ nimis Poëta es:
 Hoc valde vitium pericolosum est.
 Non tigris catulis citata raptis,
 Non ² dipsas ³ medio perusta Sole,
 Nec sic scorpius improbus timetur.
 Nam tantos rogo quis ferat labores? ⁴
 Et stanti legis, & legis sedenti:
 Currenti legis & legis canenti.
 In thermas fugio; sonas ad aurem.
 Piscinam peto; non licet natare.
 Ad cœnam proprio; tenes euntem.
 Ad cœnam venio; fugas sedentem.
 Lassus dormio; suscitas jacentem.
 Vis, quantum facias mali, videre?
⁵ Vir justus, probus, innocens timeris.

justus, & propter innocentiam atque probitatem experendus: propter hanc tamen importunam recitationem, te fugiunt omnes eaventque ut poeticeam hirudinem, Horat. in calce epist. ad Pisones.

De eodem. XXVII.

F Ugerit an mensas Phœbus cœnamque Thyestæ;
 Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
 Illa quidem lauta est, dapiibusque instruta superbis:
 Sed nihil omnino, te recitante, placet.
 Nolo mihi ponas rhombum, nullumve bilibrem:
 Nec volo boletos, ostrea nolo; tace.

Aliud amicus, aliud servus. XXVIII.

E Xigis à nobis operam sine fine ¹ togatam.
 Non eo, libertum sed tibi mitto meum.
² Non est, inquis, idem: multo ³ plus esse probabo.
 Vix ego letticam subsequor; ille feret.
 In turbam incideris; cunctos ⁴ umbone repellat:
⁵ Invalidum est nobis, ingenuumque latus.

de cubito potius dici credo, quo turba obvia, hand securus ac repellitur. ⁵ Quod undam prementis populi contrarii nequeat, pudeat.

¹ Plus habes
Poëta quam
hominis.
Nimis tibi
places in car-
mi nibus quæ
omnibus incon-
tinenter & im-
importunè
legis. ² Ser-
pens, a quo
icti vexantur
siti & æstu;
unde & nomen.
³ Apricants ad
meridianum fo-
lem, vel meri-
dionali plaga
vivens.

⁴ Non pauze
nece parvæ e-
rant Romæ pis-
cinez qua natar-
rent.

⁵ Cætera cum
bonus sis ae

¹ Anteambulo-
nis leu clientis
togati. ² Plus
michi, inquis,
effet honoris
ex tui ipsius,
quam liberti
tui comitatu.

³ Operæ.
⁴ Mulambertius
de umbone to-
gæ intelligit:
hostes umbone,

Quid

42 EPIGRAMM. DELECTUS.

⁶ Ego tibi
oranti non va-
lebo acclamare.
⁷ Ingeret ad-
verario tuo
convictorum
abunde, necin
aurem.
⁸ Officia libe-
raliora & que
me decent ma-
gis, praestabo.

Quidlibet in causis narraveris ; 6 ipse tacebo :
At tibi tergemimum mugiet ille sophos.
Lis erit ; 7 ingenti faciet convicia voce :
Esse pudor vetuit fortia verba mihi.
Ergo nihil nobis, inquis, præstabis amicus ?
8 Quidquid libertus, Candide, non poterit.

Improbo Poëta nihil improbius. XXIX.

¹ Quod dis-
cubuntur facie-
bant, ne stra-
gula conspu-
carent.
² Quod mag-
num malum.
³ A quibus
coena inchoari
folita. ⁴ Ga-
rum hoc est
liquamen ex
piscibus acetō
mixtum.
⁵ Al. Porrigitur.
⁶ Certè pateret
vel aper ad
convivia natum

animal toties appositus, ac tu mihi libros regeris. ⁷ Piscis genus chartis involvi
solitum : Nec scombros, metuentia carmina nec thus. Pers. ⁸ Invitatori soli licebat reci-
tar e, domi itaque solus coena, tibiique recita ; fors te cavebimus.

Hactibi, non alia est ad cœnam causa vocandi,
Versiculos recites ut, Ligurine, tuos.
¹ Deposui soleas ; assertur protinus ² ingens
Inter ³ laetus, ⁴ oxygarumque liber.
Alter ⁵ perlegitur, dum fercula prima morantur :
Tertius est, nec adhuc mensa secunda venit :
Et quartum recitas, ⁶ quintum denique librum.
⁶ Putidus est, toties si mihi ponis aprum.
Quod si non ⁷ scombris scelerata poëmata donas :
Cannabis solus jam, Ligurine, ⁸ domi.

Unguentis delibuti. XXX.

¹ Myropolam.
² Succusso, vel
fracto.
³ Oleum Cin-
nami, quod &
Cinnamomum
diectum ; ita
sofer Poeta
alicubi. Bal-
sama quod semper

*Q*uod quacunque venis, ¹ Cosmum migrare pu-
tamus.
Et fluere ² excusso ³ cinnama fusa vitro :
Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis :
Scis puto posse meum, sic bene olere canem.

Cinnama semper olet.

De

De Cisterna Ravennate. XXXI.

SIt cisterna mibi quam vinea malo Ravennæ ;
Cum possim multo vendere pluris aquam.

Vini larga
copia, aquæ
bonæ maxima
penuria, unde
& caritas,

Ravennæ, quæ Sabinorum oppidum aquis marinis & aliginosis perfundit ; ita ut
viani vivi, natent sepulti, Sidonius epist. 8. l. 1.

De Copone. XXXII.

CAllidus imposuit nuper mibi copo Ravennæ ;
Cum peterem mixtum vendidit ille merum.

Pluris enim
venit aqua,
quæ diluenter
vinum, quam
ipsum
merum.

Domitiani laudes. XXXIII.

Creta dedit magnum, majus dedit Africa nomen.
¹ Scipio quod vicit, quodque ² Metellus habet.
Nobilior domito tribuit Germania Rheno,
Et puer ³ hoc dignus nomine Cæsar eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos .
Que datur ex Dacis ⁴ laurea, tota tua est.

¹ Seipio n. de
Poenis triumph-
phavit, post-
quam Hanni-
balem device-
rat, & Africani
nomen fortius
est, ² Ob victo-
riam in Greta
partam, Creti-
cus fuit appell-

latus. ³ Juvenilibus annis, sub Patre Principe ; quando Civilem Batavosque arma
in Romanos moventes debellavit. ⁴ Corona.

Librum suum excusat. XXXIV.

SIqua videbuntur chartis tibi, Lector, in istis,
Sive obscura nimis, sive Latina parum :
Non meus est error, nocuit Librarius illis,
Dum properat versus annumerare tibi.
Quod si non illum, sed me peccasse putabis
Tunc ego te credam cordis habere nihil ?
Ista tamen mala sunt ; quasi nos manifesta negemus,
Hæc mala sunt ; sed tu non meliora facis.

Poeta excusat
culpas, que
festinatione
vel oscitantiâ
Librarii in
librum irrepre-
rint. Carpit
autem eos qui
cam ipsi melio-
ra facere non
possint, alios
tamen nun-
quam incusare
desinunt.

De

De villa Faustini, ad Bassum. XXXV.

1 Villa quam
habet Faustinus
Basis in finu
Campania, non
est sterilis intar
tua suburbana,
2 Sterilibus, si
enim fruicieris
conferantur;
quamvis bacca
myrrorum
in medicinis
utiles sint: vel
qua locum
tantum occu
pant, & am
bram otio 2
abundantibus
hominibus
præbent. 3 Cor
sib, in rugife
ra, non ut po
pulo vitibus
maritatis. 4
Buxi enim, ut
munc, in varia
animalium for
mas tondeban
tur. 5 Nihil
fructus aut
proventus do
mino reddent
sia. 6 Focun
do, ut apud
barbaros & ru
des, qui non ex
amoenitate &
elegantiis ar
borum ad quin
euncem dispo
sitarum, sed ex
fructu rus æst
mant. 7 Omnis
Faustini domus
angulus stipa
tur frumento. 8 Ben
eolent testæ quibus reconditum est vetus vinum: quo inter
autumnales fructus est, ut òp'egu. PRO òp'eguòis & senibus, ut ana
testa. 10 Aut in reduta valle, mugientium Prospedat errantes greges, Hor. 11 Cui frons
surgida cornibus Primis & Venerem & prælia destinat. Hor. 12 Galimeæ anseres, &c. Quæ
sequuntur. * Adverte avium nativa epitheta. 13 Qui pīta pandum spectacula candæ. 14 Phœ
nicopterus, cuius lingua inter guloforum dehincas. 15 Qui male audiunt proper
parciezia, impietatem, & veneficia Medæ. Vide Senecæ Medæ argumentum.
16 Cui pluma coloris cerei. Aliis pinguis turtur. 17 Sinu ferentis glandes vel ali
um paustum. Rob. Titius legit sonum villicæ scil, vocantis sues ad paustum. 18 Cand
idi. 19 Luculentus est focus, lignis & vicinâ sylvâ descendantibus. 20 Quibus juxta
focus locus. 21 Caupo, qui ad quæcum domini viatoribus vinum vendit, non pal
let & pingue se sit otio: sed habet quod agat, ut sequitur. 22 Neque enim uitior o
leo, cera qui non exerceat palæstram: melius se exercet auecupio, venatione,
vide adagium Perdere oleum & operam. 23 Luctaturi se seromate ex oleo, cera & pul
vere Ægyptio seu Puteolanô ungebant.

1 B Ajana nostri villa, Bassæ, Faustini,
Non 2 otiosis ordinata myrteis.
3 Viduaque platano 4 tonsilique buxeto,
5 Ingrata lati spatio detinet campi:
Sed rure vero 6 barbaroque latatur.
7 Hic farta premitur angulo Ceres omni,
Et 8 multa fragrat testa senibus autumnis.
Hic post Novembres, imminente jam bruma,
9 Seras putator horridus refert 9 uvas.
10 Truces in alta valle mugiunt tauri,
11 Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam:
Vagatur 12 omnis turba 4 sordida cortis.
* Argutus anser, 13 * gemmeique pavones,
14 Nomenque debet quæ rubentibus pennis,
Et * pīta perdix, Numidicæque * guttatae,
Et 15 impiorum phasiana Colchorum.
Sonantque turre plausibus columbarum;
Gemit hinc palumbus; inde 16 cereus turtur.
Avidi sequuntur 17 villicæ sinu porci;
Matremque plenam mollis agnus expectat.
Cingunt serenum 18 lactei focus vernæ,
Et 19 larga festos lucet ad 20 Lares sylva.
Non segnis albo pallet otio 21 caupo,
22 Nec perdit 23 oleum lubricus palæstrita;
Sed tendit avidis rete subdolum turdis,
Tremulave captum linea trahit pisces,
Aut impeditam cassibus refert damam.

1
nulla
sterili
non n
nici d
trem
ab u

opf
edi
que
tiff
bi
nut
que
tum
ego
rie
luc
bu
ver
jua

XXV.
 Exercet bilares ²⁴ facilis hortus umbellas,
²⁵ Nec venit inanis rusticus salutator;
 Fert ille ceris cana cum suis mella,
²⁶ Metamque laetis Saffinate de sylva.
 Somniculosos ille porrigit ²⁷ glires,
 Hic ²⁸ vagientem matris hispidæ fætum,
²⁹ Et dona matrum vimineo ferunt texto
 Grandes proborum virgines colonorum.
 Facto vocatur latus opere vicinus,
³⁰ Nec avara servat craftinas dapes mensa,
 Vescuntur omnes, ebrioque non novit
 Satur minister invidere convivæ.
 At tu suburbe possides ³¹ famem mundam,
 Et turre ab alta prospicis ³² meras Laurus,
 Furem Priapo non ³³ timente securus.
 Et vinitorem ³⁴ farre pascis urbano,
³⁵ Piëtamque portas ³⁶ otiosus ad villam.
 Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
 Rus hoc vocari debet, an ³⁷ domus longe?

nullæ arbores fructiferæ interseruntur. ³³ Nihil enim est quod sur auferat. ³⁴ Cum sterilis villa non alat villicum ipsum. ³⁵ Amoenam forte & visu puleram, verum non magis saturam quam quez in pictâ tabulâ exprimitur: alludit forte ad illud Cynei qui servo efflentis pictas ostendebat dapes, quez oculos pascerent non ventrem. ³⁶ Ex urbis curis tanquam è vineulis solutus. ³⁷ Domus extra urbem longè ab urbe diffusa, ad quam cibaria ex urbe efferuntur, o nō p̄p̄s ðix^o.

Conviva, non convictor. XXXVI.

Cum vocor ad cœnam, ² non jam venalis, ut
³ ante,
 Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna datur?
 Ostrea tu sumis stagni saturata Lucrino;

opsonia dabantur; postea centum quadrantes. Domitianus antiquato illo Neronis editore vocavit coenam. Unde hic Poëta fraudam factam à potentioribus qui clientibus vilissimos sibi optimis apponebant cibos. De ejusmodi convivio elegansissime Plin. Jun. ep. 6. l. 2. Convivium illius hominis ut sibi videatur, laetum; ut mihi: Jordidum simus & sumptuosum; nam sibi & pascis optima quadam, ceteris vilia & minuta ponebat. Ego autem eadem omnibus pono: ad cœnam enim non ad notam invito; cunctaque rebus ex æquo quos mensa & toro æquavi. Etiamne libertos? Etiam: convivores enim tunc, non libertos puto. At hoc magno tibi confit. Minimus, quia liberti mei non idem quod ego ibimus, sed idem ego quod liberti. Et hercule si gula temperes, non est onerosum, quod utram ipse communicare cum pluribus. Gula ergo reprimenda, & ita sumptus reditus tuus continentia quam aliena contumeliam consulas. Igitur memento nihil magis esse vitandum, quam istam luxuriam & sordidum novam societatem, que cum sint turpisima discreta ac separata, turpis junguntur. ² Sportulâ conductus. Al. leg. non tam venalis. ³ Sportulâ non labilâ.

²⁴ Non laboris exquisiti, ut in suburbanis.

²⁵ Non portat nudum & inane Ave, ut clientes in urbe, sed adserit munera, qua seqq.

²⁶ Cheese made like a Sugar loaf.

²⁷ Angli. A dormouse.

²⁸ Hocdum balat defiderantem matrem capel. ²⁹ Filii agricolaram ferunt doma a matribus, vel Rauca cortis aves ex ova matrum.

³⁰ Quod in urbe fieri solet.

³¹ Prædium suburbanum, mundum quietem & elegans, sed famelicum & sterile.

³² Solas clericis laurus quibus

laurus quibus

¹ Nero etenam teckam clientibus exhibitam à potentioribus redegerat ad sportulam, que calathus fuit quo primum

quo primum

4 Al.

46 EPIGRAMM. DELECTUS

4 Al. Sagittar.
 5 Mytilus pīcēis
 ex genere con-
 charum, sicut
 quos Angli vo-
 cant *Mussels*,
 cuius testa fu-
 genti labra
 scindere potest.
 6 Fungorum
 salutarium;
 alii boleti, alii
 fuilli seu porei-
 ni, alii Amanitæ. Al. fungos ego sumo pūillos. 7 Rhombus, Turbet, & sparulus pī-
 viliſ. 8 A colore pīnguedinis. Al. Aureus. 9 Non habens eosdem cibos. 10
 eadem mensā & cānā (ut dicitur) communi. 11 Non obſit nobis, quod Im-
 decreto revocatur cēna ſublatā ſportula.

Qui petita extenuant. XXXVII.

1 Extenuando
 rem quam
 petis.

1 Sſe nihil dicis, quidquid petis, improbe Cīnna
 Si nil Cīnna petis; nil tibi, Cīnna, nego.

Purpura fordibus emitur. XXXVIII

1 Vina vetustissi-
 ma, Hyper-
 bolice. 2 Eti-
 am quotidiana
 vulgaris tua
 ſupelleſ. 3 Quod rheda
 aurata ſeu au-
 reis bracteis
 diſtincta,
 conſtet quanti
 fundus. 4 Alii nulli :
 quaꝝ lectio
 placet, ut apte jungatur hyperbolicum mulæ preium preio carrucæ. 5 Magno
 animus tantam pecuniaꝝ vim in amicos pauperes potius erogasset, honestæ ipſorum
 neceſſitati succurrens; quam ſumtuum ambitione parafet ſibi muliebres has & pe-
 puerile ſugas.

Bellus Fabulator. XXXIX.

1 Qyze navi-
 gantes hilari
 ſopitos cantu
 demulcebant,
 tradebanque
 i n pernicem.

1 S Irenas hilarem navigantium pœnam,
 Blandaque mortes, gaudiumque crudele,
 Quas nemo quondam deferebat auditas,

Fal.

Fallax Ulysses dicitur ² reliquisse.
Non miror : illud, Cassiane, mirarer,
³ Si fabulantem Canium reliquistet.

perat Sirenum cantus & illecebras Canius.

² Obturatis so-
ciorum auribus,
se adligato
navis malo.
³ In tantum
leporē & lasci-
vā nequitia su-

Laus Pompeii & Ciceronis. XL.

PAr scelus admisit ¹ Phariis Antonius ¹ armis ; ¹ Aegyptiaz
Abscidit ² vultus ensis ³ uterque ⁴ sacros,
Pompeio mag-
no occidi julio
à Photino qui
hoc regi Ptole-
mæo Iwasit in
gratiam
Cæsaris.
Illud laurigeros ageres cùm lata triumphos :
² Capita,
Hoc tibi, Roma, caput, cùm loquereris, erat.
³ Photini &
Antoni tamen est pejor, quam causa Photini :
Antoni. ⁴ Propter magistratus quos gesserant sacros, gloriam, res
gesfas, &c. ⁵ Pompei caput, triumphales victoris Romæ lauros
caput loquentis Romæ. Ille, caput ; hic, lingua urbis. ⁶ In suam solius vindictam,
in nullius gratiam.

Nihil dando se commendat. XLI.

LUce propinquorum, quâ plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flaece, paro : ¹ Amicorum
Succurrit nobis ingens ¹ onerosaque turba ; turba, quibus
In quâ se primum quisque meumque putat. omnibus mu-
² Demeruisse duos, votum est : offendere plures,
nera mittere
mihi foret
Onerosum.
Vix tutum : multis mittere dona, grave est.
² Beneficio
mihi conciliare
te & Stellam
volebam.
Quâ possum solâ veniam ratione ³ merebor : ³ Respicit ad
⁴ Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flace, dabo.
quod prius
dixerat Demer-
isse. ⁴ Ita nos
vos sibi prela-
tos querentur cæteri.

Cœna jejuna. XLII.

ES negas coctum leporem, poscisque flagella.
Mavis, Rufe, coquim scindere, quam leporem. |

Domi-

Domitianus Deus major Jove. XLIII.

¹ Natalis Domitiani.

² Jovis natali
fasciatio. Adulatoria.

³ In Idam, Crete montem vel
ipsa Rhea secessisse, vel
filium Jovem
clam alendum
Curetibus &
nymphis tradidisse fingitur,
ne a patre Saturno vorare-
tur.

⁴ Numerosior.

quam Nestori suus natalis. ⁵ Feliciter ut nunc, vel etiam felicius. ⁶ Domitianus diu celebret annua Minervæ (quam superstitione coluit) quinquatrigia, quæ ipsa instituit in arvo Albano. Vide Sueton. Domit. cap. 4. ⁷ Redimitus auro, ve & ipse Deus ac Dominus: sic enim se coli voluit: ali⁹ leg. multus, id est, frequenter totus. ⁸ Sant qui arvo malint: ego retinuerim auro, retulerimusque ad auream coronam, quæ redimitus Domit. certaminibus Poëtarum & Oratorum, scenicisque le⁹ dis præsidebat, atque ⁹ Victores ornavit coronis querinis. * Cæsaris Domitianus ejus manu infra vocat Ingentem. ¹⁰ Domit. celebret ludos seculares. (Vid. Sueton. Domit. c. 4 & Censorinum de die natali) qui centesimo quoquo anno celebabantur; quod longum appellat iustum, quod proprium est quinque annorum. respicit item censorum quam assumpit sibi Domitianus, Sueton. cap. 8. Censore autem erat condere iustum. ¹¹ Sacra quæ fiebant ad aram Ditis in Campo Martio Iudis ipsi⁹ secularibus. Val. Max. I. 2 c. 4. vide Ang. Politiani Misc. c. 51. ¹² Sub hujus imperio, qui non pauca struxit templo, multa refecit. ¹³ Nullæ prece iniquæ, nullæ non probandæ quæ pro Deo & Domino nostro Domitiano suscipiuntur.

De Nivibus, Adulatoria. XLIV.

¹ Quæ nullo
strepitu in-
greant, ut gran-
do & imber.

² Nivem Græ-
ci vocant.

³ Σχιστος.

⁴ Arnob. 2 II.
flumeas crustulas

⁵ nives plumeas. Qui dat nivem sicut lanam. Psalter. ³ Domit. tamen ut plenè operaretur, nec ludos hosce in Jovis fortè honorem institutos impedit, sustinuit sub ningens Jove, i.e. ære permanere. Sic Sueton. Dom. c. 4. ⁴ Nives, Periphrasis Philosophica. ⁵ Heraldus hunc locum suspicatur, & legit, vel Reicit pro rejicit; vel ne vertice moto Concretas pigro frigore ⁶ ridet aquas;

⁶ Sidus Hyperborei solitus lassare & Bootæ,

⁷ Indulget tamē ille Jovi, nec vertice moto

⁸ Concretas pigro frigore ⁹ ridet aquas;

¹⁰ Sideris quod Utram majorem insequuntur.

Cæsaris ¹ alma dies, & ² luce sacratior illa
Conscia ³ Dictæum qua tulit Ida Jovem,
Longa precor, ⁴ Pylioque veni numerosior ævo,
Semper & ⁵ hoc vultu, vel meliore nite.
⁶ Hic colat Albano Tritonida & cultus in ⁸ aur.
Perque ⁷ manus tantas plurima ⁹ quercus eat.
¹⁰ Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
Et ¹¹ quæ Romuleus sacra Terentus habet.
Magna quidem superi petimus, ¹² sed debita terræ.
¹³ Pro tanto quæ sunt improba vota deo?

A Dspice quam densum ¹ tacitarum ² vellus &
quarum

Defluat in vultus Cœsaris, inque sinus.

³ Indulget tamē ille Jovi, nec vertice moto

⁴ Concretas pigro frigore ⁵ ridet aquas;

⁶ Sidus Hyperborei solitus lassare & Bootæ,

⁷ Indulget tamē ille Jovi, nec vertice moto

⁸ Concretas pigro frigore tardet aquas;

⁹ Sideris quod Utram majorem insequuntur.

Et

- ¹ Et madidis ⁸ Helicen ⁹ dissimulare comis.
¹⁰ Qui ¹¹ siccis lascivit aquis, & ab aethere ludit.
¹² Suspicio has pueri Cesaris esse nives.

qui & Arcto-
phylax è 20
stelii.

⁸ Frigus, im-
bres, nives Bo-
reales, quā sita

est Helice ursa major è 27 stellis. ⁹ Præ se ferre non commoveri.
 git ¹⁰ Quis, &c? interrogativè. ¹¹ Nive, ex aquis concreta. ¹² Adulatoriè innuit
 nives has immisias à puer Domitian, quem tulerat ex Domitiā Augustā, nuper
 extincto & in Deorum album relato.

Horæ cujusque officia. XLV.

- ¹ Rima ² salutantes atque altera continet hora;
³ Exercet raucos tertia causidicos.
 In quintam ⁴ varios extendit Roma labores.
⁵ Sexta quies lassis, septima finis erit.
 Sufficit in nonam ⁶ nitidis octava palæstris,
 Imperat ⁷ exstructos frangere nona toros,
⁸ Hora libellorum decima est, Eupheme, meorum:
 Temperat ⁹ ambrosias cum tua cura dapes;
 Et bonus aethereo laxatur ⁹ nellare Cesar,
¹⁰ Ingentique tenet pocula parca manu.
¹¹ Tunc admitte jocos: ¹² gressu timet ire licenti
 Ad matutinum nostra Thalia Jovem.

¹ Prima quæ
illuccientem
excipit diem
artificialē, &
secunda.

² Clientes salu-
tantes patronos,
Juven, Satyr. i.
v. 127.

³ Tertiā agan-
tur causæ.

⁴ Suas quisque
occupations.

⁵ Interjungunt
qui lassis sunt
sextā, opus re-
sumpturi septi-
mā finiendum.

⁶ Exercitatio-
nibus & baine-
is, quorū,

estate, octava; hyeme, nona erat hora. Plinius lib. 3. Epist. 1. Lectio sternere,
 & toros compositos disturbare iis infidendo, i. e. coenare; nona quidem, æstate;
 hyeme, decima. ⁸ Satiris & mero iam incalcentibus lecticare inter pocula usi-
 tatum: petit itaque Poëta ab Euphemo menœ Domitian Imperatori vel exstructo-
 re, ut opportuno hoc tempore sua carmina Imperatori offerat. ⁹ Deam insinuat
 Domitianum, adulatoriè, vim illi & dapes Deorum attribuens. ¹⁰ Cæfareâ, divi-
 na, & cæstigia rō, parca id est, modica: Domitianum palpat, quasi paree bi-
 beret. ¹¹ Haec hora est & tempus legendi jocorum carminum. ¹² Veretur jocosa
 mea & conviviis apta Mula liberè aggredi divinum Imperatorem rebus feris &
 gravibus occupatum matutino tempore, & ante coenam.

De se modeste. XLVI.

- ¹ DUm novus est, ¹ neque adhuc rasâ mihi
 fronte libellus;
 Pagina dum tangi non bene siccata timet:
 I puer, & caro perfer leve munus amico,
 Qui meruit ² nugas primus habere meas.

¹ Nondum pu-
mice leviga-
tus.

² Carmina haec
mea: modeste.

50 EPIGRAMM. DELECTUS.

³ Al. *Curre;* sed *instructus;* comitetur *Punica librum*
Spongia: muneribus convenit illa meis.
Non possunt nostros multæ, Faustine, *lituræ*

Emendare jocos: ⁴ una *litura* potest.

deleatur. ⁴ Emendationi libri mei melius consules cuncta simul delendo, quan-
 singula corrigendo primas autem meditationes membranis, codicillis ac pugillibus
 veteres inscribant quas correctas in chartas transcribebant, vel improbatas *Spongia*
 delegabant; unde jocosè Augustus reliquit tragœdiam suam Ajacem in *Spongiam* incubauit.

In Ant. Saturninum. XLVII.

¹ L. Antonius
Saturninus Do-
mitiani fævitia
& verborum
enjuria (ut
 scribit *Aureli-*
us Victor) ac-
 census, bellum
 civile in Ger-
 mania superio-
 ri cui præfide-
 bat, movit:
 captus postea
 fuit & inter-
 fectus: arguit
 ipsum Poëta ab
 triuque no-
 minis omne id
 molitum fuisse;
 utrumque vero
 mali ominis & letale extitisse. ² Antonius esse vis, non *Saturninus*: orbis totius
 imperium affectas, pudet esse præfident tantum Germania. ³ In Germania quo
 Septentrionem spectat, ubi Calisto Lycaonis filia a Parthasiâ urbe Arcadiæ in uia
 majoris fidus versa fulget. ⁴ Antonius triumvir. ⁵ Cleopatra regina Ægypti,
 cuius Pharsos insula. ⁶ An non meministi quam malo emine tibi fore imitandus
 Antonius, qui ad Actium Epiri promontorium ab Augusto navalí prælio devictus
 cum Cleopatra fugit in Ægyptum ubi se interfecit? ⁷ An tu Germania viribus fre-
 tus speralis victoram, quam ille non affectus est Ægypti copiis nixus? ⁸ Flum-
 nibus Germania. ⁹ Emphaticè: ille triumvir tibi præfidi collatus videri posset Im-
 perator; victus tamen.

DUM nimium vano tumefactus nomine
 gaudes,

Et ² *Saturninum te miser esse pudet:*
Impia ³ *Parthasiâ* *movisti bella sub ursâ,*
Qualia ⁴ *qui* ⁵ *Pharie conjugis arma tulit.*
⁶ *Excideratne adeo fatum tibi nominis, hujus,*
Obruit Attiaci quod gravis ira freti?
⁷ *An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi*
Nilus, & ⁸ *Arctois plus licuisset aquis?*
⁹ *Ille etiam nostris Antonius occidit armis,*
Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

Ad Silium Italicum Poëtam. XLVIII.

¹ Musarum
 frequentantium
 fontem in radi-
 ebus Parnassii,
 in quem *Cafta-*
 lia virgo Apol-
 linem fugiens
 versa est.

² Qui forti & sonoro epico carmine scribis belum Punicum secundum quod opus
 extat. ³ Poeni autem semper fodi fragi: crudelis Hannibal. ⁴ Incertæ fidei: unde
 in proverbium abiit. *Punica fides.*

SILI ¹ *Caftalidum decus sororum,*
² *Qui perjuria barbari furoris*
Ingenti premis ore, ³ *perfidosque*
Aslus Hannibalis, ⁴ *levesque Pœnos*

Mag.

Lib. II. MARTIALIS. 51

*Magnis⁵ cedere cogis⁶ Africanis :
 Paullum sepositâ severitate,
 Dum blandâ⁷ vagus aleâ December
⁸ Incertis sonat hinc & hinc fritillis,
 Et ludit⁹ Popa¹⁰ nequiore talo,
 Nostris otia commoda Camœnis.
 Nec torva lege fronte, sed remissâ
 Lascivis madidos¹¹ jocis libellos.
¹² Sic forsan tener ausus^{*} est Catullus
 Magno mittere passerem Maroni.*

Graphice de-
 pinxit eos ex-
 actos cedere, li-
 literat. 1. & ult.
 Sat. Tugdus Al-
 pinus jugularis duns
 Memnona.
 6 Seipioni utri-
 que ; quorum
 alteri deleta
 Carthaginæ,
 cognomen indi-
 tum Africani.
 7 Propter licen-
 tiā ludorum,
 & libertatem
 in Saturniibus.

8 Pyrgis seu turriculis lignicis cornicewise intus gradatim asperis, è quibus excutie-
 bant aleas ne fraus fieret fortunæ aleas componendo, ideo additum epitheton *Incer-
 tis*. 9 Popa insignis aleator ; vel legendum *rotæ* aleatorum circumstantium corona.
 10 Mera manu jaeto, absque fritillo. 11 Meis carminibus jocofisi. 12 Virgilio non
 potuit, quem multo xstate præcesserat : verum hoc singit Martialis, tum ut se Ca-
 tullo tum Virgilio Silium conferret, qui Maronem diligenter imitatus est, & nata-
 lem ejus aramque religiosissime coluit : lege itaque, * *ausus* & *Catullus*, hac mente ;
 Sic fortè etiam Catullus, si vixisset coœvus Virgilio, ut tibi ego, ausus fuisse mit-
 tere suos heudecasyllabos, &c.

Malus debitor festivè elusus. XLIX.

Mille tibi nummos besterna nocte roganti,
 In sex aut septem, Cœciliane, dies,
 Non habeo, dixi : sed tu cauſatus amici
 Adventum, lanceum paucaque vasa rogas.
 Stultus es ? an stultum me credis, amice ? negavi
 Mille tibi nummos : millia quinque dabo ?

1 Negavi me
 habere, non
 quod non habe-
 rem, fed ne tibi
 creditos perde-
 rem : quod il-
 lu vel tam stu-
 pidus fueris,
 vel esse te si-
 mulaveris ut
 hoc non senti-

as : ego tamen non ita stultus, qui tibi credam vasa 5000 H. S. pendentia, cui
 negavi 1000 H. s.

De puero stillicidio jugulato. L.

Qua vicina¹ pluit Vipsanis porta columnis,
 Et madet assiduo lubricus imbre lapis :
 In jugulum pueri, qui roscida templa subibat,
 Decidit hiberno prægravis unda gelu :
 Cumque peregrisset miseri crudelia fata,

1 Ubi stillicidi-
 um est portæ
 Capena vicinæ
 columnis à Vip-
 sanio Agrip-
 pâ extactis.
 2 Cumque oc-
 cidiisset pue-
 rum.

52 EPIGRAMM. DELECTUS.

³ Soluta est ea
lore vulneris...
⁴ Stiria cuius
acies non fe-
cias atque ferri
pueram jugula-
ret. ⁵ Si quæ naturæ molles sunt aquæ etiam jugulent.

³ Tabuit in calido vulnere ⁴ mucro tener.
Quid non seiva sibi voluit fortuna licere?
Aut ubi mors non est, ⁵ si jugulatis aquæ?

Nummum à Cæsare elicit. LI.

¹ Cæsar. Do-
mitian. ² Al.
Num minus ergo
soles?

³ Sed & mun-
ribus juris tri-
um liberorum;
& dignitate
Tribunitiæ &
Equestris.

⁴ Invidiæ &
animi anxietate.

¹ Ape meos laudare soles, ¹ Auguste, libellos.
Invidus ecce negat: ² non minus ergo soles.
Quid, quod honorato ³ non solâ voce dedisti,
Non aliis poterat quæ dare dona mibi.
Ecce iterum nigros ⁴ corrodit lividus unguis.
⁵ Da, Cæsar, tanto tu magis, ut doleat.
Urbana & artificiosa mendicatio.

Rara juvant. LII.

¹ Libelli fortal-
se mei nimis
multi nocent
gratiæ iplo-
rum, lectori
fastidium par-
entes propter
numerum.
² Quæ rara,
cara.
³ Cratior est
parvus liber
Satyrarum Per-
fisi, quam in-

¹ O Bstat, care Pudens, nostris sua turba libellis,
Letoremq; frequens lassat, & implet opus.
² Rara juvant; primis sic major gratia pomis:
Hibernæ pretium sic meruere rosa.
³ Sepius in libro memoratur Persius uno,
Quam levis in tota ⁴ Marsus Amazonide.
Tu quoque de nostris releges quemcumque libellis,
Esse puta solum: sic tibi pluris erit.
gens volumen Marsi quo bellum Herculis scripsit contra Amazones, quod Amazo-
nida inscripsit. ⁴ Credo ego alium hanc fuisse Marsum ab illo Epigrammatographo,
eiusus sæpe meminit.

De ape electro inclusa. LIII.

¹ Inclusa est.
² Electro.
³ Melle, cuius
colorēm re-
fert flavum
electrum.
⁴ Ob strenuos
in magnificis labores merita est nobile hoc sepulchrum.

¹ ET latet qd lucet, ² Paethontide condita gutta,
Ut videatur apis ³ neclare clausa suo.
⁴ Dignum tantum preium tulit illa laborum.
Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Lau.

Laudat libellos suos. LIV.

Nescis, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,
Qui tantum lusus illa, jocosque putas.
Ille magis ludit¹ qui scribit² prandia sœvi
Tereos: aut cœnam, * crude Thyesta, tuam:
Aut³ puer³ liquidas aptantem Dædalon alas,
Pascen tem Siculas aut Polyphe mon oves.
An stiris procul est omnis⁴ vesica libellis:
Musa nec insano⁵ syrmate nostra tumet.
Illa tamen⁶ laudant omnes, mirantur, adorant,
Confeitor: laudant illa, sed⁷ ista legunt.
ventosa, turgida, ampullosa, nugæ bullatæ. ⁵ Stylo tragico:
ea vestis pars quæ oblonga folium verrit, qualem in tragediis induit
trahabant per theatra. ⁶ Tanquam jucunda, sublima & grandia.
⁷ Hic epigramma quæ brevia, acuta, & in usum vite falla.

¹ Qui tragica
aut epicä scribi-
bat, argumenti
fabulosi de Te-
reo, & Thyeite.

^{*} liberos suos
edentibus, de
Dædali fugâ,
atque Polyphe-
mi immanitate.

² Icaro.

³ Cerâ aptatas
& à sole lique-
factas.

⁴ Argumen-
tum cothurna-
tum & verba
est en. in Syrma
rege, & heroes

⁵ Hic epigram-

Vive ut moriturus. LV.

Ocù¹ Tarpeias licuit contingere² quercus,
Et meritas³ prima cingere fronde comas: ¹ Coronam
Si sapi⁴, ³ utaris totis, Coline, diebus,
Extremumque tibi semper adesse putes.
4 Lanificas nulli tres exorare⁴ puellas
Contigit: observant, quem statuere, diem.
Divitior⁵ Crispo, Thraseâ constantior ipso,
Lautior⁶ nitido sis Meliore licet:
Nil adicit penso Lachesis, fusoque sororum
Explicat, & semper de tribus⁸ una secat.
luptates, & vitæ hujus gaudia. ⁴ Parcas, quibus fili vitæ ducendi & absolvendi
modus & cura. ⁵ Neronis vitrico cuius opibus Nero ditatus est. ⁷ Splendido &
lauto Meliore, nobili ex epicèd. ² sylvæ Papini & epitaphio Glauci. ⁸ Atropos,
vel etiam Lachesis.

¹ Coronam
quernam in
quinquennali
certamine tri-
plici, musicis,
equestris, gym-
nico, instituto
à Domitiano in
honorem Jovis
Capitolini: sed
& quernâ coro-
nabantur vates
magni, heroici
scilicet.

² Nobilissimâ,
Jovi sacra, ab
Imperatore da-
ta. ³ Ad vo-

m. ⁴ Splendido &
lauto Meliore,
nobili ex epicèd.

De donis insidiosis. LVI.

MUnera quod senibus, viduisq; ingentia mittis,
Vis te munificum, Gargiliane, vocem?

¹ Qui munificenter titulo
infamis hamos,
quibus orbo: um
fenum ac divi-
tum v duarum
inseca heredita-
tes. Senec.
epist. 8 Manera
iha fortunæ patra-
tis? infidie
fuit. ² Munificus verè & liberalis eris, si mihi meique ordinis viris largitus fueris,
qui vicem reddere non possum.

Sordidius nihil est, nihil est te spurius uno,
¹ Qui potes insidias dona vocare tuas.
Sic avidis fallax indulget piscibus hamus:
Calida sic stultas decipit esca feras.
Quid sit largiri, quid sit donare, ² docebo,
Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

De vipera electro inclusa. LVII.

¹ Romis populi
electrificæ.
² Articium
refert Poeud
ad casum.
³ Al. Guta.
⁴ Succio.
⁵ E. Poxino
Actiaco fugi-
ens Cleopatra
in Ægyptum,
se incusit se: uichro quod ipsa splendidum extruxerat, unde extracta aspidis mortu-
perisse putabatur: quod Poëta respicere videtur, cum viperæ tumulum conferat
tumulo illius quæ aspidis mortu perit.

Flentibus Heliadum ramis dum viperæ serpit,
² Fluxit in obstantem succina ³ gemma feram:
Quæ dum miratur ⁴ pingui se ⁴ rore teneri,
Concreto riguit vinclæ repente ⁴ gelu.
⁵ Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro;
Vipera si tumulo nobiliore jacet.

Mors instat ubique. LVIII.

¹ Petamus me-
dio æstatis fer-
vore loca vel
calidissima &
pestilientia, Ar-
deam, Castrum
Inui. Sic resti-
tuit Petr. Scri-
verius ex opt.
libri fide, loco
² Pestilaque,

Ardea, ² solstitio, Castranaque rura petantur,
³ * Quique Cleonæ fidere fervet ager:
Cum Tiburtinas ³ damnet Curiatius auras,
Inter ⁴ laudatas ad Styga missus ⁴ aquas.
Nullo fatali loco possis excludere: ⁵ cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

Tum quia secellus amoenior, tum quia Ardeæ propius castrum Inui. Cui adstipula-
tur Ph. Cluverius l. 13 c. 3. Ital. *Bajas, postquam in saluberrimo Tiburis celo pe-
nit Curiatius. ² Æltivo, sic enim simpliciter positum significat. ³ Morte sua red-
dat infames. ⁴ Aquam Martiam, quæ se in Tiburtinam aperit. Plin. l. 13. c. 3.
⁵ Ubi fatalis hora venerit, saluberrimus locus, qualis est Tibur, vitam non magis
conseruat quam Sardinia insula eoli intemperie & gravitate pestilientissima, ob sali-
nas, graves Austeros, Solpugas venenatae formicæ genus, seu Batrachium.

Villæ descriptio elegans. LIX.

Juli jugera paucæ Martialis
Hortis Hesperidum beatiora
1 Longo Janiculi jugo recumbunt :
Latæ collibus imminent recessus,
2 Et planus modico tumore vertex
Calo perfruitur sereniore :
Et curvas nebulâ tegente valles :
Solus luce nitet peculiari :
Puris leniter admoventur astris
Celsæ culmina delicata villaæ.
Hinc 3 septem dominos videre montes,
Et totam licet 4 estimare Romam,
Albanos quoque, Tusculosque colles,
5 Et quodcunque jacet sub urbe frigus,
Fidenas 6 veteres, 7 brevesque Rubras,
Et 8 quod virgineo canore gaudet,
Annae pomiferum nemus Perennæ.
9 Illic Flaminia, Salariaque
Gestator patet, effuso tacente,
Ne blando rota sit molesta somno,
Quem nec rumpere nauticum celestina,
Nec clamor valet 10 helciariorum.
Cum sit tam prope 11 Milvius, 12 sacrumque
Lapsæ per Tiberim volent carinæ.
13 Hoc rus (seu potius domus vocanda est)
Commendat dominus ; tuam putabis :

itaque vel virginum cœlaturum, vel Annae Perennæ, quæ Didonis foror, (ut habent fabulae) Lavinæ infidias fugiens se in Numicium fl. dedit præcipitem ; seu aut tradunt melioris fidei historicæ) annus Bovillis oriundæ, quæ populo per seditionem in montem digressæ cibam tulerit, siue postea ex alta fenestrâ præcipitavit, vide Ovid. 3. Faft. Macrob. 2. Saturn. c. 12. & Tirequell. ad l. 3. Alexand. lege tamen ; cum fummo viro Nicolo Heinsio canore non cruro, ad mentem Ovidii ; *Illic & can-*
tant, quieuid didicere Theatris ; Et jaillant facies ad sua verba manus. Faft. l. 3. v. 535.
9 Ex hac villa prospiciuntur effeda & currus in via Flam. & Salaria ; non tamen, audiuntur, aut somnum interpellant. 10 Qui navem aduerso flamine, vel qui navi anchoram seu grave aliud pondus uno connix & mutuo hortatu moluntur. 11 Pons Milvius, qui in via Flaminia ultra primum lapidem. 12 Pro Deo cultum. Virg. 8. Aeneid. 13 Honestior, gratior, laudior fit domus ista à domino Julio Mart. viro hospitali.

1 Porrigebatur enim ad pontem Milvium, Janiculum, excelsus mons non procul ab Urbe, trans Tiberim situs.
2 In vertice Janiculi planities est, quæ colles superat, serena, & fusa, non nebulis, ut valles, tecta. His Juli Mart. villa.
3 Septem colles, Palatinum, Capitolinum, Quirinalem, Cœlium, Equinum, Viminalem, Aventinum, quibus imposita Roma rerum domina.
4 Lustrare oculis. 5 Et quæcunque loca frigida suburbana. 6 Romæ enim antiquiores.
7 Oppid. parvum, forte Umbras. 8 Nemus Dianæ Arincæ, in quo fecerant sacra non mitiora quam Tauricæ Diana. Strabo l. 5. Crux

56 EPIGRAMM. DELECTUS.

14 Regis
 Thracum, qui
 Ulyssem ena-
 tantem benigno
 hospitio ex-
 cepit. Hom.
 Odyss. 5.
 15 Pauperis
 pastoris qui
 Herculem ad
 leonem Neme-
 um occiden-
 dum venien-
 tem hospitio
 excepti.
 * Quem
 modo d'item

fadum appellat Poëta, quod juxta Hereus fanum splendido luxu à Domitiano ex-
 tructum, Molorchi seculum condiderat & ipsum donatis d' item. 16 Epiphonema.
 Ita jam avari quibus non sufficiunt latifundia quæ milvus obserret: ego vel toti
 Tiburi, P. anelii, & Setiae pauca haec Martialis jugera antefero. 17 In dechiritate
 mentis sitam. 18 Malo jugerum paucorum Julii Mart. quam totius setimi agri do-
 minus esse.

Tam non invida, tamque liberalis,
 Tam comi patet hospitalitate.
 Credas 14 Alcinoi pios Penates,
 Aut * facti modo d'ritis 15 Molorchi.
 16 Vos nunc omnia parva qui putatis,
 Centeno gelidum ligone Tibur,
 Vel Præneste domate, 17 pendulamque
 Uni dedite Setiam colono:
 18 Dum, me iudice, præferantur iſtis
 Juli jugera pauca Martialis.

Vinum nobile, sed suspectum. LX.

I Vina nobilia,
 si Setia & Ma-
 neo in Campan-
 ia. 2 Immo
 Veneno mixta
 esse fama est.
 3 Videat uxori-
 bus veneno
 sublati: de voce celebs vide quæ ad Senec. Hippolyt. v. 228. 4 Nolo tamen bi-
 bere: malo enim famæ quam experientiaz fidem habere.

TU 1 Setina quidem semper, vel 1 Massica ponis'
 Papile: 2 sed rumor tam bona vina negat.
 Diceris hac factus 3 cælebs quater esse lagena.
 Nec puto, nec credo, Papile, 4 nec sitio.

Ad exigentem libellos suos. LXI.

1 Clarus praefac-
 tione Quintili-
 hani. 2 Qui
 emam nugas.
 3 Qui donem
 fatuo.

E Xigis, ut donem nostros tibi, Quinæde, libellos.
 Non habeo, sed habet 1 bibliopola Tryphon.
 Aes dabo pro nugis, 2 et emam tua carmina sanus?
 Non, inquis, faciam 2 tam fatue: 3 nec ego.

Ami

Amicitia & in morientibus vivit.
LXII.

CUm ¹gravis extremas ²Vestinus duceret horas,
Et jam per Stygias effet iturus aquas ;
Ultima volventes orabat pensa sorores,
Ut traherent parvâ stamna ³ pulla morâ.
Jam sibi defunctus, caris dum vivit amicis,
Moverunt tetricas tam pia vota deas.
Tam largas partitus opes à luce recessit :
Seque ⁵ mori posthac credidit ille ⁵ senem.

v. 65. 4 Non vitæ desiderio moram hanc orabat, sed ut bona sua amicis divideretur.
5 Morti maturam.

1 Gravi morbo
affectus.
2 Filius Vestini
qui in consulaute præter
culpam à Nero-
ne mori iussus
est. 3 Nigra,
qua mortem
minentur ; ut
contra alba, ubi
vitam Parez
protrahunt.
4 Juven. sat. 12.

Laus matronæ. LXIII.

OFelix ¹ animo, felix Nigrina ² marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.
Te patrios miscere juvat cum conjugè census,
Gaudentem socio, participique viro.
Arserit ³ Evadne flammis injelta mariti,
Nec minor ⁴ Alcestim fama sub astra ferat.
Tu melius certo meruisti pignore vite,
Ut tibi non esset morte probandus amor.

1 Tu, id est,
vix tu æ, quæ
vel sine animæ
tuæ nicturæ
plus marito
profuiti, quam
Evadne & Al-
cestis pro &
cum suis mori-
ente. namque
2 Tu marito
tuo, cui lege
non licuit pa-
trimonium

uxoris eadacum participare, è qua liberos non procreasset, liberaliter impertisti à
patre tibi relictis census : sic enim malo legere quam sensus, ut vulgo. 3 Quæ se
in rogum Capanei conjugis iniecit. 4 Quæ conjugis Admeti mortem suā redemit.

In Zoilum invidum. LXIV.

NUnquam divitias deos rogavi,
Contentus modicis, meoque latius.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Causa est quæ subiti, nrique voti ?
Pendentem volo Zoilum videre.

Pauderari,
quæ mihi
hac tenu-
di & in votis
erat, j'm re-
nuncio mutato
confilio & vo-
to, ditescere
volo ; nec alia

de causa, quam ut ii qui rebus meis modicè latius invident, latissimas ubi videntur,
invidiā rumpantur aut ad laqueum fugiant.

Cœna oculos pascens. LXV.

AD cœnam nuper Varus me fortè vocavit ;
 Ornatus dives, parvula cœna fuit.
 Auro, non dapibus oneratur mensa : ministri
 Apponunt oculis plurima, pauca gulae.
 Tunc ego, non oculos, sed ventrem pascere veni :
 Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

De sene adulatore. LXVI.

Condita cum tibi sit jam sexagesima messis,
 Et facies multo splendeat alba pilo ;
 1 Discurris totâ vagus urbe, nec ulla cathedra est,
 Cui non mane feras irquietus, ave ;
 Et sine te nulli fas est prodire tribuo,
 Nec caret officio consul uterque tuo ;
 Et 2 sacro decies repetis Palatia clivo,
 3 Sigeriosque meros, Partheniosque sonas.
 Hec faciant sanè juvenes ; deformius, Afer,
 Omnino nihil est 4 ardelione sene.
 Vale. 2 Mutato
 1 Ambitio à
 insagine offici
 osus per omnia
 divitum atria
 quos vel in ip-
 sis atris, egre-
 dientes, vel in
 eathedris se-
 dientes admini-
 fusi salutas, dis-
 curris portans
 ineptum Ave,
 cui jam sexage-
 mario & cano
 dicendum poti-
 us fuerat
 Vale. 2 Mu'to-
 ties per viam
 Sacram repetis Cæsariorum. 3 Jactas ubique familiaritatem tuam cum aulicis.
 Crepas ulque Sigerium & Parthenium Cæsariorum cubicularios. 4 Ardelio, homo in-
 quietus, hic illuc semper volitans, omnibus negotiis se immiscens. Hinc elegan-
 ter Phædrus : Est Ardelionum quædam Romæ natio, trepidus concursans, occupata in otio ;
 Gratia ambelans, multa agendo nihil agens ; Sibi molesta, & alii odiosissima.

Ad Mathonem. LXVII.

HOpes eras nostri semper, Matho, Tiburtini.
 Hoc emis : 1 imposui, rus tibi vendo tuum.
 1 Decepi ego
 te, immo tu
 teipsum, dum
 mancipio tuum
 pretio vis esse
 prædium Tib. quod prius quidem gratis erat usu tuum affidui hospitis, quamdiu me-
 um fuit possessione.

Tace.

Tacere posse magnum est. LXVIII.

DECLAMAS in febre,¹ Mathon: hanc esse phrenesim

² Si nescis, non es sanus, amice Mathon.
Declamas aeger, declamas³ hemitritans.

⁴ Si sudare aliter non potes, est ratio.

⁵ Magna tamen res est, errans cum viscera febris
Exurit: ⁶ res est magna⁷ tacere, Mathon.

tem Phrenesia insania ex inflammatione Cerebri orta. Celsus. 3 Semiterteriam la-
borans. 4 Si hoc facias quo elicias sudorem & hinc febrim leves, habes sanè cura-
declamans. 5 Posse in febre declamare, inquit Poeta ex Persona Mathonis. 6 Re-
spondet objectioni Poëta. 7 Non clamare, non ingemiscere: arguit autem Matho-
nem vel improbae & effrenis loquendi libidinis, vel pronunciationis querulae &
quasi in febre queritantis.

Sapientia in adversis. LXIX.

¹ SECURO nihil est te, Nævole, pejus, eodem
Solicito nihil est, Nævole, te melius.

Securus, nullum resalutas, despiciis omnes;

² Nec quisquam liber, nec tibi gratus homo est.
Solicitus, donas, dominum regemque salutas;
Invitas; esto Nævole, ³ sollicitus.

melior, nemo dominus deterior. 2 M. S. Bodl. Nec quisquam visus, nec tibi notus homo est.
3 ut si es alyque modestus.

¹ Caufidius.
Juven. sat. 1.
v. 32.

² Si nescis
hanc esse insa-
niam, quod fe-
bricitans decla-
mas, perditæ
sanè & deplo-
ratæ laboras in-
sanam, cuius
fensum non
habes: est au-

tem Semiterteriam la-

borans. 4 Si hoc facias quo elicias sudorem & hinc febrim leves, habes sanè cura-
declamans. 5 Posse in febre declamare, inquit Poeta ex Persona Mathonis. 6 Re-
spondet objectioni Poëta. 7 Non clamare, non ingemiscere: arguit autem Matho-
nem vel improbae & effrenis loquendi libidinis, vel pronunciationis querulae &
quasi in febre queritantis.

¹ Te curis va-
cuo & prosperè
agente nihil ar-
rogantius & in-
folentius, curis
prefeo modesti-
or nemo aut
summiflor, &
quod de Cali-
gula fassienus.
Nemo fuit serpus

Vinum dissimile. LXX.

¹ NOS bibimus vitro, tu² myrrha, Pontice quare?
³ Prodat perficuus ne duo vina calix.

biberes, appareret te non idem vinum bibere quod nos, sed generofius.

¹ Convivæ tui.
² Poculo.
myrrino.
³ Ne si tu vi-
treis ut nos,

De

De rusticatione. LXXI.

Rure morans quid agam, respondeo, pauca ro-

gatus,

Luce deos oro, famulos, post arva reviso;

¹ Partibus atque meis justos indicō labores,
Inde lego, ² Phœbumque cito, Musamque lacesco.

Hinc oleo corpusque frico, mollique palestra

Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber,

³ Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco.

Dum parvus ⁴ lychnus modicum consumat olivi.

⁵ Hac dat nocturnis nox lucubrata Camœnus.

¹ Meis famulis
opus distribuo,
sic Dido Virgi-
liana operumque
laborem Partibus
æquabat justis aut
forte trahebat.
² Pango car-
mina, ³ An-
te legebatur
Pondero, sed
omnes uno ore
enendant, Prandeo,
neque enim prandium omnino Latio exulabat. ⁴ Elychnum,
lucerna. ⁵ Nox lucubrata ad hæc carm. &c. Vel nox dat hæc carmina lucubrata Mu-
sis nocturnis.

Adulatoria ad Domitianum. LXXII.

¹ Hoc quie-
quid id est li-
bri, huc qua-
levenque li-
brum mittimus
tibi, ô Cæsar.
² Seu degis in
monte Albano.
Quem locum
tanquam areem
elegerat, & ubi
quinquatriga in
honorem Mi-
nervæ quotan-
nis celebravit.
³ Artemisium
templum in
nemore Diane
Trivio prope
Arinciam.

⁴ Ab alterâ parte prospicis mare. ⁵ Seu degis Antii, ubi Fortuna colitur sub ima-
gine geminorum fororum. Per adiutoriem autem Domitiano numen majus & ora-
culum certius attribuit, dictanti scilicet his tanquam minoribus Diis responsa.
⁶ Quam urbem mare aliest, cuius suburbia occupat mare. ⁷ Seu recessisti in Ca-
jetam urbem Campaniæ, ab Æneæ nutrice dictam, ut vuln. Virgil. ⁷ Æneid. ut alii, à
Æneæ quo libi clavis Trojana incensa; ut alii, à sinuofsi cavitate, quam Lacunes Ca-
jetam dixiunt. ⁸ Seu versaris Circè, promontoriorum Italiae, à Circe filia Solis & Per-
fes quondam habitato. ⁹ Propter Pomptinam, vel alias paudes, in quas primum est
Anxur ab Urfenti fluv. non paucâ æquarum salubritate. ¹⁰ Inpositum latè latus can-
denteribus Anxur. ¹¹ Non immemorem Capitolii à Domitiano puer defensum, vel resti-
tutum cum iterum artifasset. ¹² Facili. Galli enim tunc simplices & creduli.

Hoc tibi, ² Palladiæ seu collibus uteris Albae,
Cæsar, & hinc ³ Triviam prospicis, ⁴ inde
Thetin :

⁵ Seu tua veridice discunt responfa sorores,

⁶ Plana suburbani qua cubat unda freti :

⁷ Seu placet Æneæ nutrix, ⁸ seu filia Solis,
Sive ⁹ salutiferis ¹⁰ candidus Anxur aquis;

^{*} Mittimus, ô rerum felix tutela, salusque,
Sospite quo ¹¹ gratum credimus esse Jovem.

Tu tantum accipias : ego te legisse putabo,

Et tumidus ¹² Galla credulitate fruar.

De suis libellis ad Sextum. LXXIII.

¹ **S**exte, Palatine cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore dei ;
Nam tibi nascentes Domini cognoscere curas,
Et secreta ducis pellora nosse licet ;
² Sit locus d^r nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marsus, quaque Catullus erit.
³ Ad Capitolini * cœlestia carmina belli,
Grande cothurnati pone Maronis opus.

epigrammatarios, Catullum, Pedonem, Marsum. ³ Sed carmina illa de bello Vitelliano ipsiusque Domitiani periculo, flagrante Capitolio, (* a te, vel ipso forte Domitiano condita : namque his vacasse eum studiis constat ex Plinii præfatur. ad hist.) reponit juxta Aeneida sublimis Virgili. Sueton. cap. 1. Domit.

Stulte superbus. LXXIV.

¹ **E** dictum ² domini, deique nostri,
Quo subsellia certiora fiant,
Et ³ puros eques ordines recepit,
Dum laudat modo ⁴ Phasis in Theatro,
Phasis purpureis rubens lacernis,
Et ja^ctat tumido superbus ore :
⁵ Tandem commodius licet sedere,
Nunc est reddit^a dignitas equestris ;
Turba non preminur nec inquinamur.
Hæc, d^r talia dum refert supinus,
⁶ Illas purpureas, d^r arrogantes
Jussit surgere Le^ctius lacernas.

luit. ⁵ Verba hæc Phasidus se ex lacernis purpureis equitem gloriantis. ⁶ Phasidem veribus & vestibus se pro equite jactantem gradibus equestribus ejecit adveniens designator Lectius, qui illum probè noverat.

¹ Sexte, qui es Imperatori sa-
ceræ religionis cultu, ab inge-
ni*i* studiis, & a consilio secre-
tioribus, Bibli-
othecariis Pa-
latinus.
² Dignare loco,
repose libros
meos in bibli-
othecâ tua, vel
Imperatoris, in-
ter cæteros

¹ De renovan-
dâ lege Rosci-
a, qua nulli in
14 gradibus se-
dere licuit, nisi
eui census ⁵
questris. Sueton.
cap. 8. Domit.
² Dominum se ac
Deum appellari
instituit Domi-
tianus. Xiphi-
linus & Suetoni-
us in Domit.
cap. 13.
³ Piebi non ad-
mittos. ⁴ Ple-
beius nefcio
quis, qui ex
vestitu se equi-
tem videri vo-

Ad

Ad medicum. LXXV.

¹ Non planè ² grotabam, inclinabam tam-
tum in mor-
bum. ² Ve-
nisti, ³ medie,
comitus mul-
ti tuis discipu-
lis (pro more visendi illius temporis) qui singuli longe ordine venam meam tang-
bant, vel potius arteriam explorabant: *felt my pulse.* ³ Frigidissimæ, tanquam Bo-
rea gelatæ. ⁴ Et latenti in me febris causa *περγυσμαν* frigidus vester con-
tactus adiecit extra infusas *περγαταρχινη*, ita plane accessit febris, in quam prius
solium disponebar.

Vetera pluris fiunt. LXXVI.

¹ Sie novis Do-
mit. ambula-
cris & portici
bus puleherri-
mis præferi-
mus porticum
Pomp. ² Et
senes, lundato-
res temporis
acti præcone-
que vetustatis,
Capitol. mag-
nificentissimè ³
Domitian. in-
staurato præfe-
runt tamen il-
lud prius à
Luct. Catulo
periculum
dedicatumque
quod bellis nu-
per Vitellianis
confagrarat. ³ Neglectum erat opus Maronis, dum ipse erat in vivis prælato En-
nio; sed hoc poëticæ amplificat, ut de Homer. & Ovid. ⁴ Mihi sufficiet gloria
postuma.

E *Sse quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,*
Et sua quod rarus tempora lector amat?
Hi sunt invidiae nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos semper ut illa novis.

¹ Sic veterem ingratii Pompeii querimus umbram;
² Et laudent Catuli Julia templasenes.

³ Ennius est lector salvo tibi, Roma, Marone;
Et sua riserunt secula Mæonidem.

Rara coronato plausere theatra Menandro:
Norat Nasonem sola Corinna suum.

Vos tamen ô nostri ne festinate libelli:
⁴ *Si post fata venit gloria, non proprio.*

Carmen gemmeum. LXXVII.

¹ Dige.
² Gemmeis an-
nulis ornatur,
quod elegantia-
nas & lumina in
carmine pone e-
sciat.

S Ardonychas, ¹ smaragdos, adamantas, iassidas
Portat in articulo Stella, Severa, meus, (uno
Multas in digitis, plures in carmine gemmas
Invenies: ² inde est hoc puto, culta manus :

Mens

Mens præstat opibus. LXXVIII.

Sum, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
 Sed ¹ non obscurus, nec male notus eques.
 Sed toto lego orbe frequens, d^y ² dicitur, hic est.
 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.
 At tua centenis incumbunt te^{la} columnis,
 Et ³ libertinas arca ⁴ flagellat opes:
 Magnaque Niliaca servit tibi gleba Syenes;
 Tondet d^y inumeros ⁶ Gallica Parma greges.
 Hoc ego, tuque sumus, sed ⁸ quod sum, non potes
 esse.
 Tu ⁹ quod es, è populo quilibet esse potest.

bam nusquam flexura Syene. ⁶ Gallia Cisalpinae urbs Ianâ nobilis.
 dixi, ego scilicet. ⁸ Pauper doctus: tu. ⁹ Dives indoctus.

¹ Ingenio elar-
 rus, honore e-
 quitis & titulo
 donatus. ² Di-
 gito monstror.
³ Ingentes, qua-
 les possederunt
 liberti ditissi-
 mi, Chrysopo-
 nus, Narcif-
 sus, Pallas,
 Callistus, &c.
 quos enumerat
 plinius, lib. 36.
 cap. 18.

⁴ Premit.

⁵ Sunt tibi lati-
 fundia in ferti-
 li Aegypto, cu-
 jus civitas Um-

⁷ Quod supra

De Mannejo. LXXIX.

Sedere ¹ primo solitus in gradu semper,
 Tunc cùm licaret ² occupare, Mannejus;
 Bis excitatus terque transtulit castra,
 Et inter ipsas pene tertius sellas
 Post Cajumque Luciumque consedit.
 Illinc cucullo prospicit caput te^{ctus},
 Oculoque ludos spe^{ctat} indecens uno,
 Et hinc miser deje^{ctus} in ⁶ viam transit,
 Subsellioque ⁷ semifultus extremo,
 Et male receptus altero genu, ⁸ ja^{ctat}
 Equiti, sedere; ⁹ Le^{ctio}que, se stare.

¹ Proximo Or-
 chestræ. ² An-
 te Domitiani
 edictum.

³ Preripere
 equitibus.

⁴ Bis terque
 excitatus à de-
 signatoribus &
 coactus migra-
 re in remoto-
 rem locum cum
 sella suâ (&
 hoc lepidè di-
 cit castra trans-
 ferre) quam in
 ipsis gradibus
 posuit inter du-
 os equites Ca.
 & Lu. etiam

inde extractus est in viam: sellas autem inferre moriserat. ⁵ An quia luscus? an
 credo quod altero tantum oculo prospiceret cucullo obvolvutus? ⁶ Interstitia in
 spectaculis inter ordines erant, inter cuneos & circa balthes quæ theatrum cinge-
 bant. ⁷ Semi sedens & semi stans ⁸ Velut ipse eques. ⁹ Designatori, metuens
 ut & inde ciceretur.

Ad

Ad Cæs. Domitianum. LXXX.

Nemo queritur se laetum esse. ¹ Poëtae sales immoxii ; fictis enim nominibus utens, vita tantum, non homines carpit. ² Si minus utilitatem, voluptatem certè mihi afferunt, quibus verbis tacitè Domitianum admonet, ut ne finat frustra se carminis operam dare.

Quinctus nostrorum liber est, Auguste, jocorum,
¹ Et queritur Iesus carmine nemo meo.
 Gaudet honorato sed multus nomine lector,
 Cui victura meo munere fama datur. (tos)
 Quid tamen hæc prosunt, quamvis venerantia mul-
² Non prosunt sanè : me tamen ista juvant.

Poëta laudum abundans ; æris
inops. LXXXI.

¹ Res graves & serii argamenti. ² In opia scil. & rerum indigentia : dum enim amorem capto ex his nugis, mercedem amitto quam ex aliis studiis capere possem. Ita dum alii p'aceo, mihi p'ereo. ³ Si velim patronus causas defendere in foro, ubi Saturni faltem ferentis ædes. ⁴ Locate lingua. ⁵ Mitterentur mihi a clientibus quos defendi cadi-

vini Hispani, nummo æreo implebitur sinus, &c. ⁶ Nunc tantum ad convivia admittitur, & inter compositiones lectitatur lib. meus. ⁷ Virgilio donatus à Polione Alexis puer formosus, Elog. 2. Virgil. nec ramen pro magno munere. ⁸ Acclamas mihi Belle, & laudas, quasi hoc satis sit, sed Gloria quantilibet quæ erit, si gloria tantum est. ⁹ Non vis intelligere, me aliud poscere præter laudem? ¹⁰ Cente nihil largiendo coges me mutare studium & foto scrivere, ubi seges ampla.

Dona

XX.

jocorum,
neo.(tos?
ia mul-
ant.

e carminis

æris

n
ibi,
ma,
,
retas,

usque.

via ad-
ditione
Accla-
si gloria
Cettè

ona

Dona insidiosa. LXXXII.

Quod tibi ¹ Decembri mense, quo volant.
² mappæ,
 Gracilesque ³ ligulae, cerei que chartæque,
 Et ⁴ acuta ⁵ senibus testa cum ⁶ damascenis,
 Prætor libellos ⁶ veynulas nihil misi:
 Fortasse avarus videar, aut inhumanus.
 Odi do'fas munerum & malas artes.
 Imitantur hamos dona: namque quis nescit
 Avidum voratâ decipi scarum musca? ⁷
 Quoties amico diriti nihil donat,
 O Quintiane, ⁷ liberalis est pauper.

¹ In Saturnali-
bus. ² Dona
pallium ab ami-
cis m. t. unter.
³ Gladioli ar-
gentei seu spa-
thuæ. ⁴ Vale
tefacto metae
seu turbinis
formam haben-
te. ⁵ Prunis
rugosis a Da-
masco Syriae
urbe. ⁶ Domi
meæ natos,
vel procaces,
dicaces,
jocosos æquæ
ac vernas.

⁷ Dona non infestat non caponatur.

Epi-

Epigrammatum Delectus

LIBER TERTIUS,

MARTIALIS.

Fœda adulazione aurum captat. I.

¹ Immo adulatio-
nisi. ² In
spectaculis
certe, non de
hostibus, nisi
falso : ut de
Dacis & Cætisis
victoribus ma-
gis quam vic-
tis. ³ Quan-
do Palat. dei,
Jupiter, Juno,
Minerva bene-
ficiis suis ma-
jorem cultum
& plures me-
ruerunt hono-
res quam hoc
aveo ? ⁴ Im-
mo, quando mi-
nor ? cum ne-
mini de Rep. mutire quidem liceret. ⁵ Donis, beneficijis. ⁶ Qui nobilitate & cen-
su eques eft : nos autem equo stipendi faciens, aut titulo equitis ab Imperatore
honoratus.

Si qua fides ¹ veri præferri, maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare ² tri-
umphos ?
³ Quando Palatini plus meruere dei ?
Pulchrior & major quo sub dace Martia Roma ?
Sub quo libertas principe ⁴ tanta fuit ?
Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licet unum,
Quid colit ⁵ ingratis pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoque sodali,
Aut quem prosequitur ⁶ non alienus eques ?

Plus pete ab avaro. II.

¹ Quoniam tu
tibi caves di-
minidato quod
petebam, ego
necessitati mea

consulam in posterum, geminum petendo ejus sumusque qua mihi opus fuerit.

Milla misisti mihi sex, bis sena petenti :

¹ Ut bis sena feram, bis duodena petam.

Pug-

Pugna pugnam dirimit. III.

A Spicis imbellis tentent quām fortia damæ
Prælia? tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent;
Vix, Cæsar, damis parcere, ¹ mitte canes.

dirimitur prælium damarum ad perniciem inter se furentium.

¹ A Paradoxo:
canibus qui ali-
is damis exitio
sunt immisiti,

Vita tranquilla. IV.

SI tecum mihi, care *Martialis*,
Securis liceat frui diebus;
Si disponere tempus otiosum,
Et vera pariter vacare vita:
Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumque triste
Nossemus, nec imagines superbas.
Sed gestatio, fabula, libelli,
Campus, porticus, umbra, virgo, thermæ;
Hæc essent loca semper, hi labores.
Nunc vivit sibi neuter heu, bonoque
Soles effugere, atque abire sentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quisquam vivere cum sciat, moratur?
mus, non aliis nobis redditis pro eis quibus non viximus genialiter.

¹ Non cara-
mus nosse.

² Dies, quibus
benè uti ad vi-
tae hilaritatem
licuit. ³ Quod
eos imitiles a-
bire passi fu-

Memoria infelix. V.

Quinclum pro Decimo, pro Crasso, Regule,
¹ Macrum
Ante salutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrumque suo resalutat nomine: ² quantum
Cura, laborque potest! scripsit, & edidicit.

¹ Acutius legas
Macrum: nam
& hinc inepti
rhetoris infeli-
cem arguit me-
moriā qui
Decimum salu-
taret di midio
nomine, ³ Quin-

tum: Crassum, contrario nomine, Macrum. ² Ironicus & Scopice.

In

In Paulum. VI.

1 Si tanti sit tibi officium me-
 um ut te videre
 mereatur : amor quidem
 meus est ut ad te ire velim,
 etiam longius forent Esquiliæ,
 ubi tu habitas. 2 Sed ego habito ad
 pilam in via Tiburtinâ.
 3 Prope Flora-
 dea rustica &
 florum præficiis
 templum arque
 vetus Capitolium Jovis
 4 Qua per su-
 buriam as-
 cenditur ad
 montem Esqui-
 lium. 5 Perpetuo etenofa saxa. 6 Superate, præterire. 7 Proprietas caulas : stabila hic, ut apud Juvenalem Sat. 3. v. 237. Series mulorum onera portantium. 8 Ma-
 chinis, vel plaustris : ut Juven. Sat. 3. v. 255. 9 Nimo, luto, sudore. 10 Vix ful-
 cipendus sit labor tantus, etiam certum esset te domi tute repertum iri. 11 Offi-
 ciosas, homo occupatus in aliis salutandis, ut Paulus iste, non facilè pater officiis
 & salutatibus amicorum. 12. Aut domi mane sis, aut ego non subibo tanta
 tineris molestia tui salutandi gratia : innuit autem Paulum exire & ipsum alio-
 latatum.

Laus Hermetis. VII.

1 Evi hujes-
 & Romæ Mar-
 titæ delicia &
 gloria propter
 eruditioem in
 omni genere
 armorum : ut
 mox. 2 Et ipse
 gladiator
 magister, id est,
 lanista. 3 Quo
 arma tractante
 tota familia
 gladiatorium
 turbatur & ti-
 met. 4 Quem
 solum nobilis
 gladiator Eli-
 us timet. 5 A quo solo vincitur Advol. nobilis gladiator. 6 Premendo & in vol-
 vendo vineare sine ictu, vel adverfariori parere, ubi posset ferire. 7 Pugnando non
 defatigatus sed perinde ac recens gladiatoriis novis congregatur, nec indiger ut
 sibi alius sufficiatur, vide Lips. Saturnal. 8 Unde quæstum faciant qui loca populo
 in spectaculis designant locantque. 9 Gladiatoriis Samnitis more valide vibrat hastam.

Hermes ¹ &quoreo minax tridente ;
Hermes ² casside languida timendus ;
Hermes gloria Martis universi ;
Hermes ³ omnia solus, & ter unus.

¹⁰ Retiarii
more movet
fuscinam di-
rectam in
Mirmillionem.
¹¹ Andabat-
rum more pug-
nat : hi au-

tem ex equis galea frontem oculosque tecti pugnabant. ¹² Potest illufisse ad Herme-
tem Trimegitum, cuius summam scientiam in Philosophia æquat hujus in arenâ.

Homine invido nihil miserius. VIII.

UT benè loquatur, sentiatque Mamercus,
Efficere ¹ nullis, Aule, moribus possis.
Pietate fratres ² Curios licet vincas,
Quiete ³ Nervas, comitate ⁴ Rusones,
Probitate Marcos, æquitate ⁵ Mauricos,
Oratione Regulos, jocis Paullos :
⁶ Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsitan esse tu credas :
Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

¹ Vel integer-
rimis. ² In
vulgatis lege-
batur Curios.
³ Intelligi cre-
do de Nerva,
qui succellit
Domitiano :
namque is,
tefte Xiphilino
quietus & mi-
tis. ⁴ Al-
Rusones. ⁵ Ju-
nium Mauri-
cum ab æquita-
te laudat Plin.

Sec. 4. l. 22. Epist. & l. 1. Epist. 5. 6 Theoninis & lividis, id est maledicentia.

Clavis nequam. IX.

DUM sibi ¹ redire de Patrensis fundis
Ducenta clamat coccinatus Euclides,
² Corinthioque plura de suburbano :
³ Longumque pulchra stemma repetit à Ledâ,
Et suscitanti ⁴ Lectione reluctatur,
⁵ Equiti superbo, nobili, locupleti,
Cecidit repente magna de sinu clavis.
Nunquam, Fabulle, ⁶ nequior fuit clavis.

¹ Reditum esse
annuum ex
fundis. Patre
autem non
procul à Corin-
tho, urbe
Achaia.

² Graecus enim
Euclides è Co-
rintho. ³ Jactat-
que se ducere
genas ab equi-
tibus Castore &
Polluce filiis

Ledæ è Jove. ⁴ Designatori eum ex equestri loco excitanti reluctatur. ⁵ Ironie huic
Euclidi. ⁶ Quæ prodidit fortunas domini lui, offenditique Eucliden: vel plurim esse fer-
vam, cui ouræ aliena clavis; vel pauperem saltēm, cui nemo famulus, qui ipse
suam gestaret clavem.

De

70 EPIGRAMM. DELECTUS

De puellâ defunctâ ante sextum
ætatis annum. X.

1 Deficit mortem puerile
quæ nondum sex annos nata obierat.
2 Qui candore sunt eximio,
& morituri dulce canunt.
ut placet non nullis : licet id negent sani-
oris judicij au-
tores. 3 Lapilos preffios,
gemmae, mar-
garitas, &c.
natas in mari Erythræo, quod
vulgo diciter Rubrum mare :
sed perperam.
4 Oppidi Luca-
nia rosas bis in
anno proferen-
ti, Maio &
Septembri.
5 Sciurus sic à
Græciis dictus
propter umbram caude. 6 Quæ rara avis, &c., ut quidam volunt, unica, hæc tame-
Ero: ion in genere suo rarior. 7 Recens elata est & cremata. 8 Qui afflicti legenti-
mos erat, in funeribus præipue. 9 Verba Pæti Martialis luctus modum iudicantis, suo exem-
pli. 10 Resp. Poëta Ironice collaudans Pati fortitudinem, imò exprobrans illi fictio-
dolorem, seu pótius gaudium, cui è conjugis morte obtigerit dos tam ampla. 11 Ro-
gerit Ironice in Patum hæc sua verba.

P ¹Vella senibus dulcior mihi ² cycnis,
³ Cui nec lapillos præferas Erythræos,
Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,
Nivesque primas, lilyumque non taetum :
Fragravit ore, quod rosarium ⁴ Pæsti ;
Cui comparatus indecens erat Pavo,
Inapabilis ⁵ Sciurus, & frequens ⁶ Phænix :
Adhuc ⁷ recenti tepet Eroton busto,
Quam pessimorum lex avara fatorum
Sextâ peregit hyeme, nec tamen totâ :
Et esse tristem me meus vetat Pætus,
8 Peñtusque pulsans pariter & comam vellens ;
9 Destere non te vernula pudet mortem ?
Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo ;
Notam, superbam, nobilem, locupletem.
10 Quid esse nostro fortius potest Pæto ?
Ducenties accepit, ¹¹ & tamen vivit.

Frater fratri censum minuit. XI.

C Alliodorus habet censum (quis nescit ?) equo
strem,
Sexte ; sed & fratrem Calliodorus habet.
Quidringenta ¹ secat, qui dicit συγκεμέτος ;
4 Uno credis equo posse sedere duos ?
Quid cum fratre tibi, quid cum ² Polluce molesto ?
3 Non esset Pollux, si tibi Castor eras.
* Unus cum sitis duo, Calliodore, sedetis.

1 Et frater ille tuus qui hæ-
ditatem ad af-
sem usque &
minima que,
que, ut & ficos,
dividi ex ²
quo poscit, au-
fert tibi medi-
um censum. * Neque potestis ex uno censu esse duo equites, & uno sedere equo,
aut uno subsellio. 2 Fratre (ut ille Castoris) qui officit tuo honori, dimidiatus eques,
2 Elegans Iuluv in nominibus, Pollux enim pugil, Castor eques ; frater ille tuus qui
si pugil tibi reluctatur, ne possis esse eques.

*Surge : 4 solœcismum, Calliodore, facis.
Aut imitare 5 genus Ledæ ; aut cum fratre sedere
Non potes : alternis, Calliodore, sede.*

1: partitus est, ut alternis vicibus morerentur & reviviscerent : ita vos per vices
etior equites, nisi alterum dicat oportere mori & ad inferos descendere, ut su-
periles si: eques.

4 Nec enim fas
dicere, unus se-
detis. 5 E qui-
bus Callio-
mortalitatem
fum cum fra-

Hæredipeta. XII.

- 1 Vpremas tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Carine, 2 misi
3 Hyblæs madidas thymis placentas,
4 Defeci : miserere jam, Carine.
5 Signa rarius, aut senuel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tuassis.
Excessi loculosque saccumque :
6 Cræso divitior licet fuisse,
7 Iro pauperior forem, Carine,
8 Si conchim toties meam comesses.*

1 Sæpius mu-
tanti tabulas
testamenti, ut
illicias captato-
res quos captes.
2 Poëta se
captatore fin-
git, quo cauti-
us improbas
hæredipetarum
artes carpat.
3 Melleoptimo.
Hybla mons
Sicilie mellifi-
cius clarus thy-
mo quippe a-
bundat, qui
apibus gratius.

4 Exhaustus sum, non suppetit quod ultra mittam, 5 Vel noli spem nostram eludere,
tones mutando testamentum ; vel senuel morere, &c. præsta fidem tussi tua mendaci.
6 Lydia illo rege ditissimo. 7 Arnao mendico. 8 Si non mellitâ placenta, sed vili ci-
bo fabarum in filiquis coctarum te pascerem, quoties signas, vel tussiendo mihi
spem mortis tuae facis.

Quod datur non perire. XIII.

- C Allidus effractâ nummos fur auferet arcâ :
Prosternet patrios impia flamma Lares :
Debitor usuram pariter, sortemque negabit :
Non reddet sterilis semina jaæta seges :
Dispensatorem fallax spoliabit amica :
Mercibus extructas obruet unda rates.
1 Extra fortunam est quicquid donatur amicis.
Quas dederis, solas semper habebis opes.*

1 Extra fortu-
næ aleam,
nullatenus for-
tunæ obnoxium. M. Anto-
nius apud
Rabirium Poë-
tam : Hoc habeo
quodcumque dedi,
loc. Senec. 1. 6.
de Benef. c. 3.
Notum & illud
Alexandri, in-
terrogati ubi

tuos reconderet thesauros : Apud amicos, inquit Plutarch

In

In Cœnipetam. XIV.

¹ Nomen ex re natum, dente scilicet strenuus. ² Me sequentem ut invitem te. ³ Cœnatiibus, cœlis. ⁴ Cœnipetam Dentonem infat canis odorantem lautiorem culinam. ⁵ Sed agnitus fastiditque divitibus redibis tenuem ad menam meam.

Quid factum est rogo, quid repente factum?
Ad cœnam mihi, ¹ Dento, quod vocanti
(Quis credat?) quater ausus es negare.
Sed nec respicias, ² fugis sequentem;
Quem thermis modo querere, ³ theatris,
Et ³ conclave omnibus solebas.
Sic est: captus es unctiore cœna,
Et major rapuit ⁴ canem culina,
Nam te; ⁵ sed cito cognitum ⁴ relatum
Cum fastidierit popina dives,
Antique venies ad ossa cœnae.

In Parasitum. XV.

Nee pejerat:
jejunat enim
quoties non
alio invitatur.

Nunquam se cœnasse domi Philo jurat *
hoc est:
Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

Ne data commemores. XVI.

¹ Postamus.
² Vide Senec. de Benef. l. 2. c. 10. & 11. & l. 7. c. 22.
³ Amittunt gratiam.

Quæ mihi præstiteris memini, semperque te nebo,
Cur igitur taceo? Postume, tu loqueris.
Incipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat; dixerat ¹ ipse mihi.
Non bellè quædam faciunt duo: ² sufficit unus
Huic operi: si vis, ut loquar, ipse tace.
Crede mihi, quanvis ingentia, Postume, dones,
Auctoris ³ pereunt garrulitate sui.

In-

Infelix memoria. XVII.

EXtemporalis factus est meus Rhetor :
Calpurnium non scripsit, & salutavit.
unum aliquem etiam duri nominis possit salutare, nec tamen scripserit, iron.

Apolloius
qui m. dō scrip-
fit & edidic.
nunc tantum
proficit, ut
iron.

Varia genera vitæ. XVIII.

CVi tradas, Lupe, filium magistrō,
Quæris sollicitus diū, rogasque.
¹ Omnes grammaticosque rhetorosque
Devites, moneo : nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis.
Famæ ² Tutilium suæ relinquat :
Si versus facit, ³ abdices Poëtam.
Artes discere vult pecuniosas ?
Fac, ⁴ discat ⁵ citharædus, aut ⁶ choræules.
Si duri puer ingenii videtur,
Præconem facias, vel ⁷ architectum.

¹ Quando artibus
ho[mo] resta nullus in
urbe locus, &c.
Juven. Sat. 3.
² Non Ruellum
ut vulg. ne
cessitatē veſsus,
peccantibus
duabus primis
syllabis. Vi-
detur is esse
quem laudat
C. cero ¹, de
oratore & in
Bruto : de
quo Valer.
Max. lib. 2 c. 3.
& Sueton. in
Augusto cap.
89. alii leg.

Lucilium. ³ A sterili & inutili poëticæ studio illum omni ratione averte. ⁴ Discat
citharædi artem, discat fieri citharædus. Hellenism. vide Jos. Mercerum ad epist. 19.
l. i. Aristæneti, ⁵ Citharædi haec tempestate in pietio. ⁶ Qui in cho[re]o tibia canit.
⁷ Præter privatorum enim in ædificiis hac tempestate luxu[m], & Domitianus tem-
pla, & alia loca publica instauravit.

Vocare Dominum. XIX.

CUm voco te dominum, noli tibi, Cinna, placere :
Sæpè etiam servum sic resaluto meum.

Vive hodiè. XX.

CRAS te vieturum, ¹ cras dicis, Posthume,
semper.
Dic mihi cras illud, Posthume, quando venit ?
Quam longè cras istud ? ubi est ? aut unde petendum ?
Numquid apud Parthos, Armeniosque latet ?

¹ Et cras hoc
comperendinat
juvenis igna-
vus apud Pers.
Sat. 5. v. 66.
² Ita protrufisti
horam, ut hora
ferè jam pro-
truerit te,
senem factum.

E

² Jam

³ *Cras hoc tuum quod Pra-
terit non po-
test redimi :
futurum quan-
tuli ? facil fa-
nè pretio, im-
mò nullo, quia
spontè venit, si velis uti : sed vide Senec. Epist. 12.*

*Jam cras istud habet Priami vel Nestoris annos.
³ *Cras istud quanti dic mihi possit emi ?
Cras vives : hodiè jam vivece, Posthume, serum est.
Ille sapit, quisquis, Posthume, vixit heri.**

Dona suspecta. XXI

¹ *Vasa argen-
teæ & aureæ.
² In Saturnali-
bus. ³ Ut tibi
paream, ne
majora ex mo-
re remittas :
ut sequente
versu. ⁴ Lite-
ratus onere remittendi munera quibus respondeas levibus &c. fictilibus his meis.*

Quod non ¹ argentum, quod non tibi ² misimus
aurum,
*Hoc facimus ³ caussa, Stella diserte, ³ tuâ.
Quisquis magna dedit, voluit sibi magna remitti :
Fictilibus nostris ⁴ exoneratus eris.*

Maledicuum imbellem silendo
ulciscare. XXII.

¹ Conviciis tuis
& maledictis :
gannire canum
est, ut alii, vul-
pium. ² Non
vivet, non no-
tum erit poste-
ritati nomen
tuum in carni-
bus meis vel
infami notâ in-
vitum. ³ Quia
invidus. ⁴ Qui
maledicos ve-
lunt maledictis
infectari. Al-
lius vult
Erasmus ad
Proverb.

*Canis caninam non est. ⁵ Ego ab hac libidine & contagio maledicendi me contineo,
scabie ejus nolo me contaminare, nolo proutum ejus scabendo levare.*

Allatres licet usque nos & usque,
Et ¹ gamnitibus improbis lacestas :
² Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscunque legaris ut per orbem :
Nam te cur aliquis sciat fuisse ?
Ignotus pereas, ³ miser, necesse est.
Non deerunt tamèn hac in urbe forsan
Unus, vel duo, tresve, quatuvrve,
⁴ Pellem rode're qui velint caninam,
⁵ Nos hac à scabie tenemus ungues.

Bibamus, cras moriemur. XXIII.

Sextantes, * Calliste, duos infunde Falerni :
Tu super ² aestivas, * Alcime, funde ³ nives.
Pinguescat nimio madidus mibi crinis amomo,
Lassenturque ⁵ rosis tempora sutilibus.
Jam ⁶ vicina jubent nos ⁷ vivere Mausolea :
Cum doceant, ipsos posse perire ⁸ deos.

Triens quatuor cyathos, sextans duos continet cyathos, & est sexta pars lectarii. * Ministrer poëta. ² A quam seu gemitum è nivibus exprefam, quâ vina generosi suma diluebant, vel decoctam, & vitris demissam in nives ut refrigeretur. Neronis inventum. Gruterus, solve nives. ³ Unguentis delibuti, & floribus coronati convivabant veteres: rationem vide annotar. ad Thyesten Senec. vers. 94.2, & 945. ⁴ Coronas è rofa cum foliis confuebant: vide quat ad vers. 357. Agamem. Senec. 5 In valle Martiæ erat sepulchrum Augusti. *Vel*, propiora, quam illud Cariæ Mausoleum. ⁶ Vitâ uti, genialiter vivere. ⁷ Sepulchra Augusti, Imperatorum atque cogosatum, ab Augusto extracta ad similitudinem Mausolei Artemisifæ. ⁸ Imperatores qui se pro diis haberi solebant.

Urbanus esto. XXIV.

Sæpe salutatus, nunquam prior ipse salutas:
Sic erit aeternum, Pontiliane, vale.

Cum adeo sis
inhumanus, ut
nec salutes nec
resalutes;
quoniam tibi

non placet *Salve* illud vel *Ave* in congressu solenne: tibi inhumano & quasi mortuo dicemus usque *Vale*, *vel*, *aeternum vale*: qui mos veteribus fuit salutandi mortuos.

In M. Antonium Ciceronis interfectorum. XXV.

Antoni Phario nil objecit Potino,
Et ² levius tabulâ quam Cicerone nocens:
Quid gladium demens ³ Romana stringis in ora?
Hoc admisisset ⁴ nec Catilina nefas.
Impius infando miles corruptitur auro:
Et ⁶ tantis opibus vox tacet ⁷ unatibi.
Quid prosunt sacræ pretiosa silentia linguae?
Inspiciunt omnes pro Cicerone loqui.

Nihil habes
quod illi expod
bre, cum eius
crimen easlo
Cicerone super
raris. ² Minis
trorum tabulâ
nocens, quam
uno Cicerone.
³ In Ciceronis
os. Quod tibi
Roma caput cum
loquereris, erat

⁴ Si revixisset, cui tamen major oīi causa Ciceronis, quam tibi. ⁵ Popilius Lena
persecutor Ciceronis qui illum capitatis reum defendebat. ⁶ 25000 drachmis Atticis.
Appian. I. 4. ⁷ Ciceronis, qui te Philippicis exagitavit. ⁸ Omnes jam in crudele
hoc tuum facinus inveniuntur.

Malus liber, malum munus. XXVI.

Non donem tibi enī meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna causa est:
Dones tu mīhi ne tuos libellos.

De Pompeio & filiis. XXVII.

¹ Cneius Pompeii Magni filius interit in Europā vicitus à Cæsare ad Mundam in Hispaniā: sex' tus perit à milibus Anzonianis interceptus Mi'eti in Afriā. ² Pompeius Magnus occidit in Africā ad Peñiūm Nili. ³ Otrum sepultus est. Strabo lib. 16. in monte Callio sepultum refert.

³ Neque enim conitat an sepultus fuerit. ⁴ Facet ingens littore truncus dicit Virgil. de Priamo, sed respexit Pompeium, ² Aeneid. & illud, Marmoreo in tumulo Licetus jacet, at Cato parvo Pompeiū nullo. ⁵ Quis putat esse deos? ⁶ Per tres orbis pa' tes que tum notaz, nondum inventa Americā: de his autem ³ partibus Pompeius triumphārat, Et quæsi non posset nullus tot ferre sepulchra, Divisit cineres. Petronius antea, de Crasso, Pompeio, Jul. Cæsare.

Tutus à fame. XXVIII.

¹ Vide Plin. nat. hist. l. 23. cap. 2. & A. Gell. l. 17. c. 16.

Profecit poto Mithridates s̄epe veneno, Toxica ne possent s̄eva nocere sibi. Tu quoque cavisti cœnando tam male semper: Ne posses nunquam, Cinna, perire fame.

Versus emendandi. XXIX.

¹ Me tibi debitorum ejus facias. ² Ad amen judiciam castigas. ³ Objicio ex persona Severi. Non est sequum me optimo perdere nugas tuis impenita. ⁴ Resp. Ecclia.

Non totam mihi, si vacabis, horam, Dones, & licet ¹ imputes, Severe; Dum nostras legis, ² exigi que nugas. ³ Durum est perdere ferias: ⁴ rogamus, Iacturam patiaris hanc, ferasque. Quod si legeris ipse cum diserto,

Lib. III. MARTIALIS. 77

(Sed nunquid sumus ⁵ imprimi?) ⁶ Secundo?
 Plus multo tibi debiturus hic est,
 Quam debet domino suo libellus.
 Nam securus erit, ⁸ nec inquieta
 Lassi marmora Sisyphi videbit;
 Quem censoria cum meo Severo
 Dæli ⁹ lima momorderit Secundi.

⁵ Qui tibi ad-
 jungimus comi-
 tem acq. è gra-
 vibus, ac tu,
 distractum ne-
 gotiis. ⁶ Li-
 bertus hic Lu-
 centis ille? An
 Plinius Junior
 qui nōstro a-
 micus (u) testa-
 tur ipse Plin.
 Epist. ult l. 3.)

qui & Secundus cognominatus est. disertumque eum vocat Martialis. ⁷ Plus tibi
 castigatori quam mihi auctori. ⁸ fugiet mortem; non interbit, ad inferos, ubi
 faxum ingens volvit Sisyphus, damnatus. ⁹ Castigatio, expolitio, Metaz. à
 fabris.

Pauper semper pauper. XXX.

SEmper eris pauper, si pauper es, Aemiliane,
 Dantur opes nulli nunc, nisi dixitibus.

De * filio Domitian. XXXI.

NAscere Dardanio promissum nomen Iulo,
² Vera deum siboles: nascere magne puer.
 Cui pater aeternas post secu'a tradat ³ habenos,
⁴ Quique regas orbem cum seniore senex.
⁵ Ipsa tibi niveo trahet aurea pollice filia,
 Et totum ⁶ Phryxi Julia nebit ovem.

* Ex Domitia
 uxore, cuius
 meminit Suet
 cap. 3. Neque
 enim placet
 hoc de concep-
 tu Iulie, quem
 ipse pater &
 patruus abor-
 titum esse vo-
 luit, intelligi:

ut vult Calderinus. ¹ Imitatio Virgiliani. *Julia à magno demissum nomen Iulo*. ² AE-
 nerid. &c. ³ deum siboles, i.e. hac autem vera, Domitianus seculèt Dei ac
 Domini. ⁴ Imperium Romanum. ⁵ Imit. Ovidiana. *so/pite sic te sit natus quoque so-*
pes: & olim Imperium regat hoc cum seniore senex. ⁶ Trist. vers. 165. ⁷ Parce Deus
 dabunt patrueli tuae Julie filiae Titi, partes suas: atque Julia pro amore suo tibi
 nebit pollice niveo (qui longavitudine figurat) filia aurea, quæ summa portendunt
 felicitatem: namque ex disciplinâ Herrucorum aries insolito colore induitus regi
 vel Imperatori omnium rerum largitionem portendebat. ⁸ Veilus aureum, quæ
 erat arietis illius quo Parcynus vestitus ē Boötia in Cochos transiretavit.

Bonæ leges. XXXII.

Censor maxime, ² principumque princeps,
 Cum tot jam tibi debeat ³ triumphos,

¹ Censuram fi-
 bi assumpit
 maximam. Suet.
 cap. 8. per etu-
 am. Dio. ² Im-

perator. ³ Ex Dacis scilicet Cattis, & Sarmatis

⁴ Novos Deos,
seplum, pa-
trem, fratrem
& Julium cum
antiquis Jove-
custode, i. eru-
. ¹c. Fortunā reduce, Jano, &c. Xiphilin. & Sueton.

Tot nascentia templa, tot renata,
Tot spectacula, ⁴ tot deos, tot urbes ;
Plus debet tibi Roma, quod pudica est.

Mutuò data gratis data. XXXIII.

¹ Tacendo vi-
deris dicere me
non redditu-
rum. ² Ut
non reddam,
rogo gratis &
dono, non
mutuò.

R Ustica mercatus nummis sum prædia multis.
Mutua des centum, Cæciliane, rogo.
Nil mihi respondeas ? ¹ tacitum te dicere credo,
Non reddeas : ² idèo, Cæciliane, rogo.

Pecuniam ingeniose aucupatur. XXXIV.

¹ Domitianus.
² Suct. Dom.
cap. ³ 3 Al.
Pudet heu, pau-
rogâsse Jovem,
nec impetrâf.
⁴ Carmen ta-
men vel libel-
lum supplicem
legit vultu no-
minus fereno,
quam quo jura
victis dât, quam
quo triumphat.
⁵ Capitolium
ascendit trium-
phans per viam
faciam. ⁶ O
Palla, familia-
re Domitian-
numen, quam
eximur colit, &
cujus filium se esse vult. ⁷ Sic ego quærebam, inquit Martialis : sic autem Pallas
respondit. ⁸ Personam scilicet induita mitem : vel alludit ad statuam Palladis in
Capitolio positam sine ægide, ut quam Domitianus habet. ⁹ Exspecta modò, dabit :
reque enim negavit, quia non statim dedit.

PAUCA Jovem nuper cum millia forte rogarem :
 ¹ Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
² Templa quidem dedit ille Jovi : sed millia nobis
Nulla dedit : ³ pudeat pauca rogâsse Jovem.
⁴ At quâm non tetricus, quâm nullâ nubilus irâ,
Quâm placido nostras legerat ore preces ?
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis :
 Et ⁵ Capitolinas itque reditque vias.
Dic precor, ô nostri dic ⁶ conscia virgo tonantis :
 Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare ?
⁷ Sic ego : sic breviter ⁸ posita mihi Gorgone Pallas :
 ⁹ Quæ nondum data sunt, stulte, negata putas ?

Ut

Ut ameris ama. XXXV.

¹ Quid non sit Pylades hoc tempore, non sit Orestes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem:
Nec melior panis, turdusve dabatur Oresti:

Sed par, atque eadem cœna duobus erat:

Tu ² Lucrina voras: me pascit ³ aquosa Peloris:

⁴ Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula.

Te Cadmea Tyros, me ⁵ pinguis Gallia vestit:

Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?

Ut præstem Pyladen, aliquis mihi præstet Oresten.

Hoc non sit verbis, Marce: ⁶ ut ameris, ama.

na, quæ in laude erant & pretio. ³ Flaccida concha- & sine collo, promontorio dicta. ⁴ Non mihi minus exacta est tenuis saporum ratio. nec minus deliciora cupido quam tibi. ⁵ Sagum Gallicum crassioris villi. ⁶ Ego tibi demonstrabo, inquit Hecatona referente Seneca epist. 9. amatiorum sine medicamento, sine herbâ, sine ullius venefice carmine; Si tis amar, ama.

De formicâ succino inclusâ. XXXVI.

Dum ¹ Phaethonteū formica vagatur in umbrâ,

Implicitu tenuem succina gutta ² feram.

Sic modo quæ fuerat vitâ contemta manente,

³ Funeribus facta est nunc pretiosa suis.

¹ Populea. ² For-
micas. ³ Si-
mile de vipe-
ra, supra.

Pater in filio superstes. XXXVII.

S Andra Saloni in terris requiescit ² Iberis,

³ Quâ melior Stygia non videt umbra domos.

Sed lugere nefas: nam qui te, Prise, reliquit,
Vivit, quâ voluit vivere partè magis.

¹ Manes enim.
sancti habiti.
² In Hispaniâ.
³ Quâ umbra
non est alia
apud inferos
sanctor. ⁴ Ab-
sunt inani funere

neise, quia multa pars mei vitabit Libitinam. Magna quidem eius pars est superstes, cui superest gloria ex claris factis & ex benè meritis nominis celebritas: sed alia hic mens Poete nostri: vivit itaque melior Saloni pars in eo quod te superstitem reliquerit, quem vel animâ sua chiriorum habuit. Servus eniore dimidium mea. Horat.

De tribus capellis. XXXVIII.

¹ Inepros hu-
jusmodi & um-
braticos cauſi
deos: qui figu-
ra unum tumore
& ſententia-
rum vanillimo
ſtrepiuſ e-
rantes nihil ex-
uis que in uſu
ſunt aut vident
aut loquuntur,
exagitat Petro-
nij: i atim ab
inſio Sat. Ita
huc Poſthume

vel ex alia oratione (at ait Cicero pro Roscio Amerino) quam in aliud reum
fuerat commentatus haec Deſlamavit: vel arceſtū hos artis colores & purpureum,
qui latè ſplendeat pannum effutus cauſe levi, quam actam oportuit de tribus capellis.
² Tu neſcio quid grande ſonans de clade Cannenſi bello cum Mithridate, Hanni-
bale, Porſenna, quem mutius Scævola edortus eſt, & bellis ciuilibus Marii &
Sylæ: extra chorūm quid m & mira de lente. ³ Omni geſtu & actionis viribus:
ita magno conatu magnas nugas agis.

Citò da, aut nega. XXXIX.

¹ Cum ipſe me
ſapè horratus
fueris prius ut
aliquid à te
petrerem. Jam
tamen dubitas,
cunctaris, &c.
² Amarum eſt
dū pendere: aequius erat mihi ſpem præcidi, tibi metum; quam utrumque ſic trahi,

M Utua te centum ſeſtertia, Phœbe rogavi;
¹ Cum mihi dixiſſes, exigis ergo nihil?
Inquiris, dubitas, cunctaris, meque diebus
Teque decem crucias: jam rogo, Phœbe, ² nega;

Epitaphium Glauciæ. XL.

¹ Puer enim
extinctus.
² Melioris At-
tedii, qui Glau-
ciæ ſhamnum
infantem pro-
pter formam &
ingenium ma-
numiferat.
³ Via Flaminia
quā tumuli fre-
quentes. ⁴ Pro-
pe erat trede-
cennis. ⁵ Qui
Glauciæ fatum
immaturum
ataque Melioris
miferam orbitatem defles, ſis precor felix, neque habeas ex tuo quod fleas.

L Ibertus Melioris ille notus,
Totâ qui cecidit dolente Româ
Cari deliciæ ¹ breves ² patroni,
Hoc ſub marmore Glaucias humatus
Junæto ³ Flaminia jacet ſepulchro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decoro felix.
Bis ſenis modo messibus peractis
⁴ Vix unum puer applicabat annum.
⁵ Qui fles talia, nil fleas viator.

De

De eodem. XLI.

Non de plebe domus, nec² avaræ verna³ catastæ,
Sed domini sancto dignus amore puer:
Munera cum posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formeque datum, quis blandior illo?
Aut quis⁴ Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas, & rara senectus.
Quidquid amas, cupias⁶ non placuisse nimis.

quo venales exponebantur servi, à *natura*. 4 Formoso
5 Pulcherrima quæque brevis ævi sunt: præx immaturi plerumque
fati. 6 Ne citu pereat, teque jactura cruciet.

Mors Othonis. XLII.

Cum dubitaret adhuc bellum civilis¹ Enyo.
Forsitan &² posset vincere mollis Otho:
Damnavit multo staturum sanguine Martem,
Et fridit certa pectora nuda manu.
Sit Cato, dum vivit, sanè³ vel Cesare major:
Dum moritur numquid⁴ major Othone fuit?

supersto fatis supereret spei integræque ferè copia, supervenientibus & aliis;
odio tamen civilium armorum, & ne ver et populus se pugione transfudit. Sueton.
Dio & Tacit. 2 Hist. 3 Quo vel victore in jorem se & me iorn affirmavit Cato.
4 Minor erat. Ca' en m'ebus fratris & desperatis, Otho la'vis jam & integris:
ille radio, hic odio bell' civilis se in erexit: vitam mollem morte cohonestavit;
ali (inquit Tacitu) diu'is imperium tenerat, nemo tam fortiter reliquit.

In Rabulam. XLIII.

Septem¹ clepsydras² magnâ tibi voce retenti
3 Arbitr' invitus, Cæciliæ, dedit.
At tu multa diu dixis: vitreisque⁴ te pentem
Ampullis potu semisupinus aquam.
5 Ut tandem saties vocemque, sitimque; rogemus
Jan de clepsydra, Cæciliæ, bibas.

1. clepsydra autem tertiam ferè horæ partem continebat. 2 Tanquam gra' ura
tibi facies iudex long' re dicendi spatiū concedendo. 3 Judex. 4 M'ra egidom
an i sole vel ligne evidens & quim supino ore bibis ad vocem & virei reficiendas,
similique ut tempus protrahas; bibendi autem inter agendum morem hunc à suo
oculo & procul absente vult Fabius. 5 Ut exhausta tandem Clepsydra finias tunc que
voce ac' n'ris autibus parcas.

1 Non pars
Niliacæ plebis
aut Alexandri-
nae, non è
familiæ plebeiæ;
Vel, non è gre-
ge atque turba
domesticorum
servorum.

2 Avarorum
mangonum
quibus hinc
quæstus. 3 Peg-
maris lignæ,
instar Apollini.

4 Bellona, furor
bellicus. 2 Ne-
que enim se
Calpe opposu-
isset, nisi spe-
rasset sine bello
civil' rem geri
potuisse, atque
ubi iam à Vi-
te? amis ad Pe-
driscum fraude

5 Horologia
aqua'is; hialas
è vitro, cupro,
argento, Per
qua' guttatin
defluit aqua
ad temporum
spatia dimen-
enda pris'is in
usu, ut horæ
horologia are-

Irrisor irridetur. XLIV.

¹ Leporum,
jocorum. ² Et
dieterii in-
strutus tan-
quam facetus
leuura mensas
alientes petis.
³ At si ego non
falso sed vere
dixerim te esse
impuri oris,
nemo te ad poculum suum invitabit.

Festive credis te, Calliodore, jocari;
Et solum multo permaduisse ¹ sale.
Omnibus arides, dieteria dicis in omnes;
² Sic te convivam posse placere putas.
³ At si ego non bellè, sed verè dixero quiddam.
Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

Cœna diserta. XLV.

¹ Laudicœnæ
& sophorœis qui
in recitationi-
bus solent
πονηρία-

Θεοφραστος, Σωκράτης, &c. Theophrast. Charact. περὶ κολακείας. ² Suffragia
hæc & acclamations à blandientibus & cœnâ vel trita velte corruptis exagitata
Horat. sub fine epistolæ ad Pisones.

Benè olet qui nihil olet. XLVI.

¹ Synechdochæ
pro quovis aro-
mate. ² Undus
thure ³ quod
et que ac cinna-
momum & ca-
tia in midum
congerit Pho-
nix, atque inde
diffutitur Pin-

Quod semper ¹ casiaque, cinnamoque,
Et ² nido niger ³ alitis superbæ
Fragras ⁴ plumbea Nicerotiana;
Rides nos, Coracine, nil olentes?
⁵ Malo, quam benè olere, nil olere.

lib. 10. cap. 2. & lib. 12. cap. 19. refert, negatque. ³ Phoenicis. 4. Unguentæ
Nicerote aromatopolæ confectæ, & in vasis plumbeis cocta in umbrâ, ut coet
Pinus l. 13. c. 2. alii referunt ad sagittas plumbeas, quibus cinnamomum ex
Phoenicis nido decussum tradit Aristot. l. 6. de Nat. Animalium, cap. 13. Papin.
2. syr. Phariaque exempla volucri Cinnamo. ⁵ Quia plerumque homines odore bo-
tetrum vel oris vel corporis odorem tegunt.

Avarus ut ulciscendus. XLVII.

Quod convivaris sine me tam sèpe, Luperce;
Inveni, noceam quâ ratione tibi.

*Ira car licet usque voces, mittasque, rogesque;
Quid facies? inquis, quid faciam? veniam.*

t Expectat
ex praecedentibus Lupercus
dictum Poë-

tam se vocatum non venturum: respondet autem cetero quod se venturum;
quod male urat avarum convivatorem.

Sors Libellorum. XLVIII.

REm factam Pompillus habet, Faustine, legetur,
Et nomen toto sparget in orbe suum.
2 Sic 3 leve flavorum valeat genus * Uspiorum,
Quisquis & Ausonium non amat imperium.
4 Ingeniosa tamen Pompilli scripta feruntur;
5 Sed fame non est hoc, mibi crede, satis.
Quam multi 6 tineas pascunt blattasque diserti!
Et redimunt soli 7 carmina docta coici!
Nescio quid plus est, 8 quod donant secula chartis:
Victurus 9 Genium debet habere liber.

i Famam &
nominis, quam
desideravit, ce-
lebritatem. 2 Sic
valeant Uspipi
* Germaniae
pop. & quicun-
que nominis
Romani hostes
sunt, ut vivent
Pompilli scrip-
ta. Id est, Ut-
nam si perirent
hostes Pop.
Rom. ut peri-
bunt Pompilli
chartæ. Et hoc
respondeat Poë-

ta priori disticho è personâ vulgi. 3 Quod à Romanis defecissent. Taceit, in vita
Agricolæ. 4 Iustit Vulgas. 5 Resp. Poera. 6 Deribunt, quæ nemine legente, tineat,
ac blattis relinquatur eæcæ. 7 Quæ togæ sunt cordyllis & piperis cuculli. 8 AE-
ternitatem. 9 Nativam quandam vim & ingenuam facultatem: non ingenium so-
cium, quod male respondeat. Vel felicitatem quandam & quasi genii favorem, cuius
patrecinio libris æque opus est ac viris, urbibus, &c.

Inido invidia supplicium est. XLIX.

LAudat, amat, cantat nostros ¹ mea Roma libellos,
Meque sinus omnes, me manus omnis habet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, ² oscitat, odit.
³ Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

i Mihi favens
& amica. 2 Fa-
stidit. 3 Ut in-
vidis displace-
ant mea carmi-
na, namque hoo
felicitatis argu-
mentum.

Orborum avarus adulator. L.

AMisit pater unicum Silanus:
¹ Cessas mittere munera, Oppiane?
Heu credere nefas, malaque ² Parca!
³ Cujus vulturis hoc erit cadaver?

i An cessas cap-
tare hanc præ-
dam, O hæ-
dipeta? 2 Que
unicum Silani
filium fustuli-
tis. 3 Cui hæ-
redipeta con-

tinget hæc præda? Qui, ut hæres scribatur, consolatur aut affidet: vultur est, cadaver est
pellat. Senec. ep. li. 95.

Hædere.

Hæredis fletus. LI.

¹ Muneribus
& officiis allici
& oppugnari
ab isto, ut scri-
batur hæres.

² Mortem tu-
am, quid sit us
fractur bonis
tuis. ³In locum,
juv., & bona tua
succedere. ⁴ De-
ceperam tibi
spem plorabit
veris lacrymis.
⁵ Hæredis autem
fletus risus est.

Scis te ¹ captari: scis hunc, qui captat, avarum;
Et scis qui captat, ² quid, Mariane, velit:
Tu tamen hunc tabulis hæredem, stulte, supremis
Scribis, & ³ esse tuo vis, furiose, loco.
⁴ Munera magna quidem misit, sed misit in hamo:
Et pescatorem pescis amare potes?
Hiccine deflebit vero tua fatæ dolore?
Si cupis, ut ploret: ⁵ des, Mariane, nihil.

In detractorem. LII.

¹ Tu, quem ne
que majores
ornant neque
propria virtu-
tes: audes tu,
& vilissime, &
mollissime tib
enticas, artecepta
virgine mea, car
per carnina,
esque à lauda
tis laudatis?

² Studis bellii
aspermissa; M.
Curio dentato
agricultura stu-
dis non minù
quam, victoria
& triumphis a
pudi autothes
cel-br. qvollis,
effeminati, pa-
thici, qualis
erat Otto, cu
speculum c. sili
fascia belti. Ju
vepal. Sat. 2.
v. 100. Vide
Senec. de Bre
v. tatu. v. 12.
q. famosæ adi-

tere, adulterii enim convite cozebantur toga induit in publicum procedere.
³ Utq[ue] adeò effeminatus es & mollis. ⁷ Doctorum calculo & præconio nobilia
atque virtu a carmina. ⁸ Sili Italic Poëtae. ⁹ Ad quem saepè suprà. ¹⁰ Quæ
carmina laudent clariss. orator Palsutius Sura, qui habitat in Aventino monte ubi
Diana colitur, unde despiciere potest in Circum max subiectum. ¹¹ Iroie, tu
tan en tibi arrogas plus judicii, &c. ¹² Et tibi artium atque Athenarum (quæ sapi-
entia & magisteria perhibetur) pæces Minerua polavit ingenium & excuciu judicium.
Iou.

Acrius, & ¹³ tenues finxerunt pedes Athenæ;
¹⁴ Ne valeam, si non multò sapit altius istud,
 Quod cum panticibus laxis, & cum pede grandi,
 Et ¹⁵ rubro pulmone vetus, nasisque timendum,
 Omnia crudelis lanus per compita portat.
 Audes præterea, ¹⁶ quos nullus noverit, in me
 Scribere versiculos, miseras & perdere chartas:
¹⁷ At si quid nostræ tibi bilis inusserit ardor,
 Vivet & hæredit, totoque legetur in orbe:
¹⁸ Stigmata nec vafrâ delebit ¹⁹ Cinnamus arte.
 Sed miserere tui, ²⁰ rabido nec perditus ore
 Fumantem nasum vivi tentaveris ursi.
 Sit placidus licet, & lambat digitosque, manusque:
 Si dolor, & bilis, si justa coggerit ira,
 Ursus erit: vacuâ dentes in pelle fatiges.
^{*} Et tacitus queras, quam possis rodere carnem.

pori inustis, quæ lepidè Petronius epigrammata dixit. ¹⁰ Tonson. ²⁰ Noli latratu tuo ad iram irritare me quem comperves ursum vivum &c in ursa pronum, ubi dabitur occasio, quin poriùs & timide ac imbecillis catule pellem ursi sceno fastam mortuus laecessis, unde tibi nikil impender periculi? * Ne vivum senties, cave canis, & q. & e ali am carnem quam tacitus rodas.

¹³ Subtiles, a-
 cutæ. ¹⁴ Di-
 speream, si non
 cor peccatis
 jam patridum,
 quod cum inten-
 tinis, pedibus,
 jecore & pul-
 mone lanus
 circumferit per
 compita ve-
 niale, plus sa-
 piat quam
 tuum. ¹⁵ Jam
 corrupto pul-
 mone putre &
 fætens. ¹⁶ Car-
 mina quæ ne-
 mo legat. ¹⁷ At
 si ego in te
 scripsero car-
 men. ¹⁸ In-
 iustam tibi ex
 meis epigram-
 matis infami-
 am. Metaph. a
 punctis cor-

¹ Respondet
 Poeta. ² Ex
 pacto inter nos
 ita dispertia-
 mus munia: ut
 mihi licet
 longa epigram-
 ma scribere, tibi
 transire.

Epigrammata longa. LIII.

Hexametris epigramma facis, scio dicere Tuc-
 cam:
¹ Tucca, solet fieri; denique, Tucca, licet.
 Sed tamen hic longum est, solet hoc quoque Tucca, li-
 cet breviora probas, disticha sola legas. [cetque:
² Conveniat nobis: ut fas epigrammata longa
 Sit transire tibi; scribere, Tucca, mihi.

Sanitas, Vita. LIV.

SExagesima, Martiane, messis
¹ Aëta est, & puto, jam secunda Cottæ;
 Nec se tædia lectuli calentis
 Extremum premitur die vel uno:

¹ LXII. annos
 natus est Corra,
 n que unquam
 leto eum at-
 fixit unius die-
 culte febris ar-
 dens. * Medico.

At

86 EPIGRAMM. DELECTUS.

² Et à melioris
vitæ statu sub-
ducatur quan-
tum temporis
sit impensum
animi vel cor-
poris morbis
facile appare-
bit nos diu fu-
isse, pardum
vixisse. ³ Imd.
Valere est Philo-
phari, inquit
Seneca. Sine hoc
ager est animus,
Eccl. Epist. 15.

At nostri bene computentur anni,
² *Et, quantum tetrica tulere febres,*
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vitâ meliore separantur :
Infantes sumus, & senes videmur.
Æstatem Priamique Nestorisque
Longam qui putat esse, Martiane,
Multum decipiturque, falliturque.
³ *Non est vivere, sed valere, vita.*

Deus surreptus. LV.

Egregium sanè
cujusdem; de
quo exclamare
libet, sed quis
custodiet ipsum
Custodem? ut
Javenal. Sat. 6.
v. 348. Statuis
autem aureis
& argenteis ad-
debantur cu-
stodes: ligneæ & lapideæ incustoditæ erant, lepidè itaque cum Apollinis statu,
quam surreptus erat, jocatur Eutychidas. Anthol. l. 2. c. 25.

FUr nostræ nimium rapacitatis
Compilare Ciliæ volebat hortum:
Ingenti sed erat, Fabulle, in horto
Præter marmoreum nihil Priapum.
Dum non vult vacuâ manu redire;
Ipsum surripuit Ciliæ Priapum.

¹ De more &
ordine Rom.
discumbendi
in lectis ad
menstruam. ² Sul-
cis unguento
dactis & pictis
in calva tripli
feu trifili, tres scil. vel paucos atmodum habenti capillo; Semitactus autem
³ *nuxipso* tangere quippè oleo, est ungere. ³ Qui videtur dentes purgare lentisco.
Lenticulus genus arboris purgandis dentibus idoneæ. ⁴ Simulat, ne appetat
edentulus.

MEdio recumbit imus ille qui lecto,
Calvam ² trifilem semitactus unguento,
³ Foditque tonsis ora laxa lentiscis;
⁴ Mentitur, Esculane: non habet dentes.

Lentisco trifili, tres scil. vel paucos atmodum habenti capillo; Semitactus autem
³ *nuxipso* tangere quippè oleo, est ungere. ³ Qui videtur dentes purgare lentisco.
Lenticulus genus arboris purgandis dentibus idoneæ. ⁴ Simulat, ne appetat
edentulus.

Epitaphium Fusci. LVII.

¹ Imp. Domiti-
ani præfetus
prætorii. ² Præ-
torianæ cohorti-
tis, quæ in urbe seu ad muros urbis erat, præfetus. *Vet.*, legatus Domitioni, qui
ipse in urbe propter auspicia & imperia ieiiden: bella gerit per duces. ³ Cui
Domitian. commiserat bellum Daciei summam, Suet. Dom. c. 6. Tacit. 2. & 3. l. hist.

*Hic situs est⁴ Fuscus : ⁵ licet hoc, fortuna fateri : | In Dacia bello oppressus
Non timet hostiles jam lapis iste minas. interit. Eutrop.
l. 7. Juvenal.
⁶ Grande jugum domitâ Dacus cervice recepit,
Et famulum viðtrix possidet umbra nemus.
Sat. 4. v. 111.
¶ Et si ipse vi-
ctus occiderit,
jam tamen se-
curus est tumulus ejus, Dacis postea viðtrix à Juliano. ¶ Viðti jam Daci retulerunt
inferias umbra Fulci, cui quasi viðtrici sacratur tumulus cum agello & luce in ipsâ
Daci redactâ in ditionem.*

Bibendo cæcus. LVIII.

*P*otor nobilis, Aule, lumine uno
Lucus Phryx erat, alteroque lippus.
Huic Heras medicus, bibas caveto
Vinum : si biberis nihil videbis.
Ridens Phryx, ¹ oculo, valebis, inquit,
Misceri sibi protinus deunces,
Sed crebros jubet : exitum requiris ?
Vinum Phryx, ² oculus babit venenum.

¹ Ita Gallos
quadam luteus
excuso fibi in
ludo gladiato-
rio punctum
batuenti unico
oculo excisa-
mavit, adieci
mon oeil, & bonne
nuït mestiers.
Anglice,
Farewel
Eye, good
night Gentlemen.

² Extinctus enim est bibendo oculus.

Felix gaudeat. LIX.

*T*ristis es, & felix ; sciat hoc fortuna caveto : | ¹ Nec usu, nec
¹ Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.
vultu, nec ani-
mo loeto munera
eius agnos-
centem : unde irata levis Dea instar Scyrie capræ rem tibi disturbabit.

Ad Cæsarem de rosis hibernis. LX.

*U*t nova dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus
Miscerat hibernas ² ambitiosa rojas : | ¹ Ubi tibi alla-
³ Navita derisit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tua.
tia, qui
s. 3. Cui
z 3. 1. hist.
Bis

¹ Nec usu, nec
vultu, nec ani-
mo loeto munera
eius agnos-
centem : unde irata levis Dea instar Scyrie capræ rem tibi disturbabit.

¹ Ubi tibi alla-
ta sunt ex Æ-
gypto rose hi-
bernas. ² Ex
hibernis rosis
laudem cap-
tam. ³ Ipse
nauta seu mer-
cator.

Tantus

cator Ægyptius visus est contempnere Ægyptios hortos præ nostris : in quibus
magnum refarum hibernarum copiam invenit.

88 EPIGRAMM. DELECTUS.

4. Deo florum :
Meronym. 5. Tan-
ta erit rotarum
copia, quarum
fexax. Pætum.
6. Coronis &
fertis textis è
rosis: vide
quæ Senec.
Agamem. v.
357. 7. Urbis
vicus omnis. 8. Ilabe tibi rosas, mitte nobis frumentum.

Tantus veris bonos, & odoræ gratia. 4. Flora,
5. Tantaque Paſtani gloria ruris erat.
Sic quacunque vagus, gressumque, oculoſq; ferebat,
6. Textilibus fertis 7. omne rubebat 7 iter.
At tu Romane jussus jam cedere brume, .
8. Mitte tuas messes; accipe, Nile, rosas.

Vestem ingeniesè petit. LXI.

1. Tanquam
emturus quis
servum, aut
gladiatorem:
mancipia au-
tem venalia
emturi diligenter
inspicie-
bant, deuestie-
bant etiam &
contrectabant.
2. Epigrammata
laſciva & joco-
ſa. 3. Lectione-
mem hanc, loco
motam, fed
opt. MSS. au-
ctoritate vindi-
catam, recipi-
unt, aut certe
agnoscunt tres

Batavi clarissima Martialis lumina, Hadri. Junius, J. Gruterus, Petr. Scrivenerius:
& ferunt aliquantò clementiù: quam magnus ille Erasmus & patriotæ alii: ex-
ponunt scilicet gratulari ſibi poetam, quod legatus ab omnibus Romæ præterquam
à Batavis; qui armis & duriori vita affueri, corporis Augusti custodes, non ita cura-
bant jogos iſtos. Prætereunt quippe (uxta Venefinum Poëcam) poëmatia Rhennes,
neque sapit Centaurionum genti nequior iſte fa'. Nam quod in vulg. legitur, ſcire am-
è glossa videtur hoc transmigrasse. 4. Ego Poeta ſum, &c. ut ſpero, non k milli' ſtabi-
tus, &c. Quare ergo, inopus, tam male vel tu es? Propter hoc ipſum, amor ingenii tem-
nem unquam civitem fecit. Petronius. 5. Ne ſap'ūs cogat nre malum faciat Po-
etam.

Quidam me modo, Rufe, diligenter
Inſpectum velut emitor, aut lanista,
Cum vultu, digitoque ſubnotasset,
Tune es, tune ait, ille Martialis,
Cujus 2 nequitias, jocosq; novit
Aurem qui modo non habet 3 Batavam?
Subrisi modice: levique nutu
Me, quem dixerat eſſe, non negavi.
4 Cur, ergo, inquit, habes malas lacernas?
Respondi; quia ſum malus Poeta.
5 Hoc ne ſapius accidat Poeta,
Mittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

Vinum venenum. LXII.

1. Sculptoris
nobilis. 2. Pol-
chē conuenit
serpentē ex
preflo in pocu-
lo cum vino
Vaticano, quod omnium pessimum est, & ſevum toxicum.

Cælatus tibi cum fit, Ammiane,
Serpens in paterā 1 Myronis arte;
2 Vaticana bibis: bibis venenum.

In adventu Domitiani. LXIII.

SI desiderium, Cæsar, populique patrumque
Respicis, & Latiae gaudia vera¹ togæ:
Redde² deum votis poscentibus; ³ invidet hosti
Roma suo, ⁴ veniat laurea multa licet.
Terrarum dominum propius videt⁵ ille, tuoque
⁶ Terretur vultu barbarus, &⁷ fruitur.
Sed jam lœtia quæ sit fiducia major
Sarmatica laurus nuncius ipse veni.

flis. 6 Vultu hostis & victoris. 7 Vultu specioso & angusto Dei.

¹ Gentis togatæ, Romanæ.
² Te ò Domit.
³ Quod tua fruatur præsentia. ⁴ Etsi magnam referre victoriam lauratis literis significatam, lauream simul de Sarmatis Domitianus intulit Jovi Capitoline, ⁵ Ho-

C L A U D I A N I.

De Sene Veronensi qui suburbium
nunquam egressus est. LXIV.

Felix, qui patrïs ævum transegit in agris,
Ipsa domus puerum quem videt, ipsa senem.
Qui baculo nitens in qua reptavit arenâ
Unius numeret secula longa casæ.
Illum non vario traxit fortuna tumultu,
Nec bibit ignotas mobilis hospes aquas.
Non freta mercator tremuit, non classica miles:
Non rauci lites pertulit ille foris
Indocilis rerum, vicinæ nescius urbis
Adspectu fruitur liberiore Poli:
E fugibus alternis, non Consule computat annum.
Autumnum pomis, ver sibi flore notat:
Idem condit ager soles, idemque reducit
Metiturque suo rusticus orbe diem.
Ingentem meminit parvo qui germine querum,
Æquevumque videt consnuisse nemus.
Proxima cui nigris Verona¹ remotior Indis,
² Benacumque putat³ littora rubra lacum.
remotior, quam India aliis qui multum & longè peregrinantur. ² Lacus Verona
adjacens. ³ Mare Rubrum, seu Erythraeum; littora pro mari.

¹ Cui Verona,
propinqua licet
quam nunquam
intravit, est

² Lacus Verona

Sed

90 EPIGRAMM. DELECTUS.

*Sed tamen indomita vires, firmisque lacertis,
Ætas robustum tertia cernit avum.
Erret, & extremos alter scrutetur Iberos ;
Plus habet hic vita ; plus habet ille via.*

Sollers nummorum aucupium. LXV.

Inopiz sse u-
nicum remedi-
um dicit esse
venditionem
munerum fibi à
Regulo misso
rum, quæ nota dominum non redemtarum, donaturum potius pretium ipsorum.

Ara domi non sunt : supereft hoc, Regule,
tantum.

Ut tua vendamus : munera numquid emis ?

De fragmento Argus. LXVI.

¹ Quod Roma
existabat tem-
pore Martialis,
ut videtur.
² Non prius
tentati morta-
libus ; nullaque
mortales præter
fata litora nigrantur.
Argonautas
primum tentant.

se mare volunt poëtae. ³ Dea Insalæ in Ponti Euxini ostio, que & Symplegades,
quasi transmixtæ Argonautæ non sine periculo. ⁴ Fluctus, scopulos, syrtes pre-
tervectam & superanteam vicit tandem ætas. ⁵ Fragmentum hoc religione & anti-
quitatis veneracione vel ipsum integrum vel alias qualvis naves superaret.

Fragmentum, quod vile putas & inutile lignum,
Hæc fuit ² ignoti prima carina maris.
Quem nec ³ Cyaneæ quondam potuere ruine
Frangere, nec Scythici tristior ira freti ;
⁴ Secula vicerunt : sed quamvis cesserit annis,
⁵ Sanctior est salvâ parva tabella rate.

Levia leviter cura. LXVII.

Cogit me calamo, manuque nostrâ
Emendare meos, Pudens, libellos.
O quam me nimium probas, amasque,
¹ Qui vis archetypas habere nugas ?

¹ Qui vel in
nugis, qualia
sunt mea car-
mina, primogenitas probas ab ipso autore exaratas vel emendatas.

Lentè

Lentè loquens. LXVIII.

Hoc agere est causas, hoc dicere, Cinna, disertè,
Horis, Cinna¹ decem, discere verba novem?
Sed modo clepsydras ingenti voce petiſti
Quatuor: ² o quantum, Cinna, tacere potes!

¹ Synechoche
finita. ² Petiſti,
credo,
tantum spatii,
quod taceres,
non dices.

De natali Lucani. LXIX.

Hec est illa dies, quæ ¹ magni conſcia ² partus,
Lucanum populis, & tibi, ² Polla, dedit.
Heu Nero crudelis, ³ nullaque invisiō umbrā:
Debit hoc ſaltem ⁴ non licuisse tibi.

¹ Lucani nobis
poetis.
² Polla Argen-
taria uxor
Lucani. ³ Nali-
liuſ cæde invi-
ſior quam Lu-
ciani: sic de

Cicerone *Supra*. ⁴ Respxit id quod multis à ſe occisis dixit Nero, *Nefiſſe battemus*
lafarem quantum Imperati liſceret.

Ad Pollam uxorem Lucani Poëtæ.
LXX.

Prebe veni; ſed quantus eras cum bella canenti
Ipſe dares Latiae pleſtra ſecunda lyrae.
Quid tantā pro luce precer? tu, Polla, maritum
* ſapè colas, & ſe ſentiat ipſe colit.

¹ Ad ſacra heo
quibus celebra-
mus natalem
Lucani, cui tu
ipſe dediti
ſecundam car-
minis epicis à
Virgilio glori-

am. ² Diu vivas, ut quotannis colas hunc mariti tui natalem.

Liber inæqualis. LXXI.

Jæſtat inæqualem Mathe me feciſſe libellum:
Si verum eſt, laudat carmina noſtra Mathe.
Aequales ſcribit libros ³ Calvinus & ³ Umber:
Aequalis liber eſt, ⁴ Cretice, qui malus eſt.

¹ Objicit Mathe
me ſcribiſſe
lib. inæqualem,
cui, vel me
fatente, &
bona infant
& mala: habet
præterea inæ-

qualis liber laudem à rerum varietate. ² Totos malos, quibus nihil admifetur
boni: nullus autem liber totus bonus eſt. ³ Poëta malus. ⁴ Alii leg. Critice.

Versus

Versus malè dulces & insipidi. LXXII.

¹ Cerussâ ex-polita. ² Inge-ni, argutiae, urbanitatis.
³ Amarulentiae, acerbitatibus.
⁴ Ut acida irri-tant stom-a-chum; ita acer-ter dicta invi-tant lectorem.
⁵ Qualem ori-gratiā ad-dunt, rugae

illæ inter ridendum contrahæc: tale epigrammati decus addunt quæ risum inueniunt.
Vel, Ut minus grata est facies cui ridenti deest dens Gelasinus: ita & epigrammati perit venustas, si abit mordacitas. ⁶ Infantibus mellita seu mustea poma dato, & propter dulcedinem insipidas ficas q.d. Insulfis placeant epigrammata dulcia, & nec ingenio nec acerbitate condita; mihi placet epigramma falsum, aere, mordax, & piperatum. ⁷ Ficus Chia quæ salem & vinum sapit.

De Apro ad se misso. LXXIII.

¹ Glande pasto in agro Tusca-no. ² Saginâ & pinguedine à glande.

³ Magnitudine proxime apro illi quem irata Diana in Ætotorum agros immisit. lib. spect. 15.

⁴ Venabulo. ⁵ Al. A quo occidum & poëta nūsum ar-guit supremum distichon.

⁶ Opima; cui vel invideri possit, utpote majori quam mea ferat conditio. ⁷ Quid juxta focum, vel aedes, Metonymice. Al. madido terti nido penates. ⁸ Sylvâ, Hyperbolice: Vel lignis Synecdochie è montis jugo. ⁹ Sed impensa condendi superabit facultates meas: satius itaque est ut remittam Dextro, nisi forte & ille mihi hos sumptus suppeditet. ¹⁰ Interiori meliorique garo, quod adminto falerno dicebatur cenogarum. ¹¹ In quo condiendo conturbabuntur rationes meæ, & decourentur opes. ¹² Minoris constat famæ meæ, viliori cibo contenta est, minore sumptu cenam mihi constare velim.

DUlcia cum tantum scribas epigrammata semper,
Et ¹ cerussatâ candidiora cute:
Nullaque mica ² salis, nec amari ³ fellis in illis
Gutta sit, ô demens, vis tamen illa legi;
⁴ Nec cibus iſſe juvat morsu fraudatus acetii:
 ⁵ Nec grata est facies, cui Gelasinus abest.
⁶ Infantî melimela dato, fatuasque mariscas:
 ⁷ Nam mihi, ⁷ quæ nivit pange, Chia sapit.

TUſcæ glandis aper populator, ⁸ & ⁹ ilice multa
 ¹⁰ Jam piger, ³ Ætolæ fama secunda feræ,
Quem meus intravit splendenti ⁴ cuspidi ⁵ Dexter;
Præda jaces nostris ⁶ invidiosa foci.
Pingueſcant madidi lato nido ⁷ Penates,
Flagret ⁸ exciso festa culina ⁸ jugo.
⁹ Sed coquus ingentem piperis consumet aceruum,
 ¹⁰ Addet ¹¹ arcano mixta falerna garo.
Ad dominum redeas: noster te non capit ignis.
¹¹ Conturbator aper: ¹² vilius esurio.

Eingens

Fingens podagram. LXXIV.

Discursus varios, vagumque mane,
Et fastus, & ave ² potentiorum,
Cum perferrere patique jam negaret;
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit obligatque plantas,
Inceditque gradu laboriosi;
(³ Quantum cura potest, & ars doloris!)
⁴ Desit fingere Cælius podagram.

¹ Officiorū
clientis discur-
sationes
in salutandis
patronis super-
bis, ² Divitium.

³ Ironicus.
⁴ Veram enim
habet poda-
gram.

Modestè de se. LXXV.

Muneribus cupiat si quis contendere tecum,
Audeat hic etiam, Castrice, carminibus.
² Nos tenues in utroque sumus, ³ vincique parati:
Inde sopor nobis, & placet alta quies.
Tam mala cur igitur dederim tibi carmina queris?
⁴ Alcinoo nullum poma dedisse putas?

¹ Cum æquè
nobilis sis poë-
ta, ac munifi-
cens dives.
² Ego. ³ Opi-
bus & carmi-
nibus. ⁴ Ut
Phæacum illi
regi, cui sup-
petebant poma
nobis illima,

aliquis fortè muneri obtulit minus nobilia: ita ego tibi mala mea carmina.

Aut da, aut nega. LXXVI.

Primum est, ut præstes, si quid te, Cinna; rogabo:
Illud deinde sequens, ut citò, Cinna, neges.
Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec præstas, nec citò, Cinna, negas,

Amicus verus & fortis. LXXVII.

Maximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est,
Cuius adhuc vultum vivida cera tenet.

¹ Hæc est effi-
gies in cera ad
vivum expres-
sa Max. Cæso-
ni: quem a

Nerone damnatum in conjuratione Pisidianâ, tacit. 15. Annal. Tu, Ovidi, in ex-
iliū comitatus per mare Siculum in Siciliam vel Africam cui modò præfuerat:
Eo consuli te comitem negabas, exuli offerebas.

Hunc

¹ Iniquum
fuisse Neronis
judicium ar-
guebas, sponte
exulē ejus
secutus. ² Si
vitale fuerit
hoc cārmen
meum, scient
inde p̄sentes
& posteri, Ovi-
dium id p̄z-
stutisse Cæsonio,
quod Cæsoni-
us prius anno
Senecæ à Claudio in Corsicam relegato.

*Hunc Nero damnavit : ² sed tu damnare Neronem
Ausus es, & profugi, non tua, fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exulis isti :
Qui modo nolueras consulis ire comes.
³ Si viatura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo :
Audiet hoc p̄sens, venturaque turba ; fuisse
Illi te, Senecæ quod fuit ille suo.*

¹ Ejusdem ar-
gumenti cum
præcedenti
epigram. ² Ca-
rus, Serenus,
Cæsonius
Maximus, ut
epigr. præce-
denti, & Senecæ
epist. ³ Senecæ
amicissimi
eram. ³ Ad
quem toties
scripsit Seneca.
⁴ Neronis.
⁵ Oresti, non
quidem à ma-
tre in exilium
missio, sed ab
Electra forore
subducto, & à pedagogo in Phœdem sublato : unde reversus matris cæde pati
fui necem ultus, rursum exulavit. Electra Eurip. & Sophoclis. ⁶ Crudelissimi
tyranni, & eujus in manu erat te repetuisse, quod Clytemnestra non potuit.

Facundi Senecæ potens amicus,
² Caro proximus, aut prior ² Sereno,
Hic est maximus ille ³ quem frequenti
Felix litera paginâ salutat.
Hunc tu per Siculas secutus undas,
O nullis, Ovidi, tacende linguis,
Sprevisti ⁴ domini furentis iras.
Miretur Pyladem suum vetustas,
Hæsit qui comes ⁵ exuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum ?
Hæsistī comes exuli ⁶ Neronis.

¹ Sic Plinius
Sec. 30. epist. 4.
lib. aliissimâ
istâ eruditio
rida dignissimam
quaesi. &c. Al.
celeberrime sum-
me Virorum.

² Cujus sincera oratio & antiquitatem sapiens exprimit gravitatem & mores ve-
terum illorum Roman. ³ Quanto nos bearint munere Parœ, quæ te prope mortuum
vite restituerunt ?

Doctorum Licini celeberrime ¹ Sura virorum,
² Cujus prisca graves lingua reduxit avos:
³ Redderis, heu quanto fatorum munere ! nobis,
Gustatâ Lethe penè remissus aquâ.

⁴ Perdide-

- 4 Perdiderant jam vota metum, securaque flebant
Tristia cum ⁵ lacrymis, jamque peractus eras.
6 Non tulit invidiam taciti regnator Averni,
7 Et raptos fatis reddidit ipse colos.
Scis igitur, quantas hominum mors ⁸ falsa querelas
Moverit: ⁹ & frueris posteritate tua.
10 Vive velut rapto, fugitiuaque gaudia carpe:
Perdiderit nullum vita reversa diem.

4 Tanquam in certa morte depositeramus spem & cum votis metum curamque prote te qui jam...
5 Pro mortuo deploratus eras & consolamentus. 6 Vedit sensitque Pluto se non fore ferendo invidiam & querelas

hominum te lugentium ipsiusque rapacitatem detestantium: itaque 7 Erupit pars colos fulisque, & te vix restituit. 8 Te saucibus suis eretto decepta, vel quam nos veram putabamus, teque vere mortuum. 9 Et quasi redivivus sentis quam charus fueris nobis, tanquam posteris tuis futuris. 10 Mortis itaque, quam evasisti, memor, rape vita restituta gaudia tibi superfies.

Laus insignis architecti. LXXX.

- ¹ **A**stra polumque ² tuâ cepisti mente, ³ Rabiri,
⁴ Parrhasiam mirâ qui struis arte domum.
⁵ Phidiaco si digna Jovi dare templa parabit,
Has petat à nostro Pisa Tonante manus.

1 Ut Phidas Jovis Olympici simulachrum effecturus dictatur direxisse mentem suam ad vultum Jovis ab Homero

expressum Iliad. a. Valer. Max. 1. s. e. 7. Ita tu, Rabiri, Domitiano palatum extructurus conceperisti mente coelestes domos, quibus magistris & exemplaribus uterens ad hanc fabricam. 2 Al. piâ. 3 Architectus erat nobilis. 4 Palatinam, in monte palatino, ubi Evander Arcas primus edificavit. Parrhasia autem urbs Arcadia est: unde Evander Virgilio dictus Parrhasius 11 Aeneid. 5 Si Pisa urbs illa Eridis instituerit edificare templum digorum illo simulacro à Phidia factum, petat à nostro deo Domitiano suum architectum Rabirium,

Epi-

Epigrammatum Delectus

L I B E R Q U A R T U S,

MARTIALIS.

Ad Jovem. I.

¹ Capitolii in
colle prius Sa-
turnio, mox
Tarpeio à Vir-
gine Tarpeia
quæ arcem Sa-
binis prodiit
dicto. ² Tu
meā & publicā
prece rogatus
serva Cæsarem,
ille me serva-
bit : tu illi do-
nato, ille mihi
donabit.

TArpeia venerande rector ¹ aule,
Quem salvo duce credimus Tonantem,
Cum voris sibi quisque te fatiget,
Et poscat dare, quæ dei potestas:
Nil pro me mihi, Jupiter, petenti,
Ne succensueris velut superbo,
² Te pro Cæsare debeo rogare :
Pro me debeo Cæsarem rogare.

Ubique habitans. II.

¹ In monte
Aventino, cu-
jus summitas
habet templum
Dianæ. ² Sun-
que tibi ædes
in vico sub
Esquilinis, ubi
Servius Tullius

jussit patricios habitare. ³ Ex domo tuâ in Esquilinis ab alterâ parte
vides ædem vestâ & Capitolium novum. Ex ædibus tuis in Aventino prospicat
templum Cybeles & Capitolium vetus.

ESquiliis domus est, domus est tibi ¹ colle Diane,
² Et tua patricius culmina vicus habet :
³ Hinc viduæ Cybeles, illinc sacraria Veste ;
Inde novum, veterem prospicis inde Jovem.

Dic

Dic, ubi conveniam : dic, quā te parte requiram.

⁴ Quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam
habitat.

⁴ Nusquam est,
qui ubique est.
Senec. 2 Epist.

In Scurrām. III.

QUod¹ te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,
Et tecum, quoties ita incidisti,
Gestari juvat, & juvat lavari:
Nolito nimium tibi placere.
² Delectas, Philomuse, non amaris.

¹ Comitem ha-
bere certatum
cupiunt.

² Pro scurra &
mōtione habe-
ris, non pro
amico.

Quis liber bonus. IV.

TRiginta totū¹ mala sunt epigrammata libro :
Si totidem bona sunt, Laufe, liber bonus est.

¹ Modello &
per jocum li-
brum suum ex-
cusat, quasi ex
malis & bonis

epigrammati compactum. Tamen æquus judex compenset vitiis bona.

Tonfor lentus. V.

EUtrapelus tonfor dum circuit ora Luperci,
¹ Expungitque genas ; ² altera barba subit.

¹ Al. Expingit-
que. ² Tardus
tonfor seu cir-
cumspectus
tantam operi

impedit moram, ut vel radenti altera succrescat barba.

Poëta pictor sui. VI.

DUm mea Cæcilio formatur imago Secundo,
² Spirat & argutâ piæta tabella manu :

¹ Dum Cæcili-
us secundus
(Plinius, ut
credo, Junior :
namque is Bi-

thyriam & Pontum obtinuit provincias) sibi effigi curat meam imaginem. Quod
discelluti amici mutuo factitabant ad memoriam absentium revocandam. ² Ad
vivum efficta.

³ Insulam ad
Istri ostium.
⁴ Placidis &
quali stagnanti-
bus aquis vel
gelu & frigore
concretum,
alii leg. jacen-
tem. ⁵ Supra
num. i. ⁶ Epi-
grammata

Cæcilio grata, & quæ ingenii mei imaginem certiorem exprefſerint & diuturniorem
retinuerint, quam tabula quævis ab artifice peritissimo efficta.

I liber ad Geticam ³ Peucen, Iſtrumque ⁴ tacentem;
5 Hec loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, sed dulcia dona fodiali:
6 Certior in noſtro carmine vultus erit.
Casibus hic nullis, nullis delebilis annis
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

Pauca scribere facile eſt. VII.

¹ Pauca. ² De-
ſideratur enim
ad librum per-
ſciendum va-
rietas, acumen,
& largus inge-
nui ſequi.

Q uod non insulſè ſcribis tetraſticha ¹ quadam;
Diſticha quod bellè pauca, Sabelle, facis:
Laudo, nec admiror, facile eſt epigramma bellè
Scribere; ² ſed librum ſcribere diſſicile eſt.

¹ Exigit à me
ſonus creditor.

Nil ſponde, aut præſta. VIII.

S Iquid opus fuerit, ſcis me non eſſe rogamund,
Bis nobis dicis, Baccara, terque die.

¹ Appellat rigidâ triflī ſe voce Secundus :
Audis, ſed nescis, Baccara, quid ſit opus.

Penſio te coram petitur clareque, palamque :
Audis, ſed nescis, Baccara, quid ſit opus.

Eſſe queror gelidasque mihi tritasque lacernas;
Audis, ſed nescis, Baccara, quid ſit opus.

Hoc opus eſt, ſubito fiſſ ut fidere mutus,
Dicere ne poſſis, Baccara, quid ſit opus.

In emacem. IX.

Cum ultra fa-
cultates omni-
vis habere lau-
ta ac nitida,
multaque emis-
digens tandem urgente inopia ad omnia vendenda.

O Mnia, Caſtor emis: ſic fiet, ut omnia vendas.

Laudat

Laudat libellos suos. X.

Quinque satis fuerant, vel sex, septemque
libelli,

Et nimium: quid adbuc ludere Musa juvat?
Sit pudor, & finis; jam plus nihil addere nobis
Fama potest: teritur noster ubique liber.

¹ Et cum rupta situ ² Messalæ saxa jacebunt,
Altaque cum ³ Licini marmora pulvis erunt:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hospes
Ad patrias sedes carmina nostra feret.

Finieram, cum sic respondit ⁴ nona sororum,
Cui coma, & unguento sordida vestis erat:
Tunc potes dulces, ingrate relinquere ⁵ nugas?
Dic mihi, quid melius desidiosus ages?

An juvat ad tragicos ⁶ soccum transferre cothurnos?
Aspera vel ⁶ paribus bella tonare modis?

⁷ Perlegat ut tumidus rauca te voce magister,
⁸ Oderit & grandis virgo bonusque puer?

Scribant ista graves nimium nimiumque severi,
⁹ Quos mediâ miserios nocte lucerna uidet.

At tu Romano lepidos ¹⁰ sale tinge libellos:
¹¹ Agnoscat mores vita legatque suos.

¹² Angustâ cantare licet videaris ¹³ avenâ;
Dum tuam multorum vincat avena tubas.

¹ Atque ubi
invidiosa vecu-
stas in pulve-
rem verterit
marmores
ædes vel potius
sepulchra---
²---M. Val.
Corvini Messa-
la oratoris elati-
tiss. &c. ³ -Li-
cinii dittissimi
liberti Cæs.
Augusti. ⁴ Una
è novem munis
non tamen infi-
ma, Thalia
convivia apta:
uncta itaque
pro more à
blaneis & ante
convivia. ⁵ E-
pigrammata
⁶ versum hu-
milem & le-
vem instar
comicorum,
quorum pro-
priè est focus.
⁶ Versibus he-
roicis. ⁷ Me-

ior lectio prælegat: uti in scholis prælegunt & exponunt magistri Homerum, Vir-
gilium, & alios auctores epicos. ⁸ Teque quem in ludo explicabunt Grammatici,
poterit pueræ ob æstatem fermè viri potentes, puerique, licet integri, casti tamen.
⁹ Quos elucubrationes redditunt miserios. ¹⁰ Jocoſo acumine. ¹¹ Vita communis
hominum hic legat, &c. ¹² Tenui carmine, ſive verſum ſive argumentum re-
picias.

Vir caput uxoris. XI.

¹ Noli subjici
uxori que pro-
priè viro
nubere dicitur :
nolo dote li-
bertatem ven-
dere, γυναικ
ες δέσποινες
Σέλας, Ήε δέ το δέλτα ο πίνας, Anaxandrides apud Stobæum. Vide lepi-
dissimum Callichi Epigramma de Pittaco.: Antholog. lib. 3. c. 33. 2 MSS. finit.

UXOREM quare locupletem ducere nolim
Queritis? ¹ uxori nubere nolo mea.
Inferior matrona suo sit, Prisce, marito:
Non aliter ² fuerint fœmina virque pares.

Morio. XII.

¹ Fatui isti &
mortiones in
pretio & deli-
cias erant apud
divites ad hilaritatem: vel, ut hodie apud nos fatuos divites, ut sit in ædi-
bus aliquis domino ipso stultior. ² plus iusto sapit, id est, plus quam fatum & mon-
itionem velle.

Amantior arborum quam amicorum.
XIII.

¹ Ab injuriâ
ventorum &
frigoris. ² Re-
fertas Cilicum
ad arbores po-
tius è Cilicia
translatas quam
ad bruman.
3 Stirpium te-
neriorum suc-
crescentem
sylvam. 4 La-
pides pellucidi
in tenues cru-
stas fissi, quibus
Romani in fenestrâ utebantur ut nos vitro, Scheca epist. 91. & lib. de Provid.
Dwina c. 4. Plin. l. 15. c. 16. Columel. l. 11. c. 3. Panciro¹. 5 Purum, absque plu-
veris, venti, aut atomorum turbine, sine pluvia & tempestate. Al. ² sine sole de-
finitus V.
⁶ Non ipso horrens Septentrionis incola Boreas. Emphasis hyperbolica. 7 In hoc ve-
nu quodque verbum est Emphaticum.

PAllida ne ² Cilicum timeant pomaria bruman.
Mordeat ³ tenerum fortior aura nemus:
Hibernis objec⁴a Notis ⁴ specularia puros
Admittunt soles, ⁵ sine face diem.
At mihi cella datur, non totâ clausa fenestrâ,
In quâ ⁶ nec Boreas ipse manere velit.
⁷ Sic habitate jubes veterem crudelis amicum?
Arboris ergo tuae tutior hospes ero.

Re

Rex suos nōrit. XIV.

Dum nova¹ Pannonici^{*} numeratur gloria belli,
Omnis & ad reducem dum litat ara² Jo-
vem;
Dat Populus, dat gratus Eques, dat thura Senatus,
3 Et ditant Latias tertia dona tribus;
Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos;
4 Nec minor ista tua lauea pacis erit:
Quod tibi de sancta credis pietate tuorum,
Principis est virtus maxima, 5 nōsse suos.

¹ Sarmatici.
^{*} Narratur.
² Domitianum.
3 Et à Domi-
tiano datum
plebi pauperi-
que populo
congiarium &
tributum epu-
lum, propter
relatam è bello
Sarmatico lau-
ream tertiam:
bis enim ante
de Cattis &
Dacis triu-

phaverat. 4 Quod cum licuisset justum agere triumphum, lauream tantum Jovi
Capitolino maluit inferre. 5 Benevolos animos & amorem iubitorum suorum erga
se propriez benemerita agnoscere.

Actor malæ causæ. XV.

Egi, Sexte, tuam, pactus duo millia, causam.
Misisti nummos quat mibi? mille: quid est?
Narrasti nihil, inquis, & à te prodita causa est:
2 Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

¹ Dicis me ma-
lè egisse & cau-
sam prodidisse.
² In solitum
dedecoris mei
& jacturæ fa-
mæ quam ex
causâ tuâ fusi-
onis.

Fautor alienæ famæ. XVI.

Sic tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,
* Ut tecum possis vel¹ prior ipse legi:
Sed tibi tantus ineſt veteris respectus amici,
Carior ut mea sit quam tua fama tibi.
2 Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flacci,
Pindaricos posset cum superare modos:

* Bonâne hæc
fide? an ironie? videtur
sanè & ex ani-
mo, propter
exemplum Vir-
gilii. 1 Majori
laude quam
ego. 2 Hæc
modestia & a-
micitia indu-

tus Virgilius esset Horatio lyrici carminis laudem, & Vario tragediarum gloriam,
cum illum Pindaricæ lyra modis, hunc Sophoclei cothurni sublimitate & viceisse potuit.
Varium siquidem ut epicum & Mænii altis æmulum canit Horat, ode 6. l. 1. ita
Varii tragediam Thyesten cuiuslibet Græcorum comparat Quintilianus lib. 10. c. 1.

102 EPIGRAMM. DELECTUS.

³ Censu se alii
habere inferio-
res ferunt non
pauci : sed ne-
mo fere est qui
se altero minus
ingeniosum fa-
teri velit.

*Et vario cessit Romani laude cothurni,
Cum posset tragicō fortius ore loqui.
³ Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus.
Qui velit ingenio cedere, rarus erit.*

Dissimulator. XVII.

Cinna hic verē
pauper, quasi
dissimularet
opes, ostentā-
bat pannos, &

paupertatem usque jastrabat, ut stulti & ebrii simulare volunt non raro stultitiam &
ebrietatem, cum nil opus sit simulatione.

PAUPER videri *Cinna* vult ; & est pauper.

Poëta Polygraphus. XVIII.

¹ Qui quocon-
que die ducen-
tos præcipitas
versus, virtuosos
felicet & inep-
tos qui tibi lutaento fluenti ē buccā excidunt. ² Qui non recitas malos illos ver-
sus, unde tibi plus esset dedecoris quam laudis.

CUM facias versus nullā non luce ducentos,
Vare, nihil recitas : ¹ non sapis, atq; ² sapis.

Adulatoria. XIX.

¹ Veneris stella,
que Solis ori-
entis prænumeia
Lucifer dicitur,
solem occiden-
tem subse-
quent, Vesphe-
rus. ² Deside-
rium Cæsario
expectati &
cum die urbem
ingressuri.

³ Ut diem
properes.

⁴ Cur tardē
orēris ac si ve-
hereris plaustro
quod insequi
videtur Arcto-
phylax, signum
rardum quia

polo vicinum ? ⁵ Stellā, luce. ⁶ Sumas licet Castoris equum illi à Mercurio don-
tum, & jam astris additum. ⁷ Exoriri cupientem solem. ⁸ Jam solis equi cursum
gessiunt. ⁹ Aurora. ¹⁰ Stant stellæ, nec moveretur luna desiderio (eredo) videndi
Imperatorem Rom. redecentem.

PHOSPHORE, redde diem; quid ² gaudia nostras
moraris?

*Cæsare venturo, Phosphore, redde diem.
Roma ³ rogit : ⁴ placidi numquid te pigra Bostra
Plaustra vehunt, lento quod nimis ⁵ igne venis ?
⁶ Ledæo poteras adducere Cyllaron astro :*

*Ipse suo cedet nunc tibi Castor equo.
Quid ⁷ cupidum Titana tenes ? ⁸ jam Xanthus, &
Æthon*

*Fræna volunt : vigilat ⁹ Memnonis alma parens.
¹⁰ Tarda tamen nitide non cedunt sidera luci,
Et cupid Ausonium Luna videre ducem.*

Jam

*Jam, Cæsar, vel nocte veni : 11 stent astra licebit,
Non deerit populo te veniente dies.*

11 Ipse Cæsar
sibi sol erit,
gloriæque suæ
fulgore lustra-
bit cœlum, vel,
manente noctis facie.

Cocus cæsus. XX.

*E Sse tibi videor sœvus, nimirumque gulosus,
Qui propter cœnam, Rustice, cædo cocum ?
Si levis ista tibi flagrorum causa videtur,
Ex quâvis causâ vapulet ergo cucus ?*

An queso ini-
quum est, si qui
pendat penas
eius quod deli-
querit in suâ
arte ? tum sa-
nè iniquus esse
viderer si de-
lictum alieni artifici in illo punirem.

Quis cultus Dei. XXI.

*S I quid fortè petam timido, gracilique libello,
1 Impudenter
Improba non fuerit si mea charta; dato.
Et si non dederis, Cæsar permitte rogari :
2 Qui
Offendunt nunquam thura, precesque Jovem.
Qui fingit sacros auro, vel marmore vultus,
Qui rogat, ille numen ineffe ro-
Non facit ille deos : 2 qui rogat, ille facit.
ga o facetur :
ita ego te De-
un facio dum
rogo.
Additorie &
parasitice.*

Dona suspecta. XXII.

*M Unera qui tibi dat locupleti, Gaure, seniques
Si sapis & sentis, hic tibi ait, * morere.*

* Ut in bona
tua succedat
hæredipeta
ille.

De Distichis. XXIII.

*D Isticha qui scribit, puto, vult brevitatem placere.
Quid prodest brevitas, dic mihi si liber est ?*

Habet quidem
epigramma
laudem suam à
brevitate, &
sunt qui disti-

chon vel tetraDistichon exceedere oportere epigramma negant. Et tamen liber è di-
stichis aquæ liber est, as si ex longioribus epigramm. compingereatur.

De falso Scævola veri æmulo. XXIV.

1 Quod apud primos Roma nos admiranda erat & celebранда fortitudine opus, nam per lulum tieri videmus,
 2 In laudem suam & quasi voluptatem veriat. 3 Ele-
 ganter & Empha-
 tice. Ipse per oculum, qua illas &
 a manu suâ al-
 enus spectavit
 dextram suam exuri. 4 Metaphora elecans: quasi vivam dextram rogo inferret,
 5 Tanquam victima exuritur: in arâ enim fecerat hoc Scævola. 6 Namque amo-
 vendus erat filius hic Scævola ab igne jussu Imperatoris; ut ille verus, regis
 7 Victor & fortitudini cedente. 8 Non quærimus quænam scelera commiserit
 ante; illum fortem esse virum vel ex hoc apparet.

In pessimos conjuges. XXV.

Cum pluri-
 sum ad amo-
 ricum valeat mo-
 rum similitudo,
 ve. inter melo.

CUm sitis similes, paresque vitâ,
 Uxor pessimâ, pessimus maritus;
 Miror, non bene convenire vobis.

Adulatoria. XXVI.

HÆc, Augste, sacro quæ vertice sidera pulsat,
 Par domus est cœlo; sed minor est domino.

Dona dator commendat. XXVII.

1 Spectacu'la, epulas, munera, congiaria, &c. Sueton.
 Domit. 2 Regum Sarmatiorum, Dacorum, &c. 3 Et qui te ipsum inde virute & benignitate superas.

MAgna licet toties tribuas, majora daturus
 1 Dona 2 ducum victor, 3 victor & ipse tui:
 Diligeris populo non propter 1 præmia, Cæsar,
 Propter te populus præmia, Cæsar, amat.

Ad

Ad Priapum. XXVIII.

Non horti, neque ¹ palmitis beati,
Sed rari nemoris, Priape, custos :
Ex quo natus es, & potes renasci,
Furaces, moneo, manus repellas.
Et sylvam domini foci reserves.
² Si defecerit huc, & ipse lignum es.

¹ Vitis, vinez.
² Namque è
ligno es, & ni-
si sylvam custo-
dias, deficiente
in focum ligno,
ipse tu combu-
eris.

Honos alit artes. XXIX.

TEmporibus nostris etas cum cedat avorum,
Creverit & major cum ¹ duce Roma suo :
Ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tantù bella sonare tuba ?
Sint ² Mecenates, non deerunt, Flacce, Marones,
Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat & abduetas ⁴ Tityrus æger oves.
Risit ⁵ Tuscius eques, paupertatemque malignam
Reppulit, & celeri jussit abire fuga.
Protinus ⁶ Italianum concepit, & ⁷ arma virumque,
Qui modo vix ⁸ Culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos, Marsisque loquar, ditataque vatuum
Nomina, magnus erit quos numerare labor ?
Ergo ero Virgilius, si munera Mecenatis
Des mihi ? ⁹ Virgilius non ero, ¹⁰ Marsus ero.

¹ Imp. Domi-
tiano. ² Qui
foveant poë-
tas, quod fe-
cit C. Cilnius
Mecenæs.

³ Vide Virgilii
vitam & eclog.

⁴ & ⁹. unde
hoc hemistich.
miseræ vicina
Crémone.

⁵ Virgilius sub
perioda Tityri
ecl. 1. ⁶ Me-
cenæs regibus
Etruscis oriundus.

⁶ Historiam Italiae &
Romanum nomi-
nem duxi ab
Æneâ. ⁷ Li-
bro, Æneidos,
cuius initium
Arma virumque
cano, &c.

⁸ Poëm. on

de Culice.

¹⁰ Non ero clarissimus epicus ; ero clatus, ut spero, epigrammatographus. ¹⁰ Poë-
ta epigrammatarius, lib. 2.

In luscum furem. XXX.

Adspicis hunc ¹ um contentum lumine, cuius
Lippa sub ² attritâ fronte ² lacuna patet ?

* Impedienti, efficitâ fronte.

¹ Cui unus suf-
ficit ad turra
œculi. ² Cavea
œculi sufflans.

106 EPIGRAMM. DELECTUS.

3 Hominem, ut Græci
 4 squalidus vel simpliciter, caput unoculum noli credere inutile aut innocuum. 4 Mercurii filii patris furtis similis. Iliad. 2. 5 Cui adhærent taetae: visoata manus. 6 Observare. Al. vivare. 7 Qui quam sollicitè custodiunt. 8 Gladiolos in lingue modum definentes. 9 Si nihil aliud est quod furetur, puerum tunc arte dolosâ Circuit, & soleas surripit ipse suas.

Ne contemne caput, nihil est furacius illo:
 Non fuit Autolici tam piceata manus.
 Hunc tu convivam cautus servare memento:
 Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
 Pocula solliciti perdunt ligulasque ministri,
 Et latet in tepido plurima mappa sinu.
 Lapsa nec à cubito subducere pallia nescit,
 Et teclus lanis sepe duabus abit.
 Nec dormitantem vernam fraudere lucernâ
 Erubuit fallax, ardeat illa licet.
 Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosâ
 Circuit, & soleas surripit ipse suas.

Si nihil aliud est quod furetur, puer suo, qui ad pedes custodit depositas soleas surripit, ne desuetus manus artem dediscant.

Hortus Hybernus. XXXI.

1 Aleinoi regionis Phœnum. 2 Praeserat tuum hortum illius horto. 3 Mordebat, Boreæ penetrabile frigus adurit. Virgil. 4 Vites. 5 Lapidé Speculari, tegitur ab injuria frigoris. 6 Mlestitia è bombyce vel serico intexta, tenuia & pellucida. Senec. benef. lib. 7. cap. 9. & Juvenal. Sat. 2. v. 66. Huiusmodi vestes vitreas, nebulae lineaæ, vela fœrica, carbafæ venti, texta pellucida Romanis in usu erant. 7 Ita perlucens & apparent calculi, & numerari possint. 8 Ita muniti specularibus horti ipsi brumâ fructus ferunt, perinde ac in autumno.

Qui Corcyrae vidit pomaria regis,
 2 Rus, Entelle, tue, præferat ille domus.
 Invida purpureos urat ne bruma racemos,
 Et gelidum Bacchi munera frigus edat;
 5 Condita perspicua vivit vendemia gemmâ,
 Et tegitur felix, nec tamen uva latet.
 Formosum lucet sic per bombicina corpus:
 Calculus in nitida sic numeratur aqua.
 Quid non ingenio voluit natura licere?
 8 Autumnum sterilis ferre jubetur hyems.

Laus veterum. XXXII.

1 Ut tua mihi post fata contingat laus, non proprio moi.

M Iraris veteres, Vacerra, solos,
 Nec laudas nisi mortuos poetas.
 Ignoscas perimus, Vacerra: tanti
 Non est, ut placeam tibi, peire.

Coena

Cœna cum ignotis. XXXIII.

IGnotos mihi cum voces trecentos,
Quare non veniam vocatus à te
Miraris, quererisque, litigasque :
* Solus cœno, Fabulle, non libenter.

* Solus quippe
videtur, qui
inter ignotos
nec suæ condi-
tionis est, ut
canque mag-
nus sit illorum
numerus.

Aut stent aut crescant munera.
XXXIV.

QUattuor argenti libras mihi ¹ tempore brumæ
Misisti ante annos, Posthumiane, decem.
Sperant plures ² (nam stare, aut crescere debent
Munera) veneunt plusve, minusve due.
Tertius & quartus multo inferiora tulerunt,
Libra fuit quinto ³ Septitiana : ⁴ quid est ?
Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno.
Post hunc ⁶ in cotulâ rasa selibra data est.
Octavus ⁷ ligulam misit sextante minorem :
Nonus ⁸ acu levius vix cochleare tulit.
Quod mittat nobis decimus jam non habet annus :
¹⁰ Quatuor ad libras, Posthumiane, redi.

qui mibi ³ mille : quid est ? Ita Seriverius : cum prius esset quidem, impetré con-
ceptum compositumque à scio librario, ex eo quod exaratum invenerat, quidem ?
⁵ Ad vaseulum octo unciarum. ⁶ Cotyla seu calix politus vel caelatus sex unciarum
datus est. ⁷ Vaseulum, mensuram que quartam partem cyathi continet : alias signifi-
cat phialam, gladiolum. ⁸ Al. acu levius m̄e cochleare. ⁹ Non invent quod munus
mittat. ¹⁰ Incipe rursus à primo anno, & perage, si placet, annua munera in
circulum.

Dii ridiculi. XXXV.

QUantum jam superis, Cæsar cæloque dedisti,
Si repetas, & si creditor esse velis ;
² Grandis in æthereo licet auctis fiat Olympo,
Coganturque Dei vendere quidquid habent :

¹ Si tibi repen-
di velles, nec
donares. ² E-
tiamq; hastā
positā opes su-
as di deaque
vendere velint.

³ Conturbabit

108 EPIGRAMM. DELECTUS.

3 Gedet foro,
 4 Qui eadem
 humeris susti-
 pere fingitur :
 vel, coelico &
 quoquo susti-
 pet Atlas.
 5 Nee ingle
 Jupiter si velit
 tecum decide-
 re, poterit
 solvere unciam
 de asse. O mi-
 serum deco-
 ctorem Jovem!
 6 Capitolium
 incendio ab-
 sumptum re-
 stituerit, & novam ædem in Capitolio excitavisti Jovi custodi. Domit. Sueton. cap. 5. 7 Coronæ queræ, ut & laureæ Capitolinae. 8 Quid pro geminis dela-
 bras tibi solvere potest Juno? 9 Cui Chalcœœ templum erexit. Cassiod. l. 6.
 c. 11. cui statuam in cubiculo consecrati & quinquaginta. 10 Illa à te stat; res tuas,
 rationes & consilia disponit; tibi familiare numen est, immo mater: ubi enim Domi-
 tianus audivisset ex lib. Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem,
 nihil amplius voluit quam se esse filium perpetuæ virginis Palladis. 11 Herculi tem-
 plum in viâ Appi possum & statuam, ut & Apollini, & ex pietate Pollucis erga
 fratrem alternam immortalibus Castori & Polluci filiis Ledæ Lacæ. 12 Tem-
 plum Flavia gentis, quod coelum vertice tangit.

Rarus amans veri. XXXVI.

Dic verum mibi, Marce, dic amabo:
 Nil est, quod magis audiam libenter:
 Sic & cum recitas tuos libellos,
 Et causam quoties agis clientis,
 Oras, Gallicæ, me rogasque semper.
 Durum est me tibi, quod petis, negare.
 Vero verius ergo quid sit audi:
 Verum, Gallice, non libenter audis.

In coenipetam. XXXVII.

Paratus instru-
 atur necesse est
 octavâ arte
 ingenpâ, hoc
 est. Adulato-
 riæ: gulosus
 et impetus lo-
 quat & placen-
 tag, ut q. id bertarem dapi bus vendident.

COENES, Canthare, cum foris libenter:
 Clamas, & maledicis, & minaris?
 Deponas animos truces, monemus:
 Liber non potes, & gulosus esse.

Anicus.

Amicus cœnæ non amicorum.
XXXVIII.

Hunc, quem cœna tibi, quem mensa paravit a-
Esse putas fidæ pœtus amicitiae? (micum
Aprum amat, & mullos, & sumen, & ostrea, non te.
Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

Errat, inquit
Seneca, qui ami-
cum in atrio
quarrit, in con-
vicio probat.

De seipso. XXXIX.

Note licet nobis sublimi pœtore vates,
Cui referet serus præmia digna cinis;
Hoc tibi sub nostrâ ² breve carmen imagine vivat,
Quam ³ non obscuris jungis, Avite, ³ viris.
Ille ego sum nulli nugarum laudè secundus:
Quem non miraris, sed puto lector amas.
Majores majora sonent: mibi parva locuto
Sufficit in vestras sape redire manus.

tuum admittere dignaris. Al. Non te celabis. 2 Tetra stichon quod
etc. 3 Clavis. autorum imaginibus in bibliothecâ tui.

1 Ut enque
seiam quantum
carmine
valeas, quanto-
que sublimio-
rem ipse potu-
isses imaginî
nostræ adieciisse
inscriptionem;
subscribe ta-
men, si placet,
hoc tetraсти-
chon imaginî
meę, quam
in bibliothecam

De templo Flaviæ geutis. XL.

Dum Janus hyemes, ² Domitianus autumnos,
³ Augustus annis commodabit æstates:
4 Dum grande famuli nomen afferet Rheni.
Germanicarum magna lux calendarum:
⁵ Tarpeia summi saxa dum patris stabunt:
⁶ Dum voce supplex, dumque thure placabit
Matrona d̄.ves dulce Julianum numen:

1 Quamdiu e-
runt hyemes,
quarum medio
mensi Janus
dedit nomen.
2 Quamdiu
erit autumnus,
cuius mensem
Octobrem Do-
mitianus à se
appellari voluit
Domitianum.
3 Quamdiu

erunt æstates, in quibus mensi Sextili ab Aug. sto denominatus est. 4 Dum mag-
na & prima dies septembri redit, qui à Domitiano nomen habet Germanici ob Ger-
manos Rheni fluv. accolas subactos. 5 Dum habit capitolium Jovis à Tarpeia
olim Sabinis proditum. 6 Dum matrone Rom. thure & precibus colent Julianum
Tit. si. iam quam Domitianus co. secravit relatum in deam.

Manebit.

110 EPIGRAMM. DELECTUS.

7. Templum
Flaviae gentis
a Domitiano
conditum. Suet.
Domit. cap. 1.
5. & 17.

8. Quam diu fulgebat sol, astra & gloria imperii Rom. locatio Ovidiana. Cui
sole & luna semper Aratus erit. *Aeternum*, ut cœlum: ex scholæ Peripateticæ sententia.

Manebit 7 altum Flavia decus gentis;
8 Cum sole, & astris, cumque luce Romanâ.
Invicta quidquid condidit manus, 9 cœlum est.

Epitaphium Latini. XLI.

1. *Ego sum dulce
decus, &c. ex
persona Lazini
sepulti quod fit
in Epitaphiis.*
2. *Celebris mi-
mus, Domitia-
no charas.*
3. *Intrantem
ut exeat tan-
tam. 4 In
risum solvere
gavissimos
illos & conti-
nentissimos
viro: Curium
& Fabricium.*
5. *Non contrax-*

*it sibi lasciviam & improbatatem in theatris exprimi solitam. 6 Non animo, non
moribus. * Domitian. 7 Mimi & histriones, qui poëtarum carmina recitabant,
appellantur parasiti Apollinis.*

Dulce decus scene: ludorum fama, 2 Latinus:
Ille ego sum; plausus, deliciæque tua:
Qui 3 spectatorem potui fecisse 3 Catonem,
4 Solvere qui Curios, Fabriciosque graves.
Sed 5 nihil à nostro sumfit mea vita theatro,
Et 6 solâ tantum scenicus arte feror:
Nec poteram gratus * domino sine moribus esse:
Interius mentes inspicit ille * deus.
Vos me laurigeri 7 parasitum dicite Phœbi,
Roma sui famulum dum sciat esse * Jovis.

In vetulam improbam. XLII.

1. *Tria fecul.
300. annos, ut
quidam vo-
lunt: ut alii
90. cum 75
pariendi ac
generandi per-
fectius spatiū
annorum 30.
periodum con-
ficiat. Cæl.
Rhod. I. 19.
c. 22. 2 Quasi
immatura, tro-
nicæ. 3 Cumica-
ne. 4 Aetatem
M. annorum
ex voto suo ut*

*tot annos viveret, quot manu completeretur arena corpore, &c. Ovid, Metam.
I. 14. 5 Fingit Hyperbolæ poëta defuisse Philænidi 3. tautum menes de ætate
Sibyllæ. 6 Quam vocalis & Stentorea! 7 Servi in catasti, id est, pegmati lig-
neis venales expositi. 8 Iidis sacerdotes invento Ostri. 9 Pueri cirrati in scholis,
Perf. satyr. I. v. 29. 10 Gruibus, imminente tempestate, vel hyeme, magno cum
clangore è Thraciæ, cuius Strymon est fluv. advolantibus,*

Secula Nestoreæ permensa, Philæni, senectæ,
2 Raptæ es ad infernas tam citò Ditis aquas?
3 Euboïæ nondum numerabas 4 longa Sibille
Tempora: 5 major erat mensibus illa tribus.
Heu 6 quæ lingua filet! non illam mille 7 catastæ
Vincebant, nec 8 quæ turba Serapin amat:
Nec matutini 9 cirrata caterva magistri,
Nec quæ 10 Strymonio de grege ripa sonat.
Sit tibi terra levis, mollique tegaris arenæ,
Ne tua non possint eruere ossa canes.

Effigies

Effigies pueri. XLIII.

HÆc sunt illa mei quæ cernit̄ ora Camoni :
Hæc ¹ pueri facies primaque forma fuit.
Creverat hic vultus bis denis fortior annis ;
Gaudebatque suas pingere barba genos :
² Et libata semel summos modi purpura cultus
Sparserat : invidit de tribus una soror,
Et festinatis incidit stamina pensis ;
Absentemque patri rettulit urna rogum.
⁴ Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
Hæc erit in chartis major imago meis.

semper de tribus una necat. 4 Pictura infantem ostendit, ipsa infans & interitura: etiamen hoc meum suis viceannem testatur, monumentum picturâ certius & peccatum.

Quid novi? XLIV.

A Ribus his semper cœnam, Philomuse, mereris ;
Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
Scis, quid in ¹ Arsaciā ² Pacorus deliberat aula.
³ Rhenanam numeras, Sarmaticamque manum.
Verba ducis Daci chartis mandata ⁴ resignas ;
⁵ Viētricem laurum quām venit ante vides.
⁶ Scis quoties ¹ Phario madeat ⁸ Jove ⁹ fusca Syene :
¹⁰ Scis quota de Libyco littore puppis eat :
¹¹ Cujus Iulea capiti nascantur olivæ ;
Destinet aethereus cui sua ferta pater.
¹² Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me ;
Hæc lege : ut narres nil, Philomuse, novi.

ceptis resignatisque literis ab illis. 5 A Sarmati relatam. 6 Tu scis quoties pluia in Ægypto : quod perraro. 7 Ægyptio, à Pharo insula. 8 Pluvia, imbre : Jupiter enim media acris regio, ima Luna, summa Minerva, qui magni hinc Dii. 9 Cujus incolæ à Sole colorantur. Syene enim in confinibus Ægypti sub Tropico Canceris directe locatur : atque umbras nusquam flentente Syene. Lucan. 10 Lyneo vel Strabone perspicacior potes numerum referre navium carthaginis portu solventium. Plin. l. 7. c. 21. 11 Tu nōsti quibus Cæsar coronas in quinquaginta sit datus. 12 Ego invito te, sub lege silentii.

¹ Infantia.
² Lanugo ejus subrufa femel reflecta sparcat summos cultus, id est, vestes vel, vultus, vel ut alii legunt cultros : id est, novaculae.
Cultros (inquit Jos. Sealig. in Catullum) intelligit scilicet, id est, cultros tonsorios.

³ Parcet : &

¹ Parthiæ.
Parthorum reges ab Arsace, deinde Arsaces dicti : ut Pontici, Mithridates, Ægypti, Ptolemæi, Armenii, Tigri- nes, Romani Imp. Cæsares, &c. 2 Parthorum rex. 3 Fingis te referre posse copiarum Germanicarum & Sarmatarum numerum.

⁴ Aperi, ac si tu nōstes secretaria regum : ac-

Amicus

112 EPIGRAMM. DELECTUS.

Amicus usque ad arcam. XLV.

¹ Minutula
nescio quæ
semper reficit,
ut ædificandi
prætextu illi-
beralem tegat
animum, ne
quid in amicos
eroget.

GEllius ¹ ædificat semper : modo limina ponit.
Nunc foribus claves aptat, emitque seras :
Nunc has, nunc illas ² mutat, reficitque fenestras.
Dum ³ tamen ædificet, quidlibet ille facit.
Oranti nummos ut dicere possit amico
Unum illud verbum Gellius, ædifico.

In tenui tenuis non gloria. XLVI.

¹ Tibi videris.
² Ego quidem
parva facio
carmina, sed
viva & vegeta
tu magna, sed
stupida & mortua. ³ Epigr. 171. lib. 14. ⁴ Puerum & elegantem, subdolæ se
faciatæ veritatis, Lucifci opus. Plin. l. 34. c. 8. Al. *Lagona*. ⁵ Mole non arte
& ingenio certant. ⁶ Πλάστερ & γυγενή. Hoc est, magnum, malum, lutulentum
opus condit. *At poplas ruminando gaudeat Antimacho. Catull.*

Ingenium mihi, Gaure, probas sic esse pusillum,
Carmina quod faciam, quæ brevitatem placent.
Confiteor : sed tu bis denix grandia libris
Qui scribis Priami prælia, magnus homo ¹ es.
² Nos facimus ³ Brutii puerum, nos ⁴ Lagona vivum:
Tu ⁵ magnus ⁶ luteum, Gaure, Giganta facis.

De suis libellis. XLVII.

LEtor & auditor nostros probat, Aucte, libellos :
Sed quidam exæctos, esse poeta negat,
Non nimium curio : ¹ nam cœnæ fercula nostræ
Mallem convivis quam placuisse cocis.
¹ Volo carmi-
na mea magis
placere bene-
volis & simpli-
cibus lectori-
bus, auditoribusque : quam amulis & curiosæ stricteque censuræ poëtis.

In Prodigum. XLVIII.

* Jocus est in * Dixerat astrologus peritum te citò, Munna :
ambiguitate ² p̄ire : quod Astrologus re- | Nec puto mentitus dixerat ille tibi :
ferebat ad vi- tam, poëta ad bona & fortunas, quæ Munna perdiderat fretus Astrologi predicto.
Nam

Lib. IV. MARTIALIS. 113

*Nam tu dum metuis ne quid post fata relinquas,
Hausisti patrias luxuriosiss opes.*

¹ Bisque tuum decies non uno tabuit anno :
Dic mihi, non hoc est, Munna, perire cito ?

1. Vicies centena millia H. 8.

Petit audacter. XLIX.

Dum ¹ me captares, mittebas munera nobis :
Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.
² Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,
De caveâ fugiat ne male pastus aper.

1 Amicitiam
meam vel hereditatem.
2 Eadem enim
arte fervantur
res, quâ acqui-
suntur.

Versus ex tempore. L.

Lege nimis dura convivam scribere versus
Cogis, Stella : licet scribere, nempe malos.

Neque enim ex
tempore, ne-
que inter poe-
ta scribuntur
boni versus,

Euripide & Virgilio digni. Aul. Gall. lib. 17. Valer. Maximas, lib. 10.

Liber ab auctore, quam ab emtore magis æstimandus. LI.

Tu qui longa potes dispendia ferre viarum,
¹ I liber absentis pignus amicitie.
Vilis eras, fateor, si te nunc mitteret emtor :
² Grande tui pretium munericis auctor erit.
³ Multum, crede mihi, refert, à fonte bibatur
Quæ fluit, an pigro quæ stupet unda lacu.

1 In Galliam
ad Antonium.
2 Quod à me
autore venit.
3 Quanquam sa-
por est oblate dul-
cis in unda ;
Gratius ex ipso
fonte bibuntur
aque.

Invidiâ rumpantur utilia Codro. LII.

Rumpitur invidiâ quidam, carissime Juli,
Quod me Roma legit, rumpitur invidiâ.
Rumpitur invidiâ, quod turba semper in omni
Monstramus digito, rumpitur invidiâ.

Rumpitur

114 EPIGRAMM. DELECTUS.

Rumpiter invidiā, tribuit quod Cæsar uterque
 Fūs mihi natorum, rumpitur invidiā.
 Rumpitur invidiā, quod rus mihi dulce sub urbe est,
 Parvaque in urbe domus, rumpitur invidiā.
 Rumpitur invidiā, quod sum jucundus amicis,
 Quod conviva frequens, rumpitur invidiā.
 Rumpitur invidiā, quod amatur, quodque probamur:
 Rumpatur, quisquis rumpitur invidiā.

Quis verè pauper. LIII.

¹ Sic Catullus
epigr. 20. *Furi,*
quod neque seruos
est, neq; ar-a-tre.
² Nec teges
seu storea ex
ulvā. scirpe,
seu canna palu-
firi. ³ Plebeius
esse & proleta-
rius. ⁴ Sed me-
ta mendicitas.

¹ **N**ec toga, nec focus est, nec tritus cimice lellus,
² Nec tibi de bibulâ sarta palude teges:
 Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,
 Nec sera, nec clavis, nec canis, atque calix.
 Tu tamen affectas Nestor dici atque videri
 Pauper, & ³ in populo queris habere locum.
 Mentiris, vanoque tibi blandiri honore:
⁴ Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

In avarum. LIV.

^{*} Al. paterve,
quod mendo-
sum. ¹ Aurei
velleris fago
suspenſi in laco
ante templum
Martis: de quo
Apollonius &
Val. Flaccus
in Argonauti-
cis. Ovid. 7.
Metamorph.
Seneca in Me-
dea. Hyginus.
3. fab. Apollod.
1. 1. &c. Alii
leg. Lybici.
² Sed arguis

Nummī cum tibi sint, opesque tanta,
 Quantas civis habet, ⁴ Paterne, rarus:
 Largiri nibil, incubasque gaza,
 Ut magnus draco, quem canunt poëtæ
 Custodem ¹ Scythici fuisse luci.
² Sed causa, ut memoras, & ipse jactas,
 Diræ filius est rapacitatis.
³ Et quid tu fatuos, rudesque queris,
 Illudas quibus, auferasque mentem?
 Huic semper vitio ⁴ pater fuiſti.

filium tanquam caſulam tuae rapacitatis. ³ Quasi vero tam fatui ſimus, quibus hoc
persuadeas. ⁴ Immo tute iſtas vitii pater es. Vel, illi autor ad hoc vitium.

Ubi

Ubi amicus, ibi patria. LV.

Ducit ad auriferas quod me Salo¹ Celtiber oras,
 Pendula quod patriæ visere tecla libet,
 Tu mihi simplicibus; Mani, dilectus ab annis
 Et prætextata cultus amicitia,
 Tu facis; in terris quo non est alter Iberis
 Dulcior, & vero dignus amore magis:
 Tecum ego vel siccæ Gætula mapalia Pœni,
 Et poteram Scythicas hyspes amare casas.
 Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,
 In quoquaque loco Roma duobus erit.

inhospitali Scythia degerem. 5 Omnis nobis locus pro Româ erit.

1 Cur redire
 velina in patri-
 am meam, vi-
 furus Tagum
 flumen aurife-
 rum, & Salo-
 nem, tu mihi
 causa es 6 Ma-
 ni, &c. 2 Bil-
 bilius in editio
 fitam. 3 Us-
 que à pueris,
 qui prætextam
 gerunt, amici-
 tia cuita. 4 Te-
 cum vel in
 arenosis Africæ
 defertis, vel

Obscurus scriptor. LVI.

Scribere te, quæ vix intelligat ipse ¹ Modestus,
 Et vix ² Claranus, quid rogo, Sexte, juvat?
 Non lector tuis opus est, ³ sed Apolline, librī:
 Judice te major ⁴ Cinna Marone fuit.
 Sic tua laudentur: sanè mea carmina, Sexte,
 Grammaticis placeant, & ⁶ sine Grammaticis.

1 Grammaticus
 cuius meminit
 Tranquillus &
 A. Gell. &
 Macrobius.

2 Grammaticus
 cuius memina-
 runt Seneca
 epist. 66. &
 Aufonius epist.
 18 ad Ursul.

3 Poëta, autor
 egregii quidem laudatique operis, sed obscuri, & quo nec se scribere fatis digna
 per modestiam profiteretur Virgilius ecloga 9. 5 Propter obscuritatem & intricatas
 tenebras. 6 Ablque ope Grammaticorum interpretum. Quotus tamen quisque
 Grammaticorum, immo Criticorum, aut (quos M. Cato dixit, Mortua glossaria) philo-
 sophorum haec intelligit: legi semi-grammaticis. i. e. iis qui vix elementa Gram-
 maticæ lingua vernacula didicerunt: indoctis.

Pax viri boni. LVII.

Jam numerat placido felix Antonius ævo
¹ Quindecies ætas ² Primus Olympiadæ:

1 Annos LX.
 ex computati-
 one Chronolo-
 gorum, quibus
 Olympias est

quatuor annorum spatium. an. LXXV. ex ratione poëtarum qui Olympiada pre-
 quinquennio seu lustro usurpant. * Cognomen Antonii.

Præteri.

116 EPIGRAMM. DELECTUS.

² Extra fortunę
se aleam posse-
tos, in quos
fortuna jus
perdidit.

³ Nec metuit
mortem.

⁴ Jacundā
bene actae vite
recordatione.

Præteritosque dies, ¹ & ² tutos respicit annos :

³ Nec metuit Lethes jam propioris aquas.

Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque :

Nulla fuit cuius non meminisse velit.

Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus : hoc est
Vivere bis, ⁴ vitâ posse ⁴ priore frui.

Patientia coacta. LVIII.

¹ Mane pugna-
bant damnati
cum bestiis, post
meridiem qui
ex bestiaris
supererant,
inter se. Lips.
². Saturn. c. 15.
Senec. ep. 7.
² Stolidus es
Versecum in pa-

triâ crafoque sub aëre natus. ut ait Juvenal. sat. 10. v. 50. ad quem, vide quæ nos.
³ Nam si damnato huic daretur conditio, ut repræsentando Muoii manum exustam
redimeret supplicium tunicae molesta, in qua pice, resina, bitumine cesterisque ig-
nium alimentis illatâ ardendum illi fuerat : minùs fortiter facit (saltē audacter
minus) parte quam toto corpore exusto. If. Vossius obseruat. In Catullum p. 42.
Christianos hoc in loco laudatos esse vult : Longè enim fortiores illi sunt, ait ille,
qui tunicâ præsente molesta, audent dicere non facio, ut solebant Christiani respondere
cum sacrificare juberentur.

Mors uxoris. LIX.

² Sepulchrū
conferari ².
gellum moris
fuit. ² Manent
enim tibi dotes
sepultarum,
vacante thalamus novo conjugio.

Septima jam, Phileros, tibi conditur uxor in
¹ agro.

² Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit ager.

Dona iniqua. LX.

¹ Nobile ami-
corum par.

Nil aliud loqueris, quam ¹ Thesea, Pyrithoumque,
Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.

Despeream,

Dispeream si tu, ² Pyladi præstare matellam

Dignus es, aut ³ porcos pascere Pyrithoi.

Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,

⁴ Et lotam ⁵ (ut multum) terq; quaterq; togam.

Quid! quod ⁶ nil unquam Pyladi donavit Orestes?

Qui donat, quamvis plurima, plura negat.

togam non usque adeò tritam, non ultra ter quaterve lotam. ³ Ex persona poëtæ interpositum, indignantis togam imputatam, quasi magna illa res fiet. ⁶ Quippe qui omnia cum Pylade communicavit: quod quia tu non facis, sed multa negas, non es verus amicus.

² Vel infimo servitii munere defungi, ut præstare matellam, vel porcos pascere.

³ Fortè, quod in glandiferis Pindi sylvis degebat Pyrithoi. ⁴ Et

⁵ Ex personâ poetæ pretio servi venundati. ⁶ Quippe

Anthropophagi. LXI.

¹ **A** Ddixti servum nummis, ² herè, mille trecentis,

Ut bene cœnares, Calliodore, ³ semel:

Nec bene cœnasti: nullus tibi quatuor emtus

Librarum ⁴ cœnæ pompa caputque fuit.

Exclamare libet, non est hic, improbe, non est

Piscis: homo est: hominem, Calliodore, voras.

¹ Vendidisti;

² Heri. ³ Ex

pretio servi

venundati.

⁴ Cœna ³ sunt

partes, ante-

cœna, cœna

caput, seu

pompa, & se-

condæ menſæ,

seu bellaria.

Imago juvenis. LXII.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura rosisque,

Quos referat vultus, Cœditanæ, rogas?

Talis erat Marcus mediüs Antonius annis

Primus, in hoc juvenem se videt ore senex.

¹ *Ars utinam mores, animumque effingere posset:*

Pulchrior in terris nulla tabella foret.

¹ Quod si oculis

facies honesti cer-

neretur, mirificos

sui amores exti-

taret. Plato.

Spectabile huc

& imitabile

pictaram lau-

dandi exem-

plar.

In

In sordidum. LXIII.

¹ Adulterantia
vinum. ² Lo-
ca colligendo
fume idonea.
³ Vina apote-
cis condita
superponeban-
tur fumaris ut
præcœcum ma-
turitatem à fu-
mi tenore tra-
herent. Sed
infaluberrima
eile hac vina
testatur Plinius
lib. 23. cap. 2.

Improba Massiliæ quidquid ² fumaria cogunt,
³ Accipit atatem quisquis ab igne cadus;
A te, Munna, venit: miseric tu mittis amicis
Per freta, per longas ⁴ toxica sœva vias:
Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni
Testa sit, aut cellis ⁵ Setia cara suis.
Non venias quare tam longo tempore Romam.
Hæc puto causa tibi est; ne tua vina bibas.

⁴ Vina infaluberrima. ⁵ Vina Setina nobilia è Setia Campania.

Epitaphium Scorpi. LXIV.

¹ Praecept.
morti immatu-
ra. ² Annos
natum 27.
³ Propter vi-
ctoriarum Cir-
censium nume-
rum posset
Scorpus videri senex.

Ille ego sum Scorpus, clamosi gloria circi,
Plausus, Roma, tui, deliciæque ¹ breves:
Invida quem Lachesis raptum ² trieteride nona,
³ Dum numerat palmas, creditit esse senem.

Jocus in Rhetorem ignobilem. LXV.

In miserum
literatorem,
qui cum non
haberet ³.
discipulos,
petit à Cæsare jus trium discipulorum.

Jura trium petit à Cæsare discipulorum,
Assuetus semper Munna docere duos.
Jocus petitus a jure trium liberorum.

Verba danti verba dantur. LXVI.

SI donare vocas promittere nec dare, Caï,
Vincam te donis, muneribusque meis.

Accipe

Accipe¹ Callaicis quidquid fodit Astur in arvis,

Aurea quidquid haber² divitis unda Tagi;

Quidquid Erythræa niger invenit Indus in algâ;

Quidquid³ in nidis³ unica servat avis;

Quidquid⁴ Agenore Tyros⁵ improba cogit aëno:

Quidquid habent omnes, accipe,⁶ quomodo dat.

¹ Quicquid
auri foditur
in Hispania:
Gallæcia autem
& Asturia Hi-
spaniæ regio-
nes sunt, aari-
fodinis quon-
dam celebres.
² Auti ramen-
tis fluens tagus

³ Hispaniæ. ³ Phoenix. ⁴ Tyrio, purpureo: Tyros enim & Sidon Agenorius regna erant. ⁵ Inventrix purpurea qua iterantur lance: vestes purpureas appellat. Senec. epist. 115. lacernas coloris improbi. Improbum laborema appellavit Virgilius affidum & iteratum: ita & vestes improbi coloris dibaphas & iteratas abeno purpu-
reo: & hoc facit Plin. lib. 9. c. 41. Non est satis absoluissime gemmæ nomen amethystum,
ruris absoluissimam inebriatur Tyrio, ut sit ex utroque nomen improbum, (im)mulque luxuria duplex.
⁶ Promillis sc.

In delicatum lectorem. LXVII.

Consunta est uno si lemmate pagina, transis,
Et breviora tibi, non meliora placent.

¹ Si unum epi-
gramma tam
longum sit, ut
paginam totam
impleat. ² Ca-
pediæ & dulci-
aria. Athenæo
lib. 14. c. 23.
maza. ³ Nolo
lectorem qui
jocorum & a-
gravia, quasi

Dives, & ex omni posita est instructa macello

Cœna tibi, sed te² mattea sola juvant.

³ Non opus est nobis nimium lectore gulosō.

Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

cum in expediis saturari velit, sed qui solida expectat carmina
caput convivit.

Laus Nervæ. LXVIII.

Frustra blandiciae venitis ad me
¹ Attritis miserabiles labellis:

¹ Blanditiæ,
an adoratione?

Diœturus dominum, Deumque non sum.

² Non blandi-
turus Trajano
ut Domitiano

Non est locus bac in urbe vobis:

Quondam^{*} Par-
thi enim servi-

* Ad Parthos procul ite³ pileatos,

litter regem a-
dorant, pedes

Et turpes humblesque supplicesque

illius osculari.

⁴ Piñorum⁵ sola⁶ basiate regum.

³ Cum cæteræ
gentes, pileis
raro interentur,

Non est hic dominus, sed imperator:

Parthi & Perse

Sed justissimus omnium senator:

gettabant mi-
tras, tiaras,
cidores, seu

Per quem de Stygiâ domo reducta est

pileos turbi-

nos, ut hodie Tarex. ⁴ Piœta ueste seu soccis piœtis utentium. ⁵ Soleas, calceos,

soccoes.

⁶ Siccis

6 Inunctis &c.
delibutis.
7 Servilibus,
adulatoriis,
quibus nuper
sibi placebat
Domitianus;

6 Siccis rustica Veritas capillis.
Hoc sub principe, si sapiis, caveto,
Verbis, Roma, prioribus loquaris.
qua tamen non feret Trajanus.

Hemines pueri mente. LXIX.

1 Quod non
habet, unde
hæc omnia
emat, quæ li-
citar gestiebat
Mamurra.
2 Mensam ci-
tream. 3 Om-
nia quæ vena-
lia exponunt
in septis. 4 Sed
tacite, oculis non lacrymantibus, absque lacrymis. 5 Risa ficto coeret dissimulatq;
lacrymas, quas intus concepit.

1 **P**lorat Eros, quoties maculosa pocula murrha
Inspicit, aut pueros, nobiliusve 2 citrum.
Et gemitus imo promit de pectora, quod non
3 Tota miser coëmat 3 septa, feratque domum.
Quam multi faciunt, quod Eros, sed 4 lumine sicco!
Pars major 5 lacrymas ridet, & intus habet.

Laus Scorpi aurigæ nobilissimi. LXX.

* Invitat ad
luctus munina
quondam seor-
po nobilissimo
aurigatori fa-
ventia, Victo-
riam, Favorem,
Honorem, Glo-
riam. Respi-
cit ad publi-
cum luctum,
quo Consul init
fasciis morentem
fasciis urbum.
Ovid. ad Livi-

1 **F**rangat 2 Idumæas tristis * Victoria 3 palmas:
4 Plange * Favor sœvâ pectora nuda manu.
5 Mutet * Honor cult⁹, & inquis 6 munera flammis:
6 Mitte coronatas Gloria mœsta comas.
Heu facinus! 7 prima fraudatus, Scorpis, juventa
Occidis, & 8 nigros tam cito jungis equos.
9 Curribus illa tuis semper properata, brevisque:
Cui fuit & vita tam prope meta tua?

am. 2 Idumæa extrema Judææ pars, palmae ferax. Arbusto palmarum dives Idumæa. Luean. 3 Signum victoriae in certaminibus donabatur palma, quod deprecta ea arbor non cedat, sed adversus pondus renitur ac resurgat. Ariost. probi. Plut. Sympof. 4 Qui solebas plaudere, plausum in planctum converte. 5 Respicit morem publici luctus, quo patres Rom. depositis quæ ad ornatum pertinebant, atrati, iordidati, pulsatique incedebant. 6 Quæ munera rogo impomantur: vide Sueton. Jul. c. 84. Dion. August. Et de more Janiandi erines in funere, vide quæ nos ad Senecæ Hippol. v. 1181. 7 Anno ætatis 27. 8 Pro albis, quibus vixit vehebant, jam veheris Plutoniis equis, infernis, nigris: siquidem affectus & studia in more & apud inferos manere fingunt Poëta. 9 Ut semper victoria, ita & vita metam
attingere properabas.

Laus

Laus vitæ rusticæ. LXXI.

Sæpe loquar nimium¹ gentes quod, Avite, remotas
 Miraris, Latianæ fallus in urbe senex :
 2 Auriferumq; Tagum sitiam, patriumq; Salonem,
 Et repetam saturæ sordida rura case.
 Illa placet tellus, in quâ res parva beatum
 Me facit, & tenues luxuriantur opes.
 Pascitur hic, ibi pascit ager : tepe³ igne maligno
 Hic focus, ingenti lumine lucet ibi.
 Hic⁴ pretiosa famæ⁵ conturbatorque macellus,
 Mensa ibi divitiis ruris operta sui.
 Quatuor hic aestate togæ, pluresve teruntur :
 Autumnis ibi me quatuor una tegit.
 I, cole nunc reges : quicquid non præstat amicus,
 Cum præstare tibi possit, Avite, locus.

1 Hispanas, ad
 quas anhelare
 videat, cum
 eas usque lo-
 quar, & ramen
 Romæ confe-
 nescam. 2 Pa-
 triæ appetam
 fluvios & a-
 gros. 3 Lignis
 multo empris.
 4 Aida eæna
 & famelica
 magno empta
 pretio. 5 In
 q; o decoctis
 opibus contur-
 bantur ratio-
 nes. Alii leg.
 conturbatorque
 macellus. Alii
 conturbatrixque
 macelli, Menœ,
 ibi.

In commiscentem versus operi suo.
LXXII.

Quid, stulte, nostris versibus tuos misces ?
 Cum¹ litigante quid tibi, miser, libro ?
 2 Quid congregare cum leonibus vulpes,
 Aquilisque similes facere noctuas queris ?
 3 Habeas licebit alterum pedem Lada,
 Inepte, frustra crure ligneo cerves.

1 Qui tibi li-
 tem intendit
 & contra te di-
 cit, Fur'es.
 2 Quid nobili-
 bus, clari, al-
 tisque carmin-
 bus inferis igno-
 biles, tene-
 brolos, & cia-
 dicantes versus

tus ? 3 Non magis convenit carminibus meis cum tuis, quam si quis haberet alte-
 rum pedem permicillimi cursoris Ladæ, alterum ligneum. Ladæ velocitatem celebat
 Pausanias in Corinth. & Arcad.

Jocatur ne solvere cogatur. LXXIII.

Solvere, Pate, decem tibi me seftertia cogis :
 Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi

G

Ne

122 EPIGRAMM. DELECTUS.

¹ A majori le
pide jocatus
rogat ut jactu
ram 10. HS.
ferat in se, qui tulit 200 in alio.

Ne noceant, oro, mibi non mea crima : ¹ tu qui
Bis centena potes perdere, perde decem.

Vita quieta. LXXIV.

¹ Parcè enim,
duriter & anxiè
quæsita, anx è
& non sine cu
ris tenentur.
² A patre seu
majoribus.
Pacerna rura bo
bus exercet suis :
vide & Senec.
de beatâ vitâ.
c. 23. ³ Qui
femina reddit
cum largo fac
nore ; qui
spem non e
mentitur. ⁴ Of
ficia rogata,
urbana, cren
tum ambitus,
etc. nulla.

⁵ Convictores faciles & iucundi. ⁶ Convivæ, vel ipse cibis parabilis, nec mai
terrâ & aëre exquisitus: gula non irritata. ⁷ O quid solus est beatius curis ! Catull.
⁸ Somnus facilis, suavis, brevis. ⁹ Mortis non libido, non fuga. Senec. epist. 24.
70. 78. de beatâ vitâ cap. 5. &c.

VItam quæ faciunt beatiorem,
Fucundissime Martialis, hæc sunt :
Res ¹ non parta labore, sed ² relæta;
³ Non ingratus ager; focus perennis;
Lis nunquam; ⁴ toga rara; mens quieta;
Vires ingenuæ; salubre corpus;
Prudens simplicitas; ⁵ pares amici;
⁶ Convictus facilis; sine arte mensa;
Nox non ebria sed ⁷ soluta curis;
⁸ Sominus qui faciat breves tenebras;
Quod sis, esse velis, nihilque malis,
⁹ Summum nec metuas diem, nec optes.

Laus à viro laudato. LXXV.

¹ M. Antonius
To'olanus mi
fic mibi literas
& togam ele
gantiorem
quam qua uti
vellet Fabricius
continens ille
paupertatis
cultor, imo
qua' em gestare
voluisset luxu
riosus Apicius.
& ipse tener ac
mollis Mece
nas : sic Juve
nvl. sat. 12.
vestem purpuream
teneris quoque Mecepnatibus aptam. ² Non sacrificat, non impetrat: ita donum ab
omni miseriæ reque non placet. ³ Marci, quod mibi tecum commune.

LItera facundi gratum mibi pignus amici
Pertulit, Ausoniæ dona severa togæ :
Quâ non Fabricius, sed vellet Apicus uti,
Velet Mecœnas Cæsarianus eques.
Vilior hæc nobis alio mittente fuisset :

² Non quâcunque manu viælma cæsa ² litat.
A te missa venit: possem nisi manus amare,
Marce, tuum: poteram ³ nomen amare meum:
Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,
Officium doëti, judiciumque viri.

Epitaphium

Epitaphium histrionis. LXXVI.

Quisque Flaminiam teris viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciae, salesque ¹ Nili,
Ars & gratia, lusus & voluptas,
Romani ² decus, & dolor theatri,
Hoc sunt condita quo ³ Paris, sepulchro.

eum deperiret Domitia Augusta. Sue. o. c. 3. Domita

¹ Ägypti.
² Deus dum
vivaret, dolor
ex morte eius.
³ Histrion nobilis
quem inter-
fici iulit Domi-
tianus, quod

Agellum extenuat. LXXVII.

DOnasti, Lupe, ¹ rus sub urbe nobis :
Sed rus est mihi majus ² in fenestrâ :
Rus hoc dicere, rus potes vocare?
³ In quo ruta facit nemus Diana,
Argut & tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Claus & cui folium rosea corona est :
In quo non magis invenitur herba,
Quam ⁴ costi folium, piper ver crudum :
In quo nec cucumis jacere reditus,
Nec serpens habitare tota possit.
⁵ Erucam male pascit hortus unam,
Consumpto moritur culex salicto,
Et talpa est mihi fossor, atque arator.
Non boletus biare, non marisque
Ridere, aut viola patere possunt.
Fines mus populatur, & coloni
Tamquam sus Caledonius timetur,
⁶ Et sublata volantis ungue Procnæs
In nido seges est hirundinino,
Non est dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peræcia messis,

¹ Prædiolum
urbanum.
² Plebs Romana
in fenestrâ
albat ad speciem
hortorum
flores & fructus :
quod videmus in Hispania & Italia
monachos facere
in fenestrâ
oriententes
arborecula, malos
citreas, ho tulos pen-
iles, &c.
³ Quem hor-
tum ruta unica
tegit obum
bratque non fe-
cūs ac si esset
nemus Diana
Aricinae Hyper-
bolico, ut ostendat
qae seq. 4 Quæ
non nascitui in
Italiâ, ut nec
piper. 5 Ver-
miculum qui
olera depasci-
tur. 6. Cuius
segetem feu
herbam uno
imperu correptam
aufert hi-
rundo ad ni-
dum condendum.

⁷ Aliusum ad
dolia & testas
qnae pieaban-
tur ne vina ex-
pirarent ani-
mam.

*Et mustum nuce condimus & picatā.
Errasti, Lupe, literā sed unā;
Nam quo tempore prædium dedisti,
Mallem tu mihi prandium dedisses.*

Precatur deos pro Nerva Trojano. LXXVIII.

¹ Vita. Velix
ignis & os ore
eterno, &c.
² Minerva, Ju-
piter, Juno,
quos recentet
dictioho seq.
qui tres aëris
regiones refer-
rant, unde &
penates dicti
per quos peni-
tus spiramus:
Vide Macr.
Satur. l. 3. c. 4.

³ Aeneas:
vide Pælian. l. 3. Var. hist. c. 22. 4 Trojanas, à Laomedonte Priami pare
5 Effictus, inscriptis aurea imagine. 6 Juno. 7 Minerva ^{equitup.} è Jovis cere-
bro nata: patrima virgo. 8 Jane custos Faftorum in quos referuntur nomina con-
sulūm, adeoque Nervæ qui imperii anno gesit tertiū consulatum, cum Virga
Rufo, Junius de tertio consulatu Ulpian. Nervæ Trajani intelligit. 9 Senatu
to Nerva Imper.

¹ **S**Acra, ² Laresque Phrygum, quos ³ Troja ma-
luit ³ hæres.
*Quam rapere arsuras ⁴ Laomedontis opes:
5 Scriptus & eterno nunc primum Jupiter auro,
Et ⁶ soror, & summi ⁷ filia tota patris:
Et ⁸ qui purpureis jam tertia nomina fastis
Jane refers Nervæ, vos precor ore pio:
Hunc omnes servate ducem, servate senatum:
Moribus ⁹ hic vivat principis, ¹⁰ ille suis.*

Laus Nervæ. LXXIX.

¹ Non itaque
tam miranda
atque ardua res
in paupertate
erat pietas &
sanctitas.
² Non effterri
& corrumpi ⁴
divitiis. 3 Di-
vites reges,
Decebalum, &
Dacorum, &
Armeniæ Par-
thiæque reges.

Xiphilin. Trajan. 4 Sanctum, æquum, continentem, qualis fuit
Numa secundus Romanor. rex. 5 Si reviviscant ab inferis reversi antiqui illi cl-
rique Romani. Atque hinc novum ordiantur aliqui epigramm. à praecedenti tem-
pore divisum.

TAnta tibi est recti reverentia, Cæsar, & aqui,
Quanta Numæ fuerat: ¹ sed Numa pauper
erat.
*Ardua res hec est, ² opibus non tradere mores,
Et cum tot ³ Cræsus viceris, esse ⁴ Numam.
5 Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,
Elysium liceat si vacuare nemus:*

Te volet invictus ⁶ *pro libertate* ⁷ *Camillus,*
Aurum ⁸ *Fabricius, te tribuente, volet.*
Te duce gaudebit ⁹ *Brutus: tibi Sylla* ¹⁰ *cruentus*
¹¹ *Imperium tradet, cum positurus erit.*
Et te ¹² *privato cum Cæsare Magnus amabit:*
Donabit totas & tibi ¹³ *Crassus opes.*
Ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,
Si ¹⁴ *Cato reddatur, Cæsarianus erit.*

⁶ Lips. l. i.
Epist. quæst. 5.
legit. præ liber-
tate, quasi di-
cat, Camillus
te Principem
malit quam
suam illam
libertatem.

⁷. Qui Romam
à Gallis oceu-
patam Dicta-
tor absens cre-
atus liberavit.

⁸ Qui conti-

nuentissimè in paupertate vivens munera sibi à Pyrrho & aurum à Samnitibus
missum repudiavit. ⁹ Juniusne qui reges ejecit? an Ma. cus Brutus unus è
Julii Cæs. persecutoribus? ¹⁰ C. M. hominum deleverat, senatores 90. con-
sulares 15. equites 260. ¹¹ Ut quondam dictaturam depositus, secessitque Pu-
teolos. ¹² Non rerum summa affectante. idque civili bello. ¹³ L'cinquine
Crassus, an Marcus qui periit apud Parthos? ¹⁴ Qui sibi mortem consivit
Utice ne videret Cæsarem: tua tamen æquitate adductus a Cæsare
sabit.

G 3 Epi-

Epigrammatum Delectus
 LIBER QUINTUS,
 MARTIALIS.

Liber ad Lectorem. I.

¹ Signo abso-
 luti operis in
 calce libri po-
 sito, hæc figu-
 râ v. vel 7.
 ala scilicet
 cornicis trans-
 latatione ab æ-
 didio, cuius
 jam absolu-
 tum est oponi
 fatigio opponi-
 tur cor. x. ² Poteris flagulo epigrammate præfinire tibi finem libri.

SI nimius videor, seraque ¹ coronide lon-
 gus
 Esse liber : legitio pauca libellus ero:
² Terque quaterque mihi finitur carmine
 paivo
 Pagina; fac tibi me quam cupis esse brevem.

De Mulione surdo. II.

¹ Innuit flagi-
 tos dom no-
 magis placere
 servos surdos
 ques nemo ro-
 get de rebus dominorum.

MUlio viginti vñnit modo millibus ; Aule.
 Miraris pretium tam grave ? ² surdus erat

Amico crede. III.

¹ Non vis mihi
 nummos mutu-
 o date nisi tibi
 agrum pignori
 opponam.

CUm rogo te nummos ¹ sine pignore, non habet
 inquis.
 Idem, si pro me spondet agellus, habes.

Quat

*Quod mihi non credis veteri, Thelefine, sodali,
Credis colliculis, arboribusque meis.*

*Ecce reum ² Carus te detulit : ³ adgit agellus.
Ex filii comitem queris ? ⁴ agellus eat.*

*Am agat agellus meus, cui magis credis quam mihi. Scopici. 4 Non ego, vetus
sodalis.*

² Causidicus
& delator :
de quo Plin.
epist. 5. l. 1.
& Juvenal. 14.
tyra 1. v. 36.
³ Tibi in judi-
cio, causam tu-

Amici ut amandi. VIII.

Triginta mihi, quatuorque messes
Tecum si memini, fuere Juli:
Quarum dulcia mixta sunt amaris,
Sed jucunda tamen faere plura.
Et ¹ si calculus omnis hue, & illuc
Diversus bicolorque digeratur:
² Vincet candida turba nigriorem.
Si vitare velis acerba quædam,
Et tristes animi cavere mortuis,
Nulli te facias nimis sodalem.
Gaudebis minus, & minus dolebis.

Vera Nervæ commendatio. IX.

Contigit Ausoniæ procerum mitissimus aula
Nerva: licet ¹ toto nunc Helicone frui.
Recta fides, hilaris clementia, cœta potestas
Jam redeunt: longi terga dedere metus.
² Hoc populi, gentesque tue pia Roma precantur:
Dux tibi, sit semper talis, & iste diu.
³ Maëte animi, quem rarus habet, morumq; tuorum,
Quos Numa, ⁴ Quos hilaris posset habere Cato.
Largiri, præstare, ⁵ breves extendere census,
Et dare que faciles vix tribuere dei,
⁶ Nunc licet, & fas est: sed tu sub principe duro,
Temporibusque malis, ausus es esse bonus.

¹ Liberæ vacare Musis, sub
Imperatore qui nullus Poë
siique taver.
² Quid h. be
v. r. n. e
quens, Dux riu
deo, ³ Magi
sudus sic ad
mo, qua em
pauci haent.
Postani for
mula re bene
gesta summa à
sacris. Quoie
enim victimæ
intundebatur
ibid aut v. nam,
dcebant. Ma

⁴ Quos
n. o. r. posset habere Cato, nisi quod magis tetricus fuit quam Nerva: supra hilaris
clementia, ⁵ Civium pauperatam opibus sublevare. ⁶ sub principe tam pio,
clementi, quo: quandoquidem --7-- Tu ipse, O Nerva, sub Nerone & Temporibus
Illi malis non dubitabas esse bonus.

Anus tripilis. X.

Toto vertice * quot gerit capillos,
Annos si tot habet Ligeia, trima est.

* Est itaque tri-
pilis seu trifilis.

Semper avarus eget. XI.

Habet Africanus millies, tamen captat:
Fortuna multis dat nimis, satis nullis.

In habentem Amoenas ædes. XII.

DAphonas, platanonas & aëriæ cyparissos,
Et ² non unius balnea solus habes,
Et tua centenis stat porticus alta columnis,
³ Calcatusque tuo sub pede lucet onyx,
Pulvereumque fugax ⁴ hippodromon ungula plaudet,
Et pereuntis ⁵ aquæ flœtus ubique sonat.
Atria longa patent : sed nec coenantibus usquam,
Nec somno locus est : ⁶ quam bene non habitat?

in hortis diffuentium. 6 Cui inter haec omnia coenatio nulla, cubiculum nullum.

- 1 Laureta.
- 2 Magis ampla
quam pro pri-
vato homine.
- 3 Pavimenta
ternuantur Onyx-
chite lapide.
- 4 Spacium per
quod currunt
equi : ex
iññ G., &c.
5. Fountium,
featuriginum

Promissor bibax. XIII.

OMnia promittis, cum totâ nocte bibisti :
Mane nihil præfas: Postume, ¹ manè bibe. / Ut eodem
die præfes,
neque excedant
tibi que pro-
missisti sobrio post somnum.

Divitum simulata offendio. XIV.

Genus, Aucte, lucri divites habent iram.
Odisse quam donare vilius constat.

¹ D'vites iratos
se simulant &
offenso, ut
hominibus de
se bene meritis.

pro mercede & muneribus odiu rep. ndant.

In hominem pessimum. XV.

* In abstracto
& em nenter.

MEntitur, qui te vitiosum, Zoile, dixit.
Non vitiosus homo es, Zoile, sed* vitium.

Honor mutat mores. XVI.

Multa vicia,
qua cōcēret &
supprimētētē
is fortuna, am-
pla & sublimis
manifestabat:
magistratus indi-
cabit virum.

Sæpe rogare sol's qualis sim, Prince, futurus,
Si siam locuples, simque repente potens.
Quemquam posse putas mores narrare futuros?
Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

Poëta æmulus. XVII.

1 Carmen Epipi-
eum seu Heroi-
cum. 2 Tu
quoque contu-
listi te ad tra-
gœdiā. Syrma
enim tragico-
rum vestis est.
3 Scripti lyrice.

4 Satyrogra-
phus. 5 Quam
scribere epi-
grammata.

Scribebamus * epos: cœpisti scribere: cessi,
Æmula ne starent carmina nostra tuis.
Translulit ad Tragicos se nostra Thalia cothurnos:
2 Aptasti longum tu quoque syrma tibi.
3 Fila lyræ movi daedlis exculta canēnīs:
Pleætra rapis nobis ambitione novâ.
Audemus satyras: 4 Lucilius esse laboras.
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
5 Quid minus esse potest, epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige quid notis; quis enim pudor, omnia velle?
Et si quid non vis, Tucca, relinque mibi.

Qui omnes laudant. XVIII.

Cui omnia
alba, qui malos
æquæ ac bonos
promiscue lau-
dat, a-guit se
judicari infirmi,

& vel l'vore vel adulazione præpediri: vide quæ Chrysippus, refe-

NE laudet dignos laudat Callistratus omnes.
Cui malus est nem, quis bonus esse potest?

De Ligurra. XIX.

VErus, & breve ¹ vividumque carmen
In te ne faciam, ² times, Ligurra,
Et dignus cupis hoc metu videri :
Sed frustra metuis, cupisque frustra.
³ In tauros Lybici ruunt leones ;
Non sunt papilionibus molesti.
Queras censeo, si legi laboras,
⁴ Nigri fornicis ebrium poëtam,
⁵ Qui carbone rudi, putrique creta
Scribit carmina, ⁶ quæ legunt cacantes :
⁷ Frons hæc stigmate non meo notanda est.

nales Volusi cacata charta. ⁷ Servilis tua frons non digna est cui ego inuram mansura
carmis mei puncta.

Vera fortitudo. XX.

QUod nimium laudas, Chæremon Stoice, mortem,
Vis animum mirer suspiciamque tuum.
¹ O quam magnus homo es, qui face rubentis acetii,
Et stipula, & nigro pane carere potes !
Rebus in angustis facile est contemnere vitam ;
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

I Non hoc
facis ex virtute
& foriter, sed
ex inopia re-
rum & pusilla-
nitatem.

Sera dona post mortem. XXI.

NIl mihi das vivus : dicis post fata daturum.
Si non es stultus, scis Maro ^{*} quid cupiam.

* Mortem
tuam.

Magna pete. XXII.

PArva rogas magnos : sed non dant hæc quoque
magni.
¹ Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

I Levior quip-
pe ignomina
ex repulsâ in
magnis quam
parvis : & ad-
verte Polypro-
ton in magnos, magni, magna.

Epitaphium

Epitaphium canis Lydiæ. XXIII.

¹ Inter venato-
re, qui curant
venationes ex-
hibendas in
Amphitheatro
nutra. ² pro-
fessoria canis.
³ domini meo
et quæ fiducia
dextra propria,
Alii leg. Dex-
træ, ut sit nuptio.
⁴ Meram. Hy-
meram seu
Nezram ca-
nem, quæ Eri-
pone monstrava-
vit ubi pater
Icarus à patro-
ribus Atticis
occisus jace-
ret infelixultus. ⁵ Hygin. fab. 130. ⁶ Nee Lælaps canis à Jove custos Europæ appo-
si-⁷ u, quem à Mnœ acceptum Procris conjugi suo Cephalo reliquit. ⁸ Hygin. fab.
188. & Ov d. 7. Metamorph. ⁹ Ad Lunam, seu Diana gaudentem venatione &
canibus. ¹⁰ vel, inter astra relatus est à Jove. ¹¹ Neque eram annos ut ille Ulyss.
canis a gus, qui reverlum post vigint annos agnovit herum. Odyss. 17. & Aristot.
lib. 6. histot. animal. ¹² Oblique sienti instar fulminis, vel urenti. ¹³ Inesse enim
aproram dentibus igneam vim testatur Xenophon. ¹⁴ Sus Erymanthus, quem
intererant Hercules. ¹⁵ Apostrophe. ¹⁶ Quam venatione & pugna in Amphitheatro.

AMphitheatrales inter nutrita magistros
Venatrix, sylvis aspera, blanda domi,
Lydia ² dicebar, ³ domino fidissima dextra,
Qui non Erigones mallet habere ⁴ canem :
Nec qui, ⁵ Dicitur Cephalum de gente secutus,
⁶ Luciferæ pariter venit ad astra deæ.
Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani.
Fulmineo spumantis apri sum dente perempta,
Quantus erat ⁹ Calydon, aut, Erymanthe, tuus,
Nec queror, infernas quamvis cito raptæ sub umbras.
Non potui fato ¹¹ nobiliore mori.

In malum Poetam. XXIV.

¹ Olearum g'o-
ræ facile prin-
cipatum obti-
nunt Venefrum
in Campania.
secundas. ² Hi-
stria Italæ pe-
ninsula. ³ Nec
cedens tellis
olei seu oliva-
rum Histriæ.
⁴ Non murice
sanguine seu
succo purpureo
tincta lana, sed
nativo rutilo
imbuto. Nec va-
rios uiscet men-
tiri lana colores; ipse sed in pratâ aries jam suave rubentî Murice, doc. Virgil. ⁴ Impunis
cui nulla vel mala seribenti carmina non possum ego referre gratiam, illius recitans
eum honore, ut ille mea. ⁵ Vindictâ parili. ⁶ Metaph. nihil scribens.

UNTO Corduba latior Venafro,
⁷ * Hisstrâ ² nec minus absoluta testa.
Albi que superas oves Galeſi,
Nullo murice, nec crux mendax,
Sed tinellis gregibus colore vivo :
Dic vestro, rogo, sit pudor poëte,
Ne ⁴ gratis recitet mens libello.
Ferrem, si faceret bonus poeta,
Cui possem dare mutuos honores.
Corruſpit ⁵ fine tali ne ⁶ cœlebs,

Lib. V. MARTIALIS. 133

¹ Cecus perdere non potest, quod ausert.

Nil est deterius latrone⁸ nudo;

Nil securius est⁸ malo poetâ.

⁷ Non possis
lege talionis
agere eum occi-
co, qui alteri
oculum eruerit.

⁸ Cui nihil est
quod vicissim auferas.

In detractorem. XXV.

NAsutus sis usque licet, sis denique² nafus,
Quantum noluerit ferre rogatus³ Atlas,
Et possis⁴ ipsum tu deridere⁴ Latinum,
Non potes in nugas dicere plura meas,
Iste ego quam dixi: ⁵ quid dentem dente juvabit
Roderè? ⁶ carne opus est, si satur esse velis.
Ne perdas operam: qui se mirentur in illos
Virus habe: nos hæc novimus esse nihil.
⁷ Nec tamen hoc nimium nihil est, si candidus aure,
Nec matutinâ si mibi fronte venis.

quid carmina mea reprehensoria, reprehensor? ⁶ Quæ eedat denti tuo, mea rea-
get, ut loquuntur Physici; pete den e poetas magna profellos, in illos vel frange
genuinum, in illos virus invidiæ tutæ & maledicentia evome: meæ istæ nugæ ser-
punt humi tutæ latis³; & si opus sit, sui vindices. ⁷ Nec tamen planè nihil sunt
mea hæc: excipientur candidis & festivis, si minus placeant sobris, severis, &
impranatis.

¹ Sis licet in-
gens irrisor.
² Totus ex ir-
rificatione compro-
positus & confla-
tus, Deos roga-
bit totum ut te
faciant, Fabulle
nasiom, dixit
Catullus, sed
sensu alio
³ Hyperbolice.
⁴ Empatice.
Mimum, qui
& alios imitati-
one deridet.
⁵ Quid limam
rodie viperæ?

⁶ Virum robu-
stum. ² Pue-
rum imbellem.
sic Juvenalis de
scrimina caput
sayra 6.

Pumilio. XXVI.

SI solum spæctes hominis caput, ¹ Hectora credes.
Si stantem videoas, ² Alysanaæta putes.

adficante: Andromachen à fronte videbis, post minor est Pygmaë Virginæ, &c.

Canis vertagus. XXVII.

NOn sibi, sed domino venatur¹ vertagus acer,
Illæsum leporem qui tibi dente feret. ¹ Vertagus,
² a Grec=
hound.

Notarius.

Notarius. XXVIII.

¹ Ut ut volubili
fluat lingua,
manus loquen-
tem prævenit.
Vide Senec.

Epist. 91. & Aulon. epigr. 138.

CUrrant verba licet, manus est velocior illis:
Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

² An quia in
nativâ stirpe
vilia; pruno
insta fiunt no-
bilis? ut habet

Pallad. lib. 4. de Ins. An quia in suâ Perside noxia & venenosa, sed transflata, mu-
tatoque celo & solo dulcis fiunt & salubria? ex opinione Columellæ, vide Alcist.
emblem. 142. & Claud. Minoëm ad idem emblem.

Persica, Nucipersica. XXIX.

² An quia in
nativâ stirpe
vilia; pruno
insta fiunt no-
bilis? ut habet

VIlia maternis fueramus præcoqua ramis:

¹ Nunc in adoptivis Persica cara sumus.

Pallad. lib. 4. de Ins. An quia in suâ Perside noxia & venenosa, sed transflata, mu-
tatoque celo & solo dulcis fiunt & salubria? ex opinione Columellæ, vide Alcist.
emblem. 142. & Claud. Minoëm ad idem emblem.

Glires. XXX.

¹ Plin. l. 8. c. 57.
& l. 29. c. ult.

TOto mihi dormitur hyems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Cuniculus. XXXI.

¹ Subterraneas
ab hoc animal
curieulos dictos.
Vegetius l. 4.
c. 24.

GAudet in effossis habitare cuniculus antris:

¹ Monstravit tacitas hostibus ille vias.

Olivæ. XXXII.

¹ Olivæ opti-
mæ ex agro
Piceno in Ita-
liâ. ² Subtra-
cta, oleo non
expresso integra. ³ Ad incitandum stomachum. ⁴ Ad tollendum fastidium.

HÆc quæ ¹ Picenis venit ² subducta tapetis,

³ Inchoat, atque eadem ⁴ finit oliva dapes.

Lens. XXXIII.

¹ Lens enim
optima nascitur
e circa Pelusium
opp. Ægypti;
vulgo Damiata, aliis Rosetta ad extremum Nili ostium. Nec Pelusiacæ curam aspernabere
lentis. Virgilii Georg. I.

ACcipe ¹ Niliacam, Pelusia munera, lentem:

² Vilior est alicâ, carior illa fabâ.

Pavo.

Pavo. XXXIV.

MIraris quoties gemmantes explicat alas,
Et potes¹ hunc servo tradere, dure, coco?
 1 Spectaculum
pulchrius quam
ferculum, avem
oculis quam gu-
lae gratiorem.

Cycnus. XXXV.

DUlia defecta modulatur carmina lingua
Cantator cycnus funeris ipse sui.
 1 Poëtis & qui-
busdam philo-
sophis recep-
tum, cyenum
mortis praefici-
um cum voluptate & cantu mori. Sed negant Plinius, Aelianus, Jul. Scaliger,
aliique senioris judicii.

Betæ. XXXVI.

UT¹ sapiant fatuae² fabrorum prandia betæ,
O quam s̄epe petet vina, piperque cocus?
 1 Infipidae n̄i
condantur.
 2 Pauperum.

Lactuca. XXXVII.

CLaudere quæ cœnas laetitia solebat avorum,
Dic mihi, cur nostras inchoat illa² dapes?
 1 Ut frigiditate
suâ retunderet
vini calorem.
 2 Ad lubrican-
dum ventrem,
tollendum stomachi fastidium & appetitum irritandum.

Phasianus. XXXVIII.

ARgivâ primum sum transportata carinâ,
Ante mihi notum nil, nisi² Phasis, erat.
 1 Argo. 2 Fl.
Colchorum,
unde phasianos
ab Argonautis
transportatos
arguit à nomine avis.

Corona

136 EPIGRAMM. DELECTUS.

Corona Rosea. XXXIX.

¹ Domiciane.
² Naturā suā
erant verna,
in tuam grati-
am hybernæ factæ sunt. *Adulatoriæ.*

DAt festinas ¹ Cæsar tibi bruma coronas :
² Quondam veris erant, nunc tua facta rosa est

Murices. XL.

¹ Namque in-
ter conchylia
mensis inserun-
tur murices.

SAnguine de nostro tinetas, ingrate, lacernas
Induis, ¹ & non est hoc satis, esca sumus.

Locellus. XLI.

¹ Pocket.
² Fundo. ³ Si
nihil reliqui sit,
dabitur ipse loc-
cellus.

SI quid adhuc supereft in nostri ² fæce locelli,
Munus erit: ³ nihil est; ipse locellus erit,

Tali eborei. XLII.

¹ Ludebatur ta-
lis quatuor,
quandoque tri-
bus. Talorum
autem felicissi-
mus jactus dicebatur Venus, ubi singuli tali diversam haberent faciem, comparenti-
bus simul cane, ternario, quaternario & senione. ² Grati erunt tibi tali asti quo
tibi misi per le quidem munus leve, sed propter ludi deposita magnum.

CUm steterit nullus vultu tibi talus eodem,
² Munera me dices magna dedisse tibi.

Turricula. XLIII.

¹ Fortune non
arti locus est.

QUæ scit compositos manus improba mittere talos,
Si per me misit, ¹ nil nisi vota facit.

Lepus. XLIV.

INter aves turdus, si quis me judice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Nuces.

Nuces. XLV.

Alea parva nuces, & non damnoſa videntur : |
Sepe tamen pueris ¹ abstulit illa nates. |
Nudavit ad
penas si ultra
diem permis-
sum iuxerint.

Follis. XLVI.

Te procul juvenes : mitis mihi convenit ætas : |
¹ Folle decet pueros ludere : folle senes. |
Sed minore,
qui vento di-
stentus agitatur
facili manu.

Pica. XLVII.

Plea loquax certà dominum te voce saluto :
Si me non videas, eſſe negabis avem.

Mensa citrea. XLVIII.

Accipe felices ¹ Atlantica munera, ſylvas : |
² Aurea qui dederit dona, minora dabit. |
Citræ men-
fas ex Atlante
monte Manita-
niæ. a Si ex
auro puro puto
quam citrea.

* Canusinæ rufæ. XLIX.

Roma magis fuscis veftitur, Gallia rufis : |
Et placet hic pueris, militibusque color. |
* Lanâ è Canu-
finâ : quæ sub-
rufi coloris eſt.
I Viri Romani
utuntur vetti-
bus fusci coloris, Galli rufis è lanâ Canuſina : & tamen Pueri nostri gaudent rufo
hoc colore, ut & milites, ex instituto Laconum quibus hic color in bello placebat,
ne per vulnera effluens sanguis, in veftibus alterius coloris incenteret suis tetrorem,
hostibus adderet animum.

Nives. L.

Non potare nivem, ſed aquam potare rigentem
De nive, commenta eſt ingeniosa ſitis. |
Non aquam
nivium, ſed de-
coctam nive re-
conditam ac
refrigeratam.

Caprea

Caprea. LI.

¹ Respicit ad
Virgilii ver-
sum. Damosâ
pendete procul
de rupe videbo.
² Al. deficit. ³ Inter venandum.

PEndentem suminâ capream de rupe videbis;
Casuram speres, ² decipit illa ³ canes.

Accipiter. LII.

¹ Dolet sibi
prædam ab
sucupe, cui
servit, erep-
tam: vide
Lil. Gyrald. dialog. 6. lib. 1.

PRædo fuit volucrum, famulus nunc aucupis: idem
Decipit, & ¹ captas non sibi mæret aves.

Fœnum. LIII.

¹ In quâ non
est pluma. Al.
leg. Frondata,
id est, fron-
dibus.
² Fariatur. ³ Alii fano.

FRaudatâ ² tumeat facilis tibi culcitra ³ plumâ.
Non venit ad duros pallida cura toros.

Persona Batava. LIV.

¹ Sum larva,
persona seu
vultus fictilis
Batavi rufi.
Pueris quippe
terri sunt larvati.

SUm figuli lusus rufi persona Batavi.
Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

Hercules Corinthius. LV.

¹ Ex ære Co-
rinthio. Plin.
1. 35. c. 9.
² Angues ab
Herc. in eunis
elatis, & Hydræ devictam, vel infantes in fabulis audiverunt.

ELidit ² geminos infans, nec respicit angues.
Jam poterat teneras hydra timere manus.

Livius

Livius in membranis. LVI.

PEllibus exiguis arctatur Livius¹ ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit.
tudine & librorum 140. multitudine? vide Juvenal. Sat. 7. v. 98.

¹ A styli insur-
gentis grandit-
tate, an ab
operis magni-
tudine & librorum

Salustius. LVII.

Hic erit, ut perhibent¹ doctorum corda virorum,
Primus Romanā Crispus in historiā.
decl. & controvers. 25. l. 5. Corn. Tacit. 3. hist. Vell. Patere. hist. 2. &c.

¹ Quintiliani
l. 2. c. 5. &
l. 4. c. 2. Sene-
cæ Rhet. l. 3.

Mel Atticum. LVIII.

Hoc tibi¹ Thesei populatrix misit² Hymetti
3 Pallados à sylvis nobile nectar apis.

¹ Attici, 2
Theseo rege.
² Montis Attici.
³ Præsidis At-
ticæ.

Favi Siculi. LIX.

CUm dederis Siculos mediis de collibus¹ Hybla,
2 Cecropios dicas tu licet esse favos.

¹ Montis Sici-
lie. 2 Atticos
à Cecrope rege.

Cocus. LX.

Non satie est ars sola coco; servire palato,
Atque cocus domini debet habere gulam.

¹ Turnebus
interpongut.
Non satie est ars
sola Coco, servire
palato, Atque cocus domini debet habere gulam.

Lucanus. LXI.

Sunt quidam, qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola,² putat.
o. 1. l. 10. historicis alii. 2 Tum quia versu scriptus sum, tum quia vendibilis.

¹ Magis orato-
ribus quam
poëtis adnume-
rat eum Fabius

Catullus.

Catullus. LXII.

¹ Elegantes
Antithesis.

Tantum magna suo debet () Verona Catullo,
Quantum parva suo () Mantua Virgilio.

Calices gemmati. LXIII.

¹ Smaragdis.
² poculum au-
reum. ³ Eo
Processit luxus,
⁴ ut multi gem-
mas digitis de-
trahas poculis inferant.

Gemmatum ¹ Scythicis ut luceat ¹ ignibus ² au-
rum,
Adspice : ³ quod digitos exuit iste calix !

Crystallina. LXIV.

¹ Al. Peccat
Securæ nimium,
solicite que ma-
nu: per dili-
gentiam & cu-
ram æque ac
per negligentiam.

Frangere dum metuis, frangis crystallina: ¹ pec-
cant
Securæ nimium, solicite que manus.

Calices vitrei. LXV.

¹ Artificium
Ægyptiorum
in formandis
vitreis calicibus
diversis colori-
bus, quos adrianus Imp. allefontes dixit. Vide Scalig. ad Propert. l. 4. ² Fregit in ip-
so opere.

Adspicis ¹ ingenium Nili: quibus addere plura
Dum cupid, ab, quoties ² perdidit auctor opus !

In

In Amphitheatrum Cæsaris. LXVI.

Barbara ² Pyramidum ³ fileat ⁴ miracula
* Memphis,
⁵ Assidius jaet nec Babylonae labor;
Nec ⁶ Irivia templo ⁷ molles laudentur ⁸ honores;
⁹ Dissimuletque deum cornibus ¹⁰ ara frequens;
Aere nec vacuo ¹¹ pendentia ¹² Mausolea
Laudibus immidis Cares ¹³ in astra ferant.
Omnis ¹⁴ Cesareo cedat ¹⁵ labor ¹⁶ amphitheatro:
Unum ¹⁷ præ cunctis fama loquatur ¹⁸ opus.

1 Ad Graecorum distinctionem, quibus alii omnes Barbari.
... * . Nobilissima Ægypti civitas hodie Cairo. 2 Moles hafce altissimas in sepulchrorum usum nomine profusa opum ostentatione reges

truxere, à quadratâ basi decessendo ascendentibus in formam turpis, unde & nomen: post Herodotum, Melam, Plinius, Solinum, Marcellinum, Diod. Siculum, &c., qui de his, lego Bellonum qui Pyramides quæ hodie visuntur, ipse dimensus est. Lib. 2. observ. c. 42, 43, & 44. & Graviam ante omnes, qui de iis justum opus quæ Pyramidographia inscribitur, consecit. 3 Signatè ad Barbaros & d'Avors; vel, fileat miracula, id est, non amplius miretur, habeatque pro miraculis. *Quod mira,* conspicua seu spectanda propter artificium operæ, quæ septem numerantur? quibus & aliis septena altera adnumerantur; quorum duo Iovis Olympio templum & Colosius Rhodius, quoniam ad p'nam enumerationem à poëta sunt omisso, 4. Scoppa censet volumine Martialis hoc epigram. amphitheatrum quinque his structuris anteponeat, propter, 1. altitudinem, 2. celeritatem, 3. status, 4. varietatem, & 5. nobilitatem, quem vide Collect. l. 1. c. 29. 5 Forum qui laudent, imo regam qui Babylona considerant, five urbis hortorum penitus, murorumque amplitudinem respicias, five affiditatem operum: namque & ipse mura, cujus ambitus 350 circuitus stadiorum erat, intra annum absolutus est, cum diebus singulis, singula perficerentur stadia: alii legunt *Alysium*; minus recte. 6 Diana Ephesia. Propter molles Ionas & Deam, fuit summa cum pompa & mollicitate celebratum. *Alii* propter signa affabre & ad vivum efficta. Virgil. *Spirantia mollius atra;* & Flaccus, molles imitabitur atra capitos. Verum locum hunc procul dubio corruptum luxatumque variae Criticorum tentarunt manus, nequendam saluti restituerunt. 8 columnas, status, signa, &c. *Alii*, sacrificia, non usque adeò efferat, non tanquam divinum opus jaeter, cum ab Amphitheatro mortali manu factio illam longè supererat videamus. 10 Non Jovis Hammonis apud Nafamona, quæ nec opibus nec stru'cta erat insignis: vide Plutarch. lib. de animalium fo'rtia, & in vitâ Thesei, & Politian. 52. Miscellan. hujus meminit & Callimachus in hymno Apollinis. 11 Ad altitudinem 140 pedum sublata columnisque innixa, summoque cacumini impositam quadrigam cuius equi suspensi alis volare videbantur: suspensa autem dicebantur quæ suffulta erant. 12 Maufoli regis Ciriz tumulum, monumentum illi ab uxore Artemisiâ extrectum. 13 Eleganter respicit ad ro'ne in aere pendente. 14 A Velpafiano aufpicato incroptaque, a Tito F. perfecto & dedicato. 15 Opus speciosum. 16 In quo edenter spectacula & venationes, absque scena, ledibus per gradus undequaque elauso, in quibus loca 8700, ovali formâ: ad cujus summitem ægri visio humana pertingeat: vide Vitruvium, Marlianum Lips. de Amph. &c. 17. Sic & MS. Bodii. Alii pro. 18. Amphitheatrum Cæsariss.

In

In opera publica Cæs. LXVII.

¹ In quartâ
urbis regione.
² Cui (dejecto
Neroni capite)
Vespasianus
solis vultum,
¹² radiis infig
nem reposit
dicavitque Soli
Sidero Deo.
³ Legitur &
propior, et que
Patbos Metonymi
con. ⁴ Status
quam sibi Nero
construxerat
atam pedes
circiter cxx.
⁵ Extrahuntur
vel ex se sur
gunt, erant

enim---⁶--machinæ ad roxiæ
quæ ex se in sublime crescebant aut rufus decre
cebant. ⁷ In tertium aut quartum tabulatum elata. ⁸ Sacra, ⁹ Odiosa, invisa
ris quorum ædes interceperat incendiarius Nero, ut in usum suum converteret.
¹⁰ Auro gemmique. ¹¹ Domus prius transitoria, mox incendio absumpta restitu
que, *Aurea* nominata. Suet. Nero cap. 31. ¹² Crudelis Tyranni Neronis, nomen
autem regis semper Romanis invicum. ¹³ Notum hoc è carmine illo, *Roma domus*
fiet, &c. referente Suetonio Ner. cap. 32. Neronis enim domus à Palatio ad Esquilin
as usque pertinebat. ¹⁴ Inter Cœlium montem & Esquilinas. ¹⁵ Stagni
maris instar, circumseptum ædificiis ad urbis speciem. ¹⁶ In tertiatâ urbis re
gione, ¹⁷ Celeriter extorta. ¹⁸ Incendio enim & ruinis patris domum sibi
extruxit, ad eamque arva, stagna, sylvas, proscœtus, &c. Tacit. 15. Annal.
¹⁹ Quæ & Livia, aliis tamen à Liviâ diversa. ²⁰ Cum suas, tum vitis quæ subdia
les inambulationes umbrofis pergulis opacabat. Plinius lib. 14. cap. 1. ²¹ Extrema
pars domus Aureæ, id est, juxta Esquilinas in quintâ urbis reg. ²² Te imperatore.
²³ Postquam opera & munera publica facta sunt, quæ nuper in privatas delicias
occuparâ Nero.

De gentium confluxu & congratula
tione. LXVIII.

¹ Ex Græco
rum divisione
mundi, quibus
ali omnes Bar
bari dicti, imo
ex suis qui non

² Ελλαδες incolebant, quive non ore rotundo, molliter & Atticè loquebantur. Ab
aspera enim & incolta pronunciatione Barbaros dictos censet Strabo, lib. 14. J.C.
Sealig. à Bar quod Arabicè *Desertum* sonat; more Hebræo geminato ad intentionem.
Exerc. & in Theophr. de pl. 2 Sede imperiali, vel à te refutatu.

Quae tam seposta est, quæ gens tam ¹ barbara,
Cæsar,
Ex qua spectator non sit in ² urbe tuâ?

Venit

Venit ab ³ Orpheo ⁴ cultor Rhodopeius ³ Hamo,
 Venit & epoto ⁵ Sarmata pastus equo;
 Et qui ⁶ prima bibit deprensi flumina Nili,
 ⁷ Et quem suprema ⁸ Tethyos unda ferit.
 Festinavit ⁹ Arabs; festinavere ¹⁰ Sabæi;
 Et Cilices ¹¹ nimbis hic maduere suis.
 Crinibus in nodum tortis venere ¹² Sicambri,
 Atque ¹³ aliter tortis crinibus Æthiopes.
 Vox diversa sonat: populorum est vox tamen una
 Cum verus patriæ diceris esse pater.

³ Ad montem
Hænum Or-
phei parentes
habitarunt.

⁴ Thrac agriculturae studio-
sus. Rhodope
enim mons
Thracia, quæ
dicat, venere Bo-
reales incolle.

⁵ Tartari, Russi,
Poloni. ⁶ A-
Meridie. ⁷ Egyp-
tii & Afri-
apud quos Ni-
lus primum du-
ere deprehen-

ditur, neque enim fons Nili tum repertus. ⁷ Ab occidente, qui ad Hesperium litus
fit. ⁸ Alibi Britanni, quorum litora, ut & ultima Thule maris fluctibus feriantur.
 Uxor Neptuni. Metonym. maris. ⁹ Ab Oriente, è Nabathæ id est, Petras; &
 Scenite, id est, deserta Arabia. ¹⁰ E Felici Arabia. ¹¹ Kpones ^{panniers}, croci
 squa diluti aspercionibus, quæ in theatro & Amphith. siebant. Cilicia vero eroco
 nobilis. ¹² Gaeldri. Synecdoch. Germani, quorum insigne obliquare crinem nodoque
 substringere. Tacit. de Germ. & Juven. ¹³ Madido torquentes cornua cirro. A natura,
 vel solis ardore, cum Germani artificio cirrati sint. ¹⁴ Lingua varia, acclamatio
 vero & mens eadem. M S. Bodl. Vox diversa sonat Pop.lorum: & Vox tamen una est,
 Cum verus, &c.

Ad Titum, quod expulerit delatores.

LXIX.

¹ Urba gravis paci, placidaque inimica quieti,
 Quæ semper miseris solicitabat opes.
² Tradita Getulis; ³ nec cepit arena nocentes;
 Et delator ⁴ habet, quod dabit exsilium.
⁵ Exulat ⁵ Aufoniæ profugus delator ab ⁵ urbe:
 ⁶ Impensis vitam principis annumeres.

¹ Delatores,
calumniatores
fiscales, qui,
sub Nerone di-
vitum ope-
bus infida-
ti, eos quo jure
qua iniuria ac-
culationibus
vexârant.

² Relegata est

in arenosa & deserta Africæ loca. Legunt alii traducta est Gyaris, MS.
 Bodl. Gericus. Lippius cap. 11. lib. 2. de Cruce legit traducta est Titulus: pro more
 noxiorum traducendi per forum seu Amphith. appensis collo titulis & inscriptioni-
 bus criminum: & Sueton. cap. 8. Titi. Delatores a sediue in foro fustibus & flagellis casos,
 nullumne traductos per Amphitheatri arenam, partim subiecti in servos aut venire, partim in
 spermatas insularum avebí imperavit. Traditi sunt delatores Getulis, magistris felicet
 leonum, ut eos ipsi suis leonibus laniosos obijicerent: quos tamen quum Arena
 non caperet, pulsi sunt quidem in exilium. Scalig. & Sciv. ³ Tantus est delato-
 rum numerus, ut vix capiat eos Amphith. imo vix insulæ. Plinius in Panegyrico
 Rajani. ⁴ E talionis poena, que veteribus placuit. ⁵ Româ urbe Italiz ab Autone
 Ulyssis & Calypsus nepote. ⁶ Curis, beneficiis, muneribus.

De Kal. April. qua die omnis venatio
per mulieres confecta est. LXX.

Hoc cum se-
quenti Epi-
grammate ab
imperioris Li-
bris confun-
debatur, & ex duobus unum confeerunt. Lemmata enim erant amissa, quæ ex
optimo codice restituit Il. Vossius suis in Catullum observationibus p. 127. 1 Non
satisfacit tibi Mars, sed mulieribus opus bellicum est peragendum, die Veneti
fasciatæ.

B Elliger invictis quod Mars tibi servit in armis,
Non satis est Cæsar, servit & ipsa ¹ Venus.

De Venatrice quæ Leonem primæ for-
mæ venabulo excepit. LXXI.

¹ Hercules in-
terfecit vastæ
molis Leonem
in falso Ne-
meo; - 2. Sed
nos vidimus
Mulierem in-
terficiemus

Leonem, haud quamquam minorem illo Nemeensi: Feminis sub Nerone & Domiti-
ano solitum erat in Arenam descendere: Tacit. Annal. 15. Sueton. Ner. c. 11.
Juvenal. Satyr. I, V. 24.

P Rostratum vasta Nemæe in valle leonem
Nobile & ¹ Herculeum fama canebat opus,
Prisca fides taceat; nam post tua munera Cæsar,
Hæc jam ² famineâ vidimus æta manu.

Poena Laureoli. LXXII.

¹ Cœauso.
² Interdiu ves-
centem - 3. no-
stra in poenas
renascenti je-
core. 4. Aqui-
lam. 5. E sco-
tiâ, sy. edocb.
11. Septentrio-
malibus enim
plagis ursi ma-
ximi & fævissi-
mi. * Viscera.
Bodl. M.S.

⁶ Non ficto
dramate, in quo quis ursi pelle tectus (uti Nero apud Suetonium cap. 29.) fidi-
tium Laureolum dilaniare videretur; non in fictâ cruce, uti agebatur Laureolum

Lentulus (Juvenal. Satyrâ 8. judice) dignus vera cruce: sed vere totum corpus
laceratus. ⁷ Damnatus iste Laureoli latronis ursi expositi minimum vere agens. 8 To-
tus eviceratus, carne nudatus, nil nisi vultus. Σχῆμα ὀθύμασεν. * Verius inseguen-
tes quatuor tanquam spuri relegantur ad nescio quem Panormitanum.

Templa

Lib. V. MARTIALIS.

145

*Templo vel arcane demens spoliaverat 9 auro ;
Subdiderat sexas vel tibi Roma faces.*

*10 Vicerat antiquæ sceleratus crima famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, poena fuit.*

10 Admiserat fanè aliquod crimen Laureoli illius latrocino gravius.

9 Omnes, statu, vali templorum aureis,
xviii. vel etiam privato auro templis
custodia causa deposito.

De Dædalo. LXXIII.

Dædalo, Lucano cum sic lacereris ab urso,
Quam cuperes pennas tunc habuisse tuas !

Simile quid de
Icaro juxta
Neronis
exercitiorum.

decidente, vide apud Tranquill. Ner. cap. 12.

De Rhinocerote. LXXIV.

Prestitit exhibitus totâ tibi, Cæsar, arenâ,
Quæ non 1 promisit, prælia 2 rhinoceros.
O quam terribiles excusit pronus in iras !
Quantus erat cornu, cui pila taurus erat !

1 Desperabantur
prælia Martia,
2 Cæfare scili-
cer promissi
vult Jof. Sea-
lig. hic ergo
legit promitti.
Quod mihi du-

rius videtur quam noster dare aut etiam ferre potuerit. 2 Ingens bellua cui nomen
dedit τὸ ἵππον ἀκρατὴ πίνι πέρι κέρες, καὶ ἀλλοι ὑπέρ αὐτῷ εἰ μηγά. Pausan.
lib. 9. quamvis & hæc relatio de 2 cornibus non ita gravi fide constet.

De Leone qui gubernatorem offendit.

LXXV.

Læserat 1 ingrato leo perfidus ore magistrum,
Ausus tam 2 notas contemnere manus :
Sed dignas tanto persolvit criminis poenas ;
Et qui non tulerat verbera, 3 tela tulit.
4 Quos decet esse hominum tali sub principe mores,
Quā jubet 5 ingenium mitius esse feris ?

1 In custodem,
rectorem, man-
suetarium.
2 Magistri co-
ercentis, vel
forte irritantis.
3 Venabula,
jacula confici-
entium. 4 A
minor. 5 He-
misphærium ex

Ovidiano illo, eleg. 10. lib. 1. turpe erit ingenium mitius esse feris.

H

De

De sue quæ ex vulnere peperit.
LXXVI.

¹ Suam amissit,
fuculo dedit.
² Quæ certo
jacula tur, er-
rare nescit,
³ Venaticis &
obstetricis.

Icta gravi telo, confossa que vulnere, mater
Sus, ¹ pariter vitam perdidit, atque dedit.
O quam certa fuit librato dextera ferro!
Hanc ego ² Lucinæ credo fuisse manum.
Expertæ est numen moriens ³ utriusque Diane,
Quâque soluta parens, quâque perenta fera est:

De eâdem. LXXVII.

¹ Partui Proxi-
ma. ² Rectius
legas pignore.
Namque uni-
cum peperit
fuculum, cæte-
ri matris func-
re tumulati.
³ Cœsus ubique valet.

SUs fera ¹ jam gravior, maturi ² pignora ventru
Emisit fœtum, vulnere facta parens.
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucurrit.
³ O quantum est subitis casibus ingenium!

De Hercule insidente tauro ad cœ-
lum rapto. LXXVIII.

¹ Pegmate:
² ~~pepoio~~, machi-
ma quæ in sub-
lime rapieban-
tur persona
scenæ in aera,
ut à Boreâ O-
rythis, ab Au-
rorâ. Memnon,
ab anguis
Medæ, &c.
² Non tam ma-
chinamenti

Raptus abit mediâ quòd ad æthera taurus
arenâ;
² Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.
Vexerat Europen ³ fraterna per æquora taurus,
At nunc ⁴ Alciden ⁵ taurus in astra tulit.
⁶ Cæsar is, atque Jovis conser ⁷ nunc schema: juvenci
⁸ Par Onus ut tulerint; ⁹ altius iste tulit.

fuit artificium, quam pii numinis aura. arti adspirans. ³ Neptunia regna, maris.
⁴ Domitianum (credo) vel Demitiani effigiem Herculi habitu, quem ipse affecta-
vit, gentemque Flaviam referri voluit ad Reatinos & comitem Herculis: vide
Sueton. Vesp. c. 12. ⁵ Tauro huic ligneo Imperatorem inclusum volun nonnulli
ut quadret Schema cum Jove sub specie tauri: Verum nec placet, nec opus est:
namque. ⁶ A Catilate exhibitus in spectaculo hic tauru. ⁷ Putat Rutgersius hoc
epigram. ad Aruntium Stellam, inter alia, scriptum fuisse, legendumque, conser-
nunc, Siela, juvencos. ⁸ Fac eos tulisse per opus, quod tamen non fuit: ille enim
puellam, hec hercæ, &c. ⁹ Ludic in ambiguitate vocis alti, quod aliquando pro
cello, quandoque pro mari sumuntur. Jovis autem taurus Europam per mare, Cæsa-
ris taurus Herculem per aera (quod mari altius) tulit.

De

De supplice elephante. LXXIX.

QUOD pius, & supplex elephas te, Cæsar, adorat;
Hic modo qui Tauro tam metuendus erat:
Non facit hoc jussus, nulloque docente magistro,
Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

i Facit hoc
non à magistro
iussus & edo-
ctus ut alibi
elephantes:

docile animal elephas & religiosum: Solem enim & Lunam naturæ instinctu adora-

De tigride quæ leonem laceravit.
LXXX.

Lambere securi dextram consueta magistri,
Tigris ab Hircano gloria ¹ rara jugo,
Seva ferum rabido laceravit dente leonem:
Res nova, non ullis cognita temporibus.
Ausa est tale nihil, sylvis dum vixit in altis:
² Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

i Non ita fre-
quens hue ad-
ducta ex Hircan-
iis sylvis; vi-
deturque respi-
cere ad morem
surpriendi eas-
tulos Tigridis: :
cum enim tec-
tus infidiliis
eruptos videt,

insequitur raptorem animal perniciissimum: ille unum abicit è catulis, quem mater
ad cubile reportat, rursusque raptorem in sequenti alterum abicit, mox tertium, &c.
ita ille unicum vix naectus navim consequendit, Plin. I. 8. c. 18. Solin. c. 21. 3 Ad
nostrata fortior & animosior facta est.

Orpheus verè disceptus. LXXXI.

Quid in ¹ Orpheo Rhodope spectasse theatro
Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.
² Repserunt scopuli, mirandaque ³ sylva cucurrit,
Quale fuisse ³ nemus creditur Hesperidum.
Adfuit immixtum ⁴ pecudum & genus omne ferarum,
Et supra vatem ⁵ multa peperdit ⁵ avis.

i Thracis val-
libus seu plani-
cie ad Hænum
Rhodopenve,
qua ad simili-
tudinem veri
theatri refert
poeta, ut Ovid.
II. Metam.

Menades Orhei
titul' in rapere
titul' in rapere

Istudi. 2 Hæc autem vel per machinamenta ~~reposita~~ vel ab hominibus in
truncis arborum scopulisque latitantibus movebantur. Horti aureis pomis, id est,
etris (ut refert ē Jubæ commentarii) Amylianus apud Athenæum lib. 3. c. 6.)
insignes, quos habuerant in extremâ Æthiopia parte filiai Hesperi fratriss Atlantis,
Al. Pecori: alii pecudum genus atque ferarum: sed acutiori sensu retineatur vetus
testio: neque enim pecudes domesticas, sed feræ Orpheum infecutæ, quas voce
illius blanda citharaque sono delinitas crederes pecude. 5 Filo vel reti coerebit
teuissimo ne avolarent, aves multæ.

148 EPIGRAMM. DELECTUS.

⁶ Malè vatis
musicam com
penfanti.

Ipse sed ingrato jacuit laceratus ab urso.

Hec tamen ut res est facta ita facta, alia est.

De rhinocerote. LXXXII.

¹ Feras ad pugnam irritare solebant stimulis, igne, flagellis, pilis mappis. ² Venientes ne in sebettiam moveant, vel ne, si non moveretur in pugnam, populo dispercerent qui lentes oderat pugnas. ³ Geminò cornu infestum ursum. Its legendum divinabat J. Douſa, aſſenſit Jof. Scalig. exponit Pet. Scrit. non ut vulgo urum.

Sollicitant ² pavidi dum rhinocerota magistri, Seque diu magna colligit ira feræ, Desperabantur promissi prælia Martis : Sed tamen is rediit cognitus ante furor. Namque ³ gravem gemino cornu ſic extulit urſum, Faſtat ut impositas taurus in aſtra pilas.

De naumachia LXXXIII.

¹ Per itineris longinquitatem. ² Qui jam primum spectas naumam, Neptuno ſacram, vel a Divo Cæſare exhibitat. ³ Primum nautæ. ⁴ Eſt autem Bellona, bellorum dea, Martis foror.

Si quis ades longis ¹ seruis ſpectator ab oris, Cui lux prima ² ſacri muneric ista fuit : Nè te decipiat ratibus ³ navalis Enyo, Et par unda fretis; hic modo terra fuit. Non credis? ⁴ ſpeſtes, dum laxent æquora Martem, Parva mira eſt; dices, hic modo pontus erat.

De Carpophoro qui viginti hircos pariter immisſos confecit. LXXXIV.

¹ Adolescencem Domitieno charum in ſupertueriſſas amphitheatrica deftendentem. ² Non eſſet hospitibus perculum ſe a Diomedis equis difſie proſeſſe.

³ Ubiſ illa Attice non timuifſet Cretæum taurum, ab Hercle. eſſum quod tamen Theſeo adſcribitur. ³ Non ſylva Nemæa inter Cleonam & Philuntiem timuifſet leonem, non ⁴ reaſia aprum, quem confeſcit Hercules. ⁴ Repullulantibus capitibus crescenti uno iuctu finali interficiſſet. ⁵ Idem MS. Bodl. habet. Hinc, id eſt, ab hac manu, vel uno iuctu periuifſet triforme illud monſtrum.

⁶ Igni-

Secula ¹ Carpophorum, Cæſar, ſi priſca tuliffent,

² Non Diomedis equos barbara terra ferat.

³ Non Marathon taurum, ³ Nemæe frondosa leonem, Arcas Menalium non timuifſet aprum.

Hoc armante manus ⁴ hydræ mors una fuifſet,

⁵ Huic percufſa foret tota Chimera ſemel.

⁶ Igniferos posset ⁷ sine Colchide vincere tauros :
Poscit utrunque ferum vincere Pasiphaes.
Si sit ut aquorei revocetur fabula Monsri
⁸ Hesionem solvet solus & ⁹ Andromedan ;
¹⁰ Hercule & laudis numeretur gloria : plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

⁶ Al. *Hippedes*
melius legas
Ignivomos,
⁷ Absque Medezi ope & arte.
⁸ Laomedon-
tis filiam ce-
to expositam
quam afferuit
Here. ⁹ Ce-
phe & Caffio-

pes filiam, quam ceto expositam liberavit Perseus. ¹⁰ Ite iam, subducite
rationes, compertis Herculis labore per omnem vitam non excessisse XII. nume-
rum : Carphorus uno spectaculo XX. travit feras. Lemma autem quod Epi-
grammati praesigitur ex perantiquo codice re. ituit *Iacobus Vossius*, abiq; quo Epi-
gramma non satis bene antea erat intellectum.

De Prisco & Vero gladiatoriibꝫ.

LXXXV.

Cum traheret Priscus, traheret certamina Verus,
Eset & equalis Mars utriusque diu;
¹ Missio saepe ² viris magni clamore petita est :
Sed Cæsar legi paruit ipse sua.
Lex erat ³ ad digitum positâ concurrere palmâ :
Quod licuit, ⁴ lances, donaque sepe dedit.
Inventus tamen est finis discriminis & qui ;
Pugnavere pares, succubuerunt pares.
Misit utrique ⁵ rudes, & ⁶ palmas Cæsar utrique :
⁷ Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.
Contigit hoc, nullo nisi te sub principe, Cæsar,
Cum duo pugnarent, viator uterque fuit.

¹ Missio erat
quoties Iesus
aut vicitus vi-
ctori eripeba-
tur à principe
vel munerario
ex faventia po-
puli, quam
significabat
presso police.
² Gladiatori-
bus. ³ Con-
cursu digito-
rum à dimicati-
one palmam
inter le fortis.
⁴ Et. Seriverius
quem vide.
⁵ Alii sublato di-
gitio se victum
agnofecere. exp.
⁶ Obsonia in lanceibus & dona, ut reficeret animumque adderet gladiatoriibus, vel
populo quo patiens ferret longæ pugnæ moram. ⁵ Scipions; quibus veterani
gladiatores donati in signum magisterii, liberi ab arena in reliquam vitam pronun-
ciabantur. ⁶ Praesens certaminis pīxīa. ⁷ Missionem, palmam, & radem.

Carmen festinatum. LXXXVI.

* ^DA veniam subitis : non displicuisse meretur,
Festinat, Cæsar, qui placuisse tibi.

* Ille disticha,
vel mutila sunt
& corrupta, vel
Martialis non
sunt, ex fragmentis illi adserbuntur.

Epigrammatum Delectus

LIBER SEXTUS,

E Veteribus Poetis.

CATULLUS.

Miteit libellum suum. I.

1. Genus Epigrammatum
Catulli tene-
rum, delica-
tum, multis ita
gratum, ut Ca-
tullum longè
Martiali præ-
ferant. Cum
his illi proflus
sentire non
possunt. Ut
enim, aiunt.
in Cato lo fit
aliquid ex iis
quas illi mirantur virtutibus, ea tamen plerumque rerum inanitas est, ut istis viciis
abundè compensetur, illa qua sicutque, qua commendatur, elegantia. Itaque
teneritudinem illam Catulli multo Latinae linguae usu exprimit nonnulli : Martialis
vix, acumen, ingenium paucissimi aut nulli adhuc expresseunt. Hac expoliebantur
Illi potius. Transbadanus ille & conterraneus Catulli, qui nobis scriptam
religuit Attici vitam. 4 Latina phrasis & Ciceroni usurpata, ex Cato tamen sumta,
5 significat autem verius saos à Cornelio existimari aliquius pretii. Idem tamen
ficerat Atticus, ut saepe Cicero testatur in Epistolis : nisi forte plura sit amplexus
ille Nepos quam Atticus, ut folus verè dici possit omnium temporum historiam in tres
libros contulisse. 6 Exclamando lege. 7 Totum hunc libellum qualiscunque fit à
me tibi oblatum acc pe.

Quoi dono ¹ lepidum novum libellum
Aridā modo ² pumice expolitum?
³ Cornelii, tibi : namque tu solebas,
Meas ⁴ esse aliquid putare nugas,
Jam tum, cum ausus es ⁵ unus Italorum.
Omne & vnum tribus explicare chartis,
Doëlis, ⁶ Jupiter, & laboriosis!
Quare ⁷ habe tibi quidquid hoc libelli est, &

Qualecunque

*Qualecunque, quid⁸ ô patrōa virgo
Plus uno maneat perenne sāclo.*

omnium rerum offerebantur, solebantque precantes hanc primo loco implorare.
Patrōa quoque dicitur, quoniam Dii qui a longā progenitorum serie erant relictī, ita
vocabantur; adi Is. v. 10. v. 4.

Phaselī laus & dedicatio. II.

*1 Phaselus ille, quem videtis hospites,
2 Ait fuisse navium celerrimus
Neque ullius natantis³ impetus trabis
Nequissē præterire, sive⁴ palmulis
Opus foret volare, sive⁵ linteo.
Et hoc⁶ nec aut minacis Adriatici
6 Negare litus, insulasque Cycladas
Rhodumve nobilem, horridamve Thraciam,
Propontida, trucemve Ponticum sinum,
Ubi iste, 7 post phaselus, anteā fuit
8 Comata sylva. Nam Cytorio in jugo
9 Loquente sāpe sibilum edidit⁹ comā:
10 Amasī Ponticā, 11 Cytorē buxifer
Tibi hāc fuisse, & esse cognitissima
Ait Phaselus: 12 ultimā ex origine
Tuo stetisse dicit in cacumine,
13 Tuo imbuisse palmulas in aquore:
Et inde tot per¹⁴ impletentia freta
Herum tulisse, 15 lēvā, sive dexterā
Vocaret aura, sive¹⁶ utrumque Jupiter
Simul secundus incidisset¹⁶ in Pedem;
Nec ullā vota litoralibus Diis
17 Sibi esse facta, cum veniret à mare
Novissima hunc ad usque limpidum lacum.
Sed hāc prius fuere; nunc¹⁸ reconditā*

*victis.
Itaque
artus
banunt
riptam
unita,
tamen
plexus
in tres
se sit a
nque*
Iosa, regi nescia. 15 Sive ventus dextrā, sive lēvā aspiraret. Itaque sensus est: sive Jupiter propitius utrumque velum retendisset. 17 Se fecisse; quo pateat integrum sibi esse ut cui velit se dicet. 18 In portum recepta.

⁸ Vestam auspiceatur, quæ Romanorum patrona, huic enim primitiæ

¹ Genus parvi navigi. ² Ob celeritatem navigandi maxime nobile: ab hoc verbo Vascello Italorum deducitur: unde Galli naves Vaisselles, & nos Vessels nuncupamus. Scilicet phaselus, quem loquenter inducit.
³ Omnibus seit navibus cursa & celeritate præstisser.
⁴ R. mīs; palmula, the broad end of an oar;
⁵ Velis. ⁶ Ait fore ut hoc verum esse fateatur Adriaticum mare. ⁷ Qui deinde in Phaselum compatus est. ⁸ Fron-difera. ⁹ Fron-dibas sibilantibus. ¹⁰ In vocativo lege: est autem civitas Ponti.

¹¹ Mons ibidem. ¹² A principio. ¹³ Tuis primam in aquis palmulas tinxisse. ¹⁴ Fe-rocia, pericu-

152 EPIGRAMM. DELECTUS.

19 Senescit. 19 Senet quiete, seque dedicat tibi
20 Pollux. Gemelle Caslor, & 20 gemelle Casloris.

Ad Marcum Tallium. III.

Dicitur Isertissime Romuli nepotum
Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli;
Quotque post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus.
Agit: pessimus omnium poeta;
Tantò pessimus omniū poeta;
Quantò tu optimus omnium patronus.

Linteum repetit furto surreptum. IV.

1 Quia uteba-
tur ad furem
dum, licer per
jocum: simile
exemplum re-
fert Tacitus
eiusdem Sena-
toris, qui cum
a Claudio vo-
catus ad Coe-
nam surrepereret
væsi aurea;
jussu ejus.
dem Clau-
diis fictilibus
postea exceptus
est. 2 Veræ
urbanitatis
gnarus. 3 Pre-
cio. 4 Monu-
mentum. 5 Sæ-
tabes fluviorum
Hispanæ, hinc
Sætaba linteum.

Modestus Arrucine Asini, 1 manu sinistrâ
Non bellè uteris in joco, atque vino:
Tollis linteum negligentiorum.
Hoc salsum esse putas? Fugit te inepte.
Quamvis sordida res, & invenusta est.
Non credis mihi! Crede Polliceni
Fratri; qui tua furtæ vel talento
Multari vellet: est enim 2 leporum.
Disertus puer; ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos.
Expecta, aut mihi linteum remitte;
Quod me non movet 3 astimatione,
Verum est 4 μυνωονον mei sodalis.
Nam sudaria 5 Sætabæ ex Iberâ
Miserunt mihi muneri Fabullus
Et Veranius: hoc amem, necesse est,
Ut Veraniolum meum & Fabullum:

Mali

Mali scripti jocosa detestatio. V.

Nite plus oculis meis amarem,
Jucundissime Calve, munere isto
Odissim te ² odio Vatiniano.
Nam quid feci ego, quidve sum locutus,
Cur me tot malè perderes poëtis?
² Isti Dii mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit impiorum!
Dii magni horribilem & sacrum libellum!
Quem tu scilicet ad tuum Catullum
³ Misisti; continuo ut die ⁴ periret
Saturnalibus, ⁵ optimi dierum.
Non, non hoc tibi, falso sic abibit.
Nam ⁶ si luxerit, ad librariorum
Curram scrinia. Cæsios, Aquinos,
Suffenum, omnia colligam ⁷ venena.
Ac te ⁸ his suppliciis remunerabor.
Vos hinc interea, valete; abite
Illuc, unde ⁹ malum pedem tulistis,
Secl'i incommoda, pessimi Poetae.

postera dies illuxerit. ⁷ Mala Poemata. ⁸ Has à te poenas exigam. ⁹ Potius ex fimo
malum legi per interjectionem, phrasl usitata; vel apud Ciceroneum: Qui sunt, malum,
isti pindensse. Epigramma hoc cæteroquin elegans, cum in optimam definitam senten-
tiā; nonnihil tamen inquinatur humiliore proverbio; quod vitiū genus non om-
nino satis veteribus cautum est. Sed forte nec inter ipsos humile censebatur. Utut
sit quisquis hoc ad nostram poēsim transferet, non mediocriter aberrabit à pulchro.

Vitia sua nemo videt. VI.

SUffenus iste, Varre, quem propè nosti,
Homi est verius, d'g dicax, d'g urbanus,
Idemque longè ¹ plurimos facit versus.

ceterè Horatius passim illudit & præsentim Satyr. 4. de Luc. loquens;

Nam fuit hec vitiōsus; in horā sepe ducentos,
Vim agnum, versus distabat, flans pede in uno.

¹ Epigramma
facetè scrip-
tam, & vere
Catullianum;
è quo quatuor
refecimus
versus obscu-
ros, & cætero-
rum lumini
officientes.
² Quo Vatin-
ianum prosequor;
quo Vatinus
dignus. Vide
eius Nebulonis
elogium in
Ciceronis Ora-
tione aduersus
ipsum scripta.
³ Frequens ex-
ecratiō apud
Comicos, pre-
fertim Teren-
tium; Qui il-
lum omnes di-
perdiunt. ⁴ Mi-
lliti. ⁵ Ut me
eius lectio con-
ficeret. ⁶ Ju-
cundissimo &
ad voluptatem
comparato.
⁶ Ubi primum

Multorum in
hoc vana ja-
ctatio qui non
bona sed pluri-
ma scribere ge-
stunt quos fa-

3 Tabellarum erat genus, in quibus, quod scriptum erat, deleri poterat. ut rursus in ipsumdem scribi posset, tabella delectis, à παλίν rursus & οὐδεῖς sive φάσιο deleo.
 3 Relata, per scripta, 4 Alio nomine, macrocolon genus membranae nobilioris. 5 Genius ornamenti libris jam perfectis addi solitum ex ligno, cornu, auro, aut alijsmodi materiali, hinc locutio, ad umbilicum perdace re, id est ad absolutionem, perfectionem.
 6 Membrana directa, rulad
 Parchment. 7 Pumice expoliebantur libri. 8 Tum ille qui modo videbatur elegans; nunc dum leguntur inepta planè & insulsa ejus carmina, caprimulgus aut fossor officio dignior videtur quam Poetæ. 9 Tantum ille in versibus a confutâ ipsi in sermone elegantiâ desicit. 10 Matatur, neutrum pro pallivo. 11 Undenam oritur talis error. 12 Urbanus, dicax, facetus. 13 Exercitatus, magis in dicteriori jaciendis contrarium, puto enim accipi in bonam partem. 14 Inficetus idem est quod infacetus, inurbanus, ut sit sensus; Suffenum qui modo videbatur urbanus, simul ac poemata attigit, ipso ruere rusticorem, minus urbanum. 15 Et tamen ille nusquam sibi magis placet quam cum versus pangit. 16 Eodem quo ille nos errore deludimus, in nostris virtutib[us] dignoscendis cœci sumus. 17 Sua inepta mirantem, nec propria vita cognoscentem. 18. Nota fabula quam breviter Phadrus l. 4, Perimposuit Jupiter nobis dux.

Ineptus Ritus. VII.

1 Ut candorem dehinc ostentet. 2 Cum in iudicium venit ut advocati munere fungatur. 3 Major ex pii filii morte duxit, major etiam ex unicui.

Egnatius quod candidos habet dentes
 1 Renidet usqueaque: 2 seu ad rei ventum est Subsellium, cum orator excitat fletum,
 Renidet ille: 3 seu pii ad rogam fili Lugetur, orba cum flet unicuius mater,
 Renidet ille: quicquid est, ubiquecumque est,

Quicunque

*Quodcumque agit, renidet : Hunc habet morbum
Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum :
Nam risu inepto res ineptior nulla est.*

In maledicuum. VIII.

Quānam te mala mens, miselle Ravide,
Agit præcipitem in meos iambos ?
Quis Deus tibi ¹ non bene advocatus
Vecordem parat excitare rixam ?
² An ut pervenias in ora vulgi ?
Quid vis ? Qualubet esse notus optas ?
³ Eris : quandoquidem meam superbè
Diu jam patientiam fatigas.

¹ Non legitimo
rito placatus.
² An avidus es
famae qualis-
cumque, etiam
malæ. ³ Sup-
pie notus, &
mea quidem
opera, qui te
per urbem in-
signem cantari
faciam, ut ait
Horatius.

Jocus in malum scriptum. IX.

O Funde noster, ² seu Sabine, seu Tiburs.
Nam te esse Tiburtem autumant, quibus
non est.
Cordi Catullum lœdere : at, quibus cordi est,
³ Quovis Sabinum pignore esse contendunt.
Sed seu Sabine, sive verius Tiburs,
Fui libenter in tuâ suburbanâ
Villâ, malamque pellor exjuli tussim :
⁴ Non immerenti quam mibi meus venter,
Dum sumptuosas appeto, dedit, cænas.
Nam ⁵ Sextianus dum vol. esse conviva,
Orationem in Attium petitorem
Plenam veneni, & pestilentia, legit.
Hic me ⁶ gravedo frigida & frequens tussis
Quassavit, usque dum in tuum sinum fugi,
Et me recuravi ⁷ ocympoque & urticâ.

¹ Quinque illi
primi virtus ni-
hil ad rem
profus, nec
nottros ferremus
ita nugantes ;
verum hæc ve-
nia antiquis
concedatur.
² Tiburtis agri
amoenitas cele-
brata, Sabini
non adeo. Et
ob hanc causam
fortè Poëta ma-
vult fundum
suum esse Ti-
burtem quam
Sabinum. Vel
etiam fortè
quod Sabinus
ager vetricalis
vel militibus
attributus. De
amoenitate Ti-
buris vide Ho-
rat. od. I. I.
Laudabunt alii

clarum Rhodon aut. Miylenen. ³ Parati sunt quovis pignore opposito de hoc pugnare.
⁴ *q. u's* cum voluptati & palato nimis confuso, valitudini atque suribus non pe-
percit. ⁵ sextii pro quo extat oratio Ciceronis. ⁶ Genus est catarrhi. ⁷ Basil. Beron
expurgandis pulmonibus idonea.

Quare

156 EPIGRAMM. DELECTUS.

8. Responsum.
Putes be-
ne invoca-
re me? si
at elegans-
ius ipsa in-
veniens in Sex-
tum.

*Quare refectus maximas tibi grates.
Igo, meum non es ultu' peccatum:
Nec deprecor jam, si nefaria scripta
Sexti recepi, quin gravedinem, & tussim,
Mi, sed ipsi Sextio ferat frigus:
Qui tunc vocat me, cum malum legit librum.*

Ad seipsum de adventu veris. X.

Epigramma
verbibus lat's
elegans, iuxto
& exiguo lestu'.
Honoris im-
probusum facil-
citatem indi, ne
ferentes brevem
& jucundam
imaginem coa-
tiper.

*Jam ver egelidos refert teores,
Jam celi furor aequinoctialis,
Jucundis Zephyri filescit auris.
Linquuntur Phrygi, Catulle, campi,
Nicæque ager uber astuosa.
Ad claras Asia volamus urbes.
Jam mens prærepidans avet vagari:
Jam laeti studio pedes vigescant.
O dulces Comitum valete cœtus
Longè quos simul à domo profellas,
Diversos variae viae reportant.*

Ad seipsum de Strumâ & Vatinio. XI.

1 Quod insigni-
fuit nobilium
magistratum:
2 Prætor hoc
nomine, verè
struma civitatis
& fœda cica-
trix. 3 Vt ni-
us operâ Pompeii Consul fuit. Hic ergo per suum consulatum pejerabat: nunquam
enī verè jarabat,

*Quid est, Catulle, quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sédet:
3 Per consulatum pejerat Vatinius.
Quid, est, Catulle, quid moraris emori?
Enī verè jarabat,*

De Arrio vocales asperante. XII.

Multis Epi-
gramma hoc
valdè facetum,
imō etiam
Quā prijanō
nobile visum.
et gō vuos eru-

*Hommoda dicebat, si quando commida vellet:
Dicere, & binsidias Arrius insidias:
Et tum mirificè sperabat se esse locutum,
Cū quantum poterat dixerat binsidias:*

Credo

Credo sic mater, sic Liber avunculus ejus,
 Sic maternus avus dixerat, atque avia:
 Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures;
 Audibant eadem hæc leniter, & leviter:
 Nec sibi postillâ metuebant talia verba
 Cum subito affertur nuntius horribilis,
 Ionios fluetus, postquam illuc Arrius issit,
 Nam non Ionios esse, sed Hionios.

ditissimos vidi
 qui illud infra
 mediocria deli-
 cerent. Lusus
 enim tenuis in
 homine blaeso-
 vocales aspe-
 rante; quod
 genus obvium
 & per facile,
 nec valde ure-
 banum est.

Amantium furor. XIII.

O Di^g amo, quare id faciam fortasse requiris,
 Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

¹ Comments-
 rii loco esse
 possunt Ter-
 entiani versus,
 ex quibus
 distichum illud expressum est,

O indignum facinus! Nunc ego
 Et illam scelestam esse & me miserum sentio,
 Et tamen in amore ardeo; & prudens, sciens,
 Vixus, videntque pereo; nec quid agam scio.

In Cæsarem. XIV.

N Il nimium studeo Cæsar, tibi velle placere,
 Nec scire utrum sis albus, an ater homo.

¹ Costumelia-
 rum maxima,
 scilicet con-
 temtu: hic ul-
 ciscitur Cæsa-
 regn.

E variis Poetis Antiquis.

C I C E R O.

Jocus in fundum Varronis. XV.

Epigramma
ex genere hy-
perboliconum,
quod totum
parum elegans
esse ostendimus
in Præfatione ;
relictum tamen

ad exemplum eorum quæ fine caufa mirata est vetustas : laudatur enim à Quintili-
ano quasi facetum. Nisi forte ille Ciceroni parcere voluit : Nam præclarè idem
continuo admonet l. 8. c. alt. non alio genere dicendi magis in cacozeliam iri quam
illo hyperbolico. 2 Situla genus vasis ad hauriendam aquam ; a Bucket.

Fundum Varro vocat quem possim mittere fundā,
Ni tamen exciderit quā cava funda patet,
Extractam puto 2 situlam cum ponit in horto
Ulterius standi non habet ille locum.

Laureæ Tullii liberti Ciceronis, in
fontes calidos salubres oculis, qui
post obitum Ciceronis in ejus villa
eruperunt. XVI.

Epigramma
hoc ob ipsius
celebritatem in
hanc collectio-
nem inserui-
mus. Est tamen
ex vitorio fal-
sorum genere
de quo multa
in præfatione.
Proflus enim
de sanandis
coram qui
Ciceronem
legerent oculis,
in patefacien-
do illo fonte,
natura cogita-
verat, nunquam repertum est in scriptis Plinii majoris lib. 31. c. 2.

Quo tua, Romanae vindex clarissime lingua,
Sylva loco melius surgere jussa viret,
Atque Academiæ celebratam nomine villam
Nunc reparat cultu sub potiore Vetus :
Hic etiam apparent lymphæ non ante reperte.
Langida quæ infuso lumina rore levant.
Nimirum locus ipse sui Ciceronis honori
Hoc dedit, hâc fontes cum patefecit ope ;
Ut, quoniam totum legitur fine fine per orbem,
Sint plures, oculis quæ medeantur, aquæ.

V I R.

VIRGILIUS.

Laus Augusti post victoriam Actiam. XVII.

Noste pluit totâ, redeunt spectacula manè :
Divisum imperium cum Jove Cæsar habet.

1 Ne Virgilii
Poetaram
Principis nulla
hic mentio fie-
ret, viñum est
hoc epigramma referre ab Augusto quondam totoque Romano Populo mirificè lau-
datum. Cujus autem cùm requireret, Bathyllius quidam mediocris Poëta, tacentे
Virgilio, sibi illud adscripsit. Quamobrem donatus honoratusque à Cælare fuit.
Quod æquo animo non ferens Virgilius, valvis Augulti affixit quatèr hoc principi-
plum : *Sic vos non vobis.* Postulabat Augustus ut hi versus completerentur. Quod cum
iuncta cæteri conati essent, Virgilius præposito disticho subiunxit.

*Hos ego versiculos feci, tulit alter honores.
Sic vos non vobis nidiſcatis aves.
Sic vos non vobis vellera fertis oves :
Sic vos non vobis mellificatis apes.
Sic vos non vobis fertis aratra boves.*

SENECA.

De temporum mutabilitate. XVIII.

Omnia tempus edax depascitur, omnia carpit :
Cmnia sede movet, nil finet esse diu.
Flumina deficiunt, profugum mare littora siccatur,
¹ *Subsidunt montes, & juga celsa ruunt.*
Quid tam parva loquor ? ² *moles pulcherrima cœli*
Ardebit flammis tota repente ³ *suis.*
Omnia mors poscit. ⁴ *Lex est, non pœna, perire.*
Hic aliquo mundus tempore nullus erit.

* Hoc Epi-
gramma ver-
fib⁹ nobile,
materi⁹ excel-
sum, non tam
acumin⁹ qu m
perpetu⁹ quā-
dam majestate
commendatur.
¹ Aliquid ex
hujus versus
pulchritudine
detrahit, quod
duo illius
membra idem

significare videantur. ² Quædam apud Ethnico mundi per confusationem dissol-
vendi opinio vigebat, à sacris fortè literis hauta aut traditione propagata. ³ Suis,
id est ex i⁹ suis orb⁹ incendio erumpentibus. ⁴ Falsum si de hominibus intelligas,
quos non natura, sed peccatum morti mancipavit ; sed ita ferebat gentilium caci-
tas. Mira autem brevitas & vis in hac sententiâ. *Lex est non pœna perire.*

I.R.
Magnatum

Magnatum consortia fugienda. XIX.

*Pulcherrimum
Epigramma ex
intimis homi-
num sensibus
& affectibus
ductum, innat-
e omnibus su-
perbiæ superi-
orum impari-
enti suavissime
blandiens, no-
bili, excelsa &
vera sententia
conclusum.
1. Homines
famâ celebra-
tos. 2. Onero-
sus, an potius
ampelas & magnas.
3. Cave nè totis velis ventus acceptus in altum te efferat, insa
medioeritatis tuæ limites te cohipe. 4. Non in lubrico, non in præcepto loco undé
timeatur casus. 5. Paribus te adjunge. 6. Oneri & molestiæ sunt. 7. In eandem
ruinam ecum te trahunt, obrunt. Attivè dictum puto, ruinæ, ut & frumenta sali-
are ruebant. Virg. 8. Expressit inde Tertullianus suum illud dictum; Nemo effi-
cisci, moriturus sibi.

Seneca in Corsicâ exulans. XX.

Medioce Epig-
ramma quod
excependum
duximus ad
ostendendam
Senecæ exfu-
lantis moliti-
em & infraffi-
onem.

B Arbara præruptis inclusa est Corsicasaxis,
B Horrida, desertis undique vasta locis.
Non poma Autumnus, segetes non educat aestas:
Canaque Palladio munere bruma caret:
Umbrarum nullo ver est letabili fætu,
Nullaque in infasto nascitur herba solo:
Non panis, non haustus æque, non ultimus ignis.
Hic sola hac duo sunt, exul, & exsilium.

Ejusdem exsulis querela. XXI.

Et hoc Epig-
ramma eodem
etiam confio
selectum.

O Ccisi jugulum quisquis scrutaris amici
Tu, necdum miserum me satis esse putas:
Desere confessum: vitori vulnus iniquo
Mortifcrum impressit mortua sœpè manus.

Exsulis.

Exsulis Senecæ querela. XXII.

Quisquis es, (der nomen dicam?) dolor omnia cogit) Qui nostrum cinerem nunc, inimice, premis :
 Et non contentus tantis, subitisque ruinis
 Stringis in extinctum tela cruenta caput :
 Crede mihi, vires aliquas natura sepulcris
 Attribuit, tumulos vindicat umbra suos.
 Iffos, crede, Deos hoc nunc tibi dicere, ¹ Livor,
 Hoc tibi nunc, Manes dicere, crede, mox :
 Res est sacra miser : noli mea tangere fata,
² Sacilegæ hustis abstinere manus.

In hoc Epigrammate præter magnificen-
 triam quandam & incitatio-
 nem, præcipue afficit animos
 legentium hic
 versus res est
 sacra miser. Nam
 quia quisque
 veretur fieri
 miserum. idè
 sacerati infero-
 rum condicio-
 nem mirificè
 gaudet. Dis-
 cant inde lectio-
 nihil aliud esse,
 quam verba & sententias legentium affectibus attemporas, quas qui solent us erunt
 & exhibet, hic potius mouet & validius delectat. ¹ Livor, id est livide, ut
 scelus pro scelerato. ² Etiam sacrilegi à violandis tumulis abstinent.

In Malignè jocantem. XXIII.

Carmina mortifero tua sunt suffusa veneno,
 Et sunt carminibus peccora nigra magis :
 Nemo tuos fugiat, non vir, non femina dentes,
 Haud puer, haud etas undique tuta senis.
 Utque furens totas immittit saxa per urbes
 In populum : sic tu verba maligna jacis.
 Sed tu, per jocum, dices, unumque quid ad rem,
 Si plorem, visus si tuus ista facit ?
 Quarè tolle, jocos : non est jocus esse malignum.
 Nunquam sunt grati, qui nocuere sales.

In hoc Ep-
 grammate præ-
 cipue notanda
 extrema fen-
 tentia, de qua
 diximus in
 præfatione,
 cum totum ge-
 nus maligno-
 rum Epigram-
 matum rejec-
 remus.

INCER-

INCERTORUM AUTORUM.

Judicium de Virgilio. XXIV.

Vulgare di-
ctum continet
non inconveniens
expressum.
quod Quintilia-
nus sic extulit
L. 10. c. 1. Virgil
inquit, *isdem*
rebus que ex Afro Domitio Juvenis accepi, qui mibi interroganti quem Homero crederet maxi-
mè accedere: secundus, inquit, Virgilius est, proprior tam' *primo* quam *tertio*. Is antiquum fuit de Virgilio & Homero sensus, quorum hæc in parte judicium valde requiri-
bit & Caliger, & cum Scaligero ferè omnes.

Illustres Græciæ ruinæ. XXV.

Epigramma
grandi nec am-
bitioso ornatum.
Ex eorum ge-
nere quæ tota
splendida seu
men nec ha-
bent nec requi-
runt. Id est
male. usq; & fine
modo.

Graecia bellorum longâ succussa ruinâ
Concidit, immodec' viribus usq; suis.
Fama manet; fortuna perit; cinis ipse jacentis
Visitur: dñs tumulo est mrc quoque sacra suis.
Exigua ingentis retinet vestigia famæ:
Et magnum infelix nil nisi nomen habet.

De eodem argumento. XXVI.

Eodem argu-
mento que su-
perius, eodem
ferè filio & or-
natu: pungit
aliquantò acri-
us extremus
versus. non in-
decorum ex
audaci metas-
phoræ leporæ

Quisquis ¹ Cecropias hospes cognoscis Athenas,
Quæ veteris famæ vix tibi signa dabunt:
Hajne ² Dei, dices, cœlo petiere reliquo?
Regiaque innumeris hec fuit una Deis?
Idem ³ Agamemnonias, dices, cum videris arces:
Heu viætrix ⁴ viætâ vastior urbe jaces!

captans. Sed quid Poëtam mirere? cum audaci adhuc in solutâ oratione Sulpitius
ruinas urbium, earum dixerit esse cadavera. Eodem queque spiritu dixit Sannazari-
us de Part. Virg. Cum regna palam moriantur *de* urbes. ¹ Ita dictæ à Ceerope rege
biformi. ² Multis in caufis ut cum Neptunus & Minerva ut de imponendo illi nomi-
ne certarent; Mars ut in Areopago Judicaretur. Mitto alias fabellas quæ hic con-
geri possunt. ³ Agamemnonias arces, id est Mycenæs. ⁴ Viætâ urbe Trojâ quam
Rex Mycenarum Agamemnon expugnavit.

Hec

Hec sunt, quos meritò quondam est mirata vetustas.
Magnarum rerum magna sepulchra vides.

Boni infelices, Impii felices. XXVII.

MArmoreo ¹ Licinus tumulo jacet: & Cato parvo;
Pompeius nullo. ² Credimus esse Deos?

improbos felices, probos autem infelices animadverterent. ² Ad christianos illustres uterque videtur Dei Providentia, five bonos temporariis flagellis proberet, & ad contemptum terrena felicitatis eruditat; five malorum quædam benefacta eaducis beneficiis remuneretur, aut malas eorum cupiditates, coacescet ad tempus eorum, quæ expetunt ulurā, ulciscatur.

¹ In hunc sonum erumpent obscurati Gentilium animi, quoties

centur.

In Cappadoces. XXVIII.

VIpera Cappadocem malè sana momordit, at ipsa Gustato periit sanguine Cappadocis.

Aiunt viperis letiferum esse Cappadocum sanguinem, quod breviter.

duobus versiculis expressum non piguit referre.

Decoctoris jocus. XXIX.

CUm sua decoctor subeuntem limina furem
Quærere speratas nocte videret opes:
Nocte quid in nostris circumspicis adibus, inquit,
Hic ego nil mediā cernere luce que.

Epigramma satis facetum, nec longè acerbito late conditum.

De Acone & Leonilla. XXX.

LUmine Acon dextro; capt a est Leonilla sinistro,
Et potis est formâ vincere uterque D̄os.
Blande puer lumen quod habes, concede parenti:
Sic tu cœcus Amor; sic erit illa Venus.

¹ Epigramma à multis celebratum, nec immérito; Non enim sua elegantia, suo pretio caret.

Fraticidia.

Fratricida. XXXI.

1 A partibus
stans meiori-
bus. 2 Saltu
se in hostiem
ratem injicere.
3 Damno suo
felicis, victoriā
impious. 4 Tu-
mulo, neoi de-
dit.

MÆvius à castris miles ¹ melioribus, ausus
² Hostilem saltu præcipitare ratem:
In damnum felix, & ³ vīctor ut impius esset,
Nescius occiso fratre superbus erat.
Dum legit exuvias, hostiliaque arma revellit,
Fraternos vultus oraque nota vider.
Ille ferox; quid lenta manus nunc denique cesses?
Justius hoste tibi, qui moriatur, adeſt:
Fraternam res nulla potest defendere cædem:
Mors tua sola potest, morte levanda tuâ est.
Viximus adversis, jaceamus partibus isdem,
Dixit, & in dubio est utrius ense cadat.
Ense meo moriar maculato cæde nefandâ?
Cui moreris, ferrum quo moriare, dabit:
Dixit & infratrem fraterno concidit ense;
Vittorem & vittum condidit una manus.

EX ANTHOLOGIA
GRÆCORUM POETARUM.

Spartana fugacem filium interficiens.
XXXII.

Ex genere hi-
storiorum est.
in quibus utili-
tas magis quam
elegancia spe-
cata est.

ABELLO reducem natum Spartana, petentem
Cùm vidit celeri patria tella pede,
Irruit, & nudi peclitus transverberat hastâ,
Et super occiso mascula verba dedit;
Quin morere, ô Sparte, dixit, non vera propago,
Q mentite genus, & patris, & patriæ!

Ubique

Ubique labor. XXXIII.

Ecquam quisque viam vita secet? acria tantum
 Jurgiaque dy lites aggerit omne forum:
 Cura domi est, & rure labor; maris & quor aranti
 Horror adestr; peregrè si quid habes, metus est;
 Si nihil, hoc miserum; sequitur connubia tristis
 Anxietas; careas conjugi, solus eris:
 Sollicitat soboles, orbatque carentia prolis:
 Stulta juventa fere est, firma senecta parum:
 Alterutrum ergo optes, aut numquam in lumenis oras
 Venisse; aut natum morte repente frui.

venustè quidem, sed latius persecutus est, & ob eam cansum locum hic habere non potuit.

Satis eleganter
 hoc epigramma
 humana vita
 miseris pingit.
 Nec aliter sentire debuerunt
 qui nullo fidei
 lumine imbuti,
 cum mala quibus hic premi-
 mur ignorare
 non possent, de
 felicitate alterius
 vita cogitate
 non potuerunt. Auso-
 nius item hoc
 argumentum
 his habere non

Hercules custos fure non melior.
 XXXIV.

Optimus Alciden aries, vel pinguior agnus
 Placat, & in toto viðima leða grege:
 At fugat ille lupos: sed si custosve, lupusve
 Custodita vorat, quid pepulisse juvat?

¶ Quid profuit
 lupos abegisse?

Avarus. XXXV.

Ditis opes retines, animum sed pauperis: ergo
 Haeredi dives, pauper es ipse tibi.

Niobe. XXXVI.

Istud Sepulchrum intus cadaver non habet:
 Extra, Sepulcrum non habet cadaver hoc:
 Imi Sepulcrum ipsa, & cadaver est sui,
 non natum, non laboriosè quæsum, nec tamè exquisitum.

Cogita Nioben
 lapidem, sa-
 ctam, nec te
 fallat hoc aru-
 men, ex ipsa
 quidem mate-

Alexandri

Alexandri statua. XXXVII.

Aliquid habet
magnifici, non
affurgit tamē
ultra medio-
cra.

Fortis Alexandri vultum Lysippus, & audax
Expressit pectus; vis, puto in ære latet:
Æneus ille Jovem sic compellare videtur;
Cessit terra mihi; Jupiter astra cole.

CLAUDIANUS.

In sphæram Archimedis. XXXVIII.

Sphæram vitre-
am fabricarat
Archimedes
Mathematico-
rum princeps
in quā coelestes
motus cerne-
bantur, cur-
sumque suum
peragebant
astra, tam iner-
tantia quam
erratica. Hoc
opus ita nobile
habitus est
ut eius imago
Sepulchro Ar-
chimedis su-
perposita sit.
Quā notā Ci-
cero ignoratum
a popularibus
Archimedis
sepulchrum de-
texisse se glori-
atur l. s. Tusci.

*Da, inquit, nobilissima Grecie civitas quondam, imo etiam doellissima,
sui ciuii unius acutissimi monumentum ignorasset, nisi ab homine Arpinate didicisset. 1 Mundi
machina. 2 Sphæra vitrea. 3 Cœli motus rato ordine procedentes. 4 Naturæ
constantiam & æqualitatem. 5 Leges à Deo mundo impositas, à quibus ille numquam
diseedit. 6 Diceres in hac sphæra quendam veluti animum & mentem esse. 7 Quod
ex motu vivum esse possit putare. 8 Mover. 9 Zodiacus in sphæra expressus.
10 Percurrere Zodiacum dixit, pro eo quod erat à planetis ipsum percurrens.
11 Luna in hac sphæra singu is mensibus renovatur. 12 Regem Eliidis qui cum Jovis
tonitru, ære, & cornipedum cursu similaret equorum, à Jove iactus fulmine intercessit,
ita Poetæ fabulantur. 13 Qui præ Archimede insons fuit, eum ipse solum tonitru,
hic totum mundum maximum Dei opificium simulaverat.*

Jupiter in parvo cùm cerneret æthera vitro,
Risit, & ad superos talia dicta dedit:
Huccine mortalis progressa potentia curè?
Jam ¹ meus in ² fragili luditur ² orbe ¹ labor.
³ Jura poli, ⁴ rerumque fidem, ⁵ legesque Deorum,
Ecce Syracosius transtulit arte senex.
⁶ Inclusus variis famulatur spiritus astris,
E ⁷ vivum certis motibus ⁸ urget ⁷ opus.
⁹ Percurrit proprium ⁹ mentitus ⁹ signifer annum,
Et simulata novo ¹⁰ Cynthia mente redit,
Jamque suum volvens audax industria mundum
Gaudet & humanâ sydera mente regit.
Quid falso ¹¹ insontem tonitru ¹² Salmonea miror?
Æmula naturæ parva reperta manus.

AUSONIUS.

A U S O N I U S.

Modestè fortunâ utere. XXXIX.

Fama est filiis cœnâsse Agathoclea regem,
Atque abacum Samio sœpe onerâsse luto.
Percula gemmatis cùm poneret horrida vasis :
Et misceret opes pauperiemque simul :
Quarenti causam, respondit : Rex ego qui sum
Sicanus, figulo sum genitore satus.
Fortunam reverenter habe, quicunque repellent
Dives, ab exili progrediere loco.

Historicum E-
pigramma sati-
utili sententia
conclusum. Ne
insolenter for-
tunâ tuâ abu-
taris, sed mo-
destè ac vere-
cundè eâ frue-
re ; Ita esto
quod es, ut mo-
mineris qui
fueris.

Venenum veneno pulsum. XL.

* **T**oxica Zelotypo dedit uxor mœcha marito :
Nec satis ad mortem credidit esse datum :
Miscuit argenti lethalia pondera vivi :
Cogerit ut celerem vis geminata necem.
Dividat hæc si quis, faciunt discreta venenum,
Antidotum sumet, qui sociata bibet.
Ergo inter se se duri noxia pocula certant,
Cessit lethalis noxa salutifera.
Quam pia cura Deum ! prodest crudelior uxor.
Et cum fata volunt, bina venena juvent.

* Historicum.

Si quis seor-
fim vel toxicum
lumat, vel
argentum vi-
vum.

Echo ad pictorem. XLI.

Vane, quid affectas faciem mihi ¹ ponere, pictor,
² Ignoramus oculis sollicitare deam?
³ Aëris & linguae sum filia, mater ⁴ inanis
Indicis, vocem quæ sine mente gero.

¹ Simulare &
effingere. ² Cui
michi oculis tuis
molestiam fa-
cessis? ³ Cur
me oculis ten-
tas attingere,
quæ oculis cer-

ni non possum? ³ Echo enim est vox repercutta: vox aer à lingua ad palatum
dentesque collitus. Eximie Virg. Voxque offensa resultat imago. ⁴ Inane indi-
cum dicit, quia mente carens; vox enim hominis hoc sensu inanis dici non potest,
qua cum mente conjuncta est.

³ Extremos

168 EPIGRAMM. DELECTUS.

⁵ Omnes qui-
dem syllabas
repetit Echo,
sed ⁶extremæ
tantum audi-
untur, quia
vox loquentis
impedit ne si-
mul cùm illâ exilior sonus ab Echo repercussus audiatur. ⁶Quæ penetrat & perni-
dit aures.

*Extremos pereunte modos à fine reducens,
Ludificata sequor verba aliena, meis.
Auribus in vestris habito ⁶penetrabilis echo :
Et si vis similem pingere, pinge sonum.*

De varietate fortunæ. XLII.

Facetus even-
tus.

Qui laqueum collo neſtebat, repperit aurum;
Thesaurique loco depositum laqueum.
At qui condiderat, postquam non repperit aurum:
Aptavit collo, quem reperit laqueum.

Spartanarum mulierum fortitudo. XLIII.

¹ Extremæ erat
infamiae cly-
peum abicere.
² Scilicet mor-
tuus : mortuos
enim super clypeos referebant. De illâ matrum Lacaenarum fortitudine vide Auguſt.
Ep. 38.

Mater Lacena clypeo obarmans filium,
¹ Cum hoc, inquit, aut ² in hoc redi.

Ad Philomusum Grammaticum. XLIV.

Emptis quod libris tibi bibliotheca referata est :
Doctum, & Grammaticum te, Philomuse putam?
Hoc genere & chordas, & pleura, & barbita conde ;
Mercator hodie, cras cithareodus eris.

Tabula Rufi. XLV.

²Nempe tacet. **H**æc Rufi tabula est ? nil verius; ipse ubi Rufus ?

In cathedrâ. quid agit? Hoc, quod & in tabulâ.

De Diogene Cynico Philosopho.
XLVI.

P Era, polenta, tribon, baculus scyphus, arcta ^{Historicum} supellex.

Ista fuit Cynici: sed putat hanc nimiam.
Namque cavis manibus cernens potare bubulum,
Cur, scypho, te dixit, gesto supervacuum?

Ad Notarium velocissimè excipien-
tem. XLVII.

* **P** Ver notarum præpetum,
Solers minister aduola.

Bipatens pugillar expedī,
Cui multa fandi copia.
Punctis peracta singulis,
Ut una vox absolvitur.
Evolvo libros uberes
Inflarque dense grandinis,
Torrente lingua perstrepō.
Tibi nec aures ambigunt,
Nec occupatur pagina.
Et mota parcē dextera,
Volat per æquor cereum.
Quum maximè nunc proloquor:
Circumloquentis ambitu:
Tu sensa nostri pectoris,
Ut diæta jam ceris tenes.
¹ Sentire tam velox mihi
Vellem dedisset mens mea:
Quam præpetis dextræ fugā
Tu me loquentem prævenis.

* Non inscrit
hoc epigram
mata describi-
tur ars nobilissi-
ma, & magnæ
utilitatis, que
temporum in-
juria, & homi-
num negligen-
tia intercidit.

¹ Utinam tam
celeriter res
mente percepe-
rem, quam tu
eas notis ex-
primis.

I

Epita-

Epitaphium Didonis. XLVIII.

IN felix Dido nulli benè nupta marito :
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Julius Cæsar. XLIX.

Hæc Cæsarum
elogia quatuor
quæque versi-
bus compre-
hensa, licet
alioqui multis
in locis incon-
cinnis, tamen ad

juvandam perorum memoriam selecta sunt; non enim Cæsarum modo nomina &
seriem, sed quandam etiam cuiusque morum effigiem continent. ¹ Tribus annis,
post quos in Senatu à Bruto & Cassio interfectus est. ² Non in bello sed in pace. Toga
pacis habitus.

IMperium, binis fuerat solemne, quod olim
Consulibus, Cæsar. Julius obtinuit.
Sed breve jus regni, solâ ¹ trieteride gestum,
Perculit ² armatæ faætio sœva togæ.

¹ Incertis &
adversis. Quan-
quam cruenta
illius pax, tum
multorum no-
bilium cædi-
bus, tum cladi
bus Varianis &
Lolianis. Tamen ista non fuerunt tanti, ut statum imperii labefactarent.

ULtor, successorque debinc Octavianus, idem
Cæsar, at Augusti nomine nobilior.
Longæva, & numquam ¹ dubiis violata potestas,
In terris positum credidit esse Deum.

Tiberius Nero. LI.

Eleganter Ta-
citus Tiberii
vitam in varia
tempora distin-
git; ¹ Morum
inquit, ² tem-
pore illi di-
versa; egre-
giū vitā famaque quoad privatus vel in imperiis sub Augusto fuit: oculum &
subdolum fingendis virtutibus donec Germanicus ac Drusus superfuere: idem inter
bona malaque mixtus incolumi matre: intestabilis fieri, sed obiectis I bidini
bus, donec Sejanum dilexit timuit: postremò in sceleris simul ac dedecora pro-
xupit, postquam remoto Padore & metu, suo tantum ingenio utebatur.

PRænomen Tiberi ¹ naëtus Nero, prima juventa
Tempora laudato gessit in imperio,
Frustrâ debinc solo Caprearum clausus in antro,
Quæ prodit vitiis, credit opera locis.

Caius Caligula. LII.

¹ Tac. I. Annal.
² Infans in castris
genitus in conti-
berno legionum

Post hunc castrensis caligæ cognomine Cæsar
Successit, ² sœvo sœvior ingenio:
eius, quem militari vocabulo Caligulam appellabant, quia plerunque ad concilianda vulgi studia
eo tegmine pedum induebatur. ² Hoc est Tiberio crudeli crudelior,

Cædibus,

*Cædibus, incestisque dehinc maculosus, & omni
Crimine pollutum, qui superavit, ³ avum.*

enim ex Antoniâ Antonii filia genitus. An Tiberium notat, qui Germanicum
adoptaverat, & sic avus Caligulae dici potest?

³ Antonium :
Germanicus

Claudius Cæsar. LIII.

Claudius ¹ irrigæ privato in tempore vita,
² In regno specimen prodidit ingenii.
³ Libertina tamen, ⁴nuptarum & criminis passus,
⁵ Non faciendo nocens, sed patiendo fuit.

¹ Ob stuporem;
adeo ut mater
Antonia fit
quem insigni
tarditate veler
significare, ip
so Claudio
tardiorem &

hebetiorem appellaret. ² Cum de ridiculo fuisset privatus, Princeps tamen aliquid
specimen edidit ingenii. ³ Libertorum, Pallantis, Narcissi, & Callisti, penes quos
regnante Claudio imperium fuit. ⁴ Mefalinæ Iciliæ & Agrippinæ, quarum illa im
parior, hæc ambitiosior. ⁵ Qui non vela: peccare cum posse, jubet, Senec. Vide Cic. i.
de Offic, de dupliciti injuritiae genere præclare differentem.

Nero. LIV.

ANeandum generis qui ¹ sextus, & ² ultimus hæres,
Polluit & clausit, ² Julia sacra Nero.
³ Nomina quo pietas, tot habet quoque crima vita;
Disce ex Tranquillo me meminisse piget.

¹ Sextus a Je
lio Cæsare qui
genus ad Nenc
iam referbat.
² Julian famili
am. Singulis
familias sua sa
era. V. Cicer.

de Leg. ³ Matrem Agrippinam, uxorem Octaviam, mox etiam Poplam, fratrem
Britannicum, præceptorem Senecam interfecit; pessimus filius, pessimus maritus,
pessimus frater, pessimusque discipulus.

Servius Galba. LV.

Sperm frustrate senex, privatus sceptræ merer;
Visus at imperio proditus inferior.
Fama tibi melior juveni: sed justior ordo est,
Complacuisse dehinc, displicuisse prius.

¹ Secundus est
Poeta Taciti
sententiam;
sed non est affe
ctus elegantia
am. Ille enim
sic in elogio
Galbae; Quin

que Principes prospera fortuna emensus, & alieno imperio felicior quam Iu
lo; Ipsi medium ingenium, magis extra vitia quam cum virtutibus, fama nec incurio
sus, nec venditor, pecunia aliena non appetens, fuz parsus, publicæ avarus.
Major privato viuis, dum privatus fuit, & omnium consensu capax imperii, nisi
imperasset. Hist. l. 1.

Marcus Otho. LVI.

¹ Hane de futuro principatu Othonis suspcionem dabat vita ante principatum flagitiosissima, non menque ipsius Neronis ab illo in militum gratiam assumptum. ² Nam post imperii nonaginta dies sibi ipse vim attulit. ³ Hujus causas ipse expressit apud Tacitum, suos dimittens; ⁴ Hunc, inquit, animum, hanc virtutem vestram ultra periculis obiecere, nimis grande vita meæ pretium puto. Alii diutius imperium tenuerint, nemo tam fortiter reliquerit: An ego tantum Romanæ pubis tot egregio exercitus, sterni rursus & Reipub. erigì patiar. Ipse quoque Tacitus de illo; ⁵ Tantumdem apud posteros meruit bonæ famæ, quantum male.

Aulus Vitellius. LVII.

¹ Quippe à populo innumeris ante contumie. ² Ibi affectus tandem in Germaniæ occisus est. ³ Adeò tibi fata indulgent. ⁴ Principatum ei detulere qui ipsum non noverant, inquit Tacitus.

Divus Vespasianus. LVIII.

¹ Attentior enim ad rem fuisse tradi:ur, & nullum turpe lucrum dixisse. ² Antiquo cultu viisque, inquit Tacitus, qui ejus parfumaria solutos Romanorum mores strictos fuisse affirmat. ³ Opes suas rationis modo coercere non potest. ⁴ Acumen ex Tacito; ⁵ Ambigua, inquit, de Vespasiano fama, satisque omnium ante se principum, in melius mutatus est.

Titus Vespasianus. LIX.

¹ Habuit enim flagrantissima populi Romanæ iudia. ² Me tus enim erat ne in deterius, ut sapè sit, prolaberetur. ³ Belli civilis contra Viellianos hullam partem attigit Titus, & interim in oriente manus.

4 *Unum dixisti moriens te crimen habere :*

5 *Sed nulli de te, non tibi credidimus.*

5 *Sed te alicuius esse criminis reum, nulli credidimus, ne tibi ipsi quidem.*

4 Notat hoc
Dion, & variis
suspicionibus
indagat, l. 66.

Domitianus. LX.

HAEC enim edideras ¹dóminos ²gens Flavia, justos:

Cur duo quæ dederant, tertius eripuit?

3 Vix tanti est habuisse illos, quia dona bonorum

Sunt brevia: aeternum, quæ nocuere, dolent.

t Vespaſianum
& Titum ² fa-
milia Vespaſi-
anorum, quam
obſcuram &
ſine ullis ma-
jorum imagini-
bus afferit

Tranquillus. 3 Hos versus illustrat Epigramma Martialis.

Flavia gens, quantum tibi tertius abſulit hæres?

Pane fuit tanti non habuisse duos

Nerva. LXI.

PROXIMUS extincto, moderatur sceptra, tyranno

Nerva senex, princeps nomine, ¹ mente parens,

Nulla viro soboles; imitatur adoptio prolem;

Quam legisse juvet, quam genuisse velit.

t Plinius in
Panegyrico ad
Trajanum;
Eodemque animo
divis Nerva pa-
rens tuus factus
est, quo erat om-
nium.

Trajanus. LXII.

AGGREDITUR regimen ¹ viridi Trajanus in ævo,

Belli laude prior, ² cætera patris habens.

Hic quoquæ prole carens, sociat sibi forte legendi,

Quem fateare bonum, ³ diffiteare parem.

¹ Annos enim
natus 42 adop-
tione ad impe-
rium electus
est. De eo Pli-
nius; ² Jam
firmitas, jam
proceritas cor-

*oris, jam honor capitis & dignitas oris, ad hoc ætatis indeflexa maturitas, nec
fine quodam munere Deum, festinatis fenectus iniugibus ad augendam majesta-
tem caesarie, nonne longè latèque principem ostentant? ³ Uterque optimus erat.
inquit Plinius, ⁴ dignusque alter eligi, alter eligere. 3. A Trajano ille tam longè
abuit, quam longe ab illo mali.*

Ælius Hadrianus. LXIII.

* Sub initia & finem principatus variis variis suspicionebus, Senatores morte multevit: hoc tanta in se Senatus oda concitavit, ut vix a reseindendis ejus actis, Antonini successoris lacrymæ præcesque Senatum dimoverint.

Alius hinc subiit mediis praesignis in actis: * Principia, & finem fama notat gravior. Orbis & hic; sociatque virum documenta daturum,

Adciti quantum præmineant genitis.

Antonini successoris lacrymæ præcesque Senatum dimoverint.

Antoninus Pius. LXIV.

1 Et nomine
& prudentiâ.
2 Ex merito
nomen habens.
3 Imperatorus
omnibus, eligi
debet ex omnibus,
inquit Plin.

Antoninus adhinc regimen capit: ille ¹ vocatu
Consultisque pius, ² nomen habens meriti.
Filius huic fato nullus: sed lege suorum
³ Apatriâ sumpsit, qui regeret patriam.

Marcus Antoninus. LXV.

1 Platonis dog-
mata factis in
imperio execu-
tus est. 2 Ad
imperium re-
gendum opti-
mo parte magis
aptus: & idone-
us: ille enim soldum pacis artibus clarus, hic etiam bellicis. 3 Filium Commodum
sui dissimilem, & ipso Nerone multò pejorem habitum.

Post Marco tutela datur; qui ¹ scita Platonis
Flexit ad imperium, ² patre Pio melior.
Successore suo, moriens, sed principe prævo,
Hoc solo patriæ, quod ³ genuit, nocuit.

Commodus. LXVI.

1 Infamis.
2 Thracico, gla-
ditorio. 3 Qui
nulla, nisi in
arenâ bella ge-
rebat. 4 Nam
cùm venenum
fibi à Martiâ
pellere datum evomuisset, illa robustum adolescentem immisit, qui ipsi cervices
frangeret. 5 Faustinae de eius integritate non bella fama. Vita flagitiosissima ac
degenera, se ab Aurelii sanguine alienam probavit.

Commodus insequitur, pugnis ¹ maculosus arene,
² Threcidico princeps ³ bella movens gladio.
⁴ Eliso tandem persolvens gutture pœnas,
Criminibus fassus ⁵ matris adulterium.

Helvius

Helvius Pertinax. LXVII.

HElvi, judicio, & consulo, lete, ¹ senatus,
Princeps decretis prodite, non studis.
Quod doluit ² malefida cohors; ³ errore probato,
⁴ Curia quod castris cesserat, imperio.

¹ Helvii Pertinacis electio in Imperatorem à Senatu magno assensu confirmata, cum ille hunc honorem praefactus re-

eufaret, vide Herod. ² Prætoriani milites. ³ Cum imperatorem illum à Senatu potius quam à se factum an madverterent. ⁴ Quia jus eligendi Imperatores à Senatu ad castra & milites transfererat.

Dili bene, quod ¹ spoliis Didius non gaudet optimis;
Et cito ² perjurio præmia ademta seni,
Tuque, Severe pater, titulum nè horreſe novantis.
Non rapit imperium vis tua, sed recipit.

¹ Imperio
quod à militi-
bus emerat.

² Qui nec ip-
sum militibus
donativum redi-
didit, quod ipse
promiserat.

Severus Pertinax. LXIX.

IMpiger ¹ egelido movet arma Severus ab Histro,
Ut ² parricida regna adimat Didio.
Punica origo illi: sed qui virtute probaret,
Non obstat locum, quem valet ingenium.

¹ Glaciali, ge-
lido. ² In se-
enim eadis
Pertinacianæ
odium, pacti-
one cum militi-
bus facta,
contraxit.

Bassianus Antoninus Caracalla. LXX.

Dissimilis virtute patri, & multò magis illi,
Cujus ¹ adoptivo nomine, te perhibes.
² Fratris morte nocens, punitus fine cruento,
Irriſu populi tu ³ Caracalla magis.

¹ Alexandri
cujus sibi no-
men affumebat.
² Geret quem
in ipso mari
grenio obrun-
cavit. ³ Carä-
calla dictus e-

rat ob vestis cuiusdam Punicae usum. An ergo id dicit Ausonius, Caracallam suo anguine cruentatum ridente populo magis fuisse Caracallam, id est non solum veste, sed & corpore cruentum & puniceum?

Opilius Macrinus. LXXI.

¹ Cum Per-
etiam fibi à Ca-
racalla mortem
comperisset
Macrinus, im-
minens exitio-
um incepto
infidiliatore vi-
tavit. Sed brevi desertus a suis, ab Heliogabali militibus, cum filio Diadumen
cæsus est.

Principis hic custos sumptum pro Cæsare ferrum,
¹ Verit in auctorēm cæde Macrinus iners.
Mox cum prole ruit : gravibus pulsare querelus
Cesset perfidiam : quæ patitur, meruit.

Antoninus Heliogabalus. LXXII.

¹ Tunc etiam
imperatoram
sedem potuit?
² Falso enim
jactabatur Caracalla filius. Multa desiderantur.

Tunc etiam augustæ sedis penetralia fœdas,
² Antoninorum nomina falsa gerens?

SEPTEM SAPIENTUM
SENTENTIÆ.

Bias Prienæus. LXXIII.

¹ Cicero de
Offic. l. 2.
Nulla tam dete-
stabilis pessis est,
quæ non homini
ab homine nasca-
tur. ² Cicer. in
epist. ad Ap-
pium; Quid si
esset eā perfidiā,
quā sunt ii qui in
nos hæc conse-
runt, tamen eā
futilitatem certe non fuisse, ut aut in obscuro odio apertas inimicitias, aut in quo tibi nihil nocet
rem, ostenderem nocendi voluntatem.

Quoniam summa boni? mens quæ sibi conscientia regit.
Pernicies homini quæ maxima? solus homo alter.
Quis dives? qui nil cupiat. Quis pauper? avarus.
Quæ dos matronæ pulcherrima? Vita pudica.
Quæ casta est? De quâ mentiri fama veretur.
Quid prudentis opus? Quum possit, nolle nocere.
² Quid stulti proprium? non posse, & velle nocere.

Pittacus

Pittacus Mitylenæus. LXXIV.

Loqui ignorabit, qui tacere nesciet.
Lono probari malo, quam multis malis..
Demens superbis invidet fœlicibus.
Demens dolorem ridet infelicium.
Pareto legi, quisque legem sanxeris.
Plures amicos re secundâ compara.
Paucos amicos rebus adversis proba.

Cleobulus Lindius. LXXV..

Quanto plus liceat, tam libeat minus.
 Fortune invidia est immeritus miser.
Felix criminibus nullus erit diu.
Ignoscas alii multa; nihil tibi.
Parcit quisque malis, perdere vult bonos.
Majorum meritis gloria non datur.
³ *Turpis sepè datur fama minoribus.*

-----Crimenque deum crudele notavit.

³ Immerita.

¹ Senee. Tread.
*Minimum decet
 liberè, cui multum
 licet.*
² In fortune
 odium cedit, si
 quis citra cul-
 pam sit miser,
 hinc illa impia
 Lucani de:
 Pompeio ,

Periander Corinthius. LXXVI.

Numquam discrepat utile à decoro.
Plus est sollicitus, magis ¹ beatus.
Mortem optare malum, timere pejus.
Faxi, ut libeat, quod est, necesse.
Multis terribilis, caveto multos.
Sif fortuna juvat, caveto ² tolli.
Si fortuna tonat, caveto ³ mergi.

Crescentem sequitur cura pecaniam.
Majorumque fanes.

¹ Beatum hic
 intellige opu-
 lentum, usu
 apud Latinos
 crebro. Horat.
² Puerisque beata
 creando uxor
 id est, locuples
 juxta multos.
 Expressit autem
 hanc tententi-
 am eleganter
 idem Horat.

² Infeliscere, extolli. ³ Quasi à fluctu, sic à calamitatibus obrui, Horat. *Adf.*
desis rerum immensabilis undis.

Solon Atheniensis. LXXVII.

¹ Ovid.
--- Dicique beatus
Ante obitum ne
mo supremaque
funera debet.

² Idem Ovid.
Si bene vix nubete,
nube pari.
Juvenilis enim
Intolerabilis ni-
bil est, quia nix
mina dices.

³ Non bene
convenit.

⁴ Nunquam
fortusa tantum valebit, ut verum honorem quasi suum munus cui velit, largiatur.
⁵ Nobilitatem factis consequi, quam genere.

Dico tunc beatam vitam, cum peracta fata sint:
² Par pari jugator conjux: quicquid impar,
³ diffidet.

⁴ Non erunt honores unquam fortuiti muneric.
Clam coarguas propinquum, propalam laudaveris,
⁵ Pulcrius multo parari, quam creari nobilem,
Certa si decreta fors est, quid cavere proderit?
Sive sint incerta cuncta, quid timere convenit?

Chilo Lacedæmonius. LXXVIII.

¹ Aut propriâ
fortitudine aut
amicâ solatio.
² Cicer. de
Amic. Beneficia
meminisse debet
in quem collata
sunt, non com-
memorare qui
consulti.

Nolo, minor me timeat, despiciatque major.
Vive memor mortis, uti sis memor d^r salutis.
¹ Tristia cuncta exuperans aut animo, aut amico,
² Tu bene si quid facias, non meminisse fas est.
Quæ bene facta accipias, perpetuo memento.
Grata senectus homini, quæ parilis juventæ,
Illa juventa est gravior, quæ similis senectæ.

Thales Milesius. LXXIX.

Turpe quid ausurus, te sine teste time.
Vita perit, mortis gloria non moritur.
Quod facturus eris, dicere sustuleris.
Crux est, si metuas, vincere quod nequeas.
Cum verè objurgas, sic inimice juvas.
Quum falso laudas, sic d^r amice noces.
Nil nimium satis est: ne sit d^r hoc nimium.

Ausonii

Ausonii Villula. LXXX.

SAlve, hærediolum, majorum regna meorum,
Quod proævus, quod avus, quod pater excoluit.
Quod mibi jam senior, properatæ morte, relinquit,
Eheu nolueram tam cito posse frui.
Justa quidem series patri succedere; verum
* Esse simul dominos, gratior ordo piis.

* Cum patre
simul possidere
prædia piis ma-
gis in voto es.

Monosticha de ærumnis Herculis.
LXXXI.

Prima ¹ Clæonei tolerata ærumna ² leonis,
Proxima Lernæam ferro, & face contudit
hydram.
Mox Erymantheum vis tertia perculit aprum.
Æripedis quarto tulit aurea cornua cervi.
Stymphalidas pepulit volucres discr̄tmine quinto.
Thrēciam sexta spoliavit Amazona baltēo.
Septima in Augeis stabulis impensa laboris.
Octava expulso numeratur ² adorea ³ taurō.
In Diomedeis victoria nona quadrigis.
Geryone extincto decimam dat Iberia palmam.
Undecimō mala Hesperidum ⁵ distilita triumpho.
Cerberus extremi suprema est meta laboris.

civis regis qui equos humanis carnibus pascebat. ⁴ Raptæ decepta.

* De his omni-
bus vide Dictio-
n. Poetic.

¹ Quem occi-
dit in Nemæa
filii juxta Cle-
onas, & cuius
peilem postea
gescit pro infig-
ni. ² Gloria,
ab amore fru-
menti genere
pretiosissimo
apud Romanos,
ex quo libato-
nes diis fie-
bant.

Adorea liba,
Virg.

³ Qui Cretam
infusam deva-
stabat. ⁴ Di-
omedis Thra-

Ausonius Paulino. LXXXII.

pAulino Ausonius. ¹ Metrum sic suasit, ut esses
Tu prior: & nomen prægrederere meum.
Quamquam & ² fastorum titulo prior, & tua Rome
Præcessit nostrum sella curulis ebur.

Honoris Sancti
Paulini darum
est ut hoc Epi-
gramma, exte-
roqui valde
medidere ex-
cerperetur.

¹ Neque enim
constaret versus, si more Romano suum nomen præposuisset, scripsissetque Auso-
nus Paulino. ² Ut ergo enim Consul fuit, sed ante Ausonium Paulinus.

Et.

180 EPIGRAMM. DELECTUS.

3 Lemnisco ornatae palmae
 honorabiles erant, hinc
 Cicero, Lemniata palma,
 pro insigni.
 Lemniscus autem est tanta &
 virtus. 4 Graciam libertatem per
 multum corripit lais due-
 re. 5 Phœnix, ut opinor. 6
 Cedit & le in-
 feriorem fate-
 tur, vide quid
 discipulo cribuat præceptor. 7 Annos à Jano initium ducentes. 8 Simul vixit e.

Et quæ jam diudicium tibi palma poetica pollet,
 3 Lemnisco ornata est: quo mea palma caret.
 Longævæ tantum superamus honore senectæ.
 Quid refert? cornix non ideo ante 4 cycnum.
 Nec quia mille annos vivit 5 Gangeticus ales,
 Vincit centum oculos, regie pavo, tuos:
 Cedimus ingenio, quantum præcedimus ævo.
 6 Assurget muse nostra Camena tuae.
 Vive, vale: & totidem venturas consere 7 Janos,
 Quot tuus, aut noster 8 conseruere patres.

Theodosio Augusto Ausonius. LXXXIII.

1 In rebus quæ prudentia hu-
 manæ ad ministranda suæ,
 consilio locus
 est, non in 2
 quæ sunt ius-
 fu divino.
 2 Verba sunt
 segnit ei re-
 sponsantia.
 3 Ego partes
 obliquum tan-
 tum mihi su-
 mo; cætera
 ipsæ subministrabit.

Scribere me Augustus jubet, & mea carmina poscit,
 Poene rogans: blando vis latet imperio.
 Nil dubites authore bono. Mortalia querunt
 Consilium; 1 certus iussa capesse Dei.
 2 Non habeo ingenium: Cæsar sed iussit: habebo.
 Cur me posse negem, posse quod ille putat?
 Invalidas vires ipse excitat; & juvat idem,
 Qui jubet. 3 Obsequium sufficit esse meum.

Sixtus tertius Summus Pontifex.

Inscriptio baptisterii. LXXXIV.

Gens sacranda polis hic semine nascitur alia,
 Quam fœundatis Spiritus edit aquis.
 Virgineo fœtu genitrix Ecclesia, natos
 Quos spirante Deo concipit, amne parit.
 Cœlorum regnum sperate hoc fonte renati:
 Non recipit felix vita semel genitos.
 Fons hic est vita, & qui totum diluit orbem,
 Sunens de Christi vulnere principium.

M.C. e

Mergere peccator sacro purgande fluento,
 Quem veterem accipiet, proferet unda novum.
 Insens esse volens isto mundare lavacro,
 Seu patrio premeris criminis, seu proprio.
 Nulla renascentum est distantia, quos facit unum
 Unus fons, unus spiritus, una fides.
 Nec numerus quemquam scelerum, nec forma suorum
 Terreat, Hoc natus flumine, sanctus eris.

Sic D. Paulinus in idem argumentum.

Hic reparandarum generator fons animarum,
 Vivum divinum lumine flumen agit.
 Sanctus in hunc caelo descendit spiritus annem,
 Cœlestique sacras fonte maritat aquas;
 Concipit unda Deum, sanctamque liquoribus almis,
 Edit ab aeterno semine progeniem.
 Mira Dei pietas! Peccator mergitur undis:
 Mox eadem emergit justificatus aqua.
 Sic homo, ex occasu felici functus, ex ortu,
 Terrenis moritur, perpetuis oritur.
 Culpa derit, sed vita redit; vetus interit Adam,
 Et novus aeternis nascitur imperiis.

Magnus Felix Ennodius Episc. Ticinensis.

Ara victoriae eversa. LXXXV.

Dicendi palmam¹ Victoria tollit² amico,
 Transit ad³ Ambrosium,⁴ plus favet ira Deæ.
re duximus, quia rem celeberrimam in memoriam redigit.
2. Symmacho ethnico qui cultum itius Deæ restaurari ab imperatore postulabat.
3. Qui quod volebat obtinuit, ut ara. Victoria scilicet, destrueretur. 4. Ita erat
Dea Victoria, Ambrosio cultum ejus oppugnanti; propria Symmacho defendenti;
& tamen victor Ambrosius extitit, Ergo plus prodest irata habere Victoria, quam propitiari.

Epigramma
valcè medio-
cre; quod non
reiciendum eâ

1. Dea Victoria.

B O E.

BOETIUS.

Inconstantia fortunæ. LXXXVI.

Erunt, qui hoc metrum, Ele-
giam magis quam Epi-
gramma esse canentur: sed
nos Epigram-
matis nomine latè uti malui-
mus; quam nimis diligen-
tiâ hos versus clegantissimos
excludere. Cer-
tè clausula e
jusmodi est
qua etiam aptè
Epigramma
concludat. Hos
autem verius
ut & totum de
consolatione
Philosophiæ
opus aureolum,
scriptis Boë-
thius in carcere
rem à Theodo-
rio Rege Ari-
ano, ob fidem
catholicam
conjectus, ubi
& postea exsus
est. ¹ Dum
florente fortu-
nâ, mu arum
studia pariter
florenter.

² Scilicet præ lu-
ctu vestibus & capillo. ³ Tristia & luctuosa propria elegorum materia. Hinc Ovid.
in eleg. de morte Tibulli;

Flebilis heu mœstos Elegeia sotve capillos!
Heu nimis ex vero jam tibi nomen habes!

Pòst tamen variae item materiæ elegis tractataæ, ⁴ Græ. luctus. ⁴ Pernostant
enim nobiscum, peregrinantur ruficanur, inquit Cicero. ⁵ Mufa quæ florenti etati
ornamento fuerant, nunc afflictæ senectuti folatia sunt. ⁶ Senectutem addictam dolori-
bus ætatem; hic Terentius. Senectus ipsa illi morbus. ⁷ Præcoes & immaturi, qui
non dum ætate senex sum. ⁸ Laxa, id est, rugosa, macilenta. ⁹ Juventa florenti.
¹⁰ Aversatur, se avertit, novæ dictum. ¹¹ Quasi diceret; juvenem pene mo-
opprellit, nunc à mulero senex refugit.

Qui

Qui nil cupit, nil metuit. LXXXVII.

Quisquis ¹ composito serenus ævo,
Fatum sub pedibus dedit superbū,
Fortunamque tuens utramque ² rectus,
Invictum potuit tenere vultum;
Non illum rabies, minaque ponti
Versum ³ funditus excitantis astum,
Nec ruptis quoties vagus caminis
Torquet fumificos ⁴ Vesevus ignes,
Aut celjas soliti ferire turres
Ardentis via fulminis movebit.
Quid tantum miseri feros tyrannos
Mirantur sine viribus furentes?
Nec spes aliquid, nec extimescas:
Exarmaveris impotentis iram:
At quisquis trepidus pavet, vel optat,
Quia non sit stabilis, suique juris,
Abjecit clypeum, ⁵ locoque motus
Nectit, quā valeat trahi, catenam.

fus inviseret recentem Vesevi conflagrationem, vapore sulphureo & cinere suffocatus est. ⁵ Metaphora à militibus qui gradu demoventur; de constantia mentis dejectus est.

Mundus archetypus. LXXXVIII.

O Qui perpetuā mundum ratione gubernas,
Terrarum cœlique sator, ¹ qui tempus ab ævo
Ire jubes stabilisque manens, ² das cuncta moveri;
Quem non ³ externæ pepulerunt fingere cause
Materiæ fluentis opus; verum ⁴ insita summi
Fons bona, livore carens: tu cuncta superno

⁴ Id ea τε αγαθα quam in ipsa mente divinâ Plato constituebat, quamvis alias p̄ceptori mentem Aristoteles affinxerit.

¹ In vitâ undique ordinata, ut loquitur Junior Plinius, vel forte placidâ, componere enim est sedare. Non nostrum inter nos tantas compонere lites. Virg. ² Non averio vultu sed oculis immotis & irrecessoribus. ³ Eodem quo Virgilinus tensu, & in flagra refusa vadis, mari fulque deque everso. ⁴ Mons in Italâ non longè à Neapolit., de cuius tripli incendio vide insignem Plini junioris Epistolam, ubi Plini avunculicafum narrat, qui cum curio-

¹ Ab initio temporum.
² Immorus omnia moves.
³ Deus nullam habet causam extra seipsum; universa enim propter semet ipsum operatos est dominus.

Ducis

5 Quæ nulli se
 invidet, & ideo
 se in operâ sua
 effundit. 6 Im-
 mutabilibus re-
 rum mutabili-
 um rationibus,
 quæ in mente
 divinâ æter-
 num vivunt.
 7 Ad Arche-
 typi illius
 mundi imagi-
 nem, mundum
 externum fin-
 gens, nisi for-
 té de ipso Dei
 filio melius in-
 telligatur, qui
 est figura sub-
 stantia ejus, ita
 ut similitudo non excludat rō ^{epis. sc.} 8 Certâ temperatione, modo & mensura,
 9 Ne imbecilliora à valentioribus destruantur. 10 Ne terra pondere suo infra lo-
 cum suum deprimitur. 11. Scientiaz tue lumen inaccessum. 12 Persp. caces, lu-
 eidos. 13 Offusam menti à corpore caliginem. 14 In mentibus scilicet nostris,
 15 Illustrantur h̄i versus eximio Sancti Prospere loco, in Carmine de ingrati. ;

Hec (gratia) ut cuiusquam studio affectuque petatur,
 Ipsa agit, & cunctis lux esti venientibus ad se :
 Ergo ad iter per iter ferimus ; sine nomine, lumen.
 Nemo videt : vitam sine vita acquirere mors est.

Epi-

Epigrammatum Delectus

LIBER SEPT.

E recentioribus Poetis.

JACOBUS SANNAZARIUS.

De Poggio Florentino historico amantiore patriæ, & mendaciore. I.

Dum patriam laudat, damnat dum Poggius hostem;
⁹ Nec malus est civis, ⁹ nec bonus
historicus.

Jacobus Sannazarius qui sibi Actii Sinceri nomen adoptavit, Neapolitani equestri familiatus, varius Poëseos genere

fornit, Hetruscae scilicet & Latinæ, epicis, satyricis & alijsmodi carminibus. Vixit annos 72, cuius tumulum Pembris ornavit hoc disticho:

Da facio cineri flores; hic ille Maroni

Sincerus musa: proximus ut rumulo.

Poggius autem de quo hoc Epigramma, Theologæ Doctor, & Historicus, Laurentius Vallæ acerbissimus inimicus, interiuit Concilio Constantiensi, Quintilianum & Asconium orbi reddidit. Claruit anno 1426. Romæ sepultus. Quia patriam amans vel plus fatis. Quia mendax, & ideo in primam illam historię legem peccat, ut hec dicitur, ne quid veri non audeat.

* De mirabili urbe Venetiis. II.

* Nobilissimum Epigramma, & carè a Venetis emptum, qui pro singulis verbis magnum aureorum numerum Sannazario dederunt: non tamen undique perfectum; et enim è genere fabulosorum, de quo diximus in præfatione.

Viderat Hadriacis Venetam Neptunus in undis
⁹ Stare urbem, & toto panere jura mari:

¹ Immotam manere; magna vis in hoc verbo.

Nunc

186 EPIGRAMM. DELECTUS.

² Romanas, ³ Tarpejas quantumvis, ⁴ Jupiter, arces
Capitolinas, ⁵ a rupe Tarpeia,
eui nomen in-
ditum à Tar-
peia virgine à
Sabiniis obrutâ
cypeorum
congestu. Vide Plut. in Rom. ³ Jovi sacrum Capitolium fuit. ⁴ A Romulo Martis
filio extracta. ⁵ Romam. ⁶ Venetias. ⁷ Fundasse. Uno versu Virgilius hoc
verbo in utroque sensu utitur ³.
⁴ morisque viris & mœnia ponet.
Quemadmodum hic noster jura ponere, supra dixit, hic urbem posuisse.

De Cæsare Borgiâ. III.

¹ Quidni alte- | **A** *Ut nihil, aut Cæsar vult dici Borgia : quidni ?*
rutm velit, | *Cum simul, & Cæsar possit, & esse nihil ?*
cum utrumque | asseqdi possit,
ut Cæsar sit nomine, & re nihil ? utrumque reverâ affecutus est ; nam post mortu-
um patrem omnì ditione spoliatus, atque in carcere conjectus ab Hispanis, cum
hinc regre evasisset, non ita multò post in Navarrâ militans miserè interierit. Is est
Alexandri VI. Supremi Pontificis filius, vir projecta, & omnibus notæ audaciz,
eruditatibus, & perfidia.

De patria Homeri. IV.

S *Myrna, Rhodos, Colophon, Salamis, Chios, Argos,*
Athenæ,
¹ *Cedite jam : Cælum patria Meonide est.*
¹ *Ne disceptetis amplius de patriâ Homeri.*

POETÆ ITALI.

ANDREAS NAUGERIUS.

De Pythagoræ simulachro. V.

Naugerius pa-
tricius Venetus,
erat orator, hi-
storicus, Poëta,
Ciceronis amplus & Catulli. Martiali sic insensus, ut quotannis statu die Musis dicta-
to (vide hominis ineptiam) ejus libros crenareret. ¹ Afruebat enim metempychoia,
& sic in bello Trojano Panthoidem Euphorbum suisse fingebar. Vide Ovid. 15.
Metamor.

Cerne

Cerne iterum ut docti ² cælo generatus Asylæ
 Vivat : ut antiquum servet in ore decus.
 3 Dignum aliquid certè volvit ; sic fronte severâ est.
 4 Sic in se magno pectore totus abit.
 5 Posset & ille altos animi de promere sensus :
 Sed veteri obstrictus ⁶ religione silet.

² Sculptus in-
 strumento Asy-
 læ sculptoris ;
 hic ergo cæ-
 lum accipe pro
 eo quod verna-
 culè dicimus, a
 graving tool, a
 chisel. ³ Mag-
 num aliquid in
 mente agitat.

4 Cogitabundus videtur ; & ut Græci loquuntur σύνθησις. Pers. de Philos. Obligo capite,
 & genites lunine terram. ⁵ Quod silet, proposito & religione fieri divissim videtur,
 non necessitate. Sic enim factè sculptus est, ut loqui posse videatur, si voluerit.
 6 Nota Pythagorici silentii in quinquennium indicti religiosa observatio ; hanc Py-
 thagoras servat in statua : falsum acumen.

ANTONIUS TEBALDEUS.

Victo parcere, quam vincere glorio-
 fuis. VI.

Gloria vincendi juncta est cum milite, Cæsar ;
 Cæsar, parcendi gloria sola tua est.

¹ Sampta est
 sententia ex
 Marcelliana ;
 Nihil sibi enī ista
 laude centurie,

nihil prefectus, nihil cohors, nihil turma decerpit. Vide totum locum præclarissimum.
 Floruit Tebaldeus Carolo V. Imperatore.

THOMAS PORCATIUS.

In Christum crucifixum. VII.

Pro servis dominus moritur, pro fontibus infons,
 Pro ægroto medicus, pro grege pastor obit.
 Pro populo rex magnatur, pro milite ductor,
 Pro que opere ipse opifex, pro quo homine ipse Deus.
 Quid seruos, ious, ægrotus, quid grex, populusque,
 Quid miles, quid opus, quid uero homo solvat ? Amet.

Epigramma
 versibus durius,
 & generis non
 admmodum ele-
 gantis, eum ille
 vocum ad u-
 num aliquid re-
 latarum conge-
 stus abhorreat à
 natura, sed tam-
 men in hoc ge-
 nere laudandum.

JANUS

JANUS VITALIS.

Antique Romæ ruinæ illustres. VIII.

De hoc Epigrammate vide præfationem.

¹ Audax metaphora; sed quā usū, ut diximus, Sulpitius, in Epist. ad Ciceron. Cum uno, inquit, loco tot oppido rum cadavera projecta jaceant, a Orbe devicto in se arma verterunt Romanī, quod furoris proprium. In eandem sententiam Seneca in Hercule furente; Queris. Alcide parem? Nemo est nisi ipsa; bella jam secum gerat.

Horat. Luc. initio lib. v. Populumque potenter in sua vietrix conversum vistera densa: & idem eleganter & graviter; quid in arca furentem Impulerit populum, qui paenitentia excusserit orbis. Invada fatorum series, sumnicque negatum Stare d'ū; nimirumque graves fibe pondere lapsū. ³ Tiberis olim sic dictus. ⁴ Mare inferum. ⁵ Flumina quae in morte fluxu perpetuo.

Quid Romam in mediā quæris novus advena
Romā,
Et Romæ in Romā nil reperis mediā?
Aspice murorum m̄iles præruptaque saxa,
Otrutaque horrenti vasta theatra situ:
Hæc sunt Roma. ¹ Viden² velut ipsa cadavera tanta
Urbis adhuc sp̄irent imperiosa minas?
Vicit ut hæc mundum, nisa est se vincere: vicit,
A se non viētum ne quid in orbe foret.
Nunc viēta in Roma, viētrix Roma illa sepulta est,
Atque eadem viētrix viētaque Roma fuit.
³ Albula Romani restat nunc nominis index,
Qui quoque nunc rapidis fertur ⁴ in æquor aquis.
Disce hinc quid possit fortuna; immota labascunt,
⁵ Et quæ perfetū tunt agitata, manent.

ANGELUS COLOTIUS.

Epitaphium Lascharis. IX.

¹ Carolo enim & Ludovico Galliæ regibus operam in legionibus navavit. ² Erat ille è familia Palæologorum, qua Constantiopolitanum Imperium diu

tenuit. ³ Totum enim orientem lustrarat, iussu Laurentii Medicei, ad conficiendam illam insignem bibliothecam Florentinam. ⁴ Romæ quidem & longe à patrâ; fed ut ait Quid. Omne solum forti patria est.

Dilectus musis, ¹ & rebus natūs agendis,
Quem ² grāvida imperiis protulit alta domus.
³ Tot freta dum curris, totque invia regna pererrans,
Aufoniā tandem, Lascharis, urbe jaces,
⁴ Sed situs in patria es, Graio licet orbe remotus;
Nulla est virtuti terra aliena tua.

POM-

POMPONIUS GAURICUS.

De statua Medeæ. X.

Quod natos feritura ferox Medea moratur,
Præstlit hoc magni dextera Timomachi.
Tardat amor facinus, strictum dolor incitat ensim,
Vult, non vult natos perdere & ipsa suos.

P. Gauricus
Italus Poëta,
serior indili-
gens, sed cu-
riosus etiam
in metallicis,
insano captus
amore nul-
lum sublates.

quam comparuit, in mare proculdubio projectus, aut alia ratione ē
In tabella videlicet in qua sculptor æstum illum & dubitationem Medeæ de filiis
interficiendis deliberantis expresserat.

HERCULES STROZA.

De Callirhœ quæ viva sepulta est. XI.

Bis vixit semel orta, bis hōc composta sepulcro est,
Post sua Callirhœ funera, facta parens.
Facta erat : exanimis tumulatur : at excita partu
Poscit opem : eruitur : mox parit, atque perit.

Mirabilis even-
tus breviter &
eleganter ex-
prellus.

Epitaphium pro Joanne Pico Miran-
dulâ. XII.

Johannes jacet hic mirandula, cætera norunt
Et Tagus, & Ganges, forsitan & Antipodes.

Picus Miran-
dulanus nobili
& princeps
familia, sed no-
bilio ingenio, & cui nihil defuerit nisi maturitas, & meliorum studiorum electus :
magnum enim ætatis partem in Philosophia, cabala, scholasticæ etiam Theologie
a canis persecutandis consumpsit. O si ille hoc totum in scripturis & patribus im-
pendisset ! Mira tamen in illo indeo, immo eloquentia, & ubertas quam satis indi-
cate epitola extempore conscripta ad Hermolamum ; inter epistolam virum illustrium.
Obit Florentia anno ætatis 33 eo ipso die quo Florentiam ingressus est Carolus octa-
vas in nobili illa expeditione Italica.

Epitaphium bōni & periti procura-
toris. XIII.

Procuratori fido in primis, & bono,
Quibus parentes lacrymis, non te fugit,

i Supremos ho-
nores habeas.

Viaror

*Viator, usquam si lites nosti & forum;
Sin minime nosti, nosse tu nusquam velis.*

THOMAS MUSCONIUS.

In Victoria Columnam uxorem
Davali Marchionis Piscarii. XIV.

*Victoria illa
uxor Davali à
multis scriptori-
bus celebrata
est, ob singula-
rem virtutem
& eruditio nem
qua tanta in ea
fuit, ut res ge-
stas mariti He-
trulicis ver-
fibus prosecuta sit, quos a iunt soli demum Petrarchæ concedere. Da-
vali rei præclaræ gestæ multis libris pertexxit Jovius, quos consule. Occidit autem
Tieini in ea pugna in qua captus est Franciscus primus. Hujus scriptoris Epigram-
mata gravitatem & ornatum non habent, sed acuminè & indole non carent, men-
toque inter mediocria reconfentur.*

JOANNES AUDOENUS.

Ad Medicos & Jurisconsultos. XV.

*U*lceribus, Galene, vales tantummodo nostris:
Stultitia nostrâ, Justiniane, sapis.

Ad quemdam pauperem medicum.
XVI.

*P*harma das ægroto: aurum tibi porrigit eger.
Tu morbum curas illius, ille tuum.

In ædificatores sepulchrorum. XVII.

*N*e pereat tua fama, stiruis tibi, Paule, sepul-
chrum;
Tamquam non possint ipsa sepulchra mori.

Mentiris.

Mentiris. XVIII.

Mentiris! cave militibus ne dixeris unquam:
Majus eo nullum dedecus esse putant:
Mentiris, tantum qui dedecus esse putatis,
Mentiri quare creditis esse decus!

Vir Bonus. XIX.

Si quicquid rarum carum est, pretiumq; meretur,
Crede mibi, res est vir pretiosa bonus.

Ad Principem. XX.

Si non audires, ô princeps, falsa loquentem,
Auderet falsum dicere nemo tibi.

In Battum. XXI.

BAtte tacenda ultro loqueris, veniamq; precaris;
Vixne tibi veniam nil opus esse? tace. Battus quemvis
loquacem no-
tar, quia Battus
in lapidem ver-
sus ob loquacitatem. Vid. Metamorph.

Nec temerè, nec timidè. XXIII.

Omnia despera, prudenter: & omnia spera
Fortiter: ut caveas omnia, nil metuas.

In doctum insipientem. XXIII.

Plurima degustat stomachus, nil concoquit æger,
Sic tu scis, fateor, multa; nihilque sapis.

Bombyx. -XXIV.

Arte mea pereo, tumulum mihi fabricor ipse,
Fila mei fati duco, necemque neo.

Speculum

Speculum. XXV.

Fingere non Phidias, nec Apelles pingere motum
Novit: tu Phidiâ plus & Apelle facis.

Via lata & angusta. XXVI.

In latum te angusta locum nisi semita ducat,
Ducet in angustum te via lata locum.

Mortificatio. XXVII.

Mortuus ut vivas, vivus moriaris oportet:
Affuse ergoprius, quam moriare, mori.

Philautia. XXVIII.

Crimina qui cernunt aliorum, nec sua cernunt:
Hi sapiunt aliis, despiuntque sibi.

De variis in Angliâ fidei architectis.
XXIX.

Sortitur sibi quisque fidem, sibi quisque magistrum:
Nunquam plus fidei perfidiaque fuit.

Prudens simplicitas. XXX.

Ut nulli nocuisse velis, imitare columbam;
Serpentem, ut possit nemo nocere tibi.

Credulitas. XXXI.

Qui curvis quidvis credit, male creditur illi:
Quo mihi plus credis: hoc tibi credo minus.

Poëta

Poeta mittit seipsum. XXXII.

Quid mittam? Mihi me præter nil suppetit:
ergo
Me tibi do; magnum me tibi munus habe.

Responsio ad superius. XXXIII.

Quod mihi misisti nihil est; nihil ergo remitto: [i. Acutum, ac malignius Epigramma.]
Te mihi donasti, te tibi reddo: vale.

In Ponticum sexagenarium. XXXIV.

Qui, dum vixisti, nulli benefeceris unquam,
Incipies fieri, Pontice, quando pius?
Omnia pauperibus, dicas, post fata relinquam:
Qui post fata sapit, Pontice, serò sapit.

In Philautum. XXXV.

Se solum Labienus amat, miratur, adorat:
Non modò se solum, se quoque solus amat.

Deus. XXXVI.

Omnia cum videat, nulli Deus ipse videtur.
Solus ubique patet, solus ubique latet.
[Sententia ex Auguftino sumpta: Deus ubique secretus & ubique notus]

est, quem nulli licet, ut est, cognoscere, quem nulli permitti ut ignorare.

Contemptus mundi. XXXVII.

Felicem vitam vis vivere? spernito vitam.
Vivit enim misere, cui sua vita placet.

K

Cui

Cui nemo placet, nulli placet.
XXXVIII.

LAUDAS, GAURE, Nihil; reprehendis cuncta;
videto.
Ne placeas nulli, dum tibi nemo placet.

CIBIS PAUPERES, DIVITES EGENT FAME.
XXXIX.

In hoc Epigrammate illud incommodum, quod in redditione numeretas, quorum ante non mineras: nihil enim pauperitu missum dixerat: unde alternantem sententiam claudere debuerat hoc modo; divitibusque nihil. Sed quia hoc frigidum, maluit dicere famem, cuius antem mentio nulla.

GALLINAS pingues, perdices, & phasianos, Divitibus mittis, pauperibusque nihil. Mittere personae vis convenientia cuique? Mitte cibos miseris divitibusque famem.

THEODORUS BEZA.

Epitaphium Francisci Valesii Galliarum Delphini. XL.

† Erat hic filius
vun Francisci I.
Galliar Regis
natu maximus;
sicut ex juvena
veneno intercep
tus scutis
criminis suspi
cione asperitus
est Carol. V. ex
indicio vencie
ti; merito an
ficus, divisim
ali judicent,
a Alexandri e
Pella Macedo
nia oppido c
riundi veneno
item subati
cum Babylone
nem ester in
gressus.

Hunc etiam¹ juvenem extinctum, rogo, cerne,
viator.
Hei mibi, cur vivum dicere fata vetant!
Hic est, quo nisi regnum debebat avitum,
Spes patriæ nuper, spes quoque prima patris.
Pro quibus intrepidus fortem dum fertur in hostem,
Ipse illum Maevors vidit, & obstupeuit.
Aggressusque dolo, & crudelis fraude veneni
Sustulit; heu magnis frangit bene nota viris!
Matte tamen Princeps: nam te mors ipsa fatetur,
Non aliter vincit quam potuisse dolo;
Nempe erat hoc reliquum, ² Pellei ut Principis acta
Equares, simili te quoque fraude mori.

Epi-

Epitaphium Guilielmi Langæi Insu-
briæ Proregis. XLI.

Laugæus ille magnus hic jacet, lector,
Unus Minervam colere doctus & Martem,
Quo nemo melior pace vixit, aut bello.
Vita genus habes : mortis en genus disce :
Ætate consumpta laboribus multis ;
Suis suorumque omnium fere exhaustis
Bonis in usum Gallæ sue, tandem,
Quum plus Milone aut Curione deberet.
Interiit. Ergo pauper occidit, dices :
Imo locuples cui patria debuit tantum.

Similia de Noe
Langæo omnes
historici, de
quo hac Caro-
li V. Impera-
toris vox me-
morie prodita:
plura illam Regi
sæ verbis, quam
ceteros duces ar-
mis confidere.
Ea erat in ejus
verbis autoritas
& pondus.
¶ Ciceronis
amicis multo
ante alieno op-
pressis.

Francisci Borbonii, Ducis Anguien-
nensis Epitaphium. XLIII.

Quam nuper gladios, & fortæ evaseris ² bo-
stæm,
Hic, Francisce, jaces, nec tamen ensæ jaces.
Sed nec in hostili potuisti occumbere campo,
Nec fortis fortæ vietus ab hoste cadis.
Sedibus at patriis, belli simulacra carent
Missa infelici susluit arca manu.
Arca olim, ut credo, Stygia compacta cupressu,
Arca ehen quanta ³ nobilitata nece !
Arca, in qua ⁴ Parcam Mavors absconderat ipse,
Audiit ut factis ⁵ æmula facta suis.
Sic igitur, miserande, cadis, nec cernere longum
Illa tua licuit parta tropæ manu !
At si nobiscum vis, O fortuna, jocari;
Cur istis mors est seria mixta jocis ?

¹ En tristis il-
lius eventus
brevem histo-
riam. Cum la-
dibundi juvenes
globis ex nive
compatiti, do-
mum hinc op-
pugnarent, in-
de defenden-
tent, deficiente
nive unus ex
obstans arcam
temere deiecit,
qua subiecti
forte fortuna
Borboni caput
fregit ³; sic ille
graves impro-
vidi luctus poe-
nas persolvit.
² Insignem ille
apud Cerifolas
victoriam de
Hispanis retu-
lerat.
³ Suis æqualia

³ Celebrata; sed in malam partem accipe. ⁴ Mortem duræ fabulose.

BUCHANANUS.

Amator sui sine rivali. XLIV.

Buchananus
Scorus, Poeta
elegantissimus,
varius casibus
jactatus, ino-
pem fere & er-
raticam vitam
duxit in Scotiâ,
in Angliâ, in
Gallia, in Lu-
sitanâ. Hujus

Epigrammatum vulgare argumentum, vulgare acumen commode tamen tractatum. 1 Ne-
scio an inspexeris. 2 Nam Narcissus merito se amabat tam cum multâ ipius amore ar-
derent. 3 Infans, vel simpliciter amoris; quo sensu sapè furor usurpatur apud
Poetas, ut apud Virg. in Eclog. seu quicunque furor. 4 Cic. de Mirtio; Quām seipse
amans sine rivali!

Nescio an inspexi Narcissi, Posthume, fontem,
Hoc scio, deliras, Posthume, amore tui.
Ille tamen meritò: ² nam quod male sanus amabat,
Ante quidem id multis causa ³ furoris erat.
At tua non paulò est major vesania, qui te,
⁴ Sed sine rivali, Posthume, solus ames.

Ad amicum difficilem. XLV.

In hoc Epi-
grammate ca-
teroquin ele-
ganti nimiam
viri erudiſi lo-
quacitatem qui-
dam notavere.
1 Pylades & O-
restes nobile
par amicorum.
2 Furiosum, &
emotæ mentis,
ob interficiam
matrem fukiis
agitaram.
3 Damonem &
Pythiam Pytha-
goreos, quorum
alter vadet se
mortis pro al-
tero præstitit
Dionysio tyran-
no, alter autem
de dicta se fi-
siens amicum
liberavit, imo
& seipsum; mi-

Odisti Seliūm: teneris mihi semper ab annis
Carus, & illæsâ perficit ille fide,
Hic mibi tu ¹ Pyladen, & ² inanem mentis Orestem,
³ Et Samia jactas pectora fidâ schole:
Meque vocas ficti ⁴ fucatum nomen amici,
⁵ Quâd nec amemus idem, nec fugiamus idem.
Ergo tibi jus est nostros odisse sodales,
Nec mihi fas, hostem, fiet, amare tuum?
Scilicet haud æqua jamdudum lege coimus,
⁶ Nec ferimus parili conditione jugum:
⁷ Cum per me tibi sint vel iniqui fræna doloris
Libera, tu noster, ⁸ vis, famuletur amor.
Nil igitur, dices, veteri tribuetur amico?
Do: sed amicitiae jure reposco vicem.
Odero, si jubeas, Seliūm tibi scilicet hostem,
Si, mihi, tu Seliūm, quod sit amicus, ames.

tatus enim illorum amorem Dionysius, offensione deposita, rogavit, ut tertium se in ami-
ciam adscriberent. Vide Cicer. 3. de Officiis. Pythagoras autem ex Samo oriundus,
unde Samia schola pro ejus festâ. 4 Vocas me fucatum amicum. 5 Quam unam certi-
fimam esse amoris notam docet Aristoteles in Rhetoricis; unde hoc effarum; ³ Eadem vel e
de eadem nolle ea demum vera amicitia est. 6 Inquis conditionibus nostra amicitia con-
stituta est. 7 Cum per me tibi licet amicis meis vel inique succensere. 8 Vis serviat
excusandæ tua, & illius arbitrio adjiciatur.

In

In Zoilum. XLVI.

FRustra ego te laudo, frustra me, Zoile, ledis.
Nemo mihi credit; Zoile, nemo tibi.

Præpostera pietas. XLVII.

CUM patre nil vivo tibi conveniebat, inquis
Litibus¹ extinxti, dissidiisque senem.
Defunctum nunc thure colis, tumu' umque coronas
Floribus, &² magna mole sepulcræ locas.
Quamlibet his tumeas, pietas præpostera certe est,
In patre nil præter³ funus amore patris.

¹ Extinxisti.
² Magna mole
sepulcræ locas
facienda; &c.
secunda mar-
mora locas sub
ipsum funus.
Hor.
³ Ovid. *Filiae*
ante diem pa-
trios inquirit in
annos.

In Budæum. XLVIII.

GAllia quod Græca est, quod Græcia barbaræ
non est,
Utraque Budæo debet utrumque suo.

Guilielmus.
Budæus vir de
literis optime
meritus incre-
dibili labore,
stylo durior &
severius.

horridior; ideoque Erasmo posthabitus à Francisco I. Et certe viro tanto ars & dis-
positio nonnihil defuit, ut testatur docta commentariorum ejus in linguan Graciam, sed
rudis & indigesta moles.

Henrico Borbonio. XLIX.

BOrbonie spes illa domus, patriæque patrisque,
Nunc patris & patriæ, Borbonidumque dolor:
Hic situs Henricus; violas asperge viator.
Neu, bona quæ fuerit vita, reare brevem.
Sat vixit, bene qui vixit; spatiū brevis ævi
Ignavi numerent tempore, laude boni.

Epitaphium
jure laudandum
brevitate, gra-
vitate, ornatu.
Sententia qui-
dem vulgari
conclūsum, sed
non vulgari ni-
tore expressa.
It est, ut arbit-
tror, Henricus

Borbonius Marchio de Beaupreau, qui annos natus quatuordecim, equo inter curren-
dum excusis, succedens alterius equi p̄dibus obritus est. Cum hoc extictus est re-
gis & ripis ramus. Vide Sammarthanum in ejus elogio. ¹ Senec. *Actu illam meriamur,*
nontempore. Nam licet ita imperfæta sit, vita perfecta est. Non ut diu vivamus curandum
est, sed ut satia.

Carolo Cossæo Brixiaci Comiti. L.

Cossæus ille
sub Francisco
primo, & Hen-
rico secundo
natus bellicis
fancinoribus in-
claruit. A
Cambrensi pa-
cificat one re-
gem Henricum
quoad poruit,
dehortari co-
natus est. Et
dum vixit mi-
litaris virtutis
effigies fuit,
1 Ixor tori
particeps.
2 Hafta juve-
num, consilium
femur. Clivu-
la nimis vulga-
rit, nonnihil hoc

Carolus hic situs est modica Cossæus in urna,
Pyramidum dignus cui tegat ossa labor.
Patria Brixiacum, genus alto è sanguine Cossi,
Nec proœcum inferior nobilitate torus.
Ingenium felix, facies gratissima, vicit
2 Nemo manu juvenem consilioque senem.
Quæcumque armiferis inimica est natio Francis,
Auxit eum titulis Marte coacta novis.
Cum Batavo Germanus, Iber, Ligur, Insuber, An-
gulus,
Laudavere fidem, ceu tremuere manum.
Quod mortale fuit, rapuit mors : fama virescit,
Dum domus Hætoridum regia sceptra geret.
Epitaphium dedecorat: de clausulis autem vulgaribus vide prefatio.

Chrysalus. LI.

Epi grammma
elegansissimis
verbis con-
textum, sed n-
isi hyperbolis
vitatum, idec-
que tantum ad
exemplum ap-
p situm gene-
ris hujus nec
probans, nec
imandi.

1 Horat. Mag-
næ inter opes
inops.
2 Auri amore
captum. avar-
rum intellige.
3 Propter are-
nas aureas.
4 Minoris Afiz
flavus juxta
Drilium, qui
Pætolo auctus
Smyrnamalluit,
& Æreas arenas devolvere dicitur. 5 Aurum. Sed quomodo non procul ab inferno,
fol radios immittere in latebras illas poterat, ut infra dicit. 6 Festivæ hoc Euclione
expressit Comicus, qui videndum. 7 Quia raro adeolet thura, ne sumptum faciat.

DIves opum, pauperq; animi plus possidet auri
2 Chrysalus, in 3 fulva quam vehit 4 Her-
mus aqua.
Possidet 5 inclusum sic cæci carceris umbris :
Nec procul infernis, ut reor, à tenebris,
6 Et decies unda, vel saepius, inficit hora.
Et numerans miseræ usque fatigat opes.
Nec satis hoc, centum ferratis limina portis
Addita, centenis ferrea claustra feris.
Custodesque canes, atque horridus ære satelles
Excubat ad clausas pervigilatque fores.
Non miser uxori, non audet credere natis :
7 Frigida, non pictis, quos habet ora, deis.
Formidat, si vermis humo, mus exeat antro,

Si

Si luteum ⁸ Progne sub trabe figat opus.
 Si trabibus laxum suspendit aranea cassem,
 Esse putat numinis retia tensa suis.
 Si sol ⁹ semotas penetret, vel lunā fenestras,
 Et tenuem fudit lux inopina diem;
 Oblinit extemplo rimas, ne scilicet auro
 ¹⁰ Inficiat radios ¹¹ ille vel illa snos.
 Nec minus obscuras formidat luce tenebras,
 Et latebras, promptas ad scelus omne duces:
 Ipse suam veluti furem luctatur in umbram,
 ¹² Gypsatas metuunt ¹³ credula corda manus:
 Huc labor, huc miseri spectat vesania voti,
 Et trepidi semper corde ¹⁴ micante metus.
 Post inops curas, & inania tædia vitæ,
 Dives ut ad Stygias iſſe feratur aquas:
 Atque opibus mortem ceu placaturus ¹⁵ avaram,
 Semper inops vivit, ne moriatur inops.

neca, Prona est timori semper in teius fides. 14 Micare, proprie dicitur
 anteriorum pulsus. 15 Avaram dicit mortem, quia rapit omnia.

8 Hirundo.
 Nam in domine
 penetralibus o-
 pes abd dit.
 10 Tingit. A-
 liquid abrasat
 ex auro.
 11 Sol aut Lu-
 na.
 12 Apparen-
 tem credo in
 gypso parite
 unbram;
 vel manus quo-
 modocumque
 ex gypso, sive in
 gypso sculpta,
 obscurius di-
 gitum quam de-
 celat in tam il-
 lustri epigram-
 mate; forte
 non modius
 scripsisse, &
 pidas, i.e. um-
 bram manus
 suarum in parti-
 ate depictam.
 13 Propter ti-
 morem. Sic Se-
 de venarum &

de venarum &

Ad Mariam illustrissimam Scotorum Reginam. LII.

Nymphæ, ¹ Caledoniæ quæ nunc feliciter oræ
 ² Missa per inumeros sceptra tueris avos:
 Quæ ³ sortem antevenis meritis, virtutibus annos,
 Sexum animis, morum nobilitate genus:
 Accipe (sed ⁴ facilis) ⁵ cultu donata Latino
 Carmina, fatidici nobile regis opus.
 Illa quidem ⁶ Cirrha procul & ⁷ Permesside lymphæ,
 ⁷ Pene sub Arctoi fidere nata poli.
 Non tamen ausus eram ⁸ male natum exponere fæ-
 tum,
 ⁹ Ne miki displiceant, quæ placuere tibi.

1 Antiquorum id
 Scotia nomen.
 2 Longa n:ij:rum serie ad te
 transmissa.
 3 Fortunam re-
 giam.
 4 Benigna; e-
 leganter.
 5 In latinos
 versus transla-
 ta, quod opus
 nunc in omnium
 est manus.
 6 Loca musis
 sacra, Poetarum
 ineptius cele-
 brata.
 7 In septentri-
 faventibus Musis

one facta carmina. 8 Non ausus essem in publicum edere fœtum non
 editum. Equidem præter psalmos nonnullos magis elaboratos, solitus
 in iis desideratur. 9 Ne improbare necesse haberem, quæ tu probabis,

*Sed quod ab ingenio domini sperare nequibant,
Debebunt genio forsitan illa tuo.*

Ad eandem. LIII.

Elegans &
1 Verbi.
2 Omnia bo-
norum affluen-
tem copiam,
qua careo.
3 Tibi scilicet.
4 Opes quibus
abundas.

DO quod adest; opto ² quod abest; tibi dona
darentur
Aurea, sors animo si foret aqua meo.
Hoc leve si credis, paribus me ulciscere donis:
³ Et quod abest, opta tu mibi, ⁴ da quod adest.

BIDERMANUS.

S. Kunigunda inter ignes illæsa. LIV.

Comitis Palati-
ni filia, Hen-
rico secundo
Imperatori nu-
pta virginita-
ten in matr-
rimonio servavit,
& fallit crimi-
natione appetitus, castitatem suam probavit eo modo qui in epigrammate, refertur. Ha-
ratio probanda castitatis à multis postea Conciliis prohibita est.

Testatura viro salvum Kunigunda padorem,
In candente libens vomere fecit iter:
Exploratorem sed ubi pede contigit ignem,
Non fuit in planta sensus, in igne fuit.

De Viatore Hierichuntino. LV.

R. dictum hoc
Epigramma uti
requiri, quod
satis aptè aliqui
picturæ inscri-
bi possit.

Ambulat incauto dum per loca devia passu,
Fertur in hostiles inscius erro globos:
Hi captum sternuntque solo, crebrisque laceffunt
Tuberibusque caput, vulneribusque latus.
Ille sed exanimi miserandus voce laborat
Inclamare piam prætereuntis opem.
Audit hinc mystes clamantem, hinc affecta mystæ;
Auxiliaturos hos ratus ager erat.
Verum mystæ fugit, mystæ fugit affecta. Quidquid
Latro facit sicca, fecit uterque fugit.

De

De eodem. LVI.

Semianimum vidit Samarita facere cadaver,
Festinamque tulit, quam dare quivit, opem.
Nam postquam ingentes plagarum advertit histrus,
Admovit medica sedulus arte manus.
Excepitque sinu, lenique perunxit olivo,
Et calido forvit vulnera lota mero.
Mox ubi manantes repressit sindone rivos,
Membra laboratis intulit ægra toris.
Ilevis, æger ait, meque aspernare sacerdos,
Profuit auxilio nunc caruisse tuo.

IV.
m,
JANUS DOUZA.

Barba sapiens, moribus insipiens. **LVII.**

Quod sapiens vulgo, quod vir, Mariane, videris,
Acceptum barbae fer, Mariane, tua;
Quod mihi nec sapiens, nec vir, Mariane, videris,
Moribus acceptum fer, Mariane, tuis.

Joannes Douza nobili familiis, Orator item & Poeta Notas in Salvitium edidit & varia Poemata, vixit ann. 1604.

Ex illius Epig. animatis unum hoc selectum, & quidem valde mediocre, affigna. Multo ad sapientia famam barba commendat; hinc festivè Horatius, Jussa sapientem pascere barbam.

BARLAEUS.

Amstelodamum. **LVIII.**

Urbs spatiose, potens opibus, teftisque superba,
Viribus invidiam, crimina lege domat.
Civibus aucta novis, nunquam stat finibus isdem,
Latius expansis mænibus hospes abit.

Suz potentissimulos viribus frangat. Ut ergo Indus vel in Oriente vel in Occid. positus,

Quic-

EPIGRAMM. DELECTUS

Quicquid mortalis fingit solertia cure,
 Vel natura suo parturit alma sinu.
 Illa dabit, totoque parans commercia mundo,
 Nunc emere, & totam vendere semet amat.
 Moschus, Arabs, Persæ, Maurus, Judeus, uterque,
 Quod ferat huc, rursusque auferat, Indus habet.
 Hanc dum mundus adit, mandumque hæc ipsa per-
 errat,
 Non urbs fixa loco, sed vagus orbis erat.

In scriptorem ineptum. LIX.

Nulla tuis quare reddatur epistola chartis,
 Quæris? Ne posthac scribere sæpe velis.

P A S C H A S I U S.

Tardi Clientis tardus Patronus. LX.

Ad solven-
dum scilicet.

Arnus nuper adit novus cliens me,
 Ut patrocinium suum subirem:
 Suscepit fateor lubens volensque,
 At nil obrulit Arnus advocateo.
 Paucis post rediit diebus Arnus,
 Ut causam peragam rogat molestus,
 Sed Arno mihi non datur vacare.
 Idem postea tertio atque quarto
 Et quinto vacuus domum revisit,
 Meque solicite angit, urget, instat;
 Sed nil proficit ille plus apud me.
 Hinc cælum variis ciens querelis,
 Accusat male, meque seque damnat,
 Quod talem sibi nactus est patronum:
 In summa nihil Arnus ipse credit,
 Suo vivere tardius patrono:
 Et est tam tamen hic cliens supinus;
 Ut se non putet esse tardiorum.

Officiis nonnunquam emuntur inimi-
citiæ. LXI.

MUtua cum centum seftertia, Marce, rogares,
Per sanctum obtestans nomen amicitiae,
Non habeo, dixi, & si forsitan arca recondat,
Hæc tibi habe paucis, hoc tibi non habeam.
Protinus exclamas, cœlumque ululatibus implens,
Officio quereris me cecidisse meo.
Siccine amicitiam nostram inquis, perdis? at in-
quam,
Tanti inimicitias non emo, Marce, tuas.

¹ Quia dum re-
polcerem, ini-
micum me tibi
fieri necesse est.

Nimius cunctator. LXII.

DUM dubius fluit hac aut illac, dum timet am-
caps;
Ne male quid faciat, nil bene Quintus agit.

Scite & sapi-
enter dictum.

Philippus. LXIII.

NIL non Asper agit, pro me si forte rogetur
Quicquam agere: at nusquam commodat
Asper equum.

² Autum Eni-
gramma; at a-
liquanto ma-
gnum.

Quero operam aut studium; studium mihi proti-
nus Asper

Non negat: at nusquam commodat Asper equum.
It, redit, & currit pro me, si forte rogetur
Currere: sed nusquam commodat Asper equum.
Quam sapis ô Asper, quam te bene noscis, amice,
Pluris quam te ipsum qui facis, Asper, equum.

³ Imitatione
ductum ex
Horatio. It,
redit, &c narrat.

In Judicem. LXIV.

Mille mihi nammos subtraxerat Heliodorus,
In quem bella fori litigiosa paro.
Causam agit in vinculis, longoque examine utrinque
Res

EPIGRAMM. DELECTUS

Res trahitur, negat is, contra ego teste probo.
 Convictus tandem furti damnatur eidem
 Pæna & perpetui scribitur exsilio.
 Restitui argentum decernitur : at prius à me
 Mercedem judex exigit ipse suam.
 Sic qui judicio mihi reddi mille putabam,
 Exhaustis primis, altera mille dedi.
 In jus ô iterum judex veterator eamus,
 Mille ego perdideram, millia bina rapis.

Ad Achillem Harlæum Baumontium
in Parisiensi Senatu Præsidem. LXV.

Quod nullam judex sectarisi principis aulam,
 Integer & vitæ, propositique tenax,
 Et rigidus justi custos, pietatis, honesti,
 Temporibusque iſtis non potes esse malus :
 Hac superis primo, tum debes omnia patri,
 Quem tu justitia, quem pietate refers.

IN POSTHUMIUM.
Miser suo judicio verè miser. LXVI.

Errat Posthumium fælicem qui putat : ipse
 Posthumius miserum se putat, & miser est.

Ploratur laerymis amissa pecunia veris.
LXVII.

Omnia pauperibus moriens dedit Harpalus, heros
 Ut se non fictas exprimat in lacrymas.

Inconstans. LXVIII.

Druis, ædificas, mutas quadrata rotundis,
 Precipitiq; ruunt omnia confusio. Tum

*Tum quod consuluit levitas, ratione tueris :
Ni caveas, fies cum ratione miser.*

Francisci I. Galliarum regis morientis
ad Henricum filium verba. LXIX.

Nato hec Franciscus dixisse novissima verba,
Fertur & in gemitus profluisse pios.
In primis venerare Deum, Charissime fili,
Mox tibi sit populi cura suprema tui.
Dixit & occubuit. Duo ne præcepta putate :
Alterutri si quis desit, utrique deest.
Nam cui nulla Dei cura est, nec cura suorum est :
Et cui non populi cura, nec ulla Dei.

Epitaphium Justiniani Imperatoris.
LXX.

Fлавий, Августий, сæлиx, pius, inclytus, Afri,
Vandalici, Alanî vicit & Imperii,
Francicus, Anticus, & Goticus, Germanicus, idem
Alamannicus, hoc mæmoriæ contegitur,
Quis docet hæc? lapis unus: at, & spes vana potentum!
Tot titulos, mutum non nisi mæmoris habet.

Non quicquid cum antiquis convenit,
ex antiquis sumptum. LXXI.

Plurima me veterum sensa expressisse fatebor,
Ne fatear, fur sim, vel furiosus ego.
Multæ sed ex alio sumpsisse putabis,
Quæ mea percipiā dicier, & mea sunt,
Conveniunt tamen hæc antiquis: Di male perdant
Antiquos, mea qui præripuere mihi.

Jugum conjugii. LXXII.

Nulla dies nobis, non horula præterit una,
Non punctum, nullus temporis articulus;
Quo non (væ!) miseris servis succenseat uxor;
Succensetque miki nî simul ipse querar.
Illi ad natum totus componor, & idem
Pacificus cum sim, tristia bella gero.
Sic miki pax bello, sic bellum pace paratur,
Et placide ut possim vivere, vivo miser.
Sic vel cum servis, vel conjugé litigo; sic est
Hei miki! conjugium litigiosus amor.

NICOLAUS FABER.

Ex Græco Nazianzeni in tetraстicis.
LXXIII.

Mediocre ac
utile epigram-
ma. Theodo-
rus, inquit Ci-
cero Tufcul. 5.
Lysimacho
mortem mini-
tanti. Magnum
vera, inquit, efficiisti, si cantharidis vim consecutus es.

Nemo suo danno, tibi sit quam magna potestas,
Sentiat: officiis plurima posse proba.
Quantula enim laus est, vel multum posse nocere?
Frigidus hoc serpens, hæque cicuta potest.

SCÆVO.

SCÆVOLA SAMMARTHANUS.

Ad. amplissimum virum Philippum
Huralatum Chevernum Franciæ
Cancellarium: LXXIV:

Clare senex, veteri cui ductus origine sanguis
Armoricos longo stemmate jactat avos.
Cuius & in dubiis Regi prudentia rebus,
Cognita, & adverso tempore certa fides,
Supremum hoc meruere decus, regnique labantis
Molem ingentem humeris imposuere tuis.
Si vacat, & gravium magna inter pondera rerum
Aonii memorem non piget esse chori,
Hoc etiam tenui quos edimus arte libellos
Sume lubens, vatis dulce jocantis opus.
Quid vetat ingenuis post seria lusibus uti,
Ingratasque hilari pellere fronte minas?
Dura tot humanam vexent cum tædia vitam,
Tristia qui lætis temperat; ille sapit.

Hujus elo-
gium habes a-
pud Sammar-
thanum lib. 3.
Elogiorum his
verbis. Philip-
pum Huralum
Cheverni Com-
item ex Bri-
tanici nobili-
tate oriundum,
Belnea mater
femina quoque
nobilis ultimo
partu Posthu-
mum edidit,
cum Rodol-
phus pater ali-
quot ante men-
sibus Neapolitan-
i bello pe-
risser. Ado-
lescentem exce-
pit Academia
Platiensis, legum studio celeberrima; cui tamen ita se dedit, ut historiarum interim
& earum artium quæ ad Imperii gubernacula pertinent aliquanto curiosior, unum fere
Tacitum aut Cominianum, & alios ejusdem nota scriptores haberet in manus, eorum-
que diligenti & quotidiana lectione mirifice delectaretur. Scilicet generosi adolescentie
egregia jam tum indeoles viam sibi ad in ima Principum consi iæ, tanquam natura
dece per hac studia parabat, ac nunciebat. Nec tantæ spei poæta defuit ad facilem
venientem præfem, & opportuna fortis occasio. Duxit eam uxorem Philippus Christo-
phori Thuani Senatus Principis filiam, qui vir clarissi nus, & in assidua tanti munera
functione occupatus, cum ab Henrico Regis fratre ad Cancellarii dignitatem invitaretur,
noluit eam ad generum suum deseriri; unde præcipius illi deinceps patuit ad Regem fu-
turum authoritatis & gratias locutus. Qui denum absenti, & è Sarmatia redditum in Gal-
ham, audito fratris funere, molesti sic adfuit, ejusque rationibus adeo cautæ, fideliter
que propegit, ut nunquam ingratus Princeps matris quidem autoritate, sed salutaribus
Huralti consilii assertum sibi, & servatum fuisse Imperium non obscure profiteretur, ne-
que porro conquiesceret, donec eum in supremo Tozata militiz gradu collocaret; lu-
brico illo quidem & anticipiti, sed in qua ratione vir incomparabiliter prudentia vel inter
medios aule flatus, & latentes æmulorum infidias perfidias incolmis, & in perpetuo
prosperitatis tenore in diu permanit; nullam instabilis & iniquæ fortunæ vicem exper-
tuus, nisi optimus Princeps qui detecta multorum perfidia distractu se turpiter a suis &
prodit in sensu ret, suspicione in ideo plenus, omnes quantumvis probatos, & fideles mi-
litarios, atque in iis Huraltum ipsum Regi populisset ac summovidet. Verum altero post
anno revocavit eum novus Regni successor Henricus IV. & pristinæ dignitati restituit.
Eia natura mediocri, specie decora, moribusque suavissimis; nulli se in accessu diffi-
lem

lem aut asperum, nulli morosum ostendebat, eà comitate vultus, eaque blandi sermonis efficacia, ut etiam eos qui repulsa patarentur, nunquam nisi latu, ac bene sperantes à se dimitteret. Nec èd minus gravitatem in consulis, & insignem totius rei Gallica peritiam, quodque mitemur in tantâ negotiorum multitudine & varietate paratam semper, & expeditam acerrimi judicii vim praferebat. Sane constat ejus interrium Regi maximo, & omnibus aulicis valde fuisse tristem, & acerbum. Longe tamen acerbum futurum, nisi amplissimi viri Pomponii Bellensis successoris eo loco dignissimi admirabilis integritas cum singulari doctrina & longissimo rerum usu conjuncta, huic facile desiderio modum adferrent. Vixit ad septuaginta duos annos, vivido semper ingenio, & sensibus integrissimis; annoque tandem supra milie & quingentos undecentefimo, & xtili mense apud Chevernum suum, ubi natus erat, mortuus est, ac ibidem in majorum conditoria juxta parentis ossa, quæ Capua iussiterat in Galliam aportari, tumulatus.

Ad Franciscum Sanlucium Picardia Proregem. LXXV.

1 Arma cantibus sociantem.
2 Aliquando.
3 Veribus gallicis ludis.
4 Citharam eburneam.
5 Lyram pacis animam. Lutus in verbo de quo diximus in prælatione.

NE tibi quid desit, referas ¹ ut totus Achillem,
Dum pia pro patria fortiter arma geris.
2 Quondam etiam dulces Musæ digressus in hortu
Aonium ³ patris pectine tangis ⁴ ebur.
Nec placidam trastare ⁴ Chelyn post horrida bella
Negligit hostili sanguine tintæ manus.
5 Quos titulos, quæ non meruit præconia laudum,
Quique canenda gerit, quique gerenda canit?

In quosdam hujus ætatis scriptores. LXXVI.

Quid juvat obscuris involvere scripta latebris,
Ne pateant animi sensa? tacere potes.

Ad Petrum Ronsardum. LXXVII.

Quanto olim in pretio Ronsardus extiterit,
& omnium illius ætatis in eum congetæ laudes, hoc uatum Epigramma sati testatur. Sed ipsum non negligi non mitabitur qui quis fucatam & temporiam pulchritudinem à vera & perenni novit internoscere. Scilicet rudes adhuc Gallica Poëeos populorum aures facile fuit Ronsardi qualibuscunque verbis detinere. At postquam acerbis studiis vera nostra Poëeos elegancia cœpit inquire, Ronsardi illico vitia patuerunt, admiratio concidit. Quod totum contra Virgilio accidit ab eam quam diximus in præfatione causam. ¹ Latinorum carminum dignitatem asequentia. Olim, i. e. aliquando.

Vis

Vix bene sum notæ serpere visus humi,
Summa feror super astra: juvat quoq; cunq; Poetas
Despicere, & sacri pectinis esse Patrem.
Sic olim ætheriis aquilæ dum regulus alis
Suspicitur, reliquas despicit altus aves.

BARCLAIUS.

Epitaphium Selenissæ. LXXVIII

BUsta vides, sævique hospes monumenta doloris,
Bis moritur, quæ se est judice digna mori,
Non effare tamen seu verba gravantia manes,
Seu placidâ faciunt quæ leve pondus humo.
Huic tumulo pacemve nefas, ¹ stimulosve precari,
Dic tantum: ut merita es, sit precor, umbra, tibi.
Nempe Selenissa est, dubium furiosa magisne
Læserit, an læsam sit magis ulta fidem.

tumum inde pudoris cepit, ut necem fibi ipsa conciverit, ² Furiarum titulos facet
umbras excruciantes.

Selenissa facta
personæ in Argentinis fabulâ,
de qua hac accipe quæ ad
hujus Epigrammatis intellig-
entiam sufficiunt. Ingens
illa areanum
donis à Rege
Sardinie cor-
rupta prodide-
rat, mox perfidiæ
convicta,
titulos facet

De Margaretâ Valesiâ Navarræ Reginâ. LXXIX.

O Patria, ô arces, ô dulcia tecta parentum,
Unde ¹ avus, unde ² pater, ³ tres unde ex
ordine fratres
Sceptra tulere mei, mene ô agnoscitis arces?
Illa ego sum, cui vos cunabula cara dedistis,
Et patrio ingentem cultu jactastis columnam;
Stirpe Deas, & fronte Deas, & sidera vultu
Cum premerem, ⁴ amborum spes ambitiosa procorum,
⁵ Nunc conjux vidua, & vani cum nomine regni,
⁶ Rupibus è nudis, longique è carcere montis
Excedo. Sed & hic causas infesta dolendi

¹ Franciscus I.
² Henricus II.
³ Franciscus,
Carolus IX. &
Henricus III.

⁴ Henrici Gui-
tii & Henrici
Navarra Regis.
⁵ Quia ab Hen-
rico IV. repu-
diatum ipsi mil-
lum est.
⁶ Ubi diu in
quodam velut
exilio degere
coacta est.

Disponit

EPIGRAMM. DELECTUS

7 Reginam Ma-
riam Medic-
am quæ in ejus
thorum succel-
serat.

8 Rex Gallæ
Ludovicus XIII

9 Cum Henrico
IV. simulacres
exercuisse.

10 Olim illa
Henricum de-
spectu habue-
rat multo in
Gurium pro-
pior.

*Disponit fortuna mibi, ⁷ monstratque colendam
Quæ mibi successit, ⁸ quique, ab, de corpore nostrum
Debuit esse puer. Nec jam contendere promptum.
Damnavit dudum miseram fecitque nocentem
Cum tali certâsse viro. Jam cedere Divis,
Felicesque sequi juvat; & subscribere fato.
O dolor! an potui viatos inflectere vultus,
Despectosque orâsse viros? Ne, credite, vivam,
Jamdudum perii, jamdudum extincta supersum;
Et vivo, & morior toties; me funere longo
Nempe mori decuit, quæ tot per secula clarum
Induco tumulis suprema Valesia nomen.*

NICOLAUS BORBONIUS.

In depictam Carthusiæ majoris valli
montis solitudinem. LXXX.

Clavula hu-
ius Epigrani-
matis non satis
belle è superio-
ribus verbibus
fluit, reliqua
ornatissima
sunt.

1 Bruno Majoris
Carthusiæ
totiusque Or-
dinis conditor.

HAS steriles saltus rupes, & inhospita saxa
Ne deserta voces: omnia plena Deo.
Hâc ¹ pater angustis in cælum callibus ibat
Noster inaccessas impiger ire vias:
Quemque nec in mediis invenerat urbibus unum
Quarebat cupidus colle silente Deum.
Credo eguidem sancto Brunonis pectore, & istic
Numen in ardenti ecu latuisse rubo.

In opera Philosophica Crassotii exi-
mii Philosophi. LXXXI.

Viventi e-
nam Crassotio
non satis aqua
hominum judi-
cia fuerint:
credo illius in-
cultâ & horridâ specie alienata: at posthumis ejus operibus quæ debebatur eximi-
tio redditu est. Aristotelia Philosophia peritissimum fuisse Crassotium omnes fatentur,
imo ipso Aristotele in plerisque subtiliorem: nusquam enim ille major quam cum ab
Aristotele discedit.

Post cineres auctoris, abi, securus edacis
Invidiae, meritâ luce, libelle, frui:
Fixerit hæc vivo dentem: fortuna negârit.

*Quæ bene promeritis, non satis æqua, solet.
 Omnis eò sortis vis est consumta malignæ,
 Et nasci fato jam meliore potes.
 Alterum, in excusis sera amplexabitur ætas,
 Quem sua sp̄reverunt secula, Aristotelem.*

HUGO GROTIUS.

Erudita ignorantia. LXXXII.

QUI curiosus postulat¹ totum suæ
 Patere menti, ferre qui non² sufficit
 Mediocritatis conscientiam suæ,
 Judex iniquus, estimator est malus
 Suique, naturæque: nam rerum parens,
 Libanda tantum quæ venit mortalibus,
 Nos scire pauca, multa mirari jubet.
 Hic primus error auctor est pejoribus:
 Nam qui fateri nil potest incognitum,
 Falso necesse est placet ignorantiam.
 Magis quiescet animus, errabit minus
 Contentus eruditione³ parabili;
 Nec quæreret illam, si quæ quærerentem fugit.
 Nescire quædam magna pars sapientiae est.

Et ut multis falsis allentiatur, dum nihil sibi incognitum fateri vult.

Epigramma
 egregium pul-
 chri, & gravibus
 intentiis
 eleganter ex-
 premissis refertum
 1 Totum posu-
 i: pro eo quod
 est omnia.
 2 Non potest,
 non valer, qui
 se tam exigua
 rerum scientia
 prædium ægrè
 tert.
 3 Non intus
 serutandi, sed
 strictim tantum
 & leviter attin-
 genda.
 4 Subtilius &
 ideo obscurius
 dictum; hoc
 etiam credo
 sensu, necesse
 est.
 5 Quæ facile pa-

Ostenda

Ostenda loquitur. LXXXIII.

Hoc Epigrav-
ma proculdu-
bio nobile Gal-
licis versibus
reddidit Mal-
herbius in poe-
matis : notum
est Ostenda ob-
fidionem per
tres annos du-
rare, obfissis
novos semper
aggers, nova
propugnacula
frumentibus, in
qua prioribus
depulsi sele re-
cipiebant, ut
ad extremum
exigua tantum
area superesset,
x Quam Duces cum Batavi tum Hispani certaminis campum elegerant. 2 In quam ar-
resti sunt omnium animi. 3 Calamitatibus nacta celebratatem. 4 Non dum audent fa-
ta decernere ut ab Hispanis capiatur. 5 Hispanorum ditione undique circumseissa.
6 Dum novi subinde milites obfidiionis succederent. 7 Singulæ mortes alias item mor-
tes contagione accerunt. 8 Plures in quemque confluenta cauæ morienti, fax es, fri-
gus, lues, &c. 9 Non iam homines vivos, sed meras umbras sanguine concreta. 10
Tumulos vocat quia exigua illa area mortuorum corporibus tumulandis vix fatis erat.

A Rea parva ¹ ducum, ² totus quam respicit
orbis,
³ Celsor una malis, & ⁴ quam damnare ruine,
Nunc quoque fata timent, ⁵ alieno in littore resto.
Tertius annus abit : ⁶ toties mutavimus hostem,
Sevit hyems pelago, morbisque furentibus ætas,
Et minimum est quod fecit Iber ; crudelior armis
In nos orta lues, ⁷ nullum est sine funere funus,
Nec perimit mors ⁸ una semel. Fortuna quid hæres?
Quâ mercede tenes mixtos in sanguine ⁹ Manes?
Quis ¹⁰ tumulos moriens hoc occupet hoste perempto
Quæritur, & sterili tantum de pulvere pugna est?

In Obitum Justi Lipsii. LXXXIV.

¹ Lipfius.
² Quid urbem
Roman olim
terrarum Do-
minam præter-
fluit.
³ Septem col-
libus urbis Ro-
mæ.
⁴ Mram enim
curam Lipfius
poluit in vele-
ris Romæ mon-
umentis e-
ruendis & il-
lustrandis.

HOC quoq; fer totum, sed tristis, fama per orbem:
¹ Ille diu plausus, deliciæque tuae:
Quem populis unum cunctis narrare solebas,
Occidit, & tantum vivit in ore tuo.
Omnis ad exequias, quâ sol oriturque, caditque,
Hoc est, quâ legitur Lipsius, orbis eat.
Præcipue aspicies ² domini cum Tibridis arces,
Fac septem resonet vox lacrymosa ³ jugis:
Lipfius occubuit, ⁴ cui quantum defuit ævi,
Tantum nescitur maxima Roma tui.

In

In mortem Scaligeri. LXXXV.

Unica lux saecli,¹ genitoris gloria, nemo
Quem² puerum, nemo credidit esse³ senem:
Tam sibi par semper, quam⁴ cunctis celsior unus,
Et qui se⁵ totum debuit ipse sibi:
Exuperans famam quos æquat sanguine⁶ reges;
Sceptrigeris majus nomen adeptus avis,
Hic jacet ille capax immensi Scaliger ævi,
Nec sibi mors unquam plus licuisse putet. (nos
Quid querimur raptum? mens est quæ vivitur: an-
Ille tot⁷ exegit mente, quot orbis habet.
Omnia dum retro mundi vestigia querit,
Quærentem retro destituere dies.
Emensus populos, &⁸ diffusa gentibus ora,
Ambierat quantum lumine Phœbus, obit.
Testamur, natura, tibi non defuit ille:
Tu gentes alias, secula plura, dares.
Ultra Scaligerum nihil est: nec Scaliger ultra:
Ille tui finem repperit, ille sui.

illi debetur; sed utrum in reliquis ei diligentia fuerit, lege Petavium.

Josephi Scaligeri elogium
in quo multas
suile literas fatentur
omnes,
1. Julii Scaligeri.
2. Ob adultam & præcocom
maturitatem.
3. Ob vividum, & nulla ex parte
debilitatum
ingenium.
4. In humanioribus literis vel
chronologicis
rebus.
5. Eruditionem
suam non affunde mutua-
tus est.
6. Ortu se sanguine principum semper
Scaligeri ven-
ditarunt.
7. Praefatum
cerne inventum
Julianæ periodi

8. Fuit in

In effigiem Scaligeri in Bibliothecā
servatam. LXXXVI.

Intra mille libros (nec sedes dignior ulla)
Quæ tulit immensus Scaliger, ora vides:
Mille libros Hospes nimium ne respice, major
Hic, tibi quem monstro, Bibliotheca fuit.

Aliud. LXXXVII.

CUM¹ plutei doctis turgerent undique chartis,
Quas velit eterno fama forvere sinu,
Exhæredavit moriturus Scaliger orbem,
Et vetuit post se scripta videre diem.

1. Armaria
Bibliotheca-
rum.

Heu

² Obiectato-
res Scaligeri.

Heu nimium duras è miti pectori leges,
Pro quibus impietas magna sit esse piam !
Digna sit hæc pænâ præsens quæ vivitur ætas,
Nempe hæc quæ Titios, Schoppiadasque tulit.
Sed quod posteritas meruit non posse doceri ?
Aut quid fecerunt tam bona scripta mali ?
Parce pater, si nos recte tibi cuncta monenti,
Cedere in hoc uno credimus esse nefas.
Publica sunt isthæc ; semel & te fata dederunt
Omnibus, inde potest jam nihil esse tuum.
Sit tamen, ut mandas : nequeunt vel pressa latere,
Quæ tantum ex tanto nomine lucis habent.
Quidquid nescitur, foliis queretur in iſtis,
Hinc sibi responsum maxima turba petet,
Quanta nec Euboicae celebravit virginis antrum,
Nec Tripodes medio quos habet ore locus.
Quid juvat in populos has non dimittere chartas ?
Scaligeri circum scrinia mundus erit.

In Meursii lexicon græcobabarum: LXXXVIII.

¹ Multa Philippi Macedonum molitiones orationibus suis diffidavit Demosthenes, igitur tamen ad ultimum e-
venit.

A Ccipe quem tibi dat, lector studiose, laborem
Meursius, hæc charta Græcia tota patet.
Non quæ Socratico quondam sermone locuta est,
Quæ Macedonum linguae fulmine fregit opes :
Sed qualis moriens in regni sede superbi,
Singultus olim, mæstaque verba dedit :
Cum Byzantinos habuit nova Roma Quirites,
Heu male vicinis præda futura Getis !
Doctrinæ, cultusque parens (quis credere possit !)
Græcia, quæ demitâ barbarus orbis erat.
Huc cecidit : Græcos velit ut qui discere libros,
Debeat hinc Græcam discere barbariem.

In

In Effigiem Henrici magni Regis
Galliarum. LXXXIX.

Quantum alius Reges , hic tantum regibus extat,
In bello, & belli viator, & ipse sui.
Hic ille Henricus, quo, Gallia, dante recepit
Fracta decus, mores barbaræ, pauper opes.

In Orationes Danielis Heinsii. XC.

JAM Demosthenicæ ¹ sitior undæ
Linquis ² Pegaseos, amice, fontes,
Regnans eloquio solutiore :
Dum nunc ingenii fluentis æstum
Libertas tibi Tulliana ³ laxat :
Nunc facundia Plinium secuta
Constringi studet ⁴ arctiore gyro :
Nunc docti Senecæ refert acumen
Densis pagina seminata gemmis,
Heinsi, vive diu, diuque de te
Certent Suæda potens, novemque Musæ.
Quicquid ⁵ nominibus prioris ævi
Eternam potuit parare famam,
Hoc in te liceat stupere solo,
Millenis facibus superba nox est,
Astrum sufficit unicum diei.

Epigramma
comptis & ele-
gantibus versi-
bus, vulgaribus
fententias.
¹ Qui sitis.
² Poeticam re-
linquis ut ad
soluram oratio-
nen te trans-
feras.
³ Qui amplio-
ribus periodis
explicandi in-
genii copiam
præberet.
⁴ Quia Plinius
numeris adtri-
ctor.
⁵ Celebratis
prioris ævi cri-
toribus.

In Illustrissimi Principis currus
veliferos. XCI.

Hactenus immensum Batavi decurrimus equor,
Oceani nobis invia nulla via est.
Videre Amstelas vada Calpetana carinas,
Vidit in opposito littore fuscus Arabs :
Quâque Magel' anum cohibent fræta fervida mu-
dum,
Quâque procellosas Java colorat aquas ;

Quæ-

EPIGRAMM. DELECTUS.

¹ Nemiam in
enumerando
diligentiam
non satis vita-
visse Grotium
censuerunt viri
acuti, qui pro-
pterea duos illos versus refecandos existimabant.

¹ Quâque ruit Ganges cognato turbidus auro
In mare, & Arcteo quâ riget unda gelu ;
Nerea Cattorum soboles consumsimus omnem
Jam nihil est ultrâ ; velificatur humus.

JOSEPHI SCALIGERI.

In Lexicographos. XCII.

¹ Hoc Epigramma scripsi ferunt
Scaliger, post
quam indicem
in Thesaurum
Inscriptio-
num Gruterianum compo-
suerat.

¹ Igne dura manet sententia Judicis olim
Damnum aerumnis suppliciisque caput,
Hunc neque fabrili lassent ergastula massa
Nec rigidas vercent fossa metalla Manus.
LEXICA contextat ; nam cetera quid moror ? omnes
¹ Pænarum facies hic Labor unus habet.

FAMIANUS STRADA.

Fidicinis & Philomelæ certamen.
XCIII.

Hic est ille
Strada quem
scripta Belgica-
rum turbarum
historia satis
nobilem fecit :
scriptis idem
prolusiones
quafdam, five
orationes ini-
tio prælelio-
num à se recita-
tas, in quarum
una non intel-
citer varios
Poetarum cha-
racteres imita-
tur : ex ea sumum est illud carmen in quo Caudianum sibi proposuit effingendum, an
belle ipsa cesserit imitatio alii judicent : ipsum certe carmen per se elegans & dignum
quod in similibus argumentis alii imitantur.

¹ JAM Sol à medio pronus deflexerat orbe,
Mitiùs è radiis vibrans crinalibus ignem :
Cum fidicen propter Tiberina fluenta, sonanti
Lenibat plectro curas, æstumque levabat
Ilce defensus nigrâ, scenâque virenti.
Audit hunc hospes sylvæ Philomela propinquæ,
Musæ loci, nemoris Siren, innoxia Siren,
Et prope succedens stetis abdita frondibus, alte
Accipiens sonitum, secumque remurmurat, & quos
Ille modos variat digitis, hæc gutture reddit.

Senfit

Sensit se fidicen, Philomelā imitante, referri.
 Et placuit ludum volucri dare; pleniū ergo
 Explorat citharam, tentamentumque futuræ
 Præbeat ut pugnæ, percurrit protinus omnes
 Impulsu pernice fides. Nec segnius illa
 Mille per excurrens variae discrimina vocis
 Venturi specimen præfert argutula cantus.
 Tunc fidicen per fila movens trepidantia dextram,
 Nunc contemnenti similis diverberat ungue,
 Depeccitque pari chordas & simplice ductu:
 Nunc carptim replicat, digitisque micantibus arget
 Fila minutatim, celerique repercutit istu:
 Mox silet. Illa modis totidem respondet, & artem
 Arte refert. Nunc ceu rudis, aut incerta canendi
 Projicit in longum, nulloque plicatile flexu
 Carmen init, simii serie, jugique tenore
 Præbet iter liquidum labenti in pectore voci:
 Nunc cæsim variat, modulisque canora minutis
 Delibrat vocem, tremulique reciprocat ore.
 Miratur fidicen parvis è faucibus ire
 Tam varium, tam dulce melos: majoraque tentans
 Alternat mirâ arte fides: dum torquet acutas,
 Inciditque graves, operoso verbere pulsat,
 Permisitque simul certantia rauca sonoris,
 Ceu resudes in bella viros clangore lacerat.
 Hoc etiam Philomela canit: dumque ore liquenti
 Vibrat acuta sonum, modulisque interPLICAT æquis;
 Ex inopinato gravis intonat, & leve murmur
 Turbinat introrsus, alternantique sonore
 Clarat & infuscat, ceu Martia classica pulset.
 Scilicet erubuit fidicen, irâque calente,
 Aut non hoc, inquit, refers Citharistria silvae,
 Aut fractâ cedam Cithara. Nec plura locutus,
 Non imitabilibus plectrum concentibus urget.
 Namque manu per fila volat, simul hos, simul illos
 Explorat numeros, chordâque laborat in omni,
 Et strepit, & tinnit, crescitque superbius, & se
 Multiplicat relegens, plenoque choreumate plaudit.

EPIGRAMM. DELECTUS

Tum stetit expectans, si quid paret æmula contra.
 Illa autem, quamquam vox dudum exercita fauces
 Asperat, impatiens vinci simul advocat omnes
 Nequicquam vires; nam dum discrimina tanta
 Reddere tot fidium nativâ & simplice tentat
 Voce, canaliculisque imitari grandia parvis;
 Impar magnanimitis ausis, imparque dolori
 Deficit, & vitam summo in certamine linquens
 Victoris cadit in plectrum, par nacta sepulchrum:
 Usque adeo, & tenues animas ferit æmula virtus!

VINCENTIUS GUINISIUS.

De sanctâ Felicitate filios ad mortem
exhortante. XCIV.

ITE mea, ô quondam, nunc Christi pignora, dixit,
 Dum natos mortem vedit adire parens.
 Ite & magnanimo testetur sanguine virtus,
 Non vos seminei germinis esse genus.
 Vos ego ponè sequar; que vestræ credita vitæ
 Mater eram, vestræ filia mortis ero,
 O plusquam mater! bis prolem enixa! nec illud
 Extinxisse genus, sed peperisse fuit.

De sacro Jejunio. XCV.

DEfinite in medio jejunia querere luxu.
 Atque inopem vietum dicere mille dapes:
 Ingluvies est & rabies fædissima ventris,
 Sive sit hæc cælo, seu saturata mari.
 Jejunum non esca facit quæsta sub undis.
 Mutant delicias æqua, non prohibent.

De

De eodem Argumento. XCVI.

Quid juvat exiguis jejunia ponere mensis,
Et sese tenui debilitare cibo?
Si gravis est vitiis animus, si pectus onustum,
Criminibus, saties si tibi nulla mali est:
Non domat is corpus dapibus qui parcit opimis:
Qui vitiis animum non alit, ille domat.

INCERTORUM AUCTORUM.

De Mathilde Imperatrice. XCVII.

Ortu magna, viro major, sed maxima prole,
Hic jacet Henrici filia, sponsa, parens.

¹ Hac patrem
habuit Henr-
icum I. Reges
Angliae, vitam
Henricum IV.

Germaniz Imperatorem, filiumque Henricum II. ejusdem Anglie Regem. ² Et prole
quidem illa maxima & longe felicissima fuit. Henricus enim II. ejus filius, ut scribit,
qui tum vixit Ivo Praefato Carnotensi: *Res optimae apud Britanias, Normannorum &*
Aquitaniorum Dux felicissimus, & primus tam amplitudine rerum, quam splendore virtutum.
*Quam strenuus, quam magnificus, qudm prudens, & modestus ab ipsi, ut dicam, *infanta*,*
nec ipse livor silere, nec dissimilare potest, cum opera reverentia & manifesta sint, & a Britanniarum finibus ad Hispanie limites virtutis sue protenderit, & continuauerit titulos. De
hoc autem Epigrammate sic in sua Britannia Camdeus, cui vulgatum debetur; Acci-
pe, inquit, difficilium tumulo Mathildis inscriptum, & illud meo Jane judicio Muis facientibus
natum.

In statuam equestrem Ludovici XIII.
positam Parisiis in circo regali.

XCVIII.

Quod bellator hydros pacem spirare rebelles,
Deplumes trepidare aquilas, mitescere pardos,
Et depressa jugo submittere colla leones
Despectat **LODOICUS** equo sublimis aëno,
Non digitii, non artifices finxere camini,
Sed virtus, & plena Deo fortuna peregit:
¹ Armandus fidei vindex, pacisque sequester,

¹ Richelius
Cardinalis.

EPIGRAMM. DELECTUS

*Augustum curavit opus, populisque verendam
Regali voluit statuam confurgere circo ;
Ut post civilis depulsa pericula belli,
Et circum domitos armis felicibus hostes,
Æternum dominâ Lodoicus in urbe triumphet.*

Inscriptio armamentarii Regii Parisiensis vulgo dicti Arsenal. XCIX.

A*E* *Tna hæc Henrico vulcania tela ministrat ;
Tela gigantëos debellatura furores.*

SENTE-

SENTENTIÆ ILLUSTRIORES,
Ex antiquorum Poetarum Prin-
cipibus selectæ.

P L A U T U S.

I.

Sat habet ¹ favorum semper qui reoste facit.

¹ Favitorum
pro favorum
antiquè dicitur.

II.

*Opulento homini hoc servitus dura est :
Magis miser est ² divitis servus.*

² Id est, hoc
ipso dura est
servitus quo o-
pulento homini
servitur.

III.

*Satis parva res est voluptatum in vita atque in
estate*

³ Si cum mo-
lestis conferas.

Agundā, ³ præ quam quod molestum est.

IV.

*Semper oculatae sunt nostræ manus ; credunt quod
vident.*

V.

Neceſſe est facere sumtum, qui querit lucrum.

⁴ Ita Terentius
Pecuniam in los-
negligere maxi-
mum interdum
est lucrum.

VI.

Non decet superbū esse hominem servum.

Homines om-
nes servi erga
Deum : nemo
ergo superbiat.
⁵ Exemplum
est conjecturæ,
qua tamen sape
fallit.

VII.

*Verisimile non est hominem pauperem
Pauxillum parvi facere quin nummum petat
Dummodo morata veniat, dotata est satis.*

VIII.

*Festo die si quid prodegeris
Profesto egere liceat nisi pepercenis.*

⁶ Non Festo

SENTENTIAE.

IX.

*Nam quæ indotata est, ea in potestate est viri :
Dotatæ malant, & malo, & damno viros.*

X.

⁷ Hominum
vitam ac fortu-
nas parvi æti-
mant.

Enimvero Dii nos, ⁷ quasi pilas, homines habent.

XI.

*Tum denique omnes nostra intelligimus bona,
Quum quæ in potestate habuimus, ea amissimus.*

XII.

Ut sepe summa ingenia in occulto latent.

XIII.

⁸ Nisi astu tra-
des & guber-
nac.

Nam doli non dolit sunt, ⁸ nisi astu colas.

XIV.

*Nam fere maxima pars morem hunc hominis habent;
Dum id impetrant boni sunt, sed ubi jam penes se
habent,
Ex bonis pessimi, & fraudulentissimi sunt.*

XV.

⁹ Romana res.
pro libito com-
ponit, solvit,
adstringit.

Fortuna ⁹ humana fingit artatque, ut lubet.

XVI.

*Est profecto Deus qui quæ nos gerimus auditque,
& videt.*

XVII.

Meus mihi, suus cuique est charus.

XVIII.

*Est miserorum ut malevolentes sint, atque invi-
deant bonis.*

XIX.

*Cur ego te non novi ? R. Quia mos obliuisci ho-
minibus,*

¹⁰ A quo nihil
amplius speres.

Neque novisse ¹⁰ quovis nihil sit facienda gratia.

XX.

Noli amabo verberare lapidem, ne perdas manum.

XXI.

*Plerique homines quos cum nihil refert pudet,
Ubi pudendum est, ibi deserit eos pudor,
Quum magis usus est ut pudeat.*

XXII. Po.

XXII.

Pol quidem meo animo ingrato homine nihil ¹¹ impensis.

¹¹ Id est, prae-nicetius, gra-vius, molestius.

XXIII.

Malefactorem amitti satius, quam relinqui benefi-cum.

XXIV.

Nimis prestat ¹² impendiosum te quam ingratum. ¹² Tunc pro-digum & effu-tum in fuisse.

Illum lavabunt boni, hunc etiam ipsi culpabunt mali :

XXV.

*Unum hoc scito, nimis celerius
Venire quod molestum est, quam id quod cupide petas.*

XXVI.

Hospes nullus, tam in amici hospitium ¹³ divorti-potest,

¹³ Pro diversitate.

Quin ubi triduum continuum fecerit, jam odiosus fiet;

Tametsi dominus non invitus patitur, servi mur-murant.

XXVII.

Quod eorum causâ obsonatum est culpant, sed comedunt tamen.

XXVIII.

Nemo ¹⁴ solus sapit.

¹⁴ De iis factis dictum qui nimio apparatu excipi se queruntur.

Feliciter is sapit qui periculo alieno sapit.

¹⁵ Sine confilio scitum est; periculum ex alio facere.

XXIX.

In pertusum ingerimus dicta dolium.

XXX.

Omnis res perinde sunt ut agas, ut eas magni facies.

XXXI.

Bene ¹⁶ ubi quid discimus consilium accidisse, hominem cautum eum

¹⁷ Ex eventis homines judicamus, sed non-nunquam male.

Esse declaramus; stultum autem illum cui vorbit male.

SEN TENTIÆ.

XXXII.

*Magnum hoc vitium vino est, pedes captat primum,
Luctator dolosus est.*

XXXIII.

¹⁸ Longiorem
quidem annis
& certam de-
monstrat viam
ad mare.

¹⁸ Viam qui nescit quā deveniat ad mare,
Eum oportet annem querere comitem sibi.

XXXIV.

Pluris est oculatus testis unus, quam auriti decem.

TERENTIUS.

I.

¹ Recte hec di-
citur in anxiam
& mortuanam ci-
dilectiā.

² Egregia ima-
go compositi
adolescentis,
imo viri aulici.

Faciunt ne intelligendo, ut nihil intelligent.
² Sic vita erat; facile omnes perferre, ac pati;
Cum quibus erat cumque undā, his se dedere,
Eorum obsequi studiis, adversus nemini,
Nunquam præponens se illis; ita facillime
Sine invidiā laudem invenias, & amicos pares.

II.

³ Obsequium
hee fenu pri-
mus. Terentius
G. XII.

3 Obsequium amicos, veritas odium parit.

III.

Id arbitror apprime in vitâ utile, ut ne quid nimis.

IV.

*Dum in dubio est animus, paulo momento huc illuc
impellitur.*

V.

*Quoniam id fieri quod vis non potest, velis id quod
possis.*

VI.

*Facile omnes cum valemus, recta consilia ægrotis
damus.*

Tu si hic sis aliter sentias.

VII.

*Neutquam officium liberi esse hominis puto,
Cum is nihil promercat postulare id gratiæ apponi
sibi.*

VIII. Verum.

VIII.

Verum illud verbum est vulgo quod dici solet,
Omnes sibi malle melius esse, quam alteri.

IX.

Amantium irae amoris integratio est.

X.

Scio, coactus tuâ voluntate es.

XI.

⁴ Nihil ne esse proprium cuiquam!

XII.

Fallacia alia aliam trudit.

XIII.

Paulum interessere censes ex animo omnia

Ut fert natura facias, an de industria?

XIV.

Hinc, quae res in se neque consilium, neque modum.

Habet ullum, eam consilio regere non potes:

In amore hæc omnia insunt vitia; injuriæ,

Suspiciones, inimicitiæ, inducæ,

Bellum, pax rursus, incerta hæc si tu postules

Ratione certa facere, nihilo plus agas

Quam si des operam, ut cum ratione insanias.

XV.

Dī immortales! homini homo quid præstat: stulto
intelligens

Quid interest!

XVI.

⁵ Imperavi egomet mihi,

Omnia assentari. Is quæstus est multò uberrimus.

Affectionis
effigies.

XVII.

⁶ Omnium rerum, heus vicissitudo est!

XVIII.

Tacent, satis laudent.

XIX.

Quod cavere possis, stultum admittere est;

Malo ego nos prospicere, quam hunc ulcisci accepta
injuriam.

Guifiana sen-
tentia.

⁷ Eo ipso quo
rem sibi invi-
sam vituperare
non audent,
extra repre-
henzionem ede
conficiuntur.

XX.

Omnia prius verbis experiri, quam armis, sapientem decet.

XXI.

Novi ingenium mulierum.

Nolunt ubi velis, ubi nolis cupiunt ulro.

XXII.

Nullum est jam dictum, quod non dictum sit prius.

XXIII.

[¶]Multum ha-
bet elegantia,
ut simpliciter
cupiditatem
confiteri facis
quæpiet vi appa-
rentem, nec dis-
simulare frust. a.
quod tegi non
potest.

⁸ Primum ego vos credere ambos hoc mihi vehe-
menter velim,
Me hujus quidquid facio id facere maxime causâ
meâ,
Verum si idem vobis prodest, vos non facere, insci-
tia est.

XXIV.

Homo sum, hamani à me nil alienum puto.

XXV.

Quem ferret si parentem non ferret suum?

XXVI.

*Bona fortuna perinde sunt ut illius animus qui eo-
possidet.*

Qui uti scit, ei bona: qui non utitur recte, mala.

XXVII.

*Verum ubi animus semel se cupiditate devinxit
mala,*

Necessè est consilia consequi consimilia.

XXVIII.

*Scitum est periculum ex aliis facere, tibi quod ex-
usu siet.*

XXIX.

[¶] Veritatem
quam habet
sententia in
patres quo-
dam nimis plus
rigidos, nec
satis etati pu-
erorum indul-
gentes.

*Quam iniqui sunt patres in omnes adolescentes ju-
dices,*

*Qui æquum esse consent nos jam à pueris illico nasci
fenes,*

*Ex sua libidine moderantur, nunc quæ est, non quæ
olim fuit.*

XXX. Ea

XXX.

*Ea res dedit tunc exultandi copiam,
Cotidianæ vite consuetudinem
Quæ cujusque ingenium ut sit declarat maximè.*

XXXI.

¹⁰ *Haud stulte sapis
Siquidem id sapere est vello te id, quod non potest
contingere,
Aut hæc cum illis sunt habenda, aut illa cum his
amittenda sunt.*

Io In eos di-
stum qui mala
& bona invi-
cem nexa vo-
lunt difociare,
& lecreis ma-
lis bonis frui
contra natu-
ram,

XXXII.

Dies adimit ægritudinem hominibus.

XXXIII.

Yebemens in utramque partem Menedeme es nimis.

XXXIV.

Nam deteriores omnes simus licentia.

XXXV.

*Ita comparatam esse naturam omnium,
Aliena ut melius videant & dijudicent,
Quam sua. An è fit, quia in re nostrâ aut gaudio.
Sumus præpediti nimio, aut ægritudine?*

XXXVI.

Ne ista hercule magno conatu magnas rugas dixerit.

XXXVII.

Ius summum saepe summa est malitia.

XXXVIII.

*Nulla est tam facilis res quin difficilis sit,
Quam invitus facias.*

XXXIX.

*Nonne id flagitium est, te aliis consilium dare,
Foris sapere, tibi non posse auxiliarier?*

XL.

*Nam qui mentiri aut fallere insuérit patrem;
Tanto magis audet ceteros.*

XLI.

*Pudore & liberalitate liberos
Retinere satius esse duco quam metu.*

XLII. Et

XLII.

*Et errat longè meā quidem sententiā,
Qui imperium credat gravius esse stabilius,
Vi quod sit, quam illud quod amicitia adjungitur.*

XLIII.

*Malo coactus qui suum officium facit,
Dum id resciri posse credit, tantisper cavit;
Si sperat fore clam, rursus ad ingenium redit:
Ille quem ex beneficio adjungas ex animo facit;
Studet par referre, præsens absensque idem erit.*

XLIV.

*Hoc patrium est, potius consuefacere filium
Suā sponte recte facere, quam alieno metū.
Hoc Pater ac Dominus interest; hoc qui nequit,
Fateatur se nescire imperare liberis.*

XLV.

*Pecuniam in loco negligere, maximum interdum
est lucrum. R. Ego spem pretio non emo.*

XLVI.

Quid facias, ut homo es, ita morem geras.

XLVII.

*Omnes quibus res sunt minus secundæ, magis sunt
nescio quo modo
Suspiciōsi, ad contumeliam omnia accipiunt magis,
Propter suam impotentiam, se semper credunt neg-
ligi.*

XLVIII.

*Ita vita est hominum quasi cum ludas tesseris,
Si illud quod maximè opus est jaētū non cadit;
Illud quod cecidit forte, id arte ut corrigas.*

XLIX.

— Multa in homine
*Signa insunt, ex quibus conjectura facile fit,
Duo cum idem faciunt, saepè ut possis dicere,
Hoc licet impunè facere huic, illi non licet;
Non quò dissimilis res sit, sed quòd qui facit.*

E.

*Ad omnia alia, etate sapimus rectius;
Solum unum hoc vitium affert senectus hominibus,
Attentiores sumus omnes ad rem, quam par est.*

LI.

*Nunquam ita quisquam bene subducta ratione ad
vitam fuit,
Quin res, etas, usus, semper aliquid apportet novi,
Aliquid moneat; ut ea quae te scire credas, nescias,
Et que tibi putaris prima, in experiundo ut re-
pudies.*

Nunquam ita
quisquam recte
de vita agenda
deliberavit,
&c.

LII.

*Prob Deum atque hominum fidem! Quod hoc genus
est, quæve est hæc conjuratio,
Ut omnes mulieres eadem æque studeant, nolintque
omnia,
Neque declinata quidquam ab aliis ingenio ul-
lam reperias?
In eodem omnes mihi videntur ludo doctæ ad ma-
litiam.*

LIII.

*Non maxumas, quæ maximum sunt interdum iræ,
injurias.
Faciunt: nam sepe est quibus in rebus alius ne
iratus quidem est.
Cum de eadem causâ est iracundus factus inimici-
simus.
Pueri inter se quam pro levibus noxiis iras gerunt,
Quapropter? quia enim qui eos gubernat animus
infirmum gerunt.
Ibidem illæ mulieres sunt ferme ut pueri, levi sen-
tientiæ.*

LIV.

*II. Qui amat cui odio ipius est, bis facere stultè duco:
Laborem inanem ipsus capit, & illi molestiam affert.*

II. Sententia
hac eti primæ
fronte videatur
manuetudini
non enim de ipso
amore interior loquitur, sed de externis amoris officiis quæ inimicia adhibere non tum
decet est, cum illis ipsi magis abalienantur & exasperantur.

LV. Omnibus

SEN TENTIA.

LV.

*Omnibus nobis ut res dant se se, ita magni atque
humiles sumus.*

O fortuna ut nunquam perpetuo es bona !

LVI.

*Homine imperito nunquam quidquam injustius,
Qui nisi quod ipse facit, nil rectum putat.*

VIRGILIUS.

I.

*T*rahit sua quemque voluptas.

II.

Quis enim modus adgit amori ?

III.

— Non omnia possumus omnes.

IV.

An qui amant ipsi sibi somnia fingunt ?

V.

Omnia ³ fert etas, animum quoque.

VI.

Omnia vincit amor.

VII.

— Labor omnia vincit

5 Improbus & duris urgens in rebus egestas.

VIII.

— Sic omnia fatis

In pejus ruere, ac retro sublapsa referri.

IX.

7 Nec verò terrae ferre omnes omnia possunt.

X.

— Adeo in teneris consuecere multum est ! —

XI.

XI. ⁸ Laudato

XI.

—⁸ Laudato ingentia rura,
Exiguum colito.

tibus ruribus. Est enim hic ea vis verbi laudare, quemadmodum & Graci itaque,
ut notat Plurarch. Tract. de leg. Poetis.

XII.

O fortuatos nimium bona si sua nōrint
Agricolas, quibus ipsa procul discordibus armis
Fundit humo facilis vīctum⁹ justissima tellus.

XIII.

¹⁰ Felix qui potuit rerum cognoscere causas,
Atque metus omnes, & inexorabile satum
Subjecit pedibus, strepitumque Acherontis avari.

XIV.

Optima quæque dies miseris mortalibus ævi
Prima fugit, subeunt morbi, tristisque senectas
Et labor, & dura rapit inclemensia mortis.

XV.

Præcipuum jam inde à teneris impende laborem.

XVI.

Tantus amor laudum, tanta est vīctoria curæ!

XVII.

— Viamque insiste domandi,
Dum faciles animi Juvenum, dum mobilis ætas.

XVIII.

Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.

XIX.

— Alitur vitium, vivitque ¹¹ tegendo.

XX.

Continuò culpam ferro compescit, priusquam
Dira per incautum serpent contagia vulgis.

XXI.

In tenui labor, ¹² at tenuis non gloria.

XXII.

Ingentes animos angusto in pectore versant,

XXIII.

— Si parva licet componere magnis.

XXIV. — Rege

8 πολλὰ χαίρει
οὐδὲ οὐχὶ εἰς
Μυτιληναῖς
τελέσθη τὸν
ινέοντα.

9 Tellus non
ingrata labo-
ribus.

10 Stultus quid
hoc speret in
bac mortali
vita.

11 Tegendo,
id est, dum te-
gitur; passivè
fatum.

12 Enitefecit
enim non mi-
nus in levibus
ars & industria
oum id gravi-
bus.

SEN TENTIA.

XXIV.

— Rege incolam̄ mens omnibus una est;
Amisso rupere fidem.

XXV.

— Tantæne animis cœlestibus iræ?

XXVI.

— Sævitque animis ignobile vulgus.

XXVII.

— Furor arma ministrat.

XXVIII.

— Dabit Deus his quoque finem.

XXIX.

— Forsan & hæc olim meminisse juvabit:
Durate, & vosmet rebus servate secundis.

XXX.

— Ponantque ferocia Pæni
Corda, volente Deo.

XXXI.

Non ignara mali misericordia succurrere disco.

XXXII.

Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

XXXIII.

— Timeo Danaos, & dona ferentes.

XXXIV.

— Et quæ sibi quisque timebat.
Unius in miseri exitium conversa tulere.

XXXV.

Una salus viciis nullam sperare salutem.

XXXVI.

— Dolus an virtus, quis in hoste requirat?

XXXVII.

Heu nihil invitis fas quemquam fidere divis!

XXXVIII.

Non tibi Tyndaridis facies invisa Lacæna,
Culpatusve Paris, verum inclemens Divum
Has evertit opes,

XXXIX.

— Facilis iactura sepulchri est.

XL. Dis.

XL.

Dis aliter visum.

XLI.

*— Quid non mortalia pectora cogis
Auri sacra fames!*

XLII.

*Vivite felices quibus est fortuna peracta
Jam sua.*

XLIII.

Degeneres animos timor arguit.

XLIV.

*Heu vatum ignare mentes! Quid vota furentem,
Quid delubra juvant?*

XLV.

— Tacitum vivit sub pectore vulnus.

XLVI.

— Quis fallere possit amantem?

XLVII.

Omnia tuta timens.

XLVIII.

Improbè amor, quid non mortalia pectora cogis?

XLIX.

Fata obstant, placidasque viri Deus obstruit aures.

L:

*— Varium & mutabile semper**Femina.*

LI.

Littus ama — Altum alii teneant:

LII.

— Possunt, quia posse videntur.

LIII.

*Tutatur favor Euryalum, lacrimæque decoræ:
Gratior ac pulchro veniens de corpore virtus.*

LIV.

*Non vires alias, conversaque numina sentis?
Cede Deo.*

LV.

— Deus ipse faces animumque ministrat.

LVI. — Quo

SEN TENT IÆ

LVI.

— Quo sata trahunt retrahuntque sequamur :
Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo eſt.

LVII.

Exiguī numero, sed bello vivida virtus.

LVIII.

Mēne salis placidi vultum, fluctusque quietos
Ignorare jubes ? Mēne huic confidere monſtro ?

LIX.

Tu ne cede malis, sed contrā audentior ito.

LX.

Desine fata Deum flecti sperare precando.

LXI.

Quisque suos patimur manes.

LXII.

Parcere subjectis, & debellare superbos.

LXIII.

Sævit amor ferri, & scelerata insania belli.

LXIV.

Aude, hōspes, contemnere opes, & te quoq; dignum.
Finge Deo, rebusque veni non asper egenis.

LXV.

— Sua cuique Deus fit dira cupidos

LXVI.

— Speravimus ista,

Dum fortuna fuit.

LXVII.

— Spes addita fuscitat iras.

LXVIII.

Audentes fortuna juvat.

LXIX.

Numina nulla premunt ; mortali urgemur ab hoste,
Mortales ; totidem nobis animæque, manusque.

LXX.

Stat sua cuique dies ; breve & irreparabile tempus
Omnibus est vitæ ; sed famam extendere factis,
Hoc virtutis opus.

LXXI. Nescio

LXXI.

Nescia mens hominum fati sortisque futuræ,
Et servare modum rebus sublata secundis.
Turbo tempus erit, magno cum optaverit emtum
Intactum Pallanta.

LXXII.

Rhebe diu, res si qua diu mortalibus ulla est.

LXXIII.

— Experto credite.

LXXIV.

— Cuncti se scire fatentur,
Quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant.

LXXV.

Nulla salus bello.

LXXVI.

Cur ante tubam tremor occupat artus?

LXXVII.

Multa dies, variisque labor mutabilis ævi
Retulit in melius, multos alterna revisens
Lusit, & in solido rursus fortuna locavit.

LXXVIII.

— Vocat labor ultimus omnes.

LXXIX.

— Pulchramque petunt per vulnera mortem.

LXXX.

— Forsan miseros meliora sequentur.

LXXXI.

Usque adeone mori miserum est?

LXXXII.

— Nec me tua fervida terrent
Dicta, ferox; Dii me terrent, & Jupiter hostis;
Ulterius ne tende odiis.

HORATIUS.

I.

NIL mortalibus arduum est.

II.

*Pallida mors equo pulsat pede
Pauperum tabernas, Regumque turres.*

¹ Le pauvre en sa cabane ou le chaume le couvre
Est sujet à ses loix.
Et la garde qui veille aux barriers du Louvre
Ne défend pas nos Rois.

III.

Vitæ summa brevis spem nos vetat inchoare longam.

IV.

² *Quid sit futurum cras, fuge querere;
Quem fors dierum cumque dabit, lucro
Appone.*

V.

*Spatio brevi
Spem longam reseces, dum loquimur fugerit invida
Ætas, carpe diem quam minimum credula postero.*

VI.

*Durum; sed levius fit patientia,
Quicquid corrigere est nefas.*

VII.

³ *Valet imus summis
Graco
rati ut ipse
tego vegetox
dicit Z. Alius i-
mperium.*

VIII.

*Quid nos dura refugimus
Ætas? Quid intactum nefasti liquimus?*

IX.

*Latius regnes avidum domando
Spiritum, quam si Libyam remotis.*

Gadibus.

Gadibus
Servus

Cresci
Nec si
Fugere
Corpor

Æqua
Serva
Ab in-
Lætitia

Omnis
Versat
Sors et

Aurea
Diligit
Sordid
Sobrius

Sepiū
Pinus,
Decidu
Fulgor

Sperat
Altera
Petitus

Rebus
Fortis
Contra
Turpia

Quid
Confili

Gadibus jungas ; & ⁴ uterque Pænus
Serviat uni.

⁴ Tyrii & Car-
thaginenses.

X.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops,
Nec sitim pellit, nisi causa morbi
Fugere venis, & aquosus ⁵ albo
Corpore languor.

⁵ Pallido.

XI.

Æquam memento rebus in arduis
Servare mentem, non secus ac bonis,
Ab insolenti temperatam
Lætitiam, moriture Deli.

XII.

Omnes eodem cogimur ; omnium
Versatur urna ; serius, ocius
Sors exitura.

XIII.

Auream quisquis mediocritatem
Diligit, tutus caret obsoleti
Sordibus testi, caret invidenda
Sobrius aula.

XIV.

Sepius ventis agitatur ingens
Pinus, & celsæ graviore casu
Decidunt tresses, feriuntque summos
Fulgora montes.

XV.

Sperat infestis, metuit secundis
Alteram sortem, bene præparatum
Pectus.

XVI.

Rebus angustis animosus, atque
Fortis appare, sapienter idem.
Contra hæc vento nimium secundo
Turgida vela.

XVII.

Quid æternis minorem
Consilii animum fatigas ?

XVIII. ⁶ Quod

SEN TENTIA.

⁶ Nemo satis
prosperit quid
sit in singulas
horas vitandum
sit.

⁸ Quod quisque vitet, nunquam homini satis
Cantum est in horas.

XVIII.

Eheu fugaces Posthume, Posthume,
Labuntur anni, nec pietas moram
Rugis & instanti senectae
Afferet, indomitaeque morti.

XX.

Privatus illis census erat brevis;
Commune, magnum.

XXI.

Non enim gaza neque consularis
Samnoveb lictor miseris tumultus
Mentis, & curas laqueata circum-
Tecta volantes.

XXII.

Quid brevi fortis jaculamur aero
Multa? Quid terras alio calentes
Sole mutamus? Patriae quis exul
Se quoque fugit?

XXIII.

Truditur dies die,
Novæque pergunt interire luna.

XXIV.

⁷ Id est,
Regibus.
Phrasis Græca.

— Aequa tellus
Pauperi recluditur, ⁷ Regumque pueris.

XXV.

⁸ Sortes educit
tum nobilium,
tum plebeio-
rum.

— Aequa lege necessitas
⁸ Sortitur insignes, & imos:
Omne capax movet urna nomen.

XXVI.

— Sed timor & minæ
Scandunt eodem quò dominus, neque
Decedit æratae triremi, &
Post equitem sedet atra cura.

XXVII. Dulce

HORATIUS.

239

XXVII.

Dulce & decorum est pro patriâ mori.

XXVIII.

Justum & tenacem propositi virum,
Non civium ardor prava jubentium,
Non vultus instantis tyranni
Mente quatit solidâ, neque Auster
Dux inquieti turbidus Adriæ,
Nec fulminantis magna Jovis manus.
Si fractus illabatur orbis,
Impavidum ferient ruinæ.

XXIX.

Vis consili expers mole ruit suâ.

XXX.

Fæcunda culpæ secula nuptias
Primùm inquinavere, & genus & domos :
Hoc fonte derivata clades
In patriam, populumque fluxit.

XXXI.

Damnosa quid non imminuit dies !
Ætas parentum pejor avis, tulit
Nos nequiores, mox datus
Progeniem vitiosidrem.

XXXII.

Aurum per medios ire satellites,
Et perrumpere amat saxa.

XXXIII.

Quantò sibi quisque plura negaverit,
A Diis plura feret.

XXXIV.

Magnas inter opes inops.

XXXV.

Crescentem sequitur cura pecuniam,
Majorumque famæ. Multa potentibus
Desunt multa. Benè est cui Deus obtulit
Parca, quod satis est manu.

XXXVI. Vir-

XXXVI.

*Virtutem incolarem odimus,
Sublatam ex oculis querimus invidi.*

XXXVII.

*Quid tristes querimoniæ
Si non suppicio culpa reciditur?
Quid leges sine moribus
Vanæ proficiunt!
Magnum pauperies opprobrium jubet
Quidvis & facere & pati.*

XXXVIII.

*Plerumque gratæ divitibus vices,
Mundæque parvo sub lare pauperum
Cænæ, sine aulæis & ostro
Sollicitam explicuere frontem.*

XXXIX.

*Prudens futuri temporis exitum
Caliginosâ nocte premit Deus,
Ridetque, si mortalis ultra
Fas trepidet. Quod adest memento
Componere æquus.*

XL.

— *Ille potens sui
Lætusque deget, cui licet in diem]
Dixisse, vixi.*

XLI.

*Fortuna sevo leta negotio,
Ludum insolentem ludere pertinax
Transmutat incertos honores,
Nunc mihi, nunc alii benigna.
Laudo manentem; si celeres quatit
Pennas, resigno quæ dedit, & mea
Virtute me involvo, probamque
Pauperiem sine dote quæro.*

XLII.

*Fortes creantur fortibus & bonis;
Est in juvencis, est in equis patrum*

Virtus,

*Virtus, nec imbellem feroceſ
Progenerant aquilæ columbam.*

XLIII.

*Doctrina ſed vim promovet iſitam :
Paulum ſepultæ diſtat inertiae
Celata virtus.*

XLIV.

*Qui fit Mecænaſ, ut nemo quam ſibi ſortem,
Seu ratio dederit, ſeu fors objecerit, illâ
Contentus vivat, laudet diversa ſequentes !*

XLV.

— Ridentem dicere verum,
Quid cœrat ?

XLVI.

*At bona pars hominum decepta cupidine cœcâ,
Nil ſatis eſt, inquit, quia tanti quantum habeas ſis.*

XLVII.

*Eſt modus in rebus, ſunt certi denique fines,
Quos ultra citraque nequit confiſtere rectum.*

XLVIII.

Neglectis urenda filix innascitur agris,

XLIX.

— Eheu

*Quâm temerè in noſmet legem ſancimus iniquam ?
Nam vitiis nemo ſine naſcitur. Optimus ille eſt,
Qui minimis urgetur. Amicus dulcis, ut æquum eſt
Cum mea compenſet vitiis mala, pluribus hiſce
(Si modo plura mihi bona ſunt) inclinet, amari
Si volet, hâc lege in trutinâ ponetur eādem.*

— *Æquum eſt*

Peccatis veniam poſcenti reddere rurſus.

L.

— *Avidos vicinum funus ut aegros
Exanimat, mortisque metu ſibi parcere cogit ;
Sic teneros animos aliena opprobria ſæpe
Abſterrent vitiis.*

M**LI.** *Judi-*

LI.

*Judice quo? Nostri populo, qui stultus honores
Sæpe dat indignis, & fama servit ineptus,
Qui stupet in titulis & imaginibus.*

LII.

— Nil sine magno
Pita labore dedit mortalibus.

LIII.

— Ridiculum acri
Fortius & melius magnas plerumque secat res.

LIV.

*Est brevitate opus ut currat sententia, neu se
Impediat verbis lajas onerantibus aures.*

LV.

Sæpe stilum vertas, iterum quæ digna legi sint,
Scripturus; neque te ut miretur turba labores,
Contentus paucis lectoribus.

LVI.

— Malè verum examinat omnis
Corruptus judex.

LVII.

Jejunus raro stomachus vulgaria temnit.

LVIII.

— Corpus onustum.
Hesternis vitiis animum quoque prægravat una.

LIX.

*Ad casus dubios fidet sibi certius, hic qui
Pluribus assuérit mentem corpusque superbum,
An qui contentus parvo, metuensque futuri
In pace ut sapiens aptarit idonea bello?*

LX.

— Quoad vixit, credidit ingens
Pauperiem vitium.

LXI.

*Si quis emat citharas, emptas comportet in unum
Nec citharae studiis, nec muse deditus ulli:
Si scalpra & formas non futor; nautica vela
Adversus mercaturis, delirus, & amens*

Undique

*Undique dicatur merito. Qui discrepat istis,
Qui nummos aurumque recondit, nefcius uti
Compositis metuensque velut contingere sacrum?
Nimirum insanus paucis videatur, eò quod
Maxima pars hominum morbo jactatur eodem.*

LXII.

O major tandem parcas insane minori,

LXIII.

Nil agit exemplum, litem quod lite resolvit.

LXIV.

Et genus & virtus nisi cum re, vilior algâ est.

LXV.

*Pars hominum gaudet vitiis constanter, & urget
Propositorum; pars multa natat, modò recta capes-
sens,
Interdum pravis obnoxia.*

LXVI.**Laudas**

*Fortunam & mores antiquae plebis, & idem
Si quis ad illa Deus subiò te agat, usque recuses:
Aut quia non sentis quod clamas rectius esse,
Aut quia non firmus rectum defendis & hæres,
Nequicquam cæno cupiens evellere plantam.*

LXVII.

*Quisnam igitur liber? sapiens, sibique imperiosus:
Quem neque pauperies, neque mors, neque vincula
terrent.*

*Responsare cupidinibus, contemnere honores
Fortis, & in seipso totus teres atque rotundus.*

LXVIII.**Ingenium res**

Adversæ nudare solent, celare secundæ.

LXIX.

Et mihi res, non me rebus submittere conor.

LXX.

Est aliquod prodire tenuis, si non datur ultra.

SEN TENTIAE.

LXXI.

*Virtus est vitium fugere, & sapientia prima,
Stultitia caruisse.*

LXXII.

— *Hic murus æneus esto,
Nil conscire sibi, nullâ pallescere culpâ.*

LXXIII.

Quicquid delirant reges, plectuntur Achivi.

LXXIV.

— *Vivendi rectè qui prorogat horam,
Ruficus expetat dum defluat amnis, at ille
Labitur, & labetur in omne volubilis ævum.*

LXXV.

*Quod satis est cui contingit, is nil amplius optet.
Non domus aut fundus, non æris acervus & auri
Ægroti domini deduxit corpore febres,
Non animo curas. Valeat possessio oportet,
Si comportatis rebus bene cogitat uti.*

LXXVI.

*Sincerum est nisi vas, quodcumque infundis, ace-
scit.*

LXXVII.

*Omnem crede diem tibi diluxisse supremum :
Grata superveniet quæ non sperabitur hora.*

LXXVIII.

*Ira furor brevis est : animum rege ; qui nisi pareat
Imperat, hunc frænis, hunc tu compescere catendâ.*

LXXIX.

*Quod semel est imbuta recens servabit odorem,
Testa diu.*

LXXX.

*Nil admirari, propè res est una, Numici,
Solaque, quæ possit facere & servare beatum.*

LXXXI.

*Naturam expellas furcâ, tamen usque recurret,
Et mala perrumpet furtim fastidia vitrix.*

LXXXII. Quem

LXXXII.

*Quem res plus nimis delectare secundæ,
Mutatæ quatent. Si quid mirabere, pones
Invitus.*

LXXXIII.

*Cælum, non animans mutant, qui trans mare cur-
runt.*

LXXXIV.

*Strenua nos exercet inertia; Navibus atque
Quadrigis petimus bene vivere. Quod petis hic est,
Est Ulubris, animus sit te non deficit æquus.*

LXXXV.

*Pauper enim non est, cui rerum suppetit usus:
Si ventri bene, si lateri est, pedibusque tuis, nil
Divitiae poterunt regales addere majus.*

LXXXVI.

*Rure ego viventem, tu dicis in urbe beatum,
Cui placet alterius, sua nimirum est odio sors.
Stultus uterque locum immeritum causatur iniquè,
In culpâ est animus qui se non effugit unquam.*

LXXXVII.

Stultorum incurata malus pudor ulcera celat.

LXXXVIII.

*Nec furtum feci, nec fugi, si mihi dicat
Servus; habes pretium, loris non ureris, aio.
Non hominem occidi; non pasces in cruce corvos.*

LXXXIX.

Virtus est medium vitiorum & utrinque reductum.

XC.

— *Qui cupiet, metuet quoque.*

XCI.

*Percunctatorem fugito, nam garrulus idem est,
Nec retinent patulae commissa fideliter aures.*

XCII.

*Qualem commendes etiam atq; etiam inspice, ne mos
Incuitant aliena tibi peccata pudorem.*

XCIII.

*Urit enim splendore suo qui prægravat artes
Infra se positas: extinctus amabitur idem.*

XCIV.

*Discit enim citius, meminitque libentius illud
Quod quis deridet, quam quod probat, & vene-
ratur.*

XCV.

*Multa fidem promissa levant, ubi plenius aequo
Laudat venales qui vult extrudere merces.*

XCVI.

*Si tibi nulla sitim finiret copia lymphæ
Narrares medicis; quod quantò plura parasti,
Tantò plura cupis, nulline faterier audes?*

XVII.

— Pictoribus atque Poetis
Quidlibet audendi semper fuit aequa potestas:
Sed non ut placidis coeant immixta, non ut
Serpentes avibus geminentur, tygribus agni.

XCVIII.

In vitium dicit culpa fuga.

XCIX.

*Sumite materiam vestris qui scribitis aequaliter
Viribus; & versate diu quid ferre recusent,
Quid valeant humeri; cui lecta potenter erit res,
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.*

C.

*Multa renascentur que jam cecidere, cadentque
Quæ nunc sunt in honore vocabula, si volet usus,
Quem penes arbitrium est & vis, & norma lo-
quendi.*

CI.

— Si vis me flere, dolendum est
Primùm ipse tibi.

CII.

*Reddere qui voces jam scit paer, & pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temere, & mutatur in horas.*

CIII.

*Imberbis juvenis tandem custode remoto
Gaudet equis, canibusque, & aprici gramine
campi;
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper,*

Utilius

x. Copulentur
& iub uno jugo
exhibeantur.

*Uhilium tardus provisor, prodigus aeris,
Sublimis cupidusque, & amata relinquere pernia.*

CIV.

*Conversis studiis etas animusque virilis
Querit opes & amicitias, inservit honori,
Commissoe cavit que mox mutare laboret.*

CV.

*Multa senem circumveniunt incommoda, vel quod
Querit, & inventis miser abstinet, ac timet uti;
Vel quod res omnes timide, gelidique ministrat,
Dilator, spe longus, iners, avidusque futuri,
Difficilis, querulus, laudator temporis acti
Se puero; censor, castigatorque minorum.*

CVI.

— *Carmen reprehendite, quod non
Multa dies & multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.*

CVII.

Verbaque provisam rem non invita sequentur.

CVIII.

*Replicere exemplar vita morumque jubebo
Doctum imitatore, & vivas hinc ducere voces.*

CIX.

2 Non mortu-
as, ut e libris.

*Vir bonus & prudens versus reprehendet inertes,
Culpabit duros, incomptis illinet atrum
Transverso calamo signum, ambitiosa recidet
Ornamenta, parum claris lucem dare coget.*

CX.

— *Versus inopes rerum nugeque canoræ.*

CXI.

Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci.

CXII.

Quicquid præcipes, esto brevis.

CXIII.

— ³ *Mediocribus esse Poetis
Non homines, non Di, non concessere columnæ.*

3 Rationem
redit Horati-
us: quia in ne-
cessariis est melioribus locus: at in voluptuaris non nisi eximia probantur. Idem
habet Crassotius.

L U C R E T I U S.

Lucretium, quia in ordine suo prætermissus est, maluimus tamen hoc in loco reponere, quam omnino omittere, ne id quod ex operibus ejus excerptissimus, quantulumcunque sit, hoc in libro desideraretur.

I.

— Olim

Religio peperit scelerosa, atque impia facta.

II.

*Sed veluti pueris absinthia tetra medentes
Cum dare conantur, prius oras pocula circum.
Contingunt mellis dulci, flavoque liquore,
Ut puerorum etas improvida ludificetur.
Labrorum tenus, interea perpotet amarum
Absinthi laticem : volui sic suave loquenti
Carmine Pierio rationem exponere nostram.*

III.

*Suave mari magno turbantibus æquora ventis,
E terrâ magnum alterius spectare laborem ;
Non quia vexari quemquam est jucunda voluptas,
Sed quibus ipse malis careas quia cernere suave est.
Suave etiam beli certamina magna tueri,
Per campos instructa, tuâ sine parte pericli :
Sed nil dulcius est bene quam munita tenere
Edita doctrina sapientum templa serenâ :
Despicere unde queas alios, passimque videre
Errare, atque viam palantes querere vitæ.*

IV.

*Nam veluti pueri trepidant, atque omnia cæcis
In tenebris metuunt : sic nos in luce timemus
Interdum nibilo quæ sunt metuenda magis, quam
Quæ pueri in tenebris pavitant, metuuntque futura.*

V.

*Quò magis in dubiis hominem spectare periclis
Convenit, adversisque in rebus noscere qui sit :*

Nam

LUCRETIUS.

249

Nam veræ voces tum demum pectore ab imo-
Ejiciuntur, & eripitur persona, manet res.

VI.

O miseræ hominum mentes ! ô pectora cæca !
Quælibus in tenebris vitæ, quantisque periclis
Degitur hoc ævi quodcumque est !

VII.

— Porro puer, ut sœvis projectus ab undis
Navita, nudus bumi jacet infans, indigus omni
Vitai auxilio, cum primum in luminis oras
Nixibus ex alvo matris natura profudit,
Vagitûque locum lugubri complevit, ut æquum est,
Cui tantum in vita restet transire malorum.
At variae crescunt pecudes, armenta fereque.
Nec crepitacillis opus est, nec cuiquam adhibenda est
Alma nutricis blanda, atque infracta loquela,
Nec varias querunt vestes pro tempore cœli.
Denique non armis opus est, non mænibus altis
Queis sua tutentur ; quando omnibus omnia largè
Tellus ipsa parit, naturaque dædala rerum.

Pulcherrimè
idem Olucā o-
ratione Plinius
Historicus per-
sequurus est in
Præfatione lib.
7. Ceteris varia,
inquit, tegumenta
natura tribu-
it, testas, cor-
tices, coria, spi-
nas, villas, fe-
ras, pilos, plu-
mas, pennas,
squamas, velle-
ra ; biminem
tanum nudum
& in nuda hu-
mo natali die
abicit. ad tra-
gitus statim tor-
ploratum. Ab
hoc luce ruck-

mento jacet manibus pedibusque revindicis flens animal cateris imperaturum to à supplici vi-
tam auspicatur, unam tantum ob culam, quia natum est. Heu dementiam, ab his initio
existimat ad superbiam se genitos. Nec ineleganter Cicero in libris de republ. ab
Augustino laudatu. 14. contra Julianum. Idem Tullias, inquit, hominem dicit non ut à
matre sed ut à noverca natura editum in vitam, corpore & nudo, & fragili & infirmo, 3
animo autem anxio ad molestias, humili ad timores, molli ad labores, prono ad libi-
dines, in quo tamen inesset tamquam obrutus quidam divinus ignis ingenii, & men-
s.

MANILIUS.

I.

PER varios usus artem experientia fecit,
Exemplo monstrante viam, speculataque longe
Deprendit tacitis dominantia legibus astra.

II.

Sed cum longa dies acuit mortalia corda,
Et labor ingenium miseris dedit, & sua quemque

M 5

Et

SEN TENTIÆ.

*Et labor ingenium miseris dedit, & sua quemque
Ad vigilare sibi jussit fortuna premendo.
Seducta in varias certarunt pectora curas,
Et quæcumque sagax tentando reperit usus,
In commune bonum commentum læta dedere,
Omnia conando docilis solertia vicit.*

III.

^{1.} Sine intelli-
gentia & ratio-
ne.
^{2.} Oferit mun-
dum à fortuito
coalefcere non
potuisse, quia
et tā ratione
gubernatur.

*Quis credat tantas operum sine numine moles,
Ex minimis ¹ cæcoque creatum fædere mundum ?
² Si sors ista dedit nobis sors ipsa gubernet.*

IV.

Ornari res ipsa negat, contenta doceri.

V.

*Quid tam sollicitis vitam consumimus annis,
Torquemurque metū, cæcāque cupidine rerum,
Æternisque senes curis dum quærimus ævum
Perdimus, & nullo votorum fine beati,
Victaros agimus semper, nec vivimus unquam,
Pauperiorque bonis quisque est qui plura requirit,
Nec quod habet numerat, tantum quod non habet
optat;*

*Cumque sui parvos usus natura reposcat,
Materiam struimus magnæ per vota ruinæ,
Luxuriamque lucris emimus, luxūque rapinas,
Et sumnum censūs pretium est, effundere censum.*

VI.

*Solvite mortales animos curamque levate,
Totque supervacuis vitam deflere querelis;
Fata regunt orbem, certā stant omnia lege.*

VII.

Nascentes morimur, finisque ab origine pendet.

VIII.

*— Quid mirum, noscere mundum
Si possunt homines, quibus est & mundus in ipsis,
Exemplumque Dei quisque est in imagine parvum?*

OVIDIU.S.

OVIDIUS.

I.

Scilicet ut fulvum spectatur in ignibus aurum,
Tempore sic duro est inspicienda fides.
Si non Euryalus Rutulos cecidisset in hostes
Hyrtacidæ Nisi gloria nulla foret.

II.

In pretio pretium nunc est, dat census honores,
Census amicitias; pauper ubique jacet.

III.

Omnis solum fortis patria est, ut piscibus æquor;
Ut volucris vacuo quicquid in orbe patet.

IV.

Fertilis assiduo si non renovetur aratro
Nil nisi cum spinis, græmen habebit ager.

V.

Nescio quâ natale solum dulcedine cunctos.
Dicit, & immemores non finit esse sui.

VI.

Fortunam debet quisque manere suam.

VII.

Eximia est virtus præstare silentia rebus:
At contra gravis est culpa tacenda loqui.

VIII.

Terra salutiferas herbas eademque nocentes
Nutrit, & urticæ proxima sœpè rosa est.

IX.

Tempore ducetur longo fortasse cicatrix,
Horrent admotas vulnera cruda manus.

X.

Tempore crevit amor, qui nunc est summus, habendi:
Vix ultrâ quo jam progredivit habet.

Crevit

SEN TENTIÆ.

Creverunt & opes, & opum furiosa cupido,
Et cum possideant plurima, plura petunt.
Sic quibus intumuit suffusa venter ab unda,
Quo plus sunt potæ plus sitiuntur aquæ.

XI.

Interdum lachrymæ ponderas vocis habent.

XII.

Ut dñeint vires, tamen est laudanda voluntas,
Hac ego contentos auguror esse Deos.
Hec facit ut veniat gratus quoque pauper ad aras,
Et placeat cœlo non minus agnæ bove.

XIII.

Consciæ mens recti famæ mendacia ridet,
As nos in vitium credula turba sumus.

XIV.

Quod quisque est major, magis est placabilis ira,
Et faciles motus mens generosa capit.
Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni,
Pugna suum finem, cum jacet hostis habet:
At lupus, & turpes instant morientibus ursi,
Et quæcumque minor nobilitate fera est.

XV.

Terretur minimo pennæ stridore columba,
Unguis, accipiter, saucia facta tuis.
Haud procul à stabulis audet discedere, si qua:
Excussa est avidi dentibus agna lupi.

XVI.

Laudamus veteres, sed nostris utimur annis.

XVII.

Aera nitent usù, vestis bona querit haberis:
Canescunt turpi tecta relicta situ.

XVIII.

Luxuriant animi rebus plerumque secundis,
Nec facile est æquâ commoda mente capi.

XIX.

Sit piger ad pœnas Princeps, ad præmia velox,
Et doleat quoties cogitur esse ferox.

XX. Non.

XX.

*Non est in medico semper relevetur ut æger,
Interdum doctâ plus valet arte malum.*

XXI.

*Est Deus in nobis, agitante calescimus illo;
Impetus hic sacræ semina mentis habet.*

XXII.

*Leniter ex merito quidquid patiare, ferendum est:
Quæ venit indignè pœna dolenda venit.*

XXIII.

*Pascitur in vivis livor, post fata quiescit,
Tunc suus ex merito quemque tuetur honor.*

XXIV.

*Serè respicitur tellus, ubi fune soluto
Currit in immensum panda carina salum.*

XXV.

*Cui peccare licet peccat minus; ipsa potestas
Semina nequitiae languidiora facit.*

*Nitimus in vetitum, semper cupimusque negata,
Sic interdictis imminet æger aquis.*

XXVI.

*Si non peccâsem, quid tu concedere posse?
Materiam venie sors tibi nostra dedit.*

XXVII.

In causâ facilis quemvis licet esse disertum.

XXVIII.

*Non facile invenies multis in millibus unum
Virtutem pretii qui putet esse sui.*

*Ipse decor recti facti si præmia defint,
Non mouet; & gratis pœnitet esse probum.*

XXIX.

*Ludit in humanis divina potentia rebus,
Et certam præsens vix habet hora fidem.*

XXXI.

*Crede mihi, miseros prudentia prima relinquit,
Et sensus cum re consiliumque fugit.*

XXXI. Ne

SEN TENTIA.

XXXI.

*Ne quoddam officiis odium queratur in ipsis :
Sit suus in blanda sedulitate modus.*

XXXII.

*Principiis obsta, serò medicina paratur,
Cum mala per longas convalevère moras.*

XXXIII.

*Jam propera, nec te venturas differ in horas,
Qui non est hodie, cras minus aptus erit.*

XXXIV.

*Otia si tollas, periére Cupidinis arcus,
Contentaque jacent, & sine luce faces.
Quæritur Ægithus quare sit factus adulter ?
In promptū causā est, desideriosus erat.*

XXXV.

*Ut corpus redimas ferrum patieris & ignes,
Arida nec sitiens ora levabis aquā.*

*Ut valeas animo, quidquam tolerare negabis :
At pretium pars hæc corpore mæjus habet.*

XXXVI.

*Livor iners vitium mores non exit in altos,
Utque latens imâ viperæ serpit humo.*

XXXVII.

Res est solliciti plena timoris amor.

XXXVIII.

— — — *Tardè quæ credita lœdunt
Credimus.*

XXXIX.

— — — *Errat,
Quisquis ab eventū facta notaude putat.*

XL.

Credula res amor est.

XLI.

— — — *Acceptissima semper
Munera sunt, autor quæ pretiosa facit.*

XLII.

Tarda solet magnis rebus inesse fides.

XLIII. M.

XLIII.

Meminerunt omnia amantes.

XLIV.

Leve sit, quod bene fertur onus.

XLV.

Qui dabit, is magno fiet mihi major Homero.

Crede mihi res est ingeniosa dare.

XLVI.

Qui non vult fieri desidiosus, ^x amet.

XLVII.

Ut ameris, amabilis es.

XLVIII.

Dos est uxoria lites.

XLIX.

Secum habet ingenium, qui cum libet, accipe dicit:

L.

Cede repugnanti, cedendo victor abibis.

LI.

Quod male fers, assuece, feres bene.

LII.

Quae non profundunt singula, multa juvant.

LIII.

Enervant animos citharae, cantusque, lyraeque.

LIV.

Heu quam difficile est crimen non prodere vultu!

LV.

— *Nulla est sincera voluptas,*

Sollicitumque aliquid laetis intervenit. —

LVI.

Medio tutissimus ibis.

LVII.

In via virtuti nulla est via.

LVIII.

In audaces non est audacia tuta.

LIX.

— *Ultima semper*

Expectanda dies homini est, dicique beatus

Ante obitum nemo supremaque funera debet.

x Vera enim
charitas, ut ait
toties Divus
Augustinus, va-
care non potest

LUCANUS

LUCANUS.

¹ Pessime hac sententia Lucanus utitur, qui id de Nerone dicit, cui bella

civilia Cæsar & Pompeii aditum ad imperium paraverunt: at non inscite idem accommodari potest quibuidam culpis & peccatis è quibus Deus pro suâ sapientia magna nonnunquam bona, magnam utilitatem elicit.

² Causas illas afferat Lucanus eversæ Reipub.

Hac mercede placent.
— ¹ Scelera ipsa, nefasque

Stare diu; nimioque graves sub pondere lapsus,

Nec se Roma ferens.

II.

— ² Summisque negatum

Stare diu; nimioque graves sub pondere lapsus,

Nec se Roma ferens.

III.

In se magna ruunt: lati nunc numina rebus
Crescendi posuere modum.

IV.

Nulla fides regni sociis, omnisque potestas
Impatiens consortis erit: nec gentibus ullis
Credite, nec longe fatorum exempla petantur;
Fraterno primi maduerunt sanguine ³muri.
Nec pretium tanti tellus, pontusque furoris
Tunc erat, exiguum dominos commisit asylum.

V.

Quæ mare, quæ terras, quæ totum possidet orbem:
Non cepit fortuna duos.

VI.

Nec quemquam jam ferre potest, Cæsarve priorem
Pompeiusve parem. Quis justius induit arma,
Scire nefas; magno se judice quisque tuerit:
Victrix causa Diis placuit, sed victa ⁴ Catoni.

VII.

— ⁵ Stat magni nominis umbra.

VIII.

— ⁶ Gaudetque viam fecisse ruinâ.

IX.

— ⁷ Mensuraque juris
Vis erat.

X. ⁸ Par-

³ Muri five potius ager quo primum Roma sepra est. Nota Romuli & Remi historia, de qua vide Livium lib. i.

⁴ Nobilis at horsibilita impietas ex qua cognosci potest, quam Deos suos Technici parvi fecerunt.

⁵ Hoc de Pompeio Lucanus, quod commode in eos transtuleris, qui viribus defeciti ante-parâ se famâ sustentant.

⁶ Cæsar.

⁷ Tantum sibi quisque licere putabat, quantum poterat.

X.

—⁸ Partiri non potes orbem,
solus habere potes.

XI.

—⁹ Arma tenenti
Omnia dat, qui iusta negat.

XII.

—¹⁰ Solis nōsse Deos, & cœli numina vobis,
Aut solis nescire datum.
— Certè populi quos despicit Arctos,
Felices errore suo; quos ille timorum
Maximus, haud urget leti metus, inde ruendi
In ferrum, mens prona viris, animæque capaces
Mortis, & ignarum reddituræ parcere vite.

rs, quam Metempsychoſim vocant. Sed si stulta illa persuasio. tam̄ in illis poterat ad amoendam formidinem, quanto plus in Christianis valere debet felicis immortalitatis & certæ refutacionis expectatio?

XIII.

— Sic quisque pævendo
Dat vires famæ, nulloque autore malorum
Quæ finxere, timent.

XIV.

O faciles dare summa Deos, eademque tueri
Difficiles!

XV.

— Nunc flere potestas
Dum pendet fortuna ducum, cum vicerit alter
Gaudendum est.

XVI.

— Trahit ipse furoris
Impetus, & visum est lenti, ¹² quæfisse nocentem.

XVII.

Ille fuit vita Mario modus, omnia passo
Quæ pejor fortuna potest, atque omnibus uso
Quæ melior.

XVIII.

Invenit insomni volventem publica curâ.
Fata virum, casuque urbis, cunctisque timentem,
Securumque sui.

⁸ Curionis ad
Cæfarem verba
funt.

⁹ Hoc Cæſaris
verbū inscri-
psit statua sua
Annas Memo-
rantiū Franciæ
Conneſtabili.
¹⁰ De Druidis
hoc diſtum, qui
bus religio à
ceteris Ethnici
plane diversa.
Erant enim in
eā opinione,
cujuſ author
Pythagoras, a-
nimæque copore
exeunteſ in alia
migrare corpo-

¹¹ Simulanda
latitia.

¹² Tardi ſibi
viderentur illi
carnifices, fi-
nocentes ab in-
nocentibus fe-
cernere cura-
viuent.

XIX. Acci-

XIX.

¹³ Brutus ad Catonem verba.

¹³ Accipient alios facient te bella nocentem.
XX.

Lege Deum, minimas rerum discordia turbat :
Pacem summa tenent.

XXI.

¹⁴ En illius scientis pietatem.

Sed quo fata trahunt, virtus secura sequetur :
¹⁴ Crimen erit superis & me fecisse nocentem.

XXII.

¹⁵ Catoni.

¹⁵ Uni quippe vacat studiisque odiisque carenti,
Humanum lugere genus.

XXIII.

¹⁶ Sibi nata, id est, propter se expedita voluptas, non utilitati serviens, falso tamen hoc de Catone dictum, quem aiunt saepe crapulæ & ebrietati operam dedisse. Unde Horatius de illo. Narratur & priisci Catoni, saepe mero caluisse virtus. Sed tamen ipsa sententia per se præclara longèque hac in parte severior Stoicorum Philosophia quam nostratum Casuistarum, qui voluptates sensum per se expeti possi impudenter affirmant.

XXIV.

¹⁷ Solita eorum excusatio qui nolunt brachia tendere contra torrentem, & viam impendere vero.

¹⁷ Tot rebus iniquis.

Paruimus vitti: venia est haec sola pudoris, Degenerisque metus, nil jam potuisse negari.

XXV.

Audendo magnus tegitur timor.

XXVI.

Quidquid multis peccatur, inultum est.

XXVII.

Rheni mihi Cæsar in undis
Dux erat, hic socius. Facinus quos inquinat, æquat.

XXVIII.

¹⁸ Cæsarianorum militum in fædatione oratione.

¹⁸ Quidquid gerimus fortuna vocatur.
Nos fatum sciatis esse suum: licet omne Deorum Obsequium speres, irato milite, Cæsar,
Pax erit.

XXIX. Stetit

XXIX.

—¹⁹ *Stetit aggere fultus,
Cespitis, intrepidus vultu, meruitque timeri
Non metuens.*

19 Cesar.

XXX.

—²⁰ *An vos momenta putatis
Ulla dedisse mihi? Nunquam sic cura Deorum
Se premit, ut vestræ morti, vestreque saluti
Fata vacent: Procerum motus hæc cuncta sequuntur.*

XXXI.

—²¹ *Infelix, quantâ Dominum virtute paraſti!*

XXXII.

—²² *Hoc placet, ô Superi, cum vobis vertere cuncta
Propositum, nostris erroribus addere crimen.
Cladibus irruimus, nocituraque poscimus arma.*

*Iertia lib. 2. cuiuscunq; Deus fortunam mutare coſtituit, Confilia
Ammiani, nacum injicientibus ſatis habetari ſenſus hominum, & obtundi.*

XXXIII.

—²³ *Multos in ſumma pericula misit
Venturi timor ipſe mali.*

XXXIV.

—²⁴ *Vicit post funera magnus
Sed fortuna perit: quod defles illud amasti.*

XXXV.

—²⁵ *Exeat Aula
Qui volet eſſe pius: virtus & ſumma potestas.
Non coeunt.*

XXXVI.

—²⁶ *Serpens, ſitis, ardor, arena
Dulcia virtutis: gaudet patientia duris.
Latius eſt, quoties magno ſibi conſtat honestum.*

XXXVII.

—²⁷ *Sic concitus ira
Excuffit galeam ſuffecitque omnibus unda.*

XXXVIII.

—²⁸ *Eſne Dei ſedes, niſi terra & pontus, & aer,
Et cœlum & virtus? Superos quid quærimus ultra?
Jupiter eſt quodcumque vides, quocumque moveris.*

20 Se premit &
dejicit in rem
tam humilem.

21 De Scava
militie Caſtria-
no qui ſolus pe-
nè totam Pom-
peianam aciem
fuit inuitus.

22 Inde sumta
eſt celebrata
Paterculi ſen-

corrumpt; &

23 Fugiendo,
inquit Livius,
in media ſape
ruitur ſata: &
Seneca, multi-
ad ſatum veni-
re ſuum, dum
fata timent.

XXXIX.

— *Illic Pellæi proles vesana Philippi
Fœlix prædo jacet.* —

*Terrarum fatale malum, fulmenq; quod omnes
Percuteret pariter populos, & fidus iniquum
Gentibus.*

XL.

*Nulla fides pietasq; viris qui castra sequuntur,
Venalesq; manus ; ibi fas, ubi maxima merces.*

SENECA.

I.

— *Ira que regitur nocet.
Professa perdunt odia vindicta locum.*

II.

Levis est dolor, qui capere consilium potest.

III.

Fortuna fortis metuit, ignavos premit.

IV.

Nunquam potest non esse virtuti locus.

V.

Fortuna opes auferre, non animum potest.

VI.

Si judicas, cognosce ; si regnas, jube.

VII.

Iniqua nunquam regna perpetuo manent.

VIII.

*Qui statuit aliquid parte inauditâ alterâ,
Æquum licet statuerit haud æquus fuit.*

IX.

*Confide regnis, cum levis magnas opes
Huc illuc ferat casus. Hoc reges habent
Magnificum & ingens, nulla quod rapiet dies,
Prodeesse miseris.*

X. Nullum

X.

Nullum ad nocendum tempus angustum est malis.

XI.

Amor timere neminem verus potest.

XII.

Gravis ira regum est semper.

XIII.

*—Cui prodest scelus
Is fecit.*

XIV.

Tibi innocens sit, quisquis est pro te nocens.

XV.

*—Quisquis in primo obstitit
Repulitque amorem, tutus ac victor fuit.
Qui blandiendo dulce nutritivit malum,
Sero recusat ferre, quod subiit jugum.*

XVI.

Fortem facit vicina libertas senem.

XVII.

*Quid pœna præsens consciæ mentis pavor
Animusque culpæ plenus, & semet timens?
Scelus aliqua tutum, nulla securum tulit.*

XVIII.

Quod non potest, vult posse, qui nimium potest.

XIX.

Pars sanitatis velle sanari fuit.

XX.

Alium filere quod voles, primus file.

XXI.

Cur omnium fit culpa, paucorum scelus?

XXII.

*— Qui timidè rogar,
Docet negare.*

XXIII.

Honestæ quædam sceleræ successus facit.

XXIV.

*Curæ leves loquuntur, ingentes stupent.**Scelere*

Tacitus eo-
dem sensu. Prä-
ter ferociam a-
nimæ extremæ
senectæ liber.

SEN TENT IÆ.

XXV.

— Scelere velandum est scelus.

XXVI.

*Eodem sensu
Lucanus, Au-
dendo magnus
tegitur timor.**— Turissimum est inferre, cum timeas, gradum,*

XXVII.

*O vita fallax! abditos sensus geris,
Animisque pulchram turpibus faciem induis:
Pudor impudentem, celat audacem quies,
Pietas nefandum.*

XXVIII.

*— O, nimium patens
Quanto parentes sanguinis vinclo tenes,
Natura! quam te colimus, invitî quoque!*

XXIX.

*Haud quisquam honeste flere, quod voluit, po-
test.*

XXX.

Quanti casus humana rotant!

XXXI.

*Minus, in parvâ fortuna furit,
Leviusque ferit leviora Deus.*

XXXII.

*— Non capit unquam
Magnos motus humilis tecti
Plebeia domus,
Circa regna tonat.
Volat ambigus
Mobilis alii hora, nec ulli
Præstat velox fortuna fidem.*

XXXIII.

*— Regium hoc ipsum reor
Adversa capere.*

XXXIV.

*— Qui pavet vanos metus,
Veros fatetur.*

XXXV.

*— Odia qui nimium timet,
Regnare nescit.*

Quis

XXXVI.

*Qui sceptra duro saevus imperio regit,
Timet timentes, metus in autorem reddit.*

XXXVII.

*Quidquid excessit modum
Pendet instabili loco.*

XXXVIII.

*Fatis agimur, cedite fatis,
Non sollicitæ possunt curæ
Mutare rati stamina fusi.
Quidquid patimur mortale genus,
Quidquid facimus venit ex alto.
It cuique ratus, prece non ullâ
Mobilis, ordo; multis ipsum
Timuisse nocet; multi ad fatum
Venere suum, dum fata timent.*

XXXIX.

*Juvenile vitium est regere non posse impe-
tum.*

XL.

Quo plura possis, plura patienter feras.

XLI.

*Violenta nemo imperia continuit diu,
Moderata durant.*

XLII.

*— Quoque fortuna altius
Evexit ac levavit humanas opes;
Hoc se magis supprimere felicem deceat,
Variosque casus tremere, metuentem Deos
Nimium faventes. Magna momento obrui
Vincendo didici.*

** Tu me superbum, Priame, tu timidum
facis.*

XLIII.

Qui non vetat peccare cum possit, jubet.

* Tua clades,
ô Priame, &c
me superbum
facit, quia te
vici, & timi-
dum, quia cel-
fa ruere posse
demonstrat.

XLIV.

Est regis alti spiritum regi dare.

XLV.

Præferre patriam liberis regem decet.

XLVI.

Quod non vetat lex, hoc vetat fieri pudor.

XLVII.

Minimum debeat licere, cai multum licet.

XLVIII.

*Levia perpeſſi ſimus
Si flenda patimur.*

XLIX.

*Hic mihi malorum maximum fructum abſtulit
Nihil timere.*

L.

Miferrimum eft timere cum ſperes nihil.

LI.

Grave pondus illum, magna nobilitas premit.

LII.

Mifer occupet præſidia, ſecurus legat.

LIII.

Levius ſolet timere, qui propius timet.

LIV.

Generofa in ortus ſemina exurgunt fuos.

LV.

Dedicit animus ſero quod didicit diu.

LVI.

*— Domini pudet,
Non ſervitutis.*

LVII.

*Dulce mærenti populus dolentūm,
Lenius luctus lachrimaeque mordent,
Turba quas fletū ſimiſ frequentat:
Ferre, quam ſortem patientur omnes.**Nemo recuſat.*

LVIII. Sidant

LVIII.

*Sidunt ipso pondere magna,
Ceditque oneri fortuna suo.*

LIX.

— *Quidquid in altum.
Fortuna tulit, ruitura levat.*

LX.

— *Redire cum perit, nescit pudor.*

LXI.

Per scelera semper sceleribus certum est iter.

LXII.

Quod ratio nequit, saepe sanavit mora.

LXIII.

Nec regna socium ferre, nec tæde sciunt.

LXIV.

Det ille viam facile, cui venia est opus.

LXV.

*Id esse regni maximum pignus putant,
Si quidquid aliis non licet, solis liceat.*

LXVI.

Precio comparata vincitur pretio fides.

LXVII.

O quam miserum est nescire mori.

LXVIII.

Mortem aliquid ultra est? Vita si cupias mori.

LXIX.

— *Novit paucos
Secura quies, qui veloci
Memores ævi, tempora nunquam
Reditura tenent; dum fata sinunt
Vivite lati, properat cursu
Vita citato, volucrique die
Rota præcipitis vertitur anni.
At gens hominum fertur rapidis
Obvia fatis, incerta sui.
Stygias ultro querimus undas.*

LXX.

Alte virtus animosa cadit.

N

LXXI. Finis

LXXI.

Finis alterius mali,
Gradus est futuri.

LXXII.

Prosperum ac fælix scelus
Virtus vocatur.

LXXIII.

Quod nimis miseri volunt,
Hoc facile credunt.

LXXIV.

Imo quod metuant nimis
Nunquam amoveri posse nec tolli putant.
Prona est timori semper in pejus fides.

LXXV.

Quem saepe transit casus aliquando invenit.

LXXVI.

Qui genus jaicit suum,
Aliena laudas.

LXXVII.

Alieno in loco
Haud stabile regnum est.

LXXVIII.

Ars prima regni est posse te invidiam pati.

LXXIX.

Sequitur superbos ultor à tergo Deus.

LXXX.

Cogi qui potest, nescit mori.

LXXXI.

Imperia dura tolle, quid virtus erit?

LXXXII.

Non est ad astra mollis è terris via.

LXXXIII.

Quemcumque miserum videris, hominem scias.

LXXXIV.

Quemcumque fortem videris, miserum neges.

LXXXV.

O Fortuna viris invida fortibus,
Quam non æqua benis præmia dividis!

LXXXVI. Que

LXXXVI.

— *Quæ fuit durum pati,
Meminisse dulce est.*

LXXXVII.

— *Quos cogit metus
Laudare, eosdem reddit inimicos metus.*

LXXXVIII.

Rex velit honesta, nemo non eadem volet.

LXXXIX.

— *Ubi non est pudor,
Nec cura juris, sanctitas, pietas, fides,
Instabile regnum est.*

XC.

Nefas nocere vel male fratri puta.

XCI.

Sæpe in magistrum scelerata redierunt sua.

XCII.

*Ut nemo deceat fraudis & scelerum vias,
Regnum decebit.*

XCIII.

— *Magna nolentem quoque
Consilia produnt.*

XCIV.

Regem non faciunt opes :

Rex est qui posuit metus

Est diri mala pectoris.

Mens regnum bona possidet.

Rex est qui metuit nihil :

Rex est quique cupit nihil.

XCV.

Illi mors gravis incubat,

Qui notus nimis omnibus,

Ignotus moritur sibi.

XCVI.

Est miser nemo, nisi comparatus.

XCVII.

Cum quid dasur spectabis, & dantem aspice.

XCVIII.

Venenum in auro bibitur.

XCIX.

Serum est cavendi tempus in mediis malis.

C.

Pejor est bello timor ipse belli.

CL.

*Vos, quibus rex tor maris atque terræ
Jus dedit magnum necis atque vitæ,
Ponite inflatos, tumidosque vultus.
Quidquid à vobis minor extimescit,
Major hoc vobis Dominus minatur.
Omne sub regno graviore regnum est.*

CII.

*Quem dies vidit veniens superbum,
Hunc dies vidit fugiens jacentem.
Nemo confidat nimium secundis,
Nemo desperet meliora lapsis.*

CIII.

*Nemo tam divos habuit faventes
Craftinum ut possit sibi polliceri.
Res Deus nostras celeri citatas
Turbine versat.*

CIV.

*Proprium hoc miseros sequitur vitium,
Numquam rebus credere letis,
Redeat felix fortuna licet.
Tamen afflictos gaudere piget.*

CV.

— *Tantis in malis vinci malum est.*

CVI.

*Eripere vitam nemo non homini potest,
At nemo mortem: mille ad hanc aditus patent.*

CVII.

— *Non est virtus, ut putas,
Timere vitam, sed malis ingentibus
Obstare, nec se revertere, ac retrò dare.*

CVIII.

Invisi a nunquam imperia retinentur diu.

CIX. Con-

CIX.

Contempst omnes ille, qui mortem prius.

CX.

Pauci reges non regna colunt,

Plures fulgor convocat aulae.

CXI.

Id facere laus est quod decet, non quod licet.

PERSIUS.

I.

Quis expedivit pītaco suum *χαῖρε*,
Picasque docuit nostra verba conari ?
Magister artis ingeniique largitor
Venter, ² negatas artifex sequi voces.

¹ Quis docuit
pītacū ex-
pedite suum

χαῖρε
pronunciare ?

² Qui caller-
mitari voces à
natura sibi non concedas.

II.

O curas hominum ! O quantum est in rebus inane !

III.

— ³ Usque adcōne
Scire tuum nihil est, nisi te scire id sciat alter ?

³ Vulgaris sensi-
tentia & ipsa
vita fōrdida.

IV.

— ⁴ Nec nocte paratum
Plorabit, qui me volet incurvassē querelā.

⁴ Lachrymas
nocte piratas
profunder.

V.

5 Nec plutcum cædit, nec demorsos sapit unguis.

⁵ In indiligen-
tia poēnata.

VI.

O curvæ in terras animæ, & cælestium inanes !

Quid juvat hoc templis nostros immittere mores ?

VII.

Dicite Pontifices, in sacro quid facit aurum ?

VIII.

⁶ Udum & molle lutum es ; nunc nunc properan-
dus, & acri
Fingendus sine fine rotâ.

⁶ In Javenum
statem conve-
nit.

N 3

IX. Ad

IX.

⁷ Ad populum
ablega vanum
suum ornatum,
quo te adas.

⁷ Ad populum phaleras ; ego te intus & in cuto
novi.

X.

⁸ Erit etiam
hæc dannatio-
rum maxima
poterat.

⁹ In eos qui in
diem vivunt,

Magne pater Divum, saevos punire Tyrannos
Haud aliâ ratione velis, cum dira libido
Moverit ingenium ferventi tincta veneno ;

⁸ Virtutem ut videant, intabescantque relitâ.

XI.

⁹ Est aliquid quâ tendis & in quod dirigis arcum
An passim sequeris corvos testaque lutoque,
Securus quo pes ferat ; atque ex tempore vivis ?

XII.

¹⁰ Horum si-
hui ciebat ip-
se, qui hæc
dixit.

Dicite o miseris, & causas cognoscite rerum
Quid sumus, aut Quidnam iucturi gignimur ;
ordo

Quis datus ? — Quem te Deus esse
Jussit, & humana qua parte locatus es in re.

XIII.

Tange miser venas, & pone in pectore dextram.

XIV.

Resipice quod non es ; tollat sua munera cerdo,
Tecum habita, & noris quam sit tibi curta su-
pellex.

XV.

Ut nemo in se tentat descendere, nemo
Sed præcedenti spectatur mantica tergo.

XVI.

¹¹ Aliis obre-
stamus, aliis no-
bis obredant.

¹² Allud ead
morem pueros
cattigandi hu-
dimagistris Italis, jam inde ab antiquissimis temporibus solemnum, quo ob culpas pu-
riles commissas, nudatis cruribus eoi verberibus petebant.

Cedimus, inque vicem præbemus crura ¹² fia-
gellis.

Vivitur hoc pacto.

¹³ In tumidos
criptores,

¹³ Non equidem hoc studeo bullatis ut miki nugis.
Pagina turgescat, dare pondus idonea fumo.

XVII.

XVIII. Mille

XVIII.

*Mille hominum species & vita discolor usus,
Velle suum cuique est, nec voto vivitur uno.*

XIX.

¹⁴ *Cras hoc fiet, idem cras fiet. Quid quasi mag-* ¹⁴ *In dilatores.*
num

*Nempe diem, donas. Sed cum lux altera venit
Jam cras hesternum consumsimus. Ecce aliud cras
Egerit hos annos, & semper paulum erit ultra.*

XX.

*Vive memor leti, fugit hora : hoc, quod loquor,
inde est.*

STATIUS.

I.

*— Nos, vilis turba caducis
Differvire bonis, semperque optare parati,
Spargimur in casus. Celsa tu mentis ab arce
Despicis errantes humanaque gaudiarides.*

II.

*— O cæca nocentum
Consilia! ô semper timidum scelus!*

III.

Dulce loqui misericordia, veteresque reducere questus.

IV.

*Da spatum tenuemque moram ; male cuncta mi-
nistrat
Impetus.*

JUVENALIS.

I.

¹ Gyaros maris
Ægei il fusa, in
quam exules
deportabantur.

Aude aliquid brevibus ² gyaris & carcere
dignum,
Si vis esse aliquid; probitas laudatur & alget.

II.

² Nihil tam
furte colimus,
quam divitias.

Quandoquidem inter nos sanctissima divitiarum
Majestas.

III.

³ Vitia ad sum-
mum pervenire.

Nil erit ulterius, quod nostris moribus addat
Posteritas; eadem cupient facientes minores.
Omne in precipiti vitium stetit.

IV.

⁴ Oculi, vul-
tus, irons per-
sepe menauntur.

Fronti nulla fides.

V.

Dat veniam corvis, vexat censura columbas.

VI.

⁵ Quibusdam
quali gradibus
ad summam
turpitudinem ascenditur.

Nemo repente fuit turpissimus.

VII.

⁶ Commodè
hoc ad autam
transfuleris, de
qua Lucanus, Exeat uila qui volet esse pius.

Quid Romæ faciam? mentiri nescio.

VIII.

Quis nunc diligitur nisi conscientia, & cui servens
Æstuat occultis animus semperque tacendis?

IX.

⁷ De Afflenta-
toribus redi-
dicatur.

Graeculus esuriens in eælum jusserris ibit.

X.

Quantum quisque suâ nummorum condit in arcâ,
Tantum habet & fidei; jures licet & Samothracum
Atque Deos omnes; Contemnere fulmina pauper
Creditur atque Deos, Diis ignoscentibus ipsiſ.

XI. Nil

XI.

⁸ Nil habet infelix paupertas durius in se
Quam quod ridiculos homines facit.

verunt. Alter pii & verē Christiani sentiunt, quibus contra nihil videtur in paupertate felicius, quam quod homines abjectos atque adeō humiles facit.

XII.

Haud facile ⁹ emergunt, quorum virtutibus obstat
Res angusta domi.

XIII.

—¹⁰ Hac vivimus ambitiosā
Paupertate omnes.

viunt immodicis sumptibus rem familiarem abliguriunt.

XIV.

—¹¹ Nihil est quod credere de se
Non possit cum laudatur Diis æqua potestas.

XV.

—¹² Sed quid violentius aure tyranni!

XVI.

¹³ Ille igitur nunquam direxit brachia contra
Torrentem, nec civis erat, qui libera posset
Verba animi proferre, & vitam impendere vero.
malis temporibus se accommodant, & dum nimis fatui conculunt, parum consulunt veritatē.

XVII.

—¹⁴ Nobilitas sola est atque unica virtus.

XVIII.

¹⁵ Rarus enim ferme Jensis communis in illâ
Fortunâ.

XIX.

—¹⁶ Tollas licet omne quod usquam est
Auri atque argenti; spoliatis arma supersunt.

XX.

¹⁷ Omne animi vitium tanto conspectius in se
Crimen habet, quanto major qui peccat habetur.

XXI.

— Nam lingua mali pars pessima servi.

XXII.

— Quid enim ratione timemus?
Aut cupimus?

N 5

XXIII. Cantus

⁸ Digna Eth-
nicis sententia,
qui nulla exem-
pla besti pauperis esse pu-

erunt. Alter pii & verē Christiani sentiunt, quibus contra nihil videtur in paupertate felicius, quam quod homines abjectos atque adeō humiles facit.

⁹ Ad altiorē
statum ascen-
dunt.

¹⁰ Convenit
hoc dictum in
multos, qui dum
ambitioni fer-
ti sunt.

¹¹ Quascum-
que adulatio-
nes, quam-
libet absurdas
patiuntur, &
merito sibi tri-
bui putantur.

¹² Cum cœlicœ
rep̄ehenditur
& admoneantur.

¹³ Hoc de quo-
dam Crispō,
quod idem in
omnes illos
convent qui

malis temporibus se accommodant, & dum nimis fatui conculunt, parum consulunt veritatē.

¹⁴ Vulgaris
sententia.

¹⁵ In multis
nobilis belle-
cudit, qui-
bus pulchrum
est imperitos
& absurdos esse.

¹⁶ In eos
qui dum po-
pulum nimis
onerant tribu-
tis, ipsos ad
rebellionem
compellunt.

¹⁷ Paulus r̄ ma-
sentientia, sed
paulo commu-
nior.

SEN TENT I E.

18 Trata sen-
tia.

18 Cantabit vacuuus coram latrone viator.

XXIII.

19 Quia vene-
nis magna ha-
reditates
petuntur.19 Sed nulla aconita bibuntur
Fictilibus.

XXIV.

— Et qui nolunt occidere quemquam,
Posse volunt.

XXV.

20 De Sejanu-
hoc dicitur: sed commode
de omnibus
dici potest qui
Sejanum imitan-
tur.20 Nam qui nimios poscebat honores
Et nimias poscebat opes, numerosa parabat
Excelsæ turris tabulata, unde altior esset
Casus, & impulsæ præceps immane ruinae.

XXVI.

21 Ut pateat
eos non virtu-
tem sequi, sed
præmia.21 Quis enim virtutem amplectitur ipsam,
Præmia si tollas?

XXVII.

22 Quia vivis
nihil satis am-
plum est, sed
cupiditate om-
nia amplecton-
tes.22 Mors sola fatetur
Quantula sint hominum corpuscula.

XXVIII.

Nil ergo optabunt homines? Si consilium vis,
Permittes ipsis expendere numinibus quid
Conveniat nobis, rebusque sit utile nostris.
Nam pro jucundis aptissima quæque dabant Di,
Carior est illis homo, quam sibi.

XXIX.

23 Plus enim
illis in luxu suo
juvat ambitio,
quam gula ve-
lupus.Interea gustus elementa per omnia querunt.
Numquam animo pretiis obstantibus. 23 Interius si
Attendas, magis illa juvant, que pluris emuntur.

XXXI.

24 Ob mortuus
conscientia,
quos fedare non
potest.Exemplo quodeunque malo committitur, ipsi
Displaceat auctori. 24 Prima est haec ultio, quod, se
Iudice, nemo nocens absolvitur, 25 improba quamvis
Gratia fallaci Prætoris vicerit urna.

XXXII.

25 Quamvis ju-
dices gratia
corruperit.Ducimus autem
Hos quoque felices, qui ferre incommoda vita,
26 Nec jastrare jugum vitâ didicere magistrâ.26 Et humanae
conditioni
sponte (sub-
mittere multo
terum humana-
rum usu didi-
cunt.

XXXIII. Com-

XXXIII.

*Committunt eadem diverso crimina fate,
Ille crucem sceleris pretium tulit, hic diadema.*

XXXIV.

— Majore tumultu
*Planguntur nummi, quam funera. Nemo dolorem
Fingit in hoc casu.*

Ploratur lachrymis amissa pecunia ²⁷ veris.

²⁷ Non satis,
ut in luco pro-
pinquorum.

XXXV.

*At vindicta bonum vita jucundius ipsa:
Nempe hoc indocti, quorum præcordia nullis
Interdura, aut levibus videas flagrantia causis.
Chrysippus non dicet idem, nec mite Thaletis
Ingenium, ²⁸ dulcique senex vicinus Hymetto,
Qui partem acceptæ sœva inter vincla cicutæ
Accusatori nollet dare.*

²⁸ Socrates.

XXXVI.

— Minuti

*Semper & infirmi est animi, exiguae voluptas
Ultio.*

XXXVII.

— Cur tamen illos

*Evasisse putes, ²⁹ quos diri conscientia facti
Mens habet attonitos, & surdo verbere cœdit,
Occultum quatiente animo tortore flagellum?*

²⁹ Pulchritudine
conscientie la-
niatus effigies

XXXVIII.

*Nam scelus intra se tacitum qui cogitat ullum;
Facti crimen habet.*

³⁰ flagitio cohbens, non animum.

XXXIX.

*Mobilis & varia est ferme natura ³¹ malorum,
Cum scelus admittunt, ³² superest constantia;
 ³³ quod fas*

³¹ Improborum.

³² Firmi &
constantiae
sunt.

³³ Transacta
voluptate
flagiti quid

*Atque nefas tandem incipiunt sentire, peractis
Criminibus.*

excabarunt, accidente fastidio, & conscientia mortis.

XL.

— Dociles imitardis

Turpibus & pravis omnes sumus.

XLI. Sic.

XL.

*Sic natura jubet, velocius & citius nos
Corrumptunt vitiorum exempla domestica, magnis
Cum subeunt animos auctoribus.*

XLII.

*Nil dictu fædum visuque hæc limina tangant,
Intra quæ puer est.*

XLIII.

*34 Quo jure ti-
bi sumis pater-
nam in cafi-
gando severita-
tem?*

*34 Unde tibi frontem libertatemque parentis,
Cum facias pejora senex?
35 Vitium e-
st in avaritia,
parsimonia &
prudentia no-
mine pratexi-
tus.*

XLIV.

*Sponte tamen juvenes imitantur cetera; solam
Inviti quoque avaritiam exercere jubentur:*

*35 Fallit enim vitium specie virtutis & umbrâ,
Cum sit triste habitu, vultuque, & ueste severum.*

XLV.

*Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit;
Et minus hanc optat, qui non habet.*

XLVI.

*36 Convenit in
nostros publi-
canos.*

*36 Nam dives qui fieri vult;
Et cito vult fieri.*

XLVII.

*37 Lucri bonus est odor ex re
Quilibet.*

XLVIII.

*38 Unde habeas querit nemo; sed oportet habere.
XLIX.*

Sensit Alexander, testâ cum vidit in illâ

*39 Magnum habitatorem, quanto felicior hic qui
Nil cuperet, quam qui totum sibi posceret orbem,
Passurus gestis aquanda pericula rebus.*

L.

*40 Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit.
LI.*

*Tantis parta malis curâ majore metuque
Servantur, misera est magna custodia censûs.*

SILIUS

SILIUS ITALICUS.

I.

— *Blandoque veneno
Desidiae, virtus paulatim evicta senescit.*

II.

*Explorant adversa viros; perque aspera duro
Nititur ad laudem virtus interrita clivo.*

CLAUDIANUS.

I.

— *Tolluntur in altum,
Ut lapsu graviore ruant.*

II.

*Desinat elatis quisquam confidere rebus;
Omnia mors aquat.*

III.

Semper inops, quicumque cupit.

IV.

*Vivitur exiguo melius; natura beatis
Omnibus esse dedit, si quis cognoverit uti.*

V.

Eheu quam brevibus pereunt ingentia causis!

VI.

*Si metuis, si prava cupis, si duceris irâ,
Servitii patiêre jugum, tolerabis iniqas
Interius leges. Tunc omnia jure tenebis,
Cum poteris rex esse tui.*

VII.

*Nec tibi quid liceat; sed quid fecisse docebit
Occurrat, mentemque domet respectus honesti.*

VIII. Qui

VIII.

Qui terret, plus ipse timet.

IX.

*Tu oīvem, patremque geras ; tu consule cunctis,
Nec tibi ; nec tua te moveant, sed publica vota.*

X.

— *Componitur orbis*

*Regis ad exemplum ; nec sic inflectere sensus
Humanos edicta valent, quam vita regentis.*

XI.

Inquinat egregios adjuncta superbia mores.

XII.

— *Sola Deos aequat clementia nobis.*

XIII.

*Quam bene depositum terris, ut dignus iniqui
Fructus consilii primis auctoribus infest !*

XIV.

*Aasperius nihil est humili, cum surgit in altum,
Cuncta ferit, dum cuncta timet deservit in omnes,
Ut se posse putent.*

XV.

*Sed quum cæcus inest vitiis amor, omne futurum
Despicitur, suadentque brevem præsentia fructum ;
Et ruit in vetitum domini secura libido :
Dam mora supplicii lucro, serumque quod infest,
Creditur.*

XVI.

Damna minus consueta movent.

XVII.

*Ipsa quidem virtus pretium sibi, solaque latè
Fortunæ secura nitet, nec fascibus ullis
Erigitur, plausuue cupit clarescere vulgi,
Nil opis externæ cupiens, nil indiga laudis ;
Divitiis animosa suis, immotaque cunctis.
Castibus, ex altâ mortalia despicit arce.*

XVIII.

*Qui fruitur pœnâ, fervet, legumque videtur
Vindictam præstare sibi.*

XIX. — Dis

XIX.

— *Dis proximus ille est;*
Quem ratio, non ira movet; qui facta rependens
Consilio punire potest.

XX.

— *Peragit tranquilla potestas,*
Quod violenta nequit, mandataque fortius urget
Imperiosa quies.

XXI.

Est aliquid meriti spatium, quod nulla furentis
Invidiae mensura capit.

XXII.

Fallitur egregio quisquis sub principe, credit
Servitium; nunquam libertas gratior exstat,
Quam sub rege pio.

XXIII.

Publicus hinc ardescit amor, cum moribus aequis
Inclinat populo regale modestia culmen.

XXIV.

Mars gravior sub pace latet.

D. LABERII, P. SYRI,
& aliorum veterum Sententiae, Iam-
bicis versibus singulis comprehensa,
ordine alphabetico.

A.

I.

A *B alio expectes, alteri quod feceris.*

II.

Animus, vereri qui scit, scit tuto ingredi.

III.

Auxilia humilia firma consensus facit.

IV.

Aut amat, aut odit mulier; nil est tertium.

V. Ad.

V.

Ad tristem partem strenua est suspicio.

VI.

Ames parentem, si æquus est: si alter, feras.

VII.

Amici vitium ni feras, prodis tuum.

VIII.

Absentem lœdit, cum ebrio qui litigat.

IX.

Amans quod suspicatur, vigilans somniat.

X.

Ad calamitatem quilibet rumor valet.

XI.

Amici mores noveris, non oderis.

XII.

Ægre reprendas, quod finis consuecere.

XIII.

Amicum ita habeas, posse ut fieri hunc inimicum scias.

XIV.

Amare, & sapere, vix à Deo conceditur.

XV.

Aperte mala cum est mulier, tum demum est bona

XVI.

Avarus, nisi cum moritur, nil restet facit.

XVII.

Avaro quid mali optes, ni ut vivat diu.

XVIII.

Aliena nobis, nostra plus aliis placent.

XIX.

Ad pænitendum properat, citò qui judicat.

XX.

Aleator quantum in arte est, tanto est nequior.

XXI.

Alterius damnum gaudium haud facias tuum.

XXII.

Avarum irritat, non satiat pecunia.

XXIII. Amicos

XXIII.

Amicos res opimæ pariunt, adversæ probant.

XXIV.

Audendo virtus crescit, tardaudo timer.

XXV.

Arcum intensio frangit, animum remissio.

XXVI.

Amicitia semper prodest, amor & nocet.

XXVII.

Amicum lædere ne joco quidem licet.

XXVIII.

Amicitia pares aut accipit, aut facit.

XXIX.

A morte semper homines tantumdem absumus.

XXX.

Amicum perdere, est damnorum maximum.

XXXI.

Amor miseri cum timore non potest.

XXXII.

Æs debitorem leve, grave inimicum facit.

B.

XXXIII.

Bis est gratum quod opus est, ultro si offeras.

XXXIV.

Bonarum rerum consuetudo pessima est.

XXXV.

Beneficia dare qui nescit, injusè petit.

XXXVI.

Bonum est fugienda aspicere in alieno malo.

XXXVII.

Beneficium accipere, libertatem vendere est.

XXXVIII.

Bona nemini hora est, ut non alicui sit mala.

XXXIX.

Bis mori est, alterius arbitrio mori.

XL.

Beneficia plura recipit, qui scit reddere.

XLI. Bis

SEN TENTIÆ.

XL.

Bis peccas, cum peccanti obsequium adcommodas.

XLII.

Bonus animus læsus gravius multo irascitur.

XLIII.

Beneficia dando accepit, qui digno dedit.

XLIV.

Bonus animus nunquam erranti obsequium adcommodat.

XLV.

Beneficia qui dedisse le dicit, petit.

XLVI.

Bonitatis verba imitari, major malitia est.

XLVII.

Bis vincit, qui se vincit in victoriâ.

XLVIII.

Benignus etiam dandi causam cogitat.

XLIX.

Bis interimitur, qui suis armis perit.

L.

Bene dormit, qui non sentit, quam male dormiat.

LI.

Bonorum crimen est officiosus miser.

LII.

Beneficium ubi des dignis, omnes obliges.

LIII.

Bonis nocet, quisquis pepercereit malis.

C.

LIV.

Cuius potest accidere, quod cuiquam potest.

LV.

Consueta vitia ferimus, non reprehendimus.

LVI.

Crudelis in re adversa est objurgatio.

LVII.

Cui semper dederis, ubi negas, rapere imperas.

LVIII.

LVIII.

Crudelem medicum intemperans æger facit.

LIX.

Cum inimico nemo in gratiam tutè redit.

LX.

Citius venit periculum, cum contemnitur.

LXI.

Castæ ad virum matrona parendo imperat.

LXII.

Cito ignominia fit superbi gloria.

LXIII.

Consilio melius vincas, quam iracundia.

LXIV.

Cuius dolori remedium est patientia.

LXV.

Cotidie damnatur, qui semper timet.

LXVI.

Comes facundus, in viâ pro vehiculo est.

LXVII.

Citò improborum lœta ad perniciem cadunt.

LXVIII.

Contemni est gravium scutitiae, quam percuti.

LXIX.

Cotidie est deterior posterior dies.

LXX.

Cupiditati tarda est ipsa celeritas.

LXXI.

Coniunctio animi maxima est cognatio.

LXXII.

Cui plus licet quam par est, plus vult quam licet.

LXXIII.

Caret periculo, qui etiam tutus cavet.

LXXIV.

Casus quem sœpe transit aliquando invenit.

D.

LXXV.

Discipulus est prioris, posterior dies.

LXXVI.

SENTENTIAE.

XLI.

Bù peccas, cum peccanti obsequium adcommodat.

XLII.

Bonus animus læsus gravius multo irascitur.

XLIII.

Beneficia dando accepit, qui digno dedit.

XLIV.

Bonus animus nunquam erranti obsequium adcommodat.

XLV.

Beneficia qui dedisse te dicit, petit.

XLVI.

Bonitatu verba imitari, major malitia est.

XLVII.

Bùs vincit, qui se vincit in victoriâ.

XLVIII.

Benignus etiam dandi causam cogitat.

XLIX.

Bù interimitur, qui suis armis perit.

L.

Bene dormit, qui non sentit, quam male dormiat.

LI.

Bonorum crimen est officiosus miser.

LII.

Beneficium ubi des dignis, omnes obliges.

LIII.

Bonis nocet, quisquis pepercerit malis.

C.

LIV.

Cuivis potest accidere, quod cuiquam potest.

LV.

Consueta vicia ferimus, non reprehendimus.

LVI.

Crudelis in re adversa est objurgatio.

LVII.

Cui semper dederis, ubi negas, rapere imperas.

LVIII.

LVIII.

Crudelem medicum intemperans æger facit.

LIX.

Cum inimico nemus in gratiam tutò redit.

LX.

Citius venit periculum, cum contemnitur.

LXI.

Castia ad virum matrona parendo imperat.

LXII.

Cito ignominia fit superbi gloria.

LXIII.

Consilio melius vincas, quam iracundia.

LXIV.

Cuius dolori remedium est patientia.

LXV.

Cotidie damnatur, qui semper timet.

LXVI.

Comes facundus, in via pro vehiculo est.

LXVII.

Citò improborum leta ad perniciem cadunt.

LXVIII.

Contemni est gravissim scutitiae, quam percussio.

LXIX.

Cotidie est deterior posterior dies.

LXX.

Cupiditati tarda est ipsa celeritas.

LXXI.

Coniunctio animi maxima est cognatio.

LXXII.

Cui plus licet quam par est, plus vult quam licet.

LXXIII.

Caret periculo, qui etiam tutus caverit.

LXXIV.

Casus quem sœpe transit aliquando invenit.

D.

LXXV.

Discipulus est prioris, posterior dies.

LXXVI.

SEN TENT I E.

LXXVI.

Dolor decrebet, ubi quo crescat non habet.

LXXVII.

Defunt inopie multa, avaritiae omnia.

LXXVIII.

Dari bonum quod potuit, auferri potest.

LXXIX.

Discordia sit carior concordia.

LXXX.

*Deliberandum est diu, quod statuendum est se-
mel.*

LXXXI.

Difficile oportet aurum habere ad crimina.

LXXXII.

*Damnum appellandum est cum malâ famâ lu-
crum.*

LXXXIII.

Dacis in consilio posita est virtus militum.

LXXXIV.

Despicere oportet quod possis desperdere.

E.

LXXXV.

Etiam innocentes cogit mentiri dolor.

LXXXVI.

Ex vizio alterius sapiens emendat suum.

LXXXVII.

Etiam obliuisci quod sis, interdum expedit.

LXXXVIII.

Ex hominum quæstu facta Fortuna est Dea.

LXXXIX.

Etiam qui faciunt, odio habent injuriam.

XC.

Eripere telum, non dare irato, decet.

XCI.

Etiam capillus unus habet umbram suam.

XCII.

Eheu quam miserum est fieri metuendo senem!

XCIII.

XCIII.

Excelsis multo facilius casus necet.

XCIV.

Eget minus mortalis, quo minus cupit.

XCV.

Exeritur opere nequitia, non incipit.

XCVI.

Etiam Janato vulnere cicatrix manet.

F.

XCVII.

Fortuna cum blanditur, captatum venit.

XCVIII.

Fortunam citius rapias quam retineas.

XCIIX.

Formosa facies muta commendatio est.

C.

Fortuna nimium quem fovet, stultum facit.

CI.

Fatetur facinus is, qui judicium fugit.

CII.

Felix improbitas optimorum est calamitas.

CIII.

Feras, non culpes, quod vitari non potest.

CIV.

Furor fit lesa sepius patientia.

CV.

Fidem qui perdit, perdere ultra nihil potest.

CVI.

Fides unanima unde abit, eò nunquam redit.

CVII.

Fulmen est, ubi cum potestate habitat iracundia.

CVIII.

Frustrà cum ad senectam ventum est, repetas adolescentiam.

CIX.

Fer difficilia, ut & facilia perferas.

CX.

C X.

Fortuna vitrea est: tum cum splendet, frangitur.

C XI.

Feras quod laedit, ut, quod & prodest, feras.

C XII.

Fortuna quo se, eodem & inclinat favor.

C XIII.

Factum tacendo crimen facias acrius.

C XIV.

Felicitas nutrix est iracundiae.

C XV.

Frequens vindicta paucorum odium reprimit.

C XVI.

Fortuna usū dat multa, mancipio nibil.

C XVII.

Fortuna magna, magna domino est servitus.

C XVIII.

Facilius crescit, quam inchoatur dignitas.

C XIX.

Fortuna multis dat nimis, nulli satis.

G.

C XX.

Gravissim nocet, quodcumq; inexpertum accidit.

C XXI.

Gravior est inimicus, qui latet in pectore.

C XXII.

Gravissimum est imperium consuetudinis.

C XXIII.

Geminat peccatum, quem delicti non pudet.

C XXIV.

Graviora quedam sunt remedia periculis.

H.

C XXV.

Heu quam difficilis glorie custodia est !

C XXVI.

Heu quam est timendus, qui mori tutum putat !

C XXVII.

CXXVII.

*Homo qui in homine calamitoso est misericors,
meminit suis.*

CXXVIII.

Honestus turpitudo est pro bona causa mori.

CXXIX.

*Habet in adversis auxilia, qui in secundi com-
modat.*

CXXX.

*Heu quam miserum est ab eo laedi, de quo non
possis queri!*

CXXXI.

Hominem experiri multa, paupertas jubet.

CXXXII.

*Heu dolor quam miser est qui in tormento ve-
cem non habet!*

CXXXIII.

Habet suum venenum blanda oratio.

CXXXIV.

Homo totiens moritur, quotiens amittit suos.

CXXXV.

Honestus rumor alterum est patrimonium.

CXXXVI.

Homo vitae commodatus, non donatus est.

CXXXVII.

*Hui! quam multa penitenda incurruunt viven-
ti dñi?*

CXXXVIII.

Heredis fletus sub personâ risus est.

CXXXIX.

Heredem ferre utilis est, quam querere.

CXL.

Habent locum maledicti crebræ nuptiae.

I.

CXLI.

Inferior nescit, quicquid peccat superior.

CXLI.

Inimicum ulcisci, vitam accipere est alteram.

CXLII.

Invitum cum retineas, exire incitas.

CXLIV.

SENTENTIÆ.

CXLIV.

Ingenuitatem lœdis cum indignum rogas.

CXLV.

In nullum avarus bonus est, in se pessimus.

CXLVI.

Inopi beneficium bis dat, qui dat celeriter.

CXLVII.

Instructa inopia est in divitiis cupiditas.

CXLVIII.

Invitat culpam qui peccatum præterit.

CXLIX.

Jucundum nihil est, nisi quod reficit varietas.

CL.

Irritare est calamitatem, cum te felicem vocaveris.

CLI.

Ingratus unus miseris omnibus nocet.

CLII.

In amore semper mendax iracundia est.

CLIII.

Invidia tacitè sed inimicè irascitur.

CLIV.

Iratum breviter vites, inimicum diu.

CLV.

Injuriarum remedium est oblitio.

CLVI.

Iram qui vincit, hostem superat maximum.

CLVII.

In malis sperare bene, nisi, innocens, nemo solet.

CLVIII.

In vindicando criminosa est celeritas.

CLIX.

Inimicum, quamvis humilem, docti est metuere.

CLX.

In calamitoso risus etiam injuria est.

CLXI.

Judex damnatur, cum necens absolvitur.

CLXII.

In rebus dubiis plurima est audacia.

CLXIII.

Ita crede amico, ne sit inimico locus.

CLXIV. Iratus

CLXIV.

Iratus etiam facinus consilium putat.

CLXV.

Id agas, ne quis tuopse te merito oderit.

CLXVI.

*Improbè Neptunum accusat, qui iterum naufragium
facit.*

CLXVII.

Ignoscito sèpè alteri, nunquam tibi.

CLXVIII.

Insanus omnis furere credit ceteros.

L.

CLXIX.

Loco ignominiae est apud indignum dignitas.

CLXX.

Laus nova nisi oritur, etiam vetus amittitur.

CLXXI.

Levis est fortuna: cito reposcit, quod dedit.

CLXXII.

Lex universa est, quæ jubet nasci & mori.

CLXXIII.

Lucrum sine damno alterius fieri non potest.

CLXXIV.

Lingua est mali loquax mentis indicium malæ.

M.

CLXXV.

Malignos fieri maximè ingrati docent.

CLXXVI.

Multis minatur, qui facit uni injuriam.

CLXXVII.

Mora omnis odio est; sed facit sapientiam.

CLXXVIII.

Mala causa est, quæ requirit misericordiam.

CLXXIX.

Miserrima fortuna est, quæ inimico caret.

CLXXX.

Malus est vocandus, qui suâ causâ est bonus.

CLXXXI.

Malus bonum ubi se simular, tunc est pessimus.

CLXXXII.

*Mortuo qui mittit munus, nil dat illi, adimit
fibi.*

CLXXXIII.

*Minor est quam servus, dominus, qui servos
timet.*

CLXXXIV.

Magis haeres fidus nascitur, quam scribitur.

CLXXXV.

Magno periclo custoditur quod multis placet.

CLXXXVI.

Male vivunt, qui se semper victuros putant.

CLXXXVII.

Maledictum interpretando facias acrius.

CLXXXVIII.

*Male secum agit aeger, medicum qui heredem
facit.*

CLXXXIX.

Mens incorrupta miseriâ corrumpitur.

CXC.

Minus decipitur, cui negatur celeriter.

CXCI.

Mutat se bonitas irritata injuriâ.

CXCII.

Mulier quæ sola cogitat, male cogitat.

CXCIII.

*Maleficere qui vult, nusquam non causam in-
venit.*

CXCIV.

Male imperando summum imperium amittitur.

CXCV.

Malum consilium consultori pessimum est.

CXCVI.

Magnanimo injuriae remedium oblivio est.

CXCVII.

Miser dici bonus vir esse non potest.

CXCVIII. Morten

CXCVIII.

Mortem timere crudelius est quam mori.

CXCIX.

Magister infidelis est recti metus.

N.

CC.

Non peccant oculi, si animus oculis imperet.

CCI.

Nil proprium ducas, quod mutarier potest.

CCII.

Non citò perit ruinâ, qui primum timet.

CCIIH.

Nullus tantus quæstus, quam quod habes parcere.

CCIV.

Nunquam periculum sine periculo vincitur.

CCV.

*Nulla est tam bona fortuna de qua nil possis
queri.*

CCVI.

Negandi causa avaro nunquam deficit.

CCVII.

Nil eripit fortuna, nisi quod e³ dedit.

CCVIII.

Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.

CCIX.

Non est beatus, ipse qui se nesciat.

CCX.

Nimium altercando veritas amittitur.

CCXI.

Necessitatis est remedium parcitas.

CCXII.

Nulli imponas quod ipse non possis pati.

CCXIII.

Nil turpis, quam vivere insipiens senex.

CCXIV.

Non est bonitas esse meliorem pessimo.

SENTENTIAE.

CCXV.

Nunquam satis est, quod improbae spei datur.

CCXVI.

Non est pusillum si quid maximo est minus.

CCXVII.

Nunquam secura est prava conscientia.

CCXVIII.

Negata est magnis sceleribus semper fides.

CCXIX.

Necesse est multos timeat, quem multi timent.

P.

CCXX.

Perpetuò vincit, qui utitur clementia.

CCXXI.

Pars beneficij est, quod petitur, si cito neges.

CCXXII.

Barere scire, par imperio gloria est.

CCXXIII.

Puras Deus, non plenas, adspicit manus.

CCXXIV.

Pati necesse est multa mortalem mala.

Q.

CCXXV.

Quam sèpè veniam, qui negaverat, petit !

CCXXVI.

Quam pœnitenda incurruunt vivendo diu !

CCXXVII.

Quod facere turpe est, dicere ne honestum puta

CCXXVIII.

Quid quisque possit, nisi tentato, nesciit.

CCXXIX.

Quod nescias damnare, summa est temeritas.

CCXXX.

Quod vult haber, qui velle quod satis est potest

R.

CCXXXI.

Ridiculum est nocentis odio perdere innocentiam

CCXXXII.

Repente dives nemo factus est bonus.

CCXXXIII.

Res inquieta est in seipsum felicitas.

CCXXXIV. Sap.

S.

CCXXXIV.

Sæpè dissimulare, quam ulcisci satius fuit:

CCXXXV.

Semper redundat ipse in auctores timor.

CCXXXVI.

Secretè amicos admone, lauda palam.

CCXXXVII.

Spes præmissi, laboris est solatium.

CCXXXVIII.

Stultum est timere, quod vitare non potes.

C. XXXIX.

Stultum imperare reliquis, qui nescit sibi.

C. XL.

Sepè oculi & aures vulgi testes sunt mali.

C. XLI.

Suspecta semper ornamenta clementibus.

T.

CCXLII.

*Tam deest avaro quod habet, quam quod non
habet.*

CCXLIII.

Timidus vocat se cautum, parcum sordidus.

V.

CCXLIV.

Veterem ferendo injuriam invitias novam.

CCXLV.

Velox consilium sequitur pœnitentia.

CCXLVI.

Vitium fuit, nunc mos est, adsentatio.

SENTENTIÆ BREVES,
Ex Illustroribus Auctoribus Græcis,
Latinis & Hispanis excerptæ.

1. Prinципium dimidium totius. Hesiodus.
Ἀρχὴ ἡμῶν πάντος.

2. *Frustrā habet, qui non utitur.* Homerus.

3. *Eodem collyrio mederi omnibus.* Hieron.

4. *Annulus aureus in naribus suis.* Prov. II.

5. *Gladiator in arenâ consilium capit.*

6. *Caput artis est decere quod facias.* Quintil.

3. Leges, admonitiones, & obligatorier, non operari omnibus easdem admoveare.

4. Ubi nō squalorem per le præclarū illicē adhibetur, ubi minimē addecer. **5.** Pro eo quod est, ab eo sperare emolumēntum, cui nō sit quidem, quod auferri queat.

7. Quadrat in ienes avaror.

7. *Exactā viā viaticum querere.* Cic. Senec.

8. *Aliorum medicus, ipse ulceribus scates.* Plut.

**Ἀλλων ιατέρες αὐτὸς ἔλκεσθεύων.*

9. *Haudquādū difficile, Atheniensem Athēnēs laudare.* Aristoteles.

Oὐ χαλεπόν Αθηναῖς οὐ Αθηναῖς ἐπανεῖν.

9. Dicitur est propter encōmia orationeisq. panegyricas, qua Athenis ex more exhibebantur is qui fortiter opp̄etiſſent in bello; in quibus quia plurima dicebantur in laudem populi Atheniensis, pronis auribus audiebantur.

10. Fortiter ferendo vincitur malum, quod evitari non potest. *Plautus.*

11. *Magistratum gerens audi & justè & injūstè.* Solon.

**Ἄρχεντες καὶ δικαιῶντες καὶ ἀδίκων.*

12. *Afinus aſino, & ſui ſui pulcher.* Alcim.

**Οὐ θεραπεύων καλλιστος, δέ τι περιέτ.*

13. *Non luctu, sed remedio opus in malis.* Hom.

14. *Ne depugnes in alieno negotio.* Homer.

15. *Quæ ſupra nos, nihil ad nos.*

Tὰ τοῦτον οὐδὲν τοῦτον οὐδὲν.
t̄. Dicitum Socratis in Astrologos. Torquati potest in illis qui de negotiis Principum aut Theologis mysteriis temere loquuntur. Vertere licet & in contrarium; *Quæ infra nos, nihil ad nos.*

16. Mores

16. *Mores amici noveris, non oderis.* Porphyr.
Φίλος τε φίλου μήνωσε, μακόνις δὲ μηδέ.
17. *Novos amicos dum paras, veteres cole.*
Hermes.
18. *Neque nulli sis amicus, neque multis.*
Hesiodus.
19. *Amicorum omnia communia.* Pythag.
20. *Vultu sapè laeditur pietas.* Cicero.
21. *Amicus magis necessarius, quam ignis & aqua.* Plutarch.
22. *Intempestiva benevolentia nihil à similitute differt.* Suidas.
23. *Multas amicitias silentium dixerunt.*
Aristot.
- Πολλὰς φίλιας ἀπεργούμενα μέλυσσεν.
24. *Amicus usque ad aras.* Aulus Gell.
25. *Animo agrotanti medicus est oratio.* Plut.
Ψυχὴς νοσήσας εἰσὶν οὐαὶ λόγοι.
26. *Conciliant homines mala.* Aristot.
27. *Queruli ad amicitiam parum apti.* Herod.
Οἱ φιλομεμφέες δῆτοι φίλων τοῦτον εὔφυες.
28. *Felicitas multos habet amicos.* Theogn.
Εὐτύχα πλούφιλοι.
29. *Amicus certus in re incertâ cernitur.* Enn.
30. *Viri infeliciis procul avici.* Aristid.
Αὐδεῖς κακῶς φέροντες οὐ ποδῶν φίλοι.
31. *Sapientes principes sapientum congressū.*
Plato.
- Σοζοὶ πέργυνος οἵδε συφῶν Γωνοίδε.
32. *Amicitias immortales esse oportet.* Cicero.
33. *Qui non zelat, non amat.* August.
34. *Magister artis amor.* August.
35. *Vel capillus habet umbram suam.* Publius.
36. *Ut possimus, quando ut volumus, non licet.* Terent.
37. *Mortuo leonis & leporis insultant.* Homer.

³⁷ Vulg re
Philonis elegi-
um, quod nol-
le expedit.

SENTENTIÆ BREVES.

38. *Gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cando.* Homerus.

Πασὶς ἐνδελεχθεῖσα κοιλαῖντι πέτερη.

39. *Dicendo dicere discunt.* Zenod.

Ἐκ τῷ λέγειν τῷ λέγειν ποεῖσθαι.

40. *Exercitatio potest omnia.* Perian.
Μελέτη πάντα δύσις.

41. *Hoc age.* Homer.

42. *Consulendum est consiliis parendum.* Hom.

43. *Fortes fortuna adjuvat.* Terent.

44. *In discrimine apparet qui vir.* Aristot.

45. *Sapiens sua bona secum fert.* Suidas.

Ο σοφὸς δὲ αὐτῷ πειρόμενος οὐ νίστας.

46. *Tranquillo quilibet gubernator est.* Senec.

47. *Inest sua gratia parvis.*

Χαῖεις βασιστὴν ὄπισθεῖς.

48. *Pauciloquius, sed eruditus.* Varro.

49. *Neque cæcum ducem, neque amentem consultorem.* Aristoph.

50. *Unus vir, nullus vir.* Plato.

Εἷς ἀνὴρ. οὐδεὶς ἀνὴρ.

51. *Sine ope divinâ nihil valemus.* Homer.

Πάντες δὲ διῶν χατέοσθ' ἀνθρώποι.

52. *Ne suscipias negotii molem,*

cùm nequeas auxiliari.

Hom.

53. *In magnis voluisse sat est.* Tibull.

54. *De alieno liberalis.*

55. *Ut sementem feceris, ita et metes.* Cic.

56. *Qualis vir, talis oratio.* Seneca.

57. *Protinus apparet quæ plantæ frugiferæ fururæ.* Senec.

58. *Consilium res sacra.* Zenod.

59. *E flammâ cibum petere.* Terent.

60. *Corrumput bonos mores colloquia prava.*

Paulus.

Φθείρουσιν δῆτι γενεὰ διαιλίσαι κακοῖ.

59 b. e. Quidvis cibi causâ pati & facere.

60 Menander

senarius, quem

Divus Paulus

haudquam

gravatus est, in

x Corinthiorum

Epistola citare.

Celebratur & hic senarius à Græcis :

Κακοῖς διαιλίσαι καὶ αὐτὸς ἐνδέσθαι κακοῖ.

Malus ipse fieri, si malis convixeris.

61. *A bonis bona disce.* Theogn.
 62. *Nihil est inanius, quam multa scire.*
 Πολυμαθημοσῶν κακεότεργν ἀλλο.

63. *Multæ regum aures atque oculi.* Lucian.

64. *Bis dat, qui citò dat.*

65. *Heroum filii noxa.*

'Αγριῶν ἡρῶν τέχνα πίουσα.

66. *Difficilia quæ pulchra.* Solon.

67. *Quot servi, tot hostes.* Seneca.

68. *Hostium munera, non munera.*

69. *Homo homini lupus.*

70. *Homini diligentí semper aliquid superest.* Chrysost.

71. *Flamma fumo proxima est.* Plautus.

72. *Ne puer gladium.* Suidas.

73. *Quid cæco cum speculo?* Stobæus.

74. *Ajonus portans mysteria.* Aristoph.

75. *In eburnâ vaginalâ plumbeus gladius.* Diog.

76. *Dives aut iniquus est aut iniqui hæres.*

Hieron.

77. *Satietas ferociam parit.* Theogn.

78. *Vestis virum facit.*

Εἴναιτα ἀνή.

79. *Nemo bene imperat nisi qui paruerit imperio.* Ariotot.

Οὐκ εἶνις ἐδ. ἀρέτην μὴ αἰσχύνεται.

80. *Boni ducis bonus comes.*

81. *Arbore dejectâ quivis ligna colligit.* Juven.

Δρῦς πεσόντος πᾶς ἀνὴρ ξυλεῖται.

82. *Solus sapit.* Homer.

83. *Si tanti vitrum quanti margaritum.* Tert.

84. *Malum principis malus finis.*

85. *Respublica virum docet.* Plutarch.

86. *Post malam segetem serendum est.* Seneca.

87. *Tum canent cycni, cum rocebunt graculi.*

Greg. Nazianz.

88. *Odi puerulos præcoci sapientiæ.* Apul.

89. *Festina*

65. *Manet & hodie vulgatus jocu;* Ex fa-
cientissimis pa-
tribus itulig-
mos propagari
liberos.

70. *Qui verè di-
ligens in nego-
cio nunquam
fiti atrifacit.*

72. *Subaudiens-
dum, commi-
tū,*

74. *In eum di-
cebatur, qui
præter dignita-
tem in monere
quopiam verba-
batur.*

SENTENTIÆ BREVES.

89. *Festina lente.*
 90. *Priscis credendum.* Tullius.
 91. *Ignis, mare, mulier, tria mala.* Homer.
 92. *Optimum obsonium labor.*
 93. *Qui non litigat, cœlebs est.* Hieron.
 94. *Simia est simia, et si aurea gestet insignia.*
 Lucian.
 95. *Simiarum pulcherrima deformis est.* Plato.
 96. *Nemo mortalium omnibus horis sapit.* Plin.
 97. *Malum vas non frangitur.* Sophoc.
 98. *Ne quære mollia ne tibi contingent dura.*
 Phur.
 99. *Duos qui sequitur lepores, neutrum capit.*
 100. *Spem pretio emere.* Terent.
 101. *Semper agricola in novum annum dives.*
 Αὐτὸν γαρέρδας, εἰς γέωτα πλέσοι.
 102. *Scipioni arundineo innisi.* Isaías.
 103. *Non est ejusdem multa & opportuna di-
 cere.* Menand.
 Χωεὶς τὸ τίπεν πολλὰ καὶ τὰ καύεια.
 104. *Levissima res oratio.* Synesius.
 105. *Ignavis semper feriae sunt.*
 106. *Fontes ipsi sitiunt.* Cicero.
 107. *Dulce bellum inexperto.* Veget.
 108. *Compendiaria res improbitas, virtusque
 tarda.*
 Σωτῆμος οὐ πονεῖται, βεγδᾶν οὐ ἀρετῆ.
 109. *Insania non omnibus eadem.* (mordent.)
 110. *Canes timidi vehementius latrant quam*
 111. *Leonem larva terret.* Diogen.
 112. *Mortuo verba facis.* Plautus.
 113. *Reti ventos venaris.* Lucianus.
 114. *Aranearum telas texere.* Basilius.
 115. *Cum diis pugnare.* Cicero.
 Θεομαχεῖν.
 116. *In cælum jaculari.* Zenod.
 117. *Contra stimulum calces.* Hieron. Terent.
 118. Ver.

118. *Ver ex anno tollere.* Herodot.
 119. *Umbris pro corpore.*
 120. *Lacrymā nihil citius arescit.* Tullius.
 121. *Multa noris oportet quibus Deum fallas.*
 122. *A fonte puro pura defluunt aqua.* Theog.
 123. *E se finxit velut araneus.*
 124. *Tempus omnia revelat.* Tertull.
 125. *Neque mel neque apes.* Tryph.
 Μή τε μέλι μότε μέλασσας.
 126. *Serere ne dubites.* Columell.
piam conjunctum. 126 Ne pigeat ejusmodi rerum aliquid moliri, à quibus parum diff-
pendit, sed plurimum emolumenti possit profici.
 127. *Proba est materia; si probum adhibeas artificem.* Plaut.
 128. *Obedientia felicitatis mater.* Æschin.
 Πειθαρχία γάρ δι τὸν πειθαρχέα μάτην:
 129. *Lupus pilum mutat non mentem.*
 130. *Senectus ipsa morbus est.* Terent.
 131. *Corpus sine pectori.* Horat.
 132. *Rosam quæ præterit ne queras iterum.*
 Aristid.
 133. *Molestem sapientem apud stultos loqui.*
 Diogen.
 Αργαλέον φρεγέοντα παρ' ἀφεσι πολλ' αὐγεδίζει.
 134. *In pace leones, in praetalo cervi.*
 135. *Efurienti ne occurras.* Theocr.
 136. *Figulus figulo invidet.* Faber fabro. Hesi.
 Καὶ κεργαλίς καεκεῖ φδονέι, καὶ τέκτων τέκτων.
 137. *Inimicus ē invidus vicinorum oculus.*
 Alcipp.
 138. *Expertes invidentiae Musarum fores.*
 Αφδονοι Μυοῶν Σύγει.
 139. *Factantiae comes invidia.* Homerus.
 140. *Optat ephippia bos piger, optat arare cæballus.* Horat.
 141. *Fertilior seges est alieno semper in agro.*
 Ovid.

125. In eos dici
solitum qui re-
culant incom-
modum ferre,
quod sit cum
commodo quo-

127. Egregia
quidem intoles-
ci recte institua-
tur.

135. Fames ei-
num exasperat
iracundiam.

SENTENTIÆ BREVES.

142. Non licet in bello bis peccare.

143. Quod index auro, id aurum homini.

144. *Fuſtitia virtutem in ſe complectitur omnem.* Aristot.

Ἐν τῷ δικαιοσύνῃ οὐδέποτε πᾶσ' ἀρετὴ τῆς.

145. Ad amuſſim applica laſidem, non ad laſidem amuſſim. Plutarchus.

146. Nemo quemquam ire prohibet publicā viā. Plautus.

147. *Quod aliis vitio vertas ipſe ne feceris.* Homerus.

148 Cicero in Clodium qui populum fame jam exasperatum concionibus insuper ſeditiōis in rabiem agebat: *vt tu, inquit, in hoc ulcere tangam unguis exiferes.*

149. *Veritas simplex oratio.* Diogen.

150. Maturè fias ſenex, ſi diu velis eſſe ſenex. Cicero.

151. *Venter auribus caret.* Plutarch.

152. *Qui quæ vult dicit, quæ non vult audiet.* Terent.

153. *Ignis non extinguitur igni.*

154. *Oleo incendium reſtinguere.* Plato.

155. *Nota res mala, optima.* Plautus.

156. *Dictum eft apud Plautum ſub perfonā ſenex, ſuadere conantis amico ne uxorem malam repudiaret, aliam duſturus, propreterea quod plerumque fit, ut qui commuat primum, pro malo pejus accipiat, tum ignotum pro noto, inſuetum pro familiarī.*

156. *Sibi parat malum qui alteri parat.* Aristot.

157. *Colubrum in ſinu fovere.* Aſop.

158. *Nemo leđitur niſi à ſeipſo.* Diogen.

159. *Malum benē conditum ne movearis.* Virg.

160. *Fæcem bibat, qui vinum bibit.* Aristoph.

161. *Fumum fugiens in ignem incidi.*

162. *Jucundi acti labores.* Cicero.

163. *Ubi quis dolet, ibidem ē manum habet.*

Plut.

163. *Plutarchus hoc torqueret, ubi quid tive dolet, ibi quisque lingua.*

Ὥοντι περὶ ἀλγεῶν, κατεῖται καὶ τὸ χειρόπεδον.

164. *Meminiffe gaudet laborum qui servatus est.*

Ἄλλον τὸ σωσίτα μεμνηθεὶς πόνων.

165. Cor.

165. Conscientia mille testes. Quintil.
166. Nosc te ipsum. Plato.
Γνῶθι σεαυτόν.
167. Secum vivere.
168. Ne vites musicam. Plutarch.
Μή κακορεγεῖ τὸ μέσον.
169. Ubi parueris impera.
170. Fucunda rerum vicissitudo. Arlstat.
Μεταβολὴ πάντων γλυκύ.
171. Iniquum petendum ut aequum feras. Quint.
172. Summum cape, & modicum habebis. Zen.
173. Donum quocunque aliquis dat, proba.
Strabo.
174. Ingens telum necessitas.
175. Feras, non culpes quod vitari non potest.
Gellius.
176. Deum sequere.
177. Mortui non convitiandum. Homerus.
178. Jugulare mortuos.
179. Carpet citius aliquid quam imitabitur.
Diogen.
- Μεμηδέποτε τῆς μᾶλλον ἢ μικρότερον.
180. Tollenda malo occasio. Homerus.
181. Non semper erit ætas. Hesiod.
182. Cum licet fugere, ne quære litem. Alcibiad.
183. Oderint dum metuant. Cicero.
184. Bonæ leges malis ex moribus procreantur.
Macrobius.
185. Multa docet famæ.
- Πολλῶν ὁ λιπός γέγενε διδάσκων.
186. Querenda facultates, deinde virtus. Diog.
187. Mendico ne parentes quidem amici sunt.
188. Lune radiis non maturescit botrus. Plut.
189. Quod volumus sanctum est. Augustinus.
190. Patriæ fumus igne alieno loculentior.
Lucianus.
191. Multi te oderint, si te ipsum ames.

165. Heu quam difficile est crimen non prodere vultu.

166. Juvenalis:
E cælo descendit.

167. Confite est cum illo: tecum habita.

168. Ne loquacisdiscrepancia, ne nova moliria.

192. *Sine rivali diligere.* Auson.
193. *Preces armatæ.*
- M. Tullius*
 $\pi\tau\alpha\delta\alpha\tau\alpha\gamma\kappa\alpha\pi$
 appellat fusio-
 nem cum necessitate vique conjunctam; quales sunt Principum preces: Tacitus, Preces
 erant quibus contradicere non posset.
194. *Pinguis venter sensum non gignit te-
 nuem.* Hieron.
- Παχεῖα γαστὴ λεπῆδη καὶ πίκτη νόον.*
195. *Homo homini Deus.*
196. *Ex otio negotium.* Lucian.
197. *Nequicquam sapit qui sibi non sapit.*
 Plautus.
198. *Quod adest boni consule.* Homer.
199. *Senesco semper multa addiscens.* Solon.
Γηράσκων δὲ τὸν πολλὰ σιδησθέντων.
200. *Nec passim, nec omnia, nec ab omnibus.*
 Ulpianus.
201. *Boni pectoris est tondere pecus, non de-
 glubere.* Suetonius.
202. *Summum jus summa injuria.* Cicero.
203. *Destitutus ventis remos adhibe.* Hermol.
204. *Optimum alienā insanī frui.* Plinius.
205. *Satius est initiis mederi quam fini.* Suid.
206. *Post bellum auxilium.* idem.
207. *Ægroto dum anima est, spes est.* Cicero.
208. *Spes alunt exules.* Euripid.
209. *In beato omnia beata.* Horat.
210. *Mulierem ornat silentium.* Sophoc.
211. *Quam quisque novit artem in hac se
 exerceat.* Cicero.
212. *Inscitia confidentiam parit.* Thucydid.
213. *Aliam etatem alia decent.*
214. *Emere malo, quam rogare.* Suidas.
215. *Ante tubam trepidas.* Zenod.
216. *Mulier imperator & mulier miles.* Plut.
217. *Vir fugiens & denuo pugnabit.* idem.
 $\cdot \text{Αὐγὲς οὐ φύγειν καὶ πέλειν μαχέσει} \cdot$
218. *Initio confidens, in facto timidus.* Eust.
219. *Lingua*
- 216. Quoties
 totum negoti-
 um ignavis com-
 mendum est.*

219. Lingua bellare. Aristoph.
 220. Cum adsit via semitam queris. Homer.
 221. Fumos vendere. Martial.
 222. Leonis catulum ne alas.
 223. Leonina societas.

ritatis pretio vendere. 222 Admonet adagium non esse fovendam potentiam quæ leges possit opprimere. 223 Cum omne commodum ad unum aliquem reddit, reliquis vi fraudatis.

221 Principum
benevoleniam
simulata com-
mendationis of-
ficio per occa-
sionem familia-

224. Dimidio vite nihil differunt felices ab infelicibus. Plutarch.

224 Somno qui
velut foenerator
dimidium vita
aufest.

225. Vita hominis peregrinatio. Plato.

226. Longæ rerum manus. Ovidius.

227. Ineß & formica bilis. Lucian.

Ἐνεὶς καὶ μέρικη χρήσι.

228. Malè parta male dilabuntur. Plautus.

229. Malis ter mala. Stobæus.

Τοῖς κακοῖς τελά ταῦτα.

230. Sui cuique mores fingunt fortunam. Corn.

Nepos.

231. Vindicta tarda sed gravis. Homer.

232. Adoraturi sedeant. Plutarch.

233. Præterita semper meliora. Diogen.

Ἄπει τὰ πέριοδοι βελτίω.

234. Felix qui nibil dabit.

235. Bos lassus fortius figit pedem. Hieron.

SENTENTIÆ BREVES, è solis Græcis excerptæ.

1. P Ræstat principio mederi, quam fini.
Ἄρχων ἡδαι πόλι λόγον οὐ τελεθτώ.

2. Tutius eit raccere quam loqui.

Ασφαλέστερον τὸ λέγειν τὸ συγάν.

3. Sponte Deus bona emittit.

Αὐτομάτως οὐ διθύρασι τὸ ἀγαδά.

4. Vir

4. *Vir sapiens fortis melior.*
Βέλτιστος ἀλκηντήρ οὐ φυσε σοφισμόν τονίζει.
5. *Brevis voluptas mox doloris est parens.*
Βεργοῦσσα τέρψις οὐδετῆς πάτερ λύπτων.
6. *Vetus simius non capitur laqueo.*
Τέρπων πάθηκος εἰχείται πάγη.
7. *Frustra senem lapsum in juventa corrigas.*
Τέρπεται δέ οὐδέτερη φλαμβεύει, θεοὶ γένεται πάντοις.
8. *Senecius omnimoda miseratio; omnia habet, οὐ omnium indiget.*
Τέρπεται οὐδέκαλπέται δέξια πάρεστις, πάγη τε καὶ πάσης πάθεται.
9. *Senecius atque paupertas duo sunt vulnera vix medicabilia.*
Τέρπεται καὶ πενία δύο περιάματα παθετά πάθηται.
10. *Lingua maledica improbae mentis argumentum.*
Τέρπεται μαλαία ζητητική παρείλεται.
11. *Lingua demens pœna conciliatrix.*
Τέρπεται μαλαία ζητητική παρείλεται.
12. *Lingua, quo vadis urbem instaurans, οὐ rursum illam subvertens?*
Τέρπεται, περιπέτην πόλιν αγορεύεισσα, καὶ πάλιν καταστρέψασσα;
13. *Silentium οὐ taciturnitas, οὐ mulier, verum decorat genus.*
Τέρπεται κόσμον οὐ στυγὴ φέρει.
14. *Confide verum proloquens, nunquam cades.*
Θέρετρος λέγων τὸν αληθέα, καὶ σφράγιον ποτε.
15. *Deo favente livor haud quisquam potest; at non favente nil potest ullus labor.*
Θεῖον μέλοντες εἰδὲν ισχὺν φέρουσι,
Καὶ μὴ μίδοντες εἰδὲν ισχὺν κόπος.
16. *Nempe otiosis nullus adjicitur Deus.*
Θεοῖς τοῖς ἀργεῖσιν καὶ πατεῖσαῖς.
17. *Medela linguae ventris abstinentia.*
Τάσσα γλώσσης οὐκερετητα κοπίας.

18. *Ubi enim timor, ibi est pudor.*

"Ιτα γδέ οὐτοί, ἔντα καὶ αἰσθάσ.

19. *Æqualitas bellum non parit.*

"Ισα πόλεμον εἰς ποιεῖ.

20. *Tempus anima rei.*

Καιρὸς ψυχὴ ταχίγυμα Θεός.

21. *Audire nempe quam loqui præstat male.*

Κακῶς ἀκέραν κρείσων οὐ λέγειν κεκίνει.

22. *Honesta paupertas prior quam opes maleæ.*

Κακῆς πίνεσθε, οὐ πλετεῖν κεκίνεις.

23. *Commune naufragium omnibus est consolatio.*

Κοινὸν ναυάγιον τοῖς πᾶσι παρεμβάσιον.

24. *Præstat ipsum esse plurimi, quam res plurimi possidere.*

Κρείσων αὐτὸν οὐ πολλὰς αἴξιας, οὐ κακῆς πολλὰς αἴξια.

25. *Oreima loquere, pulcherrima fac.*

Λέγειν μὲν τὰ δέσια ταχίτερον ὃ τὰ κακά.

26. *Lapis qui volvitur algam non generat.*

Άιδος καλιόπειρος, φύκος εἰς ποιεῖ.

Ita Asklagium Anglicum.

A rolling Stone gathers no Moss.

27. *Lupus pastor.*

Λύκος ποιεῖτο.

28. *Certamen non admittit causationes.*

Ἄγων εἰς δέχεται σκύλους.

29. *Os ostio carens.*

Ἄσθετον σόκει.

30. *Infructuosus rebus in malis pudor.*

Αἰδος γδέ εἰς κακοῖσιν οὐδὲν ὀφελεῖ.

31. *Audi quæ ex corde dicuntur.*

Ακεῖ τὰ διὰ προθέσεων.

32. *Non id quod magnum est, pulchrum est :*

sed id quod pulchrum, magnum.

Άλλ' εἰς τὰ μέχρια ἐδίπλα, τὸ δὲ εἰς μέχρια.

33. *Delicti causa, melioris ignorantia.*

Άμαρτίνας αἰτίη, οὐ ἀμαρτίνη τὸ κρείσοντος.

34. *Simul*

34. Simul da, & accipe.

Αὐτος δέδε καὶ λέμενε

35. Viri probi tyrannidem pulchrum est pati.

Ἄνθρωπος τόσος οὐδὲν καὶ περιγγεῖλας καλόν.

36. Si amicos oderimus, quid faciemus iis qui nos oderunt.

Ἄγαρ φίλος μαστήδον, ποιήσομεν τοῦ μαστήδονας.

37. Nullum anarchiam majus est malum.

Ἄναρχος τοῦ μητρὸν ἐκ τούτου κακόν.

38. Si claudio cohabit, subclaudicare disces.

Ἄγαρ χωλῷ παρεικῆσης τοσούαδειν μαστήδον.

39. Omne solum viro fortis patria est.

Ἄπασα τοῦ χθῶνος ἀνδεῖ γενναῖον πάτερ.

40. Sermo simpliciter veritati convenit.

Ἄπλος ὁ μᾶλις τοῦ ἀληθείας ζευς.

41. Prudentiae sunt universa subdita.

Ἄπαντα δέλλα τῷ φεγνεῖν καθίσαται.

42. Trepidum opes, at gratum animo sunt malum.

Διαβαθύ δοξά πλεύτος καὶ φιλοφυκον κακόν.

43. Gladius calumniā acutior, modo gladius calumniantorem antevertat.

Διαβολῆς δέξιά τοῦ ξιφοῦ, εἰ τοῦ ξιφοῦ σεγόνδος τὴν διαβαθύντα.

44. Litem parit lis, noxa item noxam parit.

Δίκη δίκλινος ἐπικτε, καὶ βαδεῖν βαδεῖται.

45. Quarentibus bona vix obveniunt, mala autem etiam non quarentibus.

Δίκημόνοιστος τοῦ ἄγαδα μολις παρεγίνεται τὰ τοῦ κακοῦ καὶ μὴ δίκημόνοιστος.

46. Bis pueri senes.

Δίς παῖδες οἱ γέροντες.

47. Turpe est eundem bis ad lapidem impingere.

Δίς τρέψεις τοῦ αὐτοῦ αἰγγέδον περιστρέψει λίθον.

48. Ad imbecilles imbecillis advenis.

Ἐτεῖς ἀδεγγυταις ἀδεγγῶν ἐλίπεσθαις.

49. *Unus vir. non omnia videt.*

Εἷς ἄγης καὶ παντὸς δέξῃ.

50. *Ex aspectu hominibus nascitur amor.*

Ἐκ τοῦ εἰσερχούντος γίνεται ἀνθρώποις ἐρῶντιν.

51. *Ex unguisbus leonem.*

Ἐκ τοῦ ὄνυχος τὸ λέοντα.

52. *Me quidam si insaniant. te autem si sapiant.*

Ἐμὲ μὲν ἀναγάγωσι, σὲ δὲ ἀναφεγγάσω.

53. *Solertia capiuntur quae aliqui capi nequeunt.*

Ἐπινοίας θηρεύται τὰ ἀδίκεατα.

54. *Res juuentum, consulta virūm, sunt vota senectue.*

Ἐργα νέων, βέλαι τῷ μέσον, ἔυχαι τῷ γερόντων.

55. *Aut opportunum silentium, aut sermonem utilem habe.*

Η στογὴν καίεσσον, οὐ λόγου ὀφέλιμον.

56. *Modestus de se sentire, aut plus virium habere oportet.*

Η φρενῶν ἔλασσον, οὐ μᾶκρος μὲν μεῖζον.

57. *Ubis virtuti suus bonus aestet, improbitas licentius graffatur.*

Μὴ πιστεύεις ἀρετῆς, οὐ κακοία παρρησιάζεται.

58. *Certamen ex ille haud decus magnum parit.*

Μικρές τοῦ ἀγῶνος καὶ μέγες ἔρχονται κλέος.

59. *Una turundo non facit ver.*

Μία χελιδὼν ἐάρει καὶ ποιεῖ.

60. *Odis sophistam quisquis haud sapit sibi.*

Μίσος σοφίσκων δύσις καὶ αὐτῷ σοφός.

61. *Aesti laboris nimia hancetur gratia.*

Μόχθος καὶ ἐμέτης τοῦ παρελθόντος λόγος.

62. *Stultus tacere neicit.*

Μωρεῖς σιωπῶν καὶ διώκταις.

63. *Mens videt, οὐ mens audit.*

Νέος ὅρασις καὶ νῦν ἀκήσεις.

64. *Servare leges patrias pulchrum ac bonum.*

Νόμοις ἐπενδύτοις ἐγχωρίοις καλόν.

52 Phocionis
responsum ad-
versus necio
quem importu-
ne sibi occinen-
tem te Phocion
interficiens Athe-
nienses.

SENTENTIÆ BREVES.

65. Par cum Diis parentibus lege est honor.

Νόμος γνεδσιν θυσίοις πυάς νέμεται.

66. Mærore morbum perpeti minus grave.

Νόσου πολὺ κρείπην δὲ οὐ λύπια φέγειν.

67. Morbus amicitie assentatio.

Νόσος φιλίας οὐ κολακεία.

68. Lignum curvum nunquam rectum.

Σύλον ἀκμήλον ἐδέκοται οὐδέδον.

69. Deo volente ridet εἰς flet quilibet.

Ζωὴ τῷ θεῷ πᾶς καὶ μλάκης οὐδέπεται.

70. Communis Mars perimentem sapientem perimit.

Ζωὴ Ἐγυαλίθη καὶ τὸ κελαθεότα κατέκτηται.

71. Punit superbe se gerentes Jupiter.

Οὐ Ζεὺς κολάσις θύμος ἀγανάκτησεν.

72. Domus amica, domus optima.

Οἶκος φίλος, οἶκος αἴσιος.

73. Domi manere convenit felicibus.

Οἶκος μέντην δοῖ τὸ κυρλαῖς ἐνδαιμονία.

74. Vinum εἰς pueri veraces.

Οἶνος καὶ παιδεῖς αἱλινθεῖς.

75. Iones liberi quidem mali, servi autem probi.

Οἱ Ἰωνεῖς, ἐλάτεροι, μὲν κακοὶ, δέλοις δὲ ἀγαδοῖ.

Hoc nostrarē de Gallis usurparunt.

Frenchmen are good Servants but bad Masters.

76. Mundus scena, vita transitus, venisti, videisti, abiisti.

Οὐ κόσμος σκηνὴ, οὐ βίος πάρερθες οὐδὲς, οὐδὲς ἀπῆλθες.

77. Tempus levabit sospitator omnium.

Οὐ κοινὸς ἱατεός σε δεξιαῖς δεσμοῖς χερσίθη.

78. Oratio quidem admirabilis, sed qui illam profert non credendus.

Οὐ μὲν λόγος διαματεῖς, οὐ δὲ λέγων διατίσος.

79. Quisquis bis naufragium faciet, frustra Neptunum accusat.

Οὐδὲς δὲ γνωμήσει μάτια μέμφεται Ποσειδῶνα.

80. Non

80. Non sinit me dormire aut negligenter
agere Miltiadæ trophyum.

Οὐκ ἔστι με καθέδειν ἐδὲ φάσματι τὸ Μίλιπαδεῖον
τεχπατον. Vox Themistoclis.

81. Non potes Phocione amico & assentatore
utri.

Οὐκ δώσω Φακίωνι φίλῳ χρῆματα καὶ κόλακι.

82. In eo quod non necessarium est, necessario
uteris.

Οὐκ ἔστι δέοντι χρῆμα τὸ δέοντον.

83. Nil prorsus aequis cogitat vir urbicus.

Οὐδὲν φρονεῖ δίκαιον αἰνῆς.

84. Homini cum Deo nefas contendere.

Οὐκ ἔστι τεχνὴ δάίμονα φωνὴ μάχεσθαι.

85. Non locus virum, sed vir locum gloriosum
facit.

Οὐχ ὁ τόπος τὸν ἄγει, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ εἰς τὸν τόπον
πιποντος.

86. Clavus clavo pellitur.

Πατέρης πατέλλω φρουρέσται.

87. Paupertas sapientiam sortita est.

Πενία σοφίαν ἔλαχεν.

88. Multa cadunt inter calicem supremaque
labra.

Πολλὰ μεταξύ τέλει κύλικος καὶ χοίλεος ἄκης.
Antholog.

89. Nempe, ut loquuntur, glorie est labor
parens.

Πόνος γένει λέγυσιν συκλοίνις πατέρε.

90. Me copiose multa ob invidiam doces, ut
multa post audita, nil discam tamen.

Πολλά με διδάσκεις ἀφεδόνως διὰ φθόνον ὅπως
ἀκέων πολλά μηδέτερον μάδω.

91. Sape etiam est stultus valde opportuna le-
citus.

Πολλάκις καὶ μωρὸς ἀνὴρ κατακλέετο ἕπει.

92. Que

92. Quae manibus tenentur meliora sunt iis
que expectantur.

Τὰ ἐν χερσὶ καρδιόμηνα, μετ' οὐαὶ δὲ τῷ περ-
δέχομένων.

Adagium Anglicum.

A Bird in the Hand is worth two in the Bush.

93. Opes amicos comparant mortalibus.

Τὰ χρῆματά ἀνθρώποισιν δίεισδι φύλοις.

94. Veritatem reticere, aurum est sepelire.

Τὸ σιγῆν τὸ ἀληθεῖαν χρυσόν δὲ δάκρυον.

95. Amans, circa rem amatam cecus red-
ditur.

Τυφλεῖται τοῦ τὸ φίλεμάρου ἐφίλαν.

96. Audere multa, ut multa peccantur facit.

Τὸ πολλὰ πολυάν, πολλὰ ἀμαρτάνει τοις.

97. Que consequis non possis, ne aggrediari.

Τῶν ἀνεργιῶν μὴ ὅπερείσθι.

98. Pulchrorum etiam autem pulcher est.

Τῶν καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλῶν δέ.

99. Nam laborantem etiam Deus juvat simul.

Τῷ γὰρ πονηρῷ καὶ Θεὸς συλλαμβάνει.

100. Plurimum calculus vincit.

Τῶν πλειόνων δὲ λόφοι γινέσθι.

101. Ab aequitate vincier pulchritudin ac bonum.

Τὸ δὲ εἰκάσιον δὲ δέσποινται παλόν.

102. Formidabilior cervorum exercitus duce
leone, quam leonum cervo.

Φοβερότερον δέσποινται σεξιόπεδον ἡγεμόνα
λεόντος, δὲ λεόντων ἥλαρος.

103. Amare inoperte, nil ab odio discrepat.

Φίλοιν ἀκινέως ισον δέσποινται ποιοῖ.

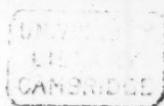
104. Amans quae non oportet, non amabis qua
oportet.

Φίλοιν δὲ μὲν δέσποινται, καὶ φίλησις δὲ δέσποινται.

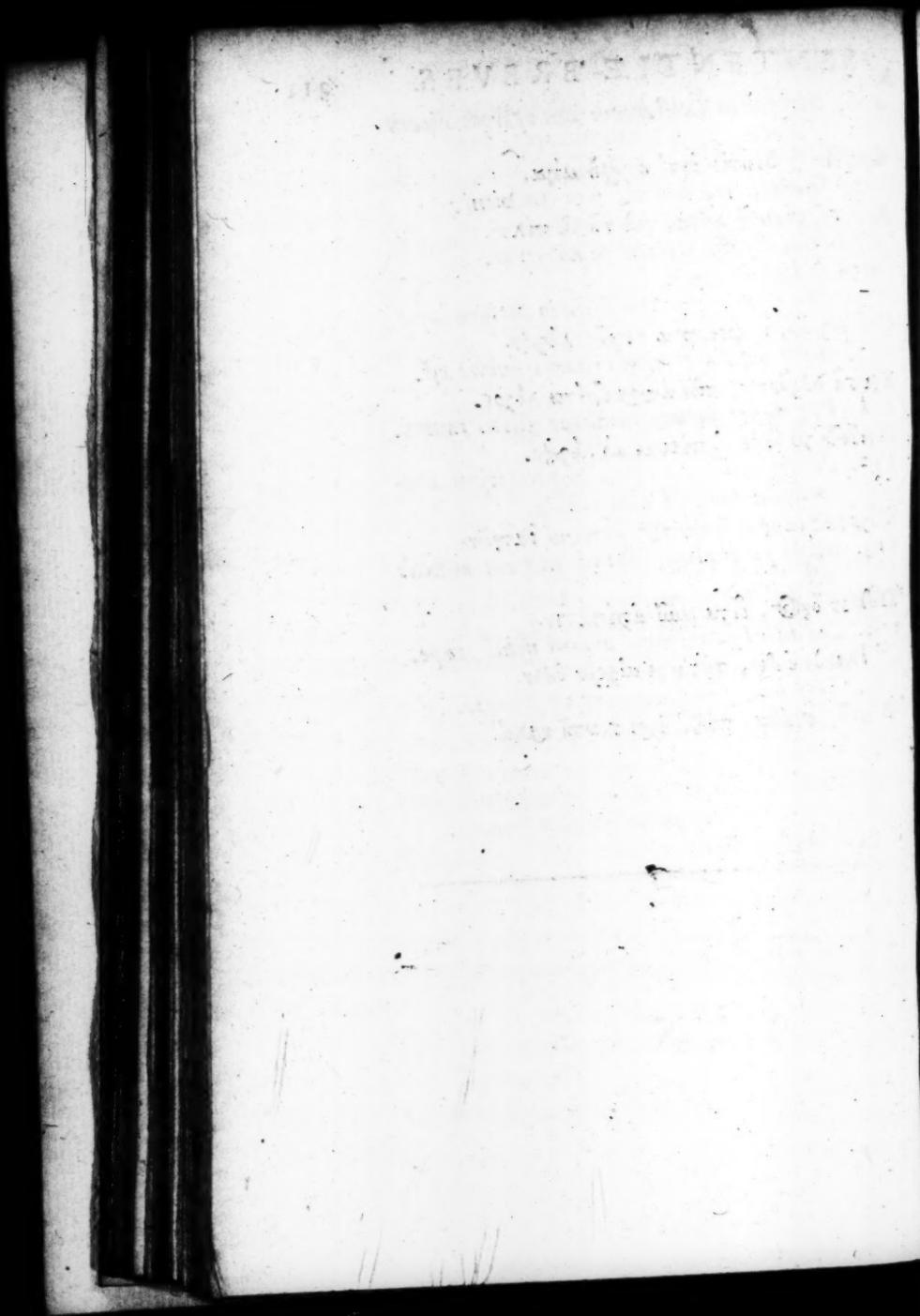
105. Amat enim Deus opnia eminentia de-
primere.

Φίλειν γὰρ δέσποινται οὐαῖχοντα πάντα κολέσιν.

106. Mortalem existentem non oportet altum sapere.
 Φεργεῖν ἐς θυτὸν δύτ' εἰς χρὴν μέμα.
107. Tu amet lyra utitor, non proximi.
 Χρῶ τῇ σεωντὸς λύρᾳ, μὴ τῇ τῷ πέλας.
108. Magistratus virum demonstrat.
 Αρχὴν αὐδίδεις δείκνυστι.
109. Tacere oportet, aut silentio potiora loqui.
 Χρὴν σιγῆν, οὐ κρέοσονα σιγῆν τελεῖν.
110. Auro loquente sermo inanis omniss est.
 Χρυσὲς λαλεῦντος, πᾶς ἀπεριλίπτω λόγος.
111. Periuadet aurum quidlibet, silens tamen.
 Πειθεῖν γὰρ οἴδε καὶ πίθυνο μὴ λέγειν.
112. Probrum artis medicæ imperitorum, manifesta laus est medicorum.
 Ψόρος ἀνιάτερων ἔπαινος ἀντηρεις ἔστρεψεν.
113. Mons parturivit, deinde murem enixus est.
 Ωμηγευ ὁρέος, εἰς τὰ μιῶν ἀπέπικτεν.
114. Cui nihil sati, huic etiam nihil turpe.
 Ωμηγευ δέ τοι, τέτω γε αἰλίζειν καλέσει.
115. Tace puer, multum boni in silentio.
 Οὐ πᾶν, σιώπα, πόλλα ἔχει σιωπὴν καλά.

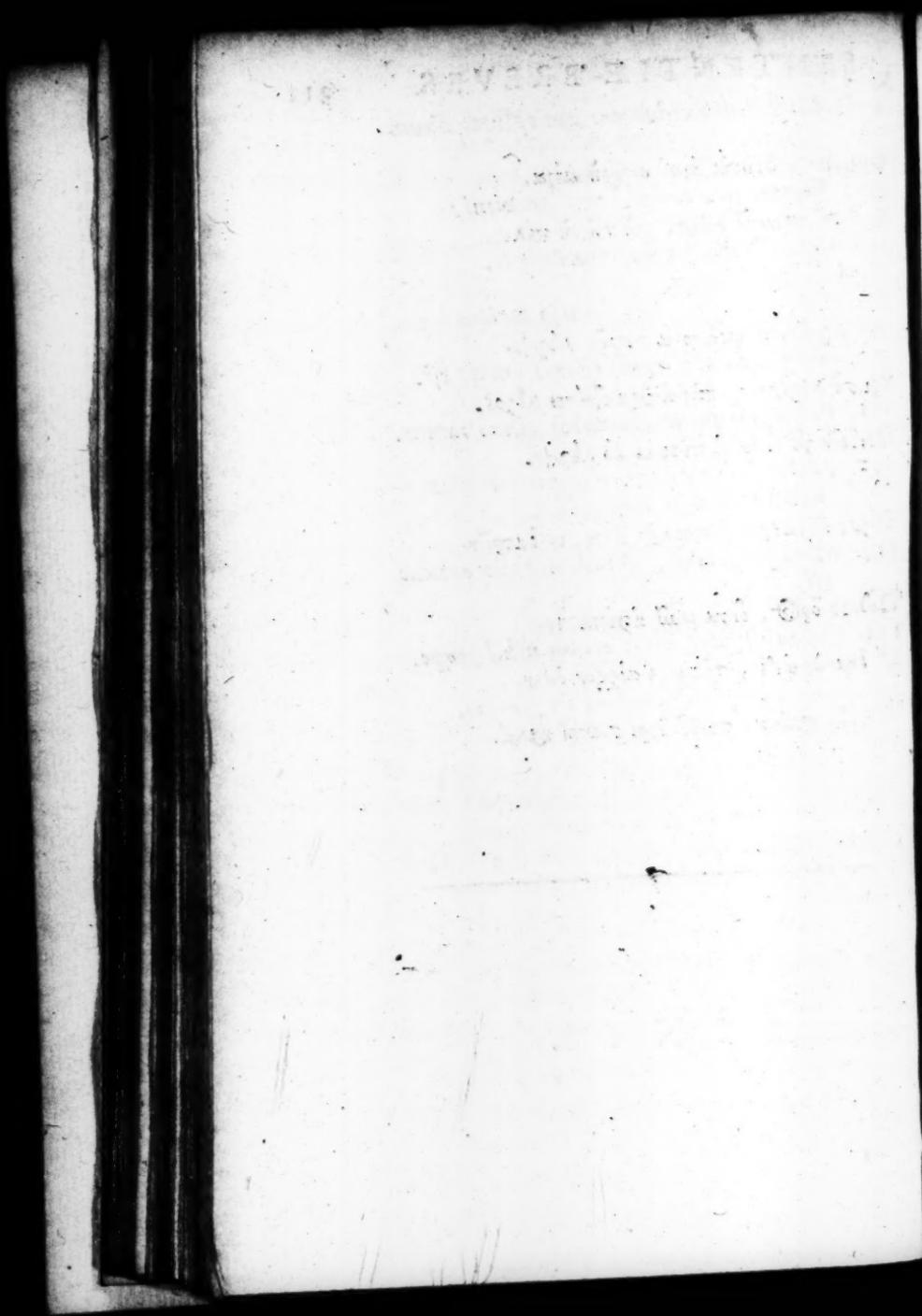

F I N I S.

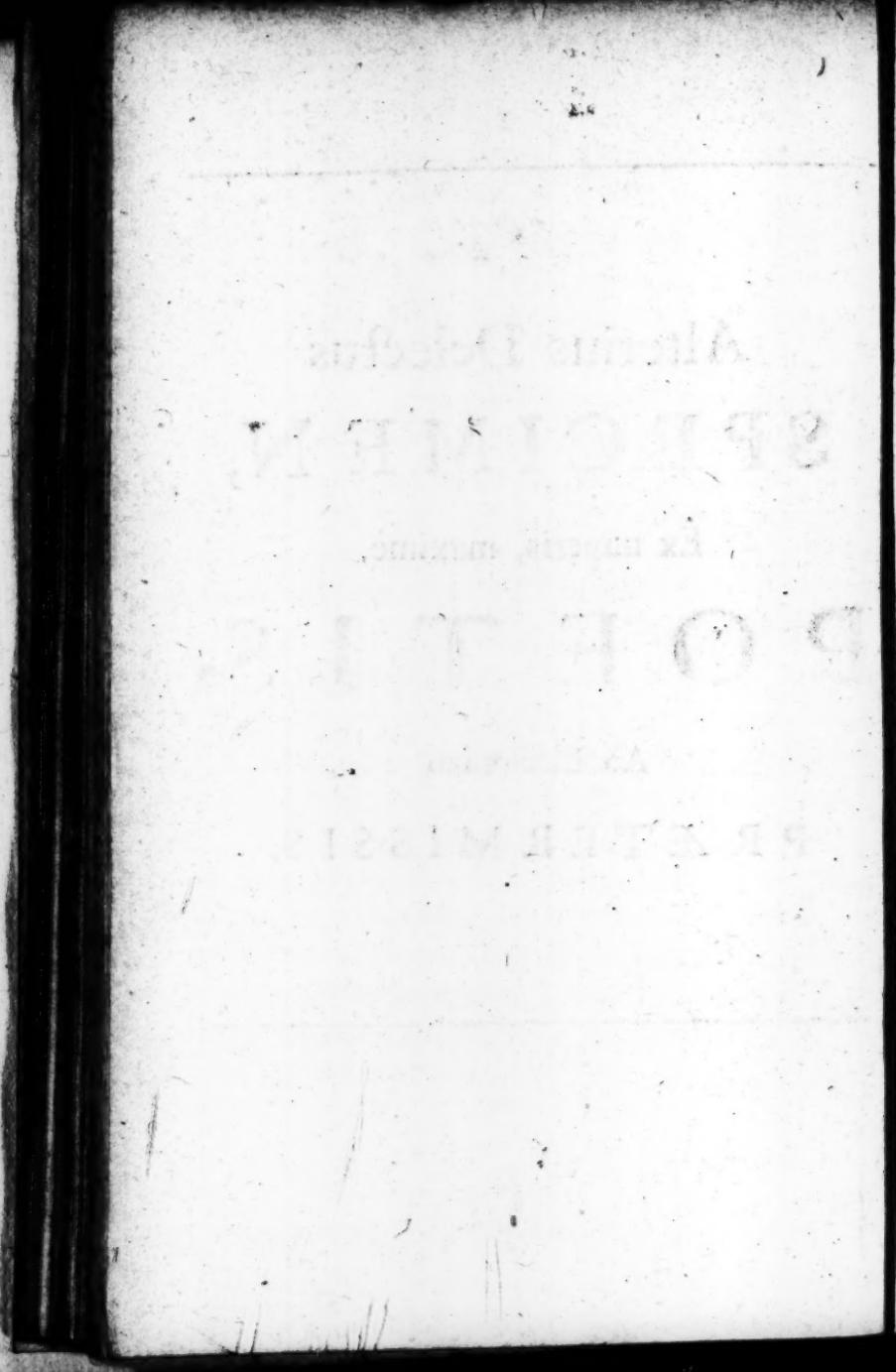
Alterius Delectus
SPECIMEN,
Ex nuperis, maximè,
P O E T I S,
Ab Electoribus
P R A E T E R M I S S I S.

P

Alterius Delectus
SPECIMEN,
Ex nuperis, maximè,
POETIS,
Ab Electoribus
PRAETERMISSIS.

P

PRÆFATIO.

Divenditâ propè Editione Lon-
dinensi *Delectus Epigramma-
tum*, cùm novam Bibliopola
meditaretur cupeferque ut ea Auctário
aliquo Poetico cumulatior prodiret, ve-
nit mihi in mentem (quod aliquot ab-
hinc annis inaudiveram) ornatissimum
virum *Pb. Fowke M.D.* nonnulla, haud
indigna quæ gravissimo Delectui adji-
cerentur, ex multa Poetarum lectione
annotâsse : Per literas itaque rogavi,
ut si quando fructus otii daretur ab uti-
lioribus artis suæ studiis & occupationi-
bus ad politiorem literaturam impri-
misque Poeticen recolendam, excer-
pere ea & publici juris facienda com-
municare dignaretur ; perbenigne a-
deo (ut est ad comitatem unicè factus)
festinante calamo exscriptis meoque
arbitrio permisit, quæ Additamenti
nomine habes, *Lector, Epigrammata
sive mavis Poemata.*

P R A E F A T I O.

Monendus es autem hæc non ad Dissertationis normam accurate exigenda esse, neque enim illud fuisse Electoris nostri propositum videtur, sed potius limites Poeleos nimis angustè constitutos pretendere, & patentiorem ingenio campum aperire quo latius expatietur & liberiùs se exerceat.

Duo præcipue in feligendis Epigrammatis gravissimi Censores videntur spectâsse, *morum integratatem* & *conjunctam naturæ veritatem*: alteri quidem optimè consultum est rejectis quibus inerant *immunda ignominiosaque dicta*, in alterâ verò severam nimis (detur verbo venia) censuram egrent: qui enim Fabulas rejiciunt propriam Poeleos materiam, qui Fictionem animam ipsam Poeleos excludunt, næ illi liberum Poetices genium intra nimias angustias coercent: Quod nolumus dictum existimari in invidiam doctissimorum Criticorum, quorum judicio plurimum tribuimus; ita tamen Epigrammata illorum regulis convenientia maximè probamus, ne quæcunque iis minus respondeant continuò improbanda fateamur.

Duplici

P R A E F A T I O.

Duplici quippe Poeseos fine ab optimo Artifice proposito & *Prodeesse* & *Delectare*, illum (utpote longè nobiliorem) ita sedulò spectabant, ut magnam hujus partem prætermitterent: quod cum varia delectatio è Poesi orta, sit humana admodum & liberalis animi remissio, & ad acuenda puerorum ingenia mirè efficax; visum est operæ pretium hujusmodi Amœnitatum Poeticarum (inter quas aliquot Amatoriis locus est restitutus) specimen exhibere, in tenui plerumque materia, nec tamen ideò minori cum laude; nam in lusibus hisce nugisque non argumenti dignitas sed felicitas inventi advertenda est.

In summâ cum imagines ad veri imitationem effectæ gratâ jucunditate teneras mentes influunt, & insitam ingenii vim exsuscitant; fruatur ingenua juventus utili oblectatione ex hoc posteriore Delectu Epigrammatum; quinetiam (hortante Quintiliano) audeat bæc ætas plura & inveniat, & inventis gaudeat, sint licet illa non satis interim sicca & severa, facile remedium est ubertatis, &c.

P R Æ F A T I O.

Ne verò luxuriet nimium indoles læta,
& libertas fingendi in licentiam exci-
dat ; sæpius obversetur animo Poetica
meditanti monitum illud summi Arti-
ficiis.

*. Ficta voluptatis causa sint proxima
veris.*

Johannis

Johannis Lud. Balsacii Galli V. Cl.
Epigramma in Epigramma.

MAlim Elegos, malim longas compo-
nere Sylvas :
Heu ! quam difficilis res Epi-
gramma mibi est !
Nempe illic possum spatiose currere campo,
Hic angusto agili m flectere cogor equum.
Sat fuerit scripsisse alibi caste atque Latine,
Hic lepor & brevitas mixta lepore decet.
Ni lectum leguisse juvet, ni pruriat auris ;
Judice me, Versus, non Epigramma leges.

Non inele-
gans, ut mihi
videtur, &
compendiosa
descriptio ge-
nii & structurae
hujus carminis :
ceterum ut ac-
curatissime in-
notescat Junio-
ribus, quibus
salivam mo-
vent istiusmodi
deliciae, dili-
genter rele-
genda est pol-
cherima de
Pulchritudine,
&c. D. Hert. 10

Lis & Victoria mutua.

BElla inter geminos plusquam Civilia
Fratres
Traxerat ambiguus religionis apex :
Ille Reformatae Fidei pro partibus instat,
Iste reformandam denegat esse fidem :
Propositis causae rationibus, alterutrinque
Concurrere pares, & cecidere pares :
Quod fuit in votis fratrem capit alteruterque,
Quod fuit in fatis, perdit uterque fidem :
Captivi Gemini nullos habuere triumphos,
Sed vicit vici transfuga castra petit :
Quod genus hoc pugnae est ? ubi vicitus gaudet
uterque
Et tamen alteruter se superasse dolet.

Epigramma
Doct. Guliehlmi
Alabaster in
Fratres Johan-
nem & Guliel-
mum Reynolds
sece mutuo in
diversem fidem
pertrahentes.

Vide D. Fou-
lli Histor. Cen-
jurat. & Pro-
dit. Papist. p.
421. v. l Hey-
lioni G. f o-
graph. p. 303.

Kneox̄ēns Theocryt. Idyl. 19. Jul. Cæſ.
Scaligeri V. Cl.

DVM cellas vexat digitis, furtimq; puſilla
Surripit argutus mella Cupido manu:
Parca operis vindex ſecurum & plura parantem

Verrere, ſeva fero vulnere fixit apes.
Excudit ille hōstem, ac terram pede pulsat, &
udo.

Ter quater incensam perflat ab ore manum.
Igneum tum lachrymans ostendit vulnera matris
Singulaans preffis blaſa ſuperciliiſis;
Quodque adeo tenuiſ ſeuiſſet barbara telo,
Tantula ſit tanti vulneris auctor apes?
Cui ridens Genetrix: ne me bis inceſſe querelis:
Tu quoque tam parvus vulnera quanta facis?

Idem argumentum interprete Jocobo
Windet, M. D.

Jacob Windet, non ita
pridem Coll. Regal. Med.
Lond. Socior.,
Vir, tam in ſua
arte, quam in
omnibus meritis
politionis literaturae
Scientia percepit, et
quantum in Po-
etica valuit, o-
ſtendunt, qua-
extant ſc̄imina, in Immane illud Caroli I. Regis Parricidium ~~q̄etlāuſtiky~~,
cum ejus indignatione ad Auguſtūſ, Carolū II. Reduſſo, &c. Aurea carmina & Aenea
perenniora.

QUando amor aërio manantes neclare ceras
Diripuit, digitos improba punxit apes;
Ille dolens ſufflare manum, terraque recuſa:
Exilit, & matris ſaucia membra refert.
Et conqueſtus, apes quod paivæ cuſpidis iſclu:
Quamlibet exiguæ, vulnera tanta darent:
Nonne & apum ſimiliſ tu? retulit illa renidens:
Quamlibet exiguus vulnera quanta facis!

Ejusdem

Eiusdem Viri Clariss.
In F. Petrarchæ Poemata quibus
Lauram suam prosequitur.

QUAM pulchrâ flammâ incaluit tibi vena,
lepores
Quanti infunt numeris; Die Petrarche, tuus?
Nec virgo abludit nec dives vena, videtur
Arfisse hic Daphnen alter Apollo suam.

Nota est fa-
bula Phœbi &
Daphnes. Syno-
nym. voc. gr. &
Daphnes &
Lauton.

R O R E L L A
Abrahami Couleii Angli.

POL tibi se præbet nimium natura benignam,
Et vita tempus dapsile mollis habes.
Flos mutat argento, tegitur lanugine corpus
Purpureâ, & venis aureus humor ineſt.
Necnon in calicem folium tibi quodque cava-
tum eſt,
Et potu nunquam non tumet ille Calix.
Exſiccare illum non Comesſator Apollo,
Non acris potor Syrius ipſe valet.
Arentes circum deſpectos turgida campos
Fluminibusque ipſis invidiosa mades.
Et bibis & rideſ ſitibundos improba menses,
Hydra rebullit aquæ prodigiosa nove.
Te tuus irrorat Nilus de fonte latenti,
Et jubet invito luxuriare Jove.

vulgus Rosa Solis, Anglice sun-Dew, qua nomina fortia eſt quod, magno natura mi-
raculo, roſe ſemper madeſcat, & tua maxime cum Sol ferventissimus eſt, quafi ab ipſo
Sole roſe in eam dilabere ur. Itaque meridie coligi jubent, veteribus nota ne-
erat.

Item tibi u-
nam arifam,
nedum ſpicile-
gium ex divite
meli: libri Plant-
arum, quem
Latine edidit
Ab. Couleius
noſter, Anglo-
rum Pindarus,
Mero, Fioccus,
uti meritissime
in Cippo Mar-
moreo iſtribi-
tur, Poeta na-
tus Divinus, ſu-
pria omne pra-
conium celebris
ad ipsam ton-
tem harum a-
menitatem stu-
diola juventus
releganda eſt.
Rorella, Ros-
idoli Roridæ &
corrupte apud

Renati Rapin è Soc. Jes. Theologi.
Poetæ Latini hujus seculi longe celeberrimi.

Erramus & nos Belleuri, vanus tenet
Ac fascinat præposterae
Severitatis cultus : austeri palam
Volumus videri, nec sumus.
Loquimur severa, & delicate vivimus :
Sic indoles est seculi.
Crepore mores invercundi bonos
Audemus, & nostri jacent.
Fædaque molles difflunt inertiam,
Etatis hujus in probrum.
Longinqua velis navigamus æquora,
Pontique ridemus minas,
Negotio ut serviamus luxui :
Quæcumque naufragio venit
Pretiosa res est : mensa & abaci à finibus
Mundi offeruntur ultimis.
Lignumque fuso discolore patrum,
Maculisque deformat faber,
Ut insolens quid atque peregrinum exprimat.
Nostro palato despit,
Vulgare quicquid atque plebeium sapit.
Nivesque i' pœnas montium
Laboriosas facere delicias gulæ,
Studemus, per artes novas.
Partuque fructus arbores ² Aduleterio,
Dum parere ferro cogimus.
Nil esurimus obvium & parabile
Est vile quod pronum est nimis ;
Regum illa vestis, Principumque purpura,
Nosetros in usus viluit.
Spectatur altas Optimatum per domos

a Nives monte s
mole sua pre-
mentes, & ar-
centes genia-
lem foliis fervo-
rem in cryptis
affervatas ad
calices refrige-
rando.

a Non genui-
no, sed adopti-
vo & fictio.

Jam ³ purpurata servitus:
 Pro foribus ipsis turba famulantium fremit,
 Longisque oberrat atriis.
 Populo visenda, se sui ostentans heri
 Coloribus sub splendidis.
 Amnes regesto submoventur è solo,
 Campi innatantur amnibus;
 Et subtruendis molibus terra intimis,
 Perfossa visceribus gemit:
 Fastu insolenti magna private domus
 Struuntur in palatia.
 Marmore superbū limen est; G. grandibus
 Addenda tectis porticus,
 Aurisque aperta perviis, longum explicat
 Se per columnarum ordinem.
 Opulenta splendent sumtuosa ædibus
 Aulæa: Crystallus domum
 Lucet per omnem multa: laqueare nitet
 Auro nitenti perlitum:
 Ferro vibratam, perque nexus tortiles,
 Pexam renodamus comam;
 Trans mare petitis crinibus; quos nutrit
 Et vendidit ⁴ Britannia.
 Et per colores non suos nigrum caput
 Mutare flavo discimus:
 Ori paratur arte medicatus rubor,
 Genasque fucus inficit.
 Manus oientes roribus Jasmineis,
 Roseis capillos ungimus:
 Piëtamque plumis addimus superbiam,
 Tumidum ut inumbremus caput:
 Fastidiosus nomina exhausit novis
 Antiqua luxus vestibus.
 Monilibusque colla torquata exteris,
 Census maritæ conjugum-
 Doteisque vendunt, ut novum forme decus
 Parent G. exponant procis:

3 Vestis servi-
lis locupletis
Domini symbo-
lum.

4 Britannia,
Suecia, Dania,
gentesque ver-
sus. Aquilonem
capillos suffi-
cantes (ut plu-
rimum) habent
frequenter
quam quæ ad
Austrum.}

Alterius Delectus Specimen.

Virgata vestis moris externi placet
 Vester supra jam patrias!
 Sed latera amictu deprimunt arctissimo
 Unde gracilescant virgines.
 Comtumque velo dum levi obnubunt caput.
 Ardent videri, dum latent:
 Et dissolatis induuntur vestibus,
 Ut pateat insidis pudor.
 Hoc mersa ceno Civitas non se amplius.
 Agnoscit, & sui pudet.
 Morum hæc ruina dedeouisque secu's
 Longa est querelarum seges,
 Et digna, cur per insitam modestiam
 Frugalitatem per tuam.
 Sanctosque mores, temporis tam perdit*i*
 Hanc improbaturos lucem,
 Placandus ad te provocarem Belleuri
 Et rumperem silentium.

Eiusdem ad Cicadam.

OQue virenti graminis in toro
 Cicada, blande sedes, & herbidos.
 Saltus oberras, otiosos
 Ingeniosa ciere cantus:
 Seu forte adultis floribus incubas,
 Cœ'i caducis ebria fletibus;
 Gaudesve persultare campi
 Graminei virides per undas:
 Seu voce concors accinu' emulâ,
 Pagi eruditas inter arundines;
 Aut provocatos cantilenis
 Agricolas animosa vincis:
 Seu per Joquaces garrula rivulos
 Stridore rauco ludis agrestibus

Laffi.

*Lassis fatigatisque bobus
 In medio modulamen aestu
 Exaggerati seu tibi Nectaris
 Rorem ministris perpulit imbribus
 Cælum, coronatosque gemmis
 Roriferis thalamos adornat.
 Ades canenti; dum tibi marmore
 Vates perenni, carminibus bonus
 Molitur immortale templum,
 Unde per ora virûm volabîs.*

—EJUSDEM AD ILLUSTRISS. PRINCIPEM SENATUS LAMONIUM IN FONTEM POLYCRENEN.

*O Fons, ocello ruris atque uber tui!
 Heri O voluptas innocens!
 Tuamne certem pauperis venâ ingeni.
 Aequare vates copiam?
 Cui par nec ille fuerit Aonius liquor
 Movere cantus efficax:
 1 Nec qui Sicano gurgite intactus fugit
 Annem maritum respuens.
 Non te superbo, 2 Parius hinc ambit lapis,
 Hinc concha dives margine.
 Non alta regum tecta, picto in alvo
 Tumidus videri, perluis.
 3 Sed musco & udo gramine agrestem paras
 Tibi ipsi thalamum rusticus:
 Et inter umbras, atque aperta vallum
 Vitreo fugax curris pede:
 At ne pudori sit tamen, quod nil manus
 Tibi fabra cultus addidit.
 Caduca dos est artis, æternus manet
 Crescitque naturæ decor.
 Sorte O tuâ beate! Lamonidæ places;*

1 Nota est His
 floria Arethusa
 & Alphei in Si-
 cilia huminum
 quæ aquas non
 intermixcent.
 Idem datur
 de Rhodano
 cum Lacu Le-
 mano immuni-
 bili.

2 Paros insula,
 Cycladum una,
 nobilis marmo-
 riis copiâ & ele-
 gantia.

3 Quanto pre-
 stantium est
 Numen aque,
 viridi si margine
 clauderet undas
 Ripa, nec inge-
 naum violenter
 marmora to-
 phum? Juv. Sat.
 3. v. 18.

Hunc

Alterius Delectus Specimen.

Hunc nuda simplicitas capit,
Fuci animus expers scilicet, mores suos
In te intuetur & probat :
Ac nunc in undis lenè decurrentibus
Placidoque fusis agmine.
Siticulosis specimen eloquii exhibes
Blandè influentis auribus :
Nunc liberalem pingis, & avaras opes
Sibi retinere nescium ;
Seu cum ardet aestas, feras bonus volis operis
Herbisque supplicantibus ;
Seu vitae egentes arbores felicibus
Rigando lymphis recreas.
Nec te rapacis more torrentis juvat.
Late ruinis crescere,
Corripere messes, nemora, cumque ovilibus
Ipsas colonorum domos :
Herum emularis nempe, quem nulli gravem,
Cuncti benignum sentiunt :
Hunc ipse sentis, quando reclinans caput
Amatae in ore gramine
Aestum liquore temperat gelido, & suis
Te consecrat sudoribus ;
Trepidæ laborant undæ, & alternis manus
Gaudent adorare osculis ;
Justæ hinc tumentes, se ferunt superbia
Dulcisque plena imagine.
Monti, obvissive vallibus Lamonium
Fluctu loquuntur garrulo.
Jure ergo, Fons venuste, delicias suas
Suosque amores te vocat :
Teque Polycrenen jure dici vult, nova
Plaudente famâ nomini.
⁴ *Certe Hippocrenen occupatam Barbaris*
Meliore reddas omne,
Phabo & relitto, sacra Musarum cohors
Unum colat Lamonium.

4 Hippocrene
 fons celebris
 Poëtis, quem
 natum fabulan-
 tur ex Ieu un-
 gulari Pegasus
 alati in Boetia
 iuxta Helico-
 nem, jam a
 Turcis occupa-
 tum.

Fons Pamphilii Innocentii X. Pont.
Max. opus admirabile in Circo
Agonali Romæ.

Ferdinandus lib. Baro de Furstenberg.

Orbis quadrifidi simulacrum cernis in
urbe

Flumina qui nostro fonte quaterna bibis :
Hic Ganges, hic qui dulces Argenteus amnis
In mare, perrupta Doride, volvit aquas.
Hic Ister pronâ recubat septemfluvus urnâ,
Et totidem Nilus cornua fronte gerit.
Omnes Roma parens gentes complexa, mini-
strat
Omnibus ex uno fonte salutis aquam.

1 Doris nympha marina pro mari ipso. Amnis Argenteus Hilpanis dicitur Rio de la Plata, h. e. ab argento, leucorum quadrin genta osio in mare fertur a-

deo violentus, ut indè nautæ dulces hauriant aquas, priusquam tellurem conspiciant. Maffus, Hist. Ind. lib. 2. 2 Sic loquuntur. Papicolum verum nos ex ipso fonte aquarum viventium, SS. Scriptura, & Ecclesia, verè primava falutares latices haurimus.

In Fontem in Vico Sancti Augustini
Parisiis.

QUÆ dat aquas, saxo latet hospita nympha sub imo,
Sic tu cum dederis dona, latere velis.
Nesciat sinistra quid dextera porrigit.

Super:

Super Pontem Nostre-Dame Parisiis,
subtercurrente Sequanâ.

Sequana cum primum Reginæ allabitur urbi
Tardat præcipites ambitiosus aquas ;
Captus amore loci, cursum obliscitur amnis
Quod fluat, & dulces necit in urbe moras.
Hinc varios implens, fluctu subeunte, canales,
Fons fieri gaudet, qui modo flumen erat.

Petri Molinæ Viri Magni Doct. Theol.
Canonic. Cantuariensis.

Rubellioni ad Canonicas preces
affiduo.

Sacris amice cantibus Rubellio,
Nostrigue succendor chorū,
Cui pura nostris concolores infulis
Plumas honestat purpura.
Vernante cantu nostra demulces sacra
Hyememque temp̄o submoves.
Qua te celebrem laude purpuratule ?
Tuāne sub specie latet
Alatus ut tu, Cantor ut tu laudium
Summi Tonantis Angelus ?
Qui dum Organorum concavi pulsa tonant
Ædis superbae fornices,
Adest benignus & favet psallentibus
Et æmulos miscet sonos,
Alii coruscans alacre gestientibus
Dei beatus laudibus.
Si vero avis tu, & verus es Rubellio,
Veſtram

Vestram fidem Fanatici !
 Avisne ut hymnis ex fera fiat cicur
 Vos fecerint hymni feros ?
 Ipsasque Templo dulcè concilians aves
 Vos laus Dei Templo fuget ?
 Salveto nostri fida pars Collegii
 Totius exemplum Chori,
 Cui non severo fixit ullam codice
 Absentis aut tardi notam
 Praecensor acer ; five sol sanctas praeces
 Oriens reducit aut cadens
 Mediove celsus axe, tu nunquam dees
 In ade subfultim ambulans.
 Mox organorum pegma sublimis petis
 Cantuque vincis organa
 Gracili & sonorâ voce, Cornicinum vicem
 Acuens gravem symphoniam.
 At his, Rubelle, pro tuis meritis pius
 Spargit tibi mscas puer ;
 Quas tu per aream, buc & illuc saltitan^s
 Sacro peracto colligas ;
 Tum dum canentum certa stant stipendia.
 Immunis unicus canas ?

Ejusdem Mitissa:

Mitissa celsâ nobile ab Cypro genus,
 Cyprique blandâ blandior felis Deâ ;
 Cui veneta nigro illusa pellis limite
 Ambagioso tortili volumine
 Faspede nitet ^a imbricata purius :
 Plumâ columbae turturisve mollior
 Tenero puellæ flore delicatior,
 Pellaciorque nequior vulpeculâ ;
 Quâ nec pitheci gestuosi sunt magis,
 Quâ vel sicuti ludibundi sunt minus.

I Nomen filis
 fux, à manfuc-
 tudine & miti
 indole duxum.

a Imbricata,
 vir egata, vir-
 gata, vox ab
 arte Archite-
 &tonica motu-
 ta ; vid. Glos.

Mihis.

Super Pontem Nostre-Dame Parisiis,
subtercurrente Sequanâ.

Sequana cum primum Reginæ allabitur urbi
Tardat præcipites ambitiosus aquas ;
Captus amore loci, cursum obliviſcitur amnis
Quod fluat, & dulces nectit in urbe moras.
Hinc varios implens, fluctu ſubeunte, canales,
Fons fieri gaudet, qui modo flumen erat.

Petri Molinæ Viri Magni Doct. Theol.
Canonic. Cantuariensis.

Rubellioni ad Canonicas preces
affiduo.

Sacris amice cantibus Rubellio,
Noſtrigue ſuccendor chorū,
Cui pura noſtris concolores infulis
Plumas honestat purpura.
Vernante cantu noſtra demulces ſacra
Hyememque temp'o ſubmoves.
Qua te celebrem laude purpuratule ?
Tuāne ſub ſpecie latet
Alatus ut tu, Cantor ut tu laudium
Summi Tonantis Angelus ?
Qui dum Organorum concavi pulsa tonant
Ædis ſuperbae fornices,
Adest benignus & favet psallentibus
Et amulos miſcet ſonos,
Alis coruſcans alacre geſtientibus
Dei beatus laudibus.
Si vero avis tu, & verus es Rubellio,
Veſtram

*Vestrā fidem Fanatici !
 Avisne ut hymnis ex fera fiat cicur
 Vos fecerint hymni feros ?
 Ipsasque Templo dulcē concilians aves
 Vos laus Dei Templo fuget ?
 Salveto nostri fida pars Collegii
 Totius exemplum Choris,
 Cui non severo fixit ullam codice
 Absenziis aut tardi notam
 Praecentor acer ; sive sol sanctas præces
 Oriens reducit aut cadens
 Mediove celsus axe, tu nunquam dees
 In æde subultim ambulans.
 Mox organorum pegma sublimis petis
 Cantuque vincis organa
 Gracilis & sonorâ voce, Cornicinum vicem
 Acuens gravem symphoniam.
 At his, Rubelle, pro tuis meritis pius
 Spargit tibi miscas puer ;
 Quas tu per aream, buc & illuc saltitan^z
 Sacro peracto colligas ;
 Tum dum canentum certa stant stipendia.
 Immunis unicus canas ?*

Ejusdem Mitissa:

*M*itissa celsâ nobile ab Cypro genus,
 Cyprique blandâ blandior felis Deâ ;
 Cui veneta nigro illusa pellis limite
 Ambagioso tortili volumine
 Jaspide nitet ^a imbricata purius :
 Plumâ columbæ turturisve mollior
 Tenero puellæ flore delicatior,
 Pellacio que nequior vulpeculâ ;
 Quâ nec pitheci gestuosi sunt magis,
 Quâ vel sicuti ludibundi sunt minus.

¹ Nomen felis
fus, à manue-
tudine & miti-
indole duæum.

^a Imbricæ,
vir egata, vir-
gata, vox ab
arte Archite-
tonica motu-
ta ; vid. Goli-

Mishi.

Alterius Delectūs Specimen.

*Mihi prodeunti prodeambulas comes,
 Ego gestienti gestiens colludere,
 Cyclos sinusque virgulam circum movens
 Designo, tuque virgulam prehendere
 Avida, in volucrem profilis volucrior,
 Cita cursu, præpes ungue, oculis micans,
 Lumbo hoc & illuc flexilis versatili,
 Æquasque gyros & sinus cum virgula.
 Domum revertor, tuque mecum, vix benc
 Lecturus aut scripturus assedi statim
 (Musis ministra scilicet) mensæ insilis;
 Tenuique roncho blanda te mihi affrica,
 Et usque & usque teque mulceri jubes;
 Surrecta caudam rigidulam, dorso ardua,
 Mox assides, notaisque quid rei geram,
 Tentare lusū certa quicquid movero,
 Versare chartam, morficare pennulum,
 Recensque scriptam lineam, procacula
³ Tagace frictu literam latam facis.
 Talistro repressa, mœsta retrabis pedem;
 Brevisorque collo, pavida connives nocens
 Oculos prudentes; dein remotior sedens
 Amans inaudax, cui ree fiduciam
 Adimens, amorem non tamen minuit metus:
 Modesta supplex in me figis lumina.
 At jure, Mitissa, ambigas mibi an tibi
 St cura major integranda gratia.
 Sed exi, & ita si quid irarum premis,
 Mitissa, quicquid est apud me soricum
 Offensioni dedo mactandum tua:
 Hi luridi hostes & mei & tui, meam
 Iram suâ cede expient, satient tuam.*

³ Tagax (ab
obsoleto Tago)
curtivus, clan-
cularius.

Theodori

Theodori Bezæ Tinea :
Ad Musas tineæ sacrificium ludicrum.

Si rogit Cereremque Liberumque
Vitæ sollicitus suæ colonus ;
Si Mavortis opem petit cruentus
Miles, sollicitus suæ salutis :
Quidniz, Calliope, tibi tuisque
Jure sacra feram, quibus placere
Est unum studium mihi, omnibusque
Qui vatum è numero volunt haberis ?
Vobis ergo ferenda sacra : Musæ :
Sed quæ victima grata ? quæ Camenæ
Dicata hostia ? parcite ô Camenæ :
Nova hæc victima, sed futura vobis
Suavis, arbitror, admodumque grata :
Accede ô Tinea, illa quæ pusillo
Ventrem corpore tam geris voracem :
Téne Pieridum aggredi ministros ?
Téne errodere tam sacros labores ?
Nec factum mihi denega. Ecce furti
Tui exempla, tuæ & voracitatis.
Pene tu mibi passerem Catulli,
Pene tu mibi Lesbiam abstulisti.
Nunc certè meus ille Martialis
Ima ad viscera rosus usque languet,
Imo & ipse Mare, cui pepercit,
Justo Cæsare sic jubente, flamma,
Læsus dente tuo, scelestæ, languet.
Quid dicam innumeros bene eruditos,
Quorum tu monumenta, tu labores
Isto pessimo ventre devorasti ?
Prodi, jam tunicam relinque, prodi :
Vah ! ut callida stringit ipsa sese !
Ut mortem simulat ! scelestæ prodi,

Pro

Alterius Delectus Specimen.

*Pro tot criminibus datura pœnas.
Age, istum jugulo tuo cruento
Mucronem excipe, & istum & istum.
Vide ut palpitat, ut cruore largo
Aras polluit hæc profana sacras.*

*At vos, Pierides, boneque Musæ,
Nunc gaudete: jacet fera interemta,
Facet sacrilega illa, quæ solebat
Sacros Pieridum vorare servos;
Hanc vero tunicam, has dico, Camænæ,
Vobis exuvias, ut hinc tropæum
Parnasso in medio locetis, & sit
Hæc inscriptio: de ferâ interemtâ,
Beza dat spolia hæc opima Musis.*

Naturæ satisfit ex facile Parabilibus
ex Petr. Arbitri fragmentis.

O Mnia quæ miseris possunt finire querelas,
In promptu voluit candidus esse Deus:
Vile olus, & duriss hærentia mora rubetis,
Pugnantis stomachi composuere famem.
Flumine vicino stultus sicut, & riget Euro:
Cum calidus serido consonat igne rogus:
Lex armata sedet circum fera limina nupta,
Nil metuit licito fusa puella toro.
Quod satiare potest, dives natura ministrat:
Quod docet infrænis gloria, fine caret.

Vita Beata. Pentadis ex Apollodoro
magna ex parte.

NON est falleris haec beata, non est
Quod vos creditis esse, vita non est.
Fulgentes manibus videre gemmas:
Aut testudineo jacere lecto,
Aut pluma latus abdidisse molli;
Aut auro bibere, aut cubare cocco,
Regales dapibus gravare mensas:
Et quicquid Libyco secatur arvo,
Non unā positum servare cellā:
Sed nullos trepidum timere casus,
Nec vano populi favore tangi;
Et stricto nihil aestuare ferro:
Hoc quisquis poterit, licebit illi
Fortunam moveat loco, superbus.

Si nec metu premi, nec ambitu populari tor-
queri,
Nec titulis inflari te patieris; ipse tui Rex.
Rex est, qui metuit nihil,
Rex est, qui que cupit nihil — Seneca.

Lusus Pilæ (Amatorius) ex nive coactâ.
Petrônii Afranii Epigramma.

ME nive candenti petit modo Julia, rebar
Igne carere nivem, sed tamen ignis erat.
Quid nive frigidius? nostrum tamen urere pe-
ditus

Nix potuit manibus Julia, missa tuis.
Quis lacus insidiā dabitur mihi tutus amoris,
Frigore

Elegans & a-
cuteum Epi-
gramma! me
Judice, ut ut in
tenui materia,
& affabre undi-
quaque concin-
natum, & om-
nibus numeris
absolutum.

Alterius Delectus Specimen.

*Frigore concretâ si latet ignis aquâ?
Julia, sola potes nostras extinguere flammas,
Non nive, non glacie, sed potes igne pari.*

Lusus Cupidinei, sive Paroxysmi
Febriles Amatorii.

Thomæ Randolphi Angli.

A H miser & nullo felix in amore! Corinnam
Cum rogit illa negas; cum negat illa, rogas.
Ambos urit amor, quid sit felicissimus? ambos
Tempore non uno, sed tamen urit amor.
Cum flagrat Corydon, frigescit fibra Corinnæ,
Cum tua frigescit fibra, Corynna calet.
Cur ætas Corydonis hyems sit facta Corinnæ?
Quidve Corinnæ ætas sit Corydonis hyems,
Unde ignis glaciem? Glacies unde efficit ig-
nem?
Define crudeles, sœve Cupido, jocos!
Define! sed nec te Corydon tollere flammæ,
Tollere nec castas virginis, oro, nives.
Ure duos, extingue duos: Et pectus utrisque
Aut calor, aut teneat pectus utrumque gelu.
Ægid. Menagius, in Epist. suorum Poematum dedicatoria.

In Angelam in puerperio extinctam.

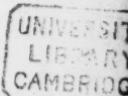
Epigramma
minime specten-
dum, in
finc ingenioe
aculeatum.
Inter Epigram-
mata & Poema-
ta vetera. Edit.
Parisiis, A. D.
1590.

HIC jacet, in medio quæ concidit, Angela,
partu,
Dum Juno gravida sœva negaret opem:
Impia res tenerum saltem mors improbatum
Liquisset misero, matre cadente, patris.
Aut

*Aut matrem potius : quis enim cum carpserit
uvam,
Ipsum etiam vitem subsecuisse velit ?
Plaudite vos steriles : soboles hanc perdidit,
Et sic
Sepe solent ramos frangere poma suos.*

Ex eodem libro Fortunæ mediocritas.

Vive & amicitias Regum fuge pauca mo-
nebo,
Maximus hic scopulus, non tamen unus erat.
Vive, & amicitias nimio splendore nitentes,
Et quicquid colitur perspicuum, fugito.
Ingentes dominos & famae nomina clara
Illustrique graves nobilitate domos.
Devita, & longe vivens cole, contrabe vela,
Et te littoribus cymba propinqua vebat.
In plano tua sit semper fortuna, parensque
Noveris : ex alto magna ruina venit.
Non bene cum parvis junguntur grandia rebus,
Stantia namque premunt, præcipitata ruunt.

Pace tantorum virorum ad Catulliana
liceat inferere mellitum istud Epi-
gramma.

Acmen Septimius suos amores
Tenens in gremio, mea inquit, Acme,
Ni te perdite amo, atque amare porro
Omnes sum assidue paratus annos,
Quantum quis pote plurimum perire :
Solus in Libya, Indiaque tosta,
Cæsio veniam obvius leoni.

Hoc

Alterius Delectus Specimen.

*Hoc ut dixit, amor sinister ante,
Dextram sternuit adprobationem.
At Acme leviter caput reflectens,
Et dulcis pueri ebrios ocellos,
Illo purpureo ore suaviata,
Sic, inquit, mea vita Septimille,
Huic uni domino usque serviamus:
Ut multo mibi major acriorque,
Ignis mollibus ardet in medullis.
Hoc ut dixit, Amor sinister ante,
Dextram sternuit adprobationem.
Nunc ad auspicio bono profecti,
Mutuis animis amant, amantur.
Unam Septimius misellus Acmem
Mavult, quam Syrias, Britanniasque.
Uno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias, libidinesque.
Quis ullos homines beatiores
Vidit? quis Venerem auspiciatorem?*

Ad illa Ausonii aureum istud
Buculae Æreae.

Myron cele-
bris statuarius.

*B*ucula sum cælo genitoris facta ¹ Myronis
Ærea, nec factam me puto, sed genitam;
Sic me Taurus init, sic proxima bucula mugit,
Sic vitulus fatiens ubera nostra petit:
Miraris quod fallo gregem? greges ipse magi-
ster
Errantes inter me numerare solet.

Divinum istud Senecæ ex Cleanthe.

Nullum tam
arctum est ju-
gum, quod non

*D*UC me parens celsique Dominator cæli
Quocunq; placuit, nulla parendi mora est:
Adsum

*Adsum impiger : fac nolle, cornitabor gemens
Malisque patiar facere quod licuit bono :
Ducunt volentem fata, nolentem trahunt.*

mous laudat du-
centem quam
repugnamen &
unum levamen
et malorum in
gentium necel-
litibus suis obsequi. sen. de tra, lib. 3.

Ad Excerpta Persiana istud pene
Christianum.

*C*ompositum ius fasque animi, sanctosque
recessus & incocatum generoso pectore honestum.

*M*entis, & incoctum generoso pectore honestum.
*H*ac cedo ut admoveream templis, & farre litabo.

Ad Virgiliana perelegans & admodum
Poëtica noctis silentis & intempestæ
descriptio. lib. 4.

*N*OX erat, & placidum earpebant fessa so-
porem

*C*orpora per terras, sylvaeque & seva quierant
*A*equora: cum medio volvuntur sidera lapsu,
*C*um taceat omnis ager, pecudes, pictæq; volvres,
*Q*ueque lacus latè liquidos, queque aspera dumis
*R*ura tenent, somno posita sub nocte silenti
*L*enibant curas, & corda oblitera taborum.

Ad Horatiana Saty. lib. 2.

*A*dde quod idem

*N*an horam tecum esse potes, non ora recte
*P*onere, teque ipsum vitas fugitivus, ut erro:
*J*am vino querens, jam somno fallere curam

Q

Frustra

Interdum
quies inquietum
est, & ideo ad
retum abutu ex-
citandi, ac tra-
tatione bona-
rum artium oc-
cupandi sumus,

Alterius Delectus Specimen.

*Cueties nos male
habet inertia
sui impatiens.*
Sene. Epist. 56.

*Frustrà: nam comes atra prensa, sequiturque
fugacem.*

Illud Epistolārū Lib. I.

CUI non conveniet sua res, ut calceus olim
Si pede major erit, subvertet: si minor, uret.

Ad illa D. J. Juvenalis ex aureā
Satyrā X.

Orandum est, ut sit mens sana in corpore
sano:
Fortem posce animum, & mortis terrore caren-
tem,
Qui spatium usq; extremum intermunera ponat
Naturæ, qui ferre queat quoscunque dolores,
Nesciat irasci, cupiat nibil, & poriores
Herculis ærumnæ credat, sevoque labores,
Et Venere, & caenis, & plumis Sardanapali.
Monstro quod ipse tibi possis dare: semita certè
Tranquillæ per virtutem patet unica vitam.
Nullum numen abest, si sit prudentia: sed nos
Tefacimus, fortuna, deam, catalogue locamus.

— Parce privatus nimijum cavere,
Dona præsentis rape lætus horæ, & linque
severa. — *Hor. Od. 8. lib. 3.*

F I N I S.

Catalogus

Catalogus Librorum domi forisque impressorum ; qui prostant venales apud *Sam. Smith & Benj. Walford*, ad insignia Principis in Cœmeterio D. Pauli, 1699.

Libri in Folio.

- A**eschylus Traged. cum Scholiis.
Aristophanes cum Scholiis gr. lat. 1607.
Brodæi Epigrammata greca.
Baudrandi Geographia, 2 vol. *Parisis.*
Ciceronis opera, 2 vol. *Londini.* Notis Gruteri.
Catullus Tibullus & Propertius, cum Commentariis.
Constantini Lexicon gr. lat. cum Porti Addit.
Calepini Diction. octav. Ling. Pafferatii 2 vol.
Chauvini Lexicon Rat. Philosoph. cum figuris.
Du-Fresne Glossar. medie ac infimæ græcitatis, 2 vol.
Glossar. medie ac infimæ latinitatis, 3 vol.
Erasmi Adagia.
Euripidis Tragedie cum Scholiis, per J. Barnes.
Ferrarii Lexicon Geographicum.
Grævii Thesaurus Antiquit. Romanor. 12 vol. cum figuris.
Gronovii Antiq. græcæ, cum figuris, 5 vol.
Holy-Oake Diction. Anglo-Lat. &c.
Herodoti Historia gr. lat. cum notis Gæle.
Hoffmanni Lexicon universale, 4 vol.
Hornii Geographia vetus, cum chartis.
Homeri opera Spondani.
Junii de Pictura veterum.
Labbæi Glossaria, gr. lat.
Luciani opera, gr. lat. Bourdelotii.
Livii Historia Gruteri.
Lloyd Diction. Histor. Geograph. Poet.
Lippii opera omnia, 4 vol.
Lycophron gr. lat. cum Scholiis Oxon.
Martinii Lexicon Philolog. 2 vol.
Nicolosii Studium geographicum.
Nizalii Thesaurus Ciceronianus, 2 vol.
Pindari opera gr. lat. cum Scholiis Oxon.
Plautus. *Lambini.*

Catalogus Librorum.

- Plutarehi opera gr. lat. *Paris.*
Polybii Hist. Causaboni.
Stephanus Byzantinus de Urbibus, Berkeli, &c.
Scapulae Lexicon gr. lat. cum Indicibus. 1652.
Suidae Lexicon gr. lat. 2 vol.
Stephani Thesaurus Linguae Graecæ, 5 vol.
Skinneri Etymolog. Linguae. *Ampf.*
Seriesæ opera, cum notis Lipsiæ.
——— Idem, cum notis Gruteri, &c.
Thucydidis Hist. gr. lat. *Oxon.*
Tacitus & Vell. Paternulus Lipsiæ.
Virgilii opera, cum notis De la Cerda, 3 vol.
——— Idem cum notis Servii
Vossii Etymolog. Linguae Lat.
Aristarchus.
Zenophontis opera gr. lat. Leunclavii, &c.

Libri in Quarto.

- A** Mmianus Marcellinus, Valefii, Gronovii, &c.
M. Antonini Meditat. Gatakeri, &c. gr. lat.
Borrichius de variis Ling. Lat. etat.
Cluverii Geographia, Edit. noviss. cum 46. Chartis.
——— Epitome Historiae.
Catullus Tibullus Vossii.
Casimiri Lyrica.
Coleberti Philos. Vet. & Nov. 2 vol.
Ciceronis opera, 2 vol. Gruteri & Gronovii.
Caesius de Eloquentia.
Cæsaris Comment. Jungermanni.
Callimachi Hymni, gr. lat. Fabri
Cartelii opera Philosophica, &c.
Crispini Lexicon gr. lat. cum Indic.
Cole Dictionarium Linguae Latinae.
Diogenes Laertius de Virtutib. Philosoph. gr. lat. 2 vol.
Du Choul veterum Romanorum Religio Castramentat. &c.
Dictionarium Linguae Lat. *Cantabrigia.*
Donati Roma vetus, cum figuris.
Derodonis Philosophia, 2 vol.
Erpenii Grammatica Arabica.
Friesheimii Supplement. Liviani
Gibsons Chronicon Saxonicum. *Oxon.*
Le Grand Philosophia.
Homeri Ilias, gr. lat. cum Scholiis. *Cantab.*
——— Idem Odyss. sub Prelo, per J. Barnes.
Horatius cum notis Cruquii.
Horatius

Catalogus Librorum.

- Horatius. Lambini
Harpocrationis Lexicon, gr. lat.
Herebordi Meletemata Philos.
Juvenal Henninii, notis.
D. Longinus de Sublimitate, gr. lat. Tollii
Lucretius de Rerum Nat. Fabri.
Luyts Astronomiae Institutio.
— ad Geographiam novam introduct.
Morinus de Lingua primæva.
Merulæ Antiq. Romanæ.
Palmerii Græciae Antiq. descriptio.
— Exercit. in Authores Græcos.
Pindar Benedicti, Notis.
Plautus Lambini.
Pfeiferi Antiq. Græciae.
Quintiliani Institut. Orat.
— Declamationes.
Rosini Antiq. Romanæ. Demsteri.
Robertsoni Thesaurus Linguae Sanctæ.
Robinsoni Thesaurus Linguae Græcae.
Rubenius de Re vestiaria Veterum.
Suiceri Lexicon, græc. lat.
Suetonius cum Numismat. Patini.
— Idem notis Torentii.
— Idem ex Recensione Grævii.
Seberi Index in Homerum.
Pap. Statius cum comment. 2 vol.
Terentius Donati, &c.
Veni Emblemata Horatiana, cum Imaginisibus.
Vossii Observat. variae de Mensura Mæniorum Romæ, 2 vol.

Authores. in Usum Serenissimi Delphini, Quarto. Parisiis impressi.

A	Ulius Gellius.	Eutropius.
	Aurelius Victor.	Florus.
Apuleius.		Horatius.
M. Sev. Boethius.		Juvenalis.
Ciceronia Epistolæ ad Famil.		Justinus.
--- Orationes, 3. vol.		Lucretius.
--- de Oratore.		Livi s. 6. vol.
Cæsaris Comment.		Martialis.
Claudianus.		Manilius.
Catullus, Tibullus, Propertius.		Ovidius, 4 vol.
Corn. Nepos.		Prudentius.
Q. Curtius,		Phædrus.

Plautus

Catalogus Librorum:

Plautus, 2 vol.
Plinii Hist. 5 vol.
Sex. Pomp. Festus.
Panegyrici veteres.
Pap. Statius.
Suetonius.

Sallustius.
Terentius.
Tacitus, 4 vol.
Virgilius.
Valerius Maximus.
Velleius Paterculus.

Autiores in Usum Delphini, Lond. impressi, in 8vo.

J. Ul. Cæsaris Comment.
Corn. Nepos.
M. T. Ciceronis Orationes Select.
Edit. 2. aucta & emendata. 1699.
L. Florus.
Q. Horatius, Edit. 2. 1699.
Juvenal & Persius.

Lucretius.
Phædri Fab.
Ovidii Metamorph.
C. Sallustius.
P. Terentius.
P. Virgilius.

Autiores Classici, cum Notis Variorum. in 8vo.

Aurelius Victor.
Alexander ab Alex. 2. vol.
Aufonius.
Appianus Alexand. gr. lat. 2. vol.
Arrianus, gr. lat. 2. vol.
Aulus Gellius.
Barclaii Argenis, 2. vol.
--- Satyricon.
Boethius de Consolat. Philos.
Curtius, Frienshemii.
--- Idem Pitisci.
Callimachus, 2. vol.
Cicero de Officiis.
Cicero Epist. ad Famil. 2 vol.
--- Epist. ad Atticum. 2 vol.
--- Orationes, Grævii.
Cæsaris Comment. Vossii & Celsi.
Corn. Nepos.
Cætullus, Tibullus, Propertius.
Epiætetus, gr. lat.
Erastri Colloquia.
Florus, Salmasii.
--- Idem Grævii.
Hist. August. Scriptores, 2 vol.
Horatius.
Justinus.
Juvenalis & Persius.
Livius, 3 vol.
Læftantius de mortibus. Perfect.

Lucanus.
Lucianus, gr. lat. 2 vol.
Mythographi Latini, 2 vol.
Minucius Felix.
Martialis.
Macrobius.
Ovidius, 3. vol.
Opuscula Mythologica, gr. lat.
Plautus, 2 vol.
Plinii Hist. 3. vol.
--- Epistolæ.
--- Panegyricus.
Polybius, gr. lat. 3 vol.
Phædri Fab. Burmanni, &c.
Petronius Arbiter.
Polyænus, gr. lat.
P. Statius.
Sallustius.
Suetonius.
--- Idem Pitisci, 2 vol.
Seneca Philosoph. opera, 3. vol.
--- Tragedie.
Sulp. Severus.
Terentius.
Tacitus, 2 vol.
Valerius Maximus.
Vegetius, 2 vol.
Virgilius, 3 vol.

Catalogus Librorum.

Libri in Octavo.

- A** Ristophanis Comœd. duæ, gr. l.
 Alcineis in Platonicam Philosophicam.
 Aristotelis de Poetica Liber, gr. lat.
 Apollodorus, gr. lat. Fabri.
 Alvarez, Grammatica Lat. 4. part.
 Andronicus Rhodius, gr. lat.
 Ars Cogitandi.
 Aelianii Varie Hist. Schefferi.
 — Idem notis Fabri.
A Scendi, five Logica nova.
 Archimed. Arenar. cum not. Wallini.
 Busbeii Grammatica Græca.
 Bleau de Usu Globorum.
 Buxtorfi Lexicon Hebraicum.
 — Thesaurus Grammat.
 — Grammat. Chald. & Syriac.
 de Conscribend. Epist. Hebr.
 — Florilegium Hebraicum.
 Biblia Sacra, Vulgata Edit.
 — Idem Junii & Tremelii.
 Bibl. Hebr. per Leusd. Typ. Athiae.
 — Idem, per Nisselium.
 — Idem fine punctis.
 Barlae Epistolæ, 2 vol.
 Burgerdicii & Herebordi Logica.
 Buchananii Historia Scotia. +
 Corderii Colloquia.
 Colei Dictionar. Lat. & Angl. 1699.
 Censorinus de Die Natali.
 Corn. Nepos, Boecleri.
 — Idem, cum notis Loccenii.
 Ceberis Tabulæ, Gronovii.
 Comenii Janua Linguatum.
 — Idem 4 Linguarum.
 Camdeni Grammatica Græca.
 Cunzei Orationes, argumentis variis.
 Jo. Clerici Phylacæ.
 — Orationes.
 — Ars Critica, 2 vol.
 — Philoſophia. 4. tom.
 — Compendium Historicum.
 Cœtisi Arithmetica.
 — Euclidis Elementa.
 Ciceronis opera om̄ cum not. Gruteri
 & emendat. Gronovii, 11. vol
- Ciceronis Orationes, Fregii, 3 vol.
 — de Officiis, cum not. Rachelii.
 — de Oratore. Oxon.
 Clementis Epist. gr. lat. Colomeſii.
 Centum fabule, cum figuris.
 Craigius de Republ. Lacedæmonior.
 Creinii Fasciculus Dissertationum.
 Demosth. & Aechin. Orat. gr. lat. Oxon.
 Devarius de Particulis Lingue Græc.
 Decerpt. ex Ovidio, Tibullo, &c.
 Dinneri Epitheta, gr. lat.
 Dionyſius de Situ Orbis, gr. lat. Oxon,
 cum Chartis.
 Diaconi Logica Aristotel. gr. lat.
 Erasmi Colloquia.
 Epicetus Arriani, gr. lat.
 Elingii Hist. Lingue Græcæ.
 Epigramm. Delect. ex Poetis decerp.
 in usum Schole Eton.
 Epigrammatum Græcorum Delectus,
 in usum Scholæ Etonensis.
 — Id. in us. Schol. Westmonast.
 Glavisse Poeticæ.
 Francii Orationes.
 — Poemata.
 Floſculi Historiarum.
 Fida Pastora, Comœdia Pastoralis.
 Fleetwood Inscriptions Antiq.
 Fearnii Centum Fabulæ.
 Gretseri Institutiones Lingue Græc.
 Goveani Logica Elenchitica.
 Gale Opuscula Mythologica, gr. lat.
 — Historiae Poeticæ, gr. lat.
 — Rhetores Selecti, gr. lat.
 — Psalterium Græcum.
 Gassendi Astronomica.
 — Metaphysica.
 Gualtruchii Mathemat.
 Grotius de Veritate Christianæ Relig.
 Grotius de Jure Belli, Edit. opt.
 — Annales Belgicæ. +
 — Institutiones Baptizandi.
 Grut. Lampas, five Fax Artium, 7 vol.
 Hierocles in Pythagorūm.
 Hygini Fabulæ Schefferi & Munkeri.
 Heinſii Pogmata.

Hugenij

Catalogus Librorum.

- Hugenii Poemata.
 Herodian. gr. lat. *Oxon.* 1699.
 Hesiod. gr. lat. *Graevii.*
 ——— Idem, Schrevelii.
 Homeri Ilias & Odyss. 2 vol.
 Homeri Liber primus notis Sylvani.
 Henningius de Ling. Græc. Pronunciat.
 Hool Orbis pictus.
 ——— Accidence and Termination.
 ——— Corderius, Lat. Engl.
 Juvenal & Persius, Lubini.
 Indiculus Universalis.
 Ifendorii Logica.
 ——— Effata Philosophica.
 Isocratis Orationes.
 Justin. Hist. Graevii.
 Leideni Compend. Græc. N. Telf.
 ——— Compend. Biblicum Hebr.
 ——— Lexicon Hebraicum.
 ——— Schola Syriaca.
 ——— Clavis Linguæ Græcae.
 ——— Onomasticon Sacrum.
 Lilly's Grammar.
 Liphii opera omnia, 4 vol.
 Antiquitates Romanæ.
 Livii Hist. 2 vol. *Cantabrigia.*
 Lycothenis Apothegmata.
 Meddei Tabella Dialect. in Gr. Decl.
 Mayr Institut. Lingua Hebraica.
 Musarum Anglicanarum, Analecta,
 2 vol. Edit. 2. *Oxon.* 1699.
 Miltoni Paradisus Amoris.
 Mercatoris Astronomia.
 Muncherus de Intercalatione Gen-
 tium Roman.
 Mafonis Elogia varia, *Parisiis.*
 Menestrierii Philos. Imagin. cum fig.
 Miltoni Epist. ad Familiares.
 Martini Historia Synica.
 Natalis Comitis Mythologia.
 Nicii Erythræi Pinacotheca.
 Nemesius de Natura hominis.
 Nieuwerti Analysis infinitorum.
 Novelle Méthode pour la Lang. Lat.
 ——— pour la Langue Grec.
 Oratorum Græcæ Orationes, gr. lat.
 Ozenam Tabula Simum, &c.
 Orbis Imperantis Tabellæ Geograph.
- Histor. Geneolog. & Chronol. &c.
 Petrus de Amazonibus.
 Perroniana, five Excerpta ex ore Car-
 dinalis Perronii.
 Plato de Rebus Divinis, gr. lat.
 Puffendorf Introduct. ad Hist.
 ——— de Officio Hominis.
 ——— Dissertationes Academicae.
 Plutarch. de audiendis Poetis, gr. l. *Ox.*
 Pomp. Mela de situ orb. Gronov. 1698
 Petavii Orationes & Epistole.
 ——— Opera Poetica.
 Polydor. Virgil. Histor. Angl. +
 Poetæ Minores Græci. gr. lat.
 Phædri Fab. per Hoadly.
 ——— Idem Fabri.
 ——— Idem Schefferi.
 Poemata septem illustrium virorum.
 Plini Epistolæ. *Oxon.*
 Petavii Rationale Temporum.
 Piñii Epist. & Paneg. *Oxon.*
 Poiret de Christ. Liberor. education.
 Phalaridis Epistole, gr. lat. *Oxon.*
 Passoris Grammatica Græca.
 ——— Lexicon Græco-Latinum.
 Pueriles Confabulæ junculae. gr. lat.
 Quintil. Institutiones Oratoriæ. *Gen.*
 ——— Declamationes. *Oxon.*
 Raii Dictionarium Trilingue.
 Rohault Tractat. Physicus.
 Rayennati Geographia. *Paris.*
 Rapin de Horris Poem.
 Rohault. Tractat. Phys. cum figuris.
 Reineccii Fabelli Ælop.
 Rulandi Synonymæ Ling. græc.
 Raadt de Punctis Hebr.
 Robinson Phrases Lat. & Engl.
 Sanctii Minerva Perizonii.
 Stewechius de Particulis Ling. Lat.
 Strumii Matthesii Enucleata.
 Suetonius. *Oxon.*
 Soz. hoclis Traged. cum Schol. gr. lat.
 Scaligerian. five Excerpt. ex Ore S. al.
 Schrevelii Lexicon, gr. lat. 1699.
 Sanderson de Ool. gal. Conscientia.
 ——— de Juramento.
 ——— Judicium Oxoniensis.
 Starkii Specimen Sapientiæ Indor.
 Tacqueti

Catalogus Librorum.

- Tacqueti Arithmetica.
 — Elementa Geometriae.
 Theocritus, gr. lat. cum Scholiis &
 Annotationibus Scaligeri, Causa-
 boni, Heinri. Oxon.
 Textoris Epithea.
 Theophr. Notationes Morum Causab.
 Ulac Tabulae Sinuum & Tangent.
 Varenii Geographia illustrat.
 — Descript. Reg. Japoniae & Siam
 Vitalis Lexicon Mathemat.
 Vossius de Poematum Cantu.
- Vossii Grammatica Lat.
 — Linguae Græc. Rudimenta.
 — Elementa Rhetoricae.
 Verwey nova via docendi græca.
 Vallæ de Lingua Latinæ Elegantia. +
 Veni Emblemata Horatiana cum fig.
 Walkers Idioms, Phrases, Particles.
 Examples, &c.
 Wheare Methodus legendi Historias.
 Zénophon de Cyri Institut. gr. lat.
 — Idem græcae. Oxon.
 Zofimi Hist. nova, gr. lat.

Libri in Duodecimo.

- A** Nacreon, gr. lat. Fabri.
 — Id. Stephani.
 — Id. Baxteri, gr. lat.
 Antiquæ Histor. Synopsis.
 Apulei opera omnia.
 Æmili Orationes.
 Acontii Stratagemata.
 Angliae Notitia.
 Aristophanis Comed. gr. lat.
 Aphantoni Progymnasmata.
 Aësopij Fab. in usum Schol. Eton. g.l.
 — Id. Westmonast.
 Artis Logicae Compendium.
 Anthologia seu Poemata Italorum.
 Andrews Preces gr. lat.
 Augustini Confess.
 — Meditat.
 Auli Gellii noctes Atticæ.
 Acuta Dicta Poetarum.
 Agrippa de Vanitate Scient.
 Admiranda rerum admirabilis.
 Bartholinus de Arnilliis Veterum.
 Buchanan Poemata.
 Biblia Septuaginta. Amst.
 — Idem. Cantab.
 — Latina Junii & Tremelii.
 Baconi opera omnia.
 Barkei Poemata, 2 vol.
 Bisselli Argonauticon Americ.
 Baldæ Silva Lyrica.
 Barclai Angenis.
 — Euphormio.
 Billii Locutiones græcae.
 Bongarsi Epistole.
- Baudii Epistolæ.
 — Poemata.
 Buchleri Thesaurus Poer.
 Buffier Flosculi Histor.
 Baronii Metaphysica.
 Boethius de Consolat. Philos.
 M. T. Ciceroni opera omnia, Gro-
 teri & Gronovii, vol. XI.
 — Epist. ad Famil. ibid.
 — Idem, cum Notis Grævii.
 — Idem de Officis Grævii.
 — Idem fine Notis. Gronovii.
 — Idem Orat. selectæ.
 Corn. Nepos, per Hermanid. Lud.
 — Idem. Oxon.
 — Idem Cellarii Notis.
 — Idem Bo-cleri.
 Cæsaris Comment. Scaligeri.
 J. Celsi Vita Cæsaris. +
 Crucii Orationes.
 Crucii Epistolæ.
 — Medulla Logicæ.
 Cluverii Introd. ad Geogr. cum fig.
 Cellarii Hist. Antiq. & Nov.
 — Geographia Antiq. & Nov.
 — Nucleus Hist.
 Cantelius de Republ. Romana.
 Cosartii Orationes & Carmina.
 Comenii Lexicon Atriale.
 — Pan sophiæ Prodromus.
 Q. Curtius Notis Loccenii.
 — Idem Frieshemii.
 — Idem Cellarii.
 — Idem Vaugelas, gr. lat.
- Coleberti

Catalogus Librorum.

- Coleberti Philosophia, 6 vol.
 Cowlei Poemata Latina.
 Deckerrus de scriptis Adespor.
 Demosthenis Orationes, gr. lat.
 Diatericus de conscribendis Orat.
 — Præceptorum Dialeticæ.
 Democritus Ridens.
 Du Hamel de mente Humana.
 — de Concessu vet. ac nov. Philos.
 — de Corpore animato.
 Emanuel Thesaurus Inscript.
 Erasmi Colloquia.
 — Apothegmata.
 — Epit. Adagiorum
 — Enchiridion Milit. Christ.
 — Moris Encomium.
 — de conscribendis Epist.
 — Vita & Epistolæ.
 — de Pronunciatione.
 — Institut. princip. Christiani.
 — de copia Verborum.
 Epicteti Enchiridion, gr. lat.
 Epigrammatum Delectus, ex omnibus Poetis accurate decerpitus, in usum Scholæ Eton. 1699.
 English Examp. to Lilly's Grammar Rules, for Childrens Lat. Excrefise, wirth an Explanat. to each Rule: for the use of Eton School. 1699.
 Finckleri Manuduct. in Geog. & Hist. L. Florus Minelli.
 ---ex Edit. Salmasii
 ---idem Notis Tan. Fabri.
 ---idem Notis Stadii.
 Val. Flacci Argonautica Heinpii.
 Francii Poemata.
 Fethii Antiq. Homerice.
 Farnabii notæ in Terentium.
 — in Juvenalem.
 — in Ovidii Metamorph.
 — in Martialem.
 — in Lucanum.
 — in Senecam.
 — in Virgilium.
 Fortuneri Notæ in Tacitum.
 Sex. Frontini Stratagemata.
 Flores illustrium Poetarum.
 Frontonis Epistole Selectæ.
 Gradius ad Parnassum 1698.
- Gentilis de Modis ac Ceremoniis.
 — Rosarium Politicum.
 Gatterlethi Poemata.
 Gierus de Luctu Hebreorum.
 Guicherdus de Antiq. Triumph.
 Gronovii Observat. in Livium.
 Geulinx Logica.
 — Ethica.
 Gualtruchii Matth. 5 vol.
 Gardineri Specimen Orat.
 Grotii Poemata.
 — Annates Belg. +
 — Epistolæ ad Gallos.
 — de Veritate Reilg.
 — Florum Sparcio.
 Grammatica Rationis.
 Geufi Victimæ humanae.
 Grobianus & Grobiana.
 Galateus de moribus.
 Golterzii Itinerarium Gal. Belg.
 Hermannidae Britannia, cum Chartis.
 Horatius notis Rodelii.
 — idem Tan. Fabri.
 — idem Bond.
 — idem Minelli.
 — id. per M. Dacier Lat. & Fr. 10 vol.
 Heinpii Poemata Latina.
 — Orationes
 Hoffmanni Epigrammata.
 Hygini Fabulae.
 Hobbs de Cive.
 Heginetti Itinerarium.
 Hornii Orbis politicus.
 — idem Hist. Natural. & Civ.
 — Arca Noë.
 — Ulyssæ.
 — Orbis Imperian.
 — Hist. Ecclesiastica, per Leideker.
 Hulsi Systema Logicæ.
 Hogerti Poemata.
 Huettii Censura Philos. Cartes.
 Herberi de Veritate.
 — de causis Errorum.
 Henr. Navari Regis Epist.
 Justinii Hist. Graevii.
 — idem Tan. Fabri.
 — idem Boxhornii.
 — idem Oxonie Edit.
 Juvenal & Persius.

Catalogus Librorum.

- Iter per Mundum Cartesii.
 Issendorrn. Medulla Phys.
 Jacchaei prima Philos.
 Juilli Apologia Eccles. Angl.
 Kirchmajeri medulla Orat.
 Kiehnmannus de Annulis.
 — de Funeribus Roman.
 Keuchenii vita Antonini Pii.
 Kempis de Christo imitando.
 Leusdeni Manuale Ebraicum.
 — Compend. Biblicum Vet. Test.
 — Compend. gr. Nov. Testam.
 — Passoris Sillabus.
 — Psalterium Hebr.
 Lipsii Politica.
 Luciani Dialogi gr. lat.
 Livii Hist. Rom. Exz.
 — Conclaves & Orat.
 Lucretius. Fabri.
 Luciani Dialogi, gr. lat.
 Ant. Liberalis Metamorph.
 Lubin Clavis Ling. græc.
 Lyfimachi Epistolæ.
 Laus Ululæ & Afini.
 Liturgia Ecclesiæ Angl. Græc.
 — idem Latin.
 Lavater de spectris.
 Loon de Manumiss Servor. ap. Rom.
 Logica five Ars dirigendi Cogitat.
 Mashiaelli Hist. Florent.
 Magius de Tintinabulis.
 Magneni vita Democritis.
 Miltoni Literæ Cromwell.
 — Ars Logica.
 — pro Populo Angl.
 Molinaei morum Exemplar.
 Macovii Metaphysica.
 Menagii Poemata.
 Magiri Enchiridion Hist.
 Maii Suppliment, Lucani.
 Minucius Felix. Oxon.
 Mori Enchiridion Ethicum.
 Nicolai Romanorum Triumph.
 — de Graecorum Luctu.
 Niphus de Amore Liber.
 Neuhufii Poemata.
 — Epistolar. Cent.
 — Suada Alcmariana.
 — Florilegium Philolog.
- Neuhufii Exercitatio Eloquentiæ.
 — Tyrcinum Eloquentiæ.
 — Gymnasium Eloquentiæ.
 Nouelli Catechesis gr. lat.
 Nugæ Venales de Ridend. & Jocand.
 Neyendallii Poemata.
 Novum Testamentum græc. Oxon.
 — idem Curcellæ.
 — idem Leusdeni.
 — idem, per Hool.
 Nov. Testament. Lat. Beza.
 — idem à Caſtalionе.
 Oxford Latin Grammar, with Notes.
 Orphei Argonautica, gr. lat.
 Ovidii Metam. Minelli.
 — de Tristibus, Minelli.
 — Opera omnia, 3 vol. Bleau.
 Orationes Rhetorum Lovan.
 Organii Philos. Rudament.
 Oeuvres de Sr. Boileau.
 Olai Magni Hist. Septentrion.
 Plinii Epist. Oxon.
 — Panegyrici Fabri.
 Persius Notis Bond.
 Prioli Hist. Gallie.
 Phœdri Fabulae Aſlop.
 Petavii Ratiole Temp.
 Philosophia Vetus & Nova.
 Poieret de Erudit. Solida.
 Pol. Virgil. de Rerum Invent.
 Passoris Manuale Nov. Test.
 Pardies Elementa Geomet.
 Petronius Arbitrer cum Fragment.
 — idem French. Lat. cum figur.
 Puffendorf de Officio Hominis.
 — de habitu Religionis.
 Platonii ac Lyfiæ Orat.
 Pomey Panth. Mythecum, cum fig.
 Prudentius Heinlii.
 Pfeifferi Antiq. Ebraice.
 Praetorii Theatrum Ethicum.
 Platina de Vitis Pontif.
 Principia Philosoph.antiq. & recent.
 Roma Illustrata cum fig.
 Rutilii Itinerarium.
 Kadau Orator Extemporaneus.
 Salustius Minelli.
 — idem Grafiwinkel.
 — idem fine Notis. Amft.

Seneca

Catalogus Librorum.

- Senecæ Tragedie.**
 Satyræ prestant. Viror. 2 vol.
 Suetonius Boxhornii.
 —id. Causaboni.
 —id. Grævii.
 Sollerius de Pileo, cum fig.
 Stradæ Prolusiones.
 —de Bello Belgic.
 + Sande Hist Belgica.
 Sanazarii Poemata.
 Secundi Poemata.
 Synopsis Geographie.
 Savilis in Tacitum.
 Schotti Itinerarium Ital.
 Sleidan de quatuor Imperiis.
 Suiceri Compend. Physice.
 Scaligerana prima.
 + Strauchi Breviarium Chronolog.
 Sennerti Epit. Nat. Scientie.
 Symbola Christiana.
 Schotani conqñ. Hist. Sulp. Severi.
 Smith aditus ad Logican.
 Spenseris pia Défideria.
 Statuta Universitat. Oxoni.
 Schwertferi norit. Poetarum.
 Terentius Minelli.
 —idem³ par M. Dacier, fr. lat.
 —idem sine Notis.
- Theognidis Poemat. gr. lat.
 Textoris Epitheta.
 Tacitus Notis Ryckii, 2 vol.
 —id. Boxhornii.
 —id. Edit. Bleau.
 Turselinus de Particulis Lat. Orat.
 —Epit. Hist. Mundi.
 Thuani Poemata.
 Thomassinus de Tesseris Hospital.
 Toppeltini Origines Transylvan.
 Tertulliani Apologeticus.
 Thesaurus Phrasum Poeticar.
 Vossius de Studiorum Ratione.
 Val. Maximus. Minelii.
 Vigerii Idiotisma Ling. Grec.
 Virgilius Heinßii.
 —id. Minelii.
 —id. Fabri.
 Veneronis Ital. Gramm.
 Valerii Flacci Argonautica.
 Velleius Paternula Vossii. Elz.
 Vivis introduct. ad Sapient.
 Vincentius Lyrinensis Baluzii.
 Walkeri Idiomata.
 —Rhetorica.
 Walæi Compend. Ethica Aristotel.
 Zevecottii Poemata.

Libri in 24.

- A** Puleius. Ausonius. Amoris Effig. Alciati Emblemata. Augustin. Meditat. —Confessiones. Busbequii Epist. Buchanan. Poemata. Bartoli Charact. Literat. Boeth. de Cosolat. Philos. Bellarm. Opuscula. Biblia vulg. Edit. 6 vol. Causini Traged. facr. Q. Curtii Hist. Claudio Heinßii. Catull. Tibull. Propert. Cafimiri Lyrica. Cæsar. Comment. Scalig. Compend. Vitæ. Divor. cum Imagin. Cunæus de Republ. Hebr. Cluyverii introd. ad Geogr. Corn. Nepos. Dictus Creten. Drexell. Aretodia. —Deliciæ gent. human. Epitom. Rom. Hist. Erasmi Colloqu. Epic. Enchyrid. L. Florus Hist. Rom. Fournier Eud. Elein. Ferrar. Orat. Grot. de Mare lib. Gyllii Republ. Confl. Horat. Flacc. Jonston. Poem. Juven. & Pers. Justini. Voss. Kemp. de Christ. imitand. Lucet. de re. Nat. Lips. de Constant. —Monita. —Politica. Lucan. Martial. Epigr. Ovidius, Heinß. 3 vol. Oweni Epigr. Pap. Statius. Pindar. Plautus. Petron. Arbitr. Pindar gr. I. Respubl. var. diversior. Gen. Salust. C. I. P. Suet. Tanaq. Senec. Trag. —id. Not. Farstab. —Opusc. Sleidan. de 40r Imper. Stratii select. Epigr. Teftam. N. gr. Leusd. —id. gr. lat. Tacitus. Terentius. Theophrast. Charact. Virg. Heinßii. Val. Maximus.

UNIVERSITY LIBRARY F. I. N. I. S.
CAMBRIDGE

Orat.

Spiral.
Elvan.

ar.

ne

ec.

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

h

ugustin

Poemata

Opuscula

Claudian

Imment.

l. Hebr.

xell. Au-

Colloqu.

ar. Orat.

n. Poem.

t. de ren.

l. Epigr.

Plautus

st. C. I. p.

de 4or

Tacitus.